Regeringens proposition 2025/26:129

Utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän

Prop. 2025/26:129

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 februari 2026

Ebba Busch

Niklas Wykman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

EU:s sjätte penningtvättsdirektiv ska genomföras i svensk rätt senast i juli 2027. Vissa artiklar ska dock genomföras redan den 10 juli 2025 respektive den 10 juli 2026. Det gäller bestämmelser om på vilket sätt uppgifter från registret över verkliga huvudmän får lämnas ut och sekretess för vissa uppgifter i registret. Bestämmelserna är bl.a. resultatet av anpassningar som gjorts med anledning av en dom från EU-domstolen där den nuvarande bestämmelsen om allmänhetens tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän underkändes.

I propositionen behandlas dessa artiklar. Det föreslås att det införs

- striktare regler om på vilket sätt olika kategorier av mottagare kan få del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän, och
- en ny sekretessbrytande bestämmelse.

Eftersom de nya unionsrättsliga bestämmelserna innebär krav på att personer med ett berättigat intresse av uppgifterna i registret över verkliga huvudmän ska kunna få del av dessa elektroniskt och även anger ett förfarande för att fastställa om ett berättigat intresse finns, föreslås även att sådana bestämmelser tas in i nationell rätt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut 4

2 Lagtext 5
- 2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän 5
- 2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 12
- 2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar 13

3 Ärendet och dess beredning 15

4 Rättslig reglering i huvuddrag 16
- 4.1 Registret över verkliga huvudmän 16
- 4.2 EU-domstolen har underkänt delar av regleringen kring tillgången till uppgifter 17

5 Sammankopplingen av register 18

6 Offentlighet och sekretess 19
- 6.1 Offentlighetsprincipen och möjligheten att ta del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän 19
- 6.2 Kravet på berättigat intresse gäller formerna för utlämnande 20
- 6.3 Sekretess för vissa uppgifter i registret 21

7 Behandling av personuppgifter 33
- 7.1 Behandlingen bör regleras i lag 33
- 7.2 Elektronisk tillgång till registret 35
  - 7.2.1 Allmänt om elektronisk tillgång till personuppgifter 35
  - 7.2.2 Olika regler om tillgång till registret 37
- 7.3 Förfaranderegler som gäller berättigat intresse 53
- 7.4 Identifiering och efterforskningsförbud 63
- 7.5 Rätten till överprövning 64
- 7.6 Ömsesidigt erkännande av berättigat intresse 65
- 7.7 Kontroll av yrke eller befattning när det är grund för berättigat intresse 66
- 7.8 Den verkliga huvudmannens rätt till information enligt EU:s dataskyddsförordning 67
- 7.9 Avgifter 71

8 Hänvisningar till EU-rättsakter 74

9 Ikraftträdande 75

10 Konsekvenser 76

11 Författningskommentar 83
- 11.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän 83
- 11.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 91

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar ... 92
Bilaga 1 Sjätte penningtvättsdirektivet ... 93
Bilaga 2 Sammanfattning av promemorian Utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän ... 187
Bilaga 3 Promemorians lagförslag ... 188
Bilaga 4 Förteckning över remissinstanserna ... 196
Bilaga 5 Lagrådsremissens lagförslag ... 197
Bilaga 6 Lagrådets yttrande ... 207
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 februari 2026 ... 211

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

dels att 3 kap. 10 och 12 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas 14 nya paragrafer, 3 kap. 9 a–9 n §§, och närmast före 3 kap. 9 a–9 c, 9 f, 9 i–9 k, 9 m och 9 n §§, nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 kap.
	Personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter
	9 a §
	I 9 b–9 m §§ finns bestämmelser om behandling av personuppgifter och formerna för utlämnande av uppgifter. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter och handlingar finns i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
	Personuppgiftsansvar
	9 b §
	Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt för registret över verkliga huvudmän.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

Tillgång till uppgifter

9 c §

Bolagsverket ska ge omedelbar och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret för de myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ och i de syften som avses i artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

Bolagsverket får lämna ut uppgifter elektroniskt.

9 d §

Bolagsverket får lämna ut uppgifter ur registret elektroniskt till verksamhetsutövare som vidtar åtgärder för kundkännedom.

Myndigheten får även lämna ut uppgifter elektroniskt till utländska motsvarigheter till sådana verksamhetsutövare som avses i

1. artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843, och

2. artikel 11.3 i Europaparlamentets och rådets

direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

9 e §

Bolagsverket ska bevilja att uppgifter ur registret lämnas ut elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst till den som har ett berättigat intresse av uppgifterna och som avses i artikel 12.2 första stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och till andra som har ett sådant intresse enligt andra stycket i samma artikel och som antingen anges i föreskrift som meddelats i anslutning till denna lag eller som Bolagsverket efter en bedömning i det enskilda fallet anser har ett sådant intresse. Det gäller uppgifter om

1. en verklig huvudmans namn, födelsemånad, födelseår, bosättningsland och medborgarskap, och

2. arten och omfattningen av en verklig huvudmans intresse i en juridisk person eller en trust.

Bolagsverket ska även bevilja elektroniskt utlämnande av uppgifter enligt första stycket för högst fem år tillbaka i tiden om en juridisk person eller trust och beskrivningar av kontroll- och ägarstrukturer av en sådan, om den som begär uppgifterna har ett berättigat intresse enligt artikel 12.2 första stycket a, b eller e i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

Ett berättigat intresse ska fastställas med beaktande av sökandens

1. yrke eller befattning, och

2. koppling till den juridiska person eller trust vars uppgifter efterfrågas, om sökanden inte är en sådan person som avses i artikel 12.2 första stycket a och b i Europaparlamentets och rådets

direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

Intyg om berättigat intresse

9 f §

Bolagsverket ska till den som har ett berättigat intresse enligt 9 e § utfärda ett intyg om det berättigade intresset.

Intyget gäller i tre år från utfärdandet.

9 g §

Om den som har ett intyg om berättigat intresse begär att få ta del av andra uppgifter elektroniskt än de uppgifter som efterfrågades när intyget utfärdades, ska Bolagsverket vid prövningen inte ompröva sin tidigare bedömning av personens yrke eller befattning.

9 h §

Ett intyg om berättigat intresse som har utfärdats i ett annat land inom EES ska erkännas, om intresset är sådant som anses berättigat även enligt svensk rätt.

Avslagsbeslut

9 i §

Bolagsverket ska avslå en begäran om att uppgifter ur registret ska lämnas ut elektroniskt, oavsett om den görs med eller utan ett intyg om berättigat intresse, om

1. mottagaren befinner sig i ett land utanför EES och elektroniskt utlämnande skulle strida mot kapitel V i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679, eller

2. myndigheten har skälig anledning att anta att uppgifterna inte kommer att användas för det som det berättigade intresset gäller.

9 j §

Bolagsverket ska regelbundet kontrollera att den som har fått ett intyg om berättigat intresse fortfarande innehar yrket eller befattningen som låg till grund för att intyget utfärdades.

En första kontroll ska göras tidigast ett år efter det att intyget utfärdades. Om myndigheten har skälig anledning att anta att det berättigade intresset inte längre finns, ska den första kontrollen göras tidigare.

Bolagsverket får förelägga den som har fått intyget att lämna de uppgifter som behövs för myndighetens kontroll.

Ändrade förhållanden

9 k §

Den som har fått ett intyg om berättigat intresse ska informera Bolagsverket så snart de förhållanden som ligger till grund för intyget har ändrats.

9 l §

Bolagsverket ska återkalla ett intyg om berättigat intresse, om det kan antas att den som har fått intyget inte längre uppfyller kraven för det.

Ett intyg får även återkallas om en registermyndighet i ett annat land inom EES har återkallat ett intyg om berättigat intresse för samma person.

Registerutdrag

9 m §

Vid en begäran om uppgifter enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ska Bolagsverket inte lämna uppgift om identiteterna på de personer som avses i artikel 12.4

andra stycket a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Myndigheten ska vid en sådan begäran i stället lämna uppgift om personernas yrken eller befattningar.

Bolagsverket ska inte heller lämna uppgift om identiteterna på de personer som avses i artikel 12.4 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Det gäller om ett sådant uppgiftslämnande skulle äventyra den utländska myndighetens analyser eller utredningar och den utländska myndigheten begärt att identiteterna inte ska röjas i samband med att begäran om att få del av uppgifter gjordes.

Begränsningen i andra stycket får gälla under högst fem år från det att uppgifterna lämnades ut. Bolagsverket får därefter förlänga tidsperioden med ett år i taget, om den utländska myndigheten begär det och det finns skäl för det.

Ytterligare föreskrifter

9 n §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om

1. innehållet i och övriga egenskaper hos registret över verkliga huvudmän, och

2. personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter.

10 §[2]

Bolagsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelser om överklagande av beslut enligt 9 m § första och andra styckena finns i 7 kap. 2 § lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i och övriga krav på anmälan enligt 2 kap. 3–5 §§,

2. innehållet i och övriga egenskaper hos registret *med uppgifter om verkliga huvudmän,*

3. frågor om tillgång till registret, och

4. sådana avgifter som avses i 11 §.

1. innehållet i och övriga krav på *en* anmälan enligt 2 kap. 3–5 §§, *och*

2. sådana avgifter som avses i 11 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[2] Senaste lydelse 2019:736.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs[1] att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 21 kap. 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	21 kap.
	4 b §
	Sekretessen enligt 3 § första stycket hindrar inte att uppgift om en enskilds bostadsadress i registret över verkliga huvudmän lämnas till
	1. ett utländskt organ enligt 3 kap. 9 c § första stycket lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän eller ett svenskt eller utländskt självreglerande organ enligt samma paragraf, eller
	2. en ansvarig enhet enligt artikel 3.3 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, som i hemlandet har en offentlig funktion.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 kap.	
1 §[1]	
Finansinspektionen utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.	Finansinspektionen utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. *För institut för elektroniska pengar omfattar tillsynen även att deras verksamhet drivs i enlighet med andra författningar som reglerar dess verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar dess verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga utgivare av elektroniska pengar som avses i 2 kap. 2 § ska i stället bestämmelserna om tillsyn i de lagar som reglerar deras verksamhet tillämpas, om inte annat följer av denna lag.*
För institut för elektroniska pengar omfattar tillsynen även att deras verksamhet drivs i enlighet med andra författningar som reglerar dess verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar dess verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga utgivare av elektroniska pengar som avses i 2 kap. 2 § ska i stället bestämmelserna om tillsyn i de lagar som reglerar deras verksamhet tillämpas, om inte annat följer av denna lag.	

Om ett företag som fått tillstånd att ge ut elektroniska pengar från en filial i Sverige enligt 3 kap. 28 § inte följer bestämmelserna i denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin

[1] Senaste lydelse 2025:254.

grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, får Finansinspektionen återkalla tillståndet eller, om det är tillräckligt, meddela varning. Detsamma gäller om företaget på annat sätt visat sig olämpligt att ge ut elektroniska pengar.

Om ett filialtillstånd återkallas med stöd av andra stycket ska 12 § tillämpas. Finansinspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten i det land där företaget har sitt säte om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

3 Ärendet och dess beredning

I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 (det nuvarande penningtvättsdirektivet) – det fjärde i ordningen sedan 1991 – finns regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Reglerna genomförs i huvudsak i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) och lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän (registerlagen).

Det nuvarande penningtvättsdirektivet har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 av den 30 maj 2018.

I maj 2024 antogs nya rättsakter på området:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1620 av den 31 maj 2024,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 (penningtvättsförordningen), och
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 (sjätte penningtvättsdirektivet), *bilaga 1*.

Redan den 22 juni 2022 – samtidigt som förhandlingarna om de nya reglerna pågick – fick en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på de författningsändringar som krävs för att anpassa svensk rätt till de nya reglerna (dir. 2022:76). Utredningen, som antog namnet 2022 års penningtvättsutredning, överlämnade den 30 augusti 2024 betänkandet Ett nytt regelverk mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2024:58) till regeringen (i denna proposition i det följande benämnt betänkandet).

På grund av att förhandlingarna om de nya reglerna drog ut på tiden, kunde 2022 års penningtvättsutredning inte ta fram sina förslag och bedömningar utifrån de slutliga versionerna av rättsakterna. Mot den bakgrunden togs bl.a. promemorian Utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän fram inom Finansdepartementet. I den promemorian behandlas de artiklar i sjätte penningtvättsdirektivet som ska genomföras i svensk rätt senast den 10 juli 2025 respektive senast den 10 juli 2026. Promemorian utgår i sina förslag och bedömningar från den slutliga versionen av sjätte penningtvättsdirektivet.

En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Finansdepartementet (Fi2025/00707).

I denna proposition behandlas promemorians lagförslag.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 4 december 2025 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Regeringen följer delvis Lagrådets förslag och synpunkter, som behandlas i avsnitt 7.2.2 och författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissen görs även vissa språkliga och redaktionella ändringar.

4 Rättslig reglering i huvuddrag

4.1 Registret över verkliga huvudmän

Kriminella som vill tvätta brottsvinster eller finansiera terrorism använder sig inte sällan av juridiska personer eller truster för att genomföra sina transaktioner. Genom att använda sig av företag blir det mindre uppenbart vem som står bakom transaktionen och vad det handlar om för transaktion.

I syfte att öka transparensen och därigenom motverka att företag används för penningtvätt eller finansiering av terrorism finns Bolagsverkets register över verkliga huvudmän. Bestämmelserna om registret finns i registerlagen och förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän (registerförordningen), som genomför artiklarna 30 och 31 i det nuvarande penningtvättsdirektivet.

En verklig huvudman är en fysisk person som, ensam eller tillsammans med någon annan, ytterst äger eller kontrollerar en juridisk person eller en fysisk person för vars räkning en transaktion eller verksamhet utförs (1 kap. 3 § registerlagen). Bestämmelserna i registerlagen innebär att varje juridisk person är skyldig att ha tillförlitliga uppgifter om vem som är dess verkliga huvudman samt om arten och omfattningen av hans eller hennes intresse i den juridiska personen (2 kap. 1 § första stycket). Vidare krävs att uppgifterna ska anmälas till Bolagsverket, som ansvarar för det svenska registret. Det ska göras både i samband med registrering av den juridiska personen och vid ändrade förhållanden (2 kap. 3 § registerlagen). Detsamma gäller även truster (1 kap. 1 § andra stycket och 2 kap. 7 § registerlagen).

Uppgifterna i det svenska registret över verkliga huvudmän är offentliga (3 kap. 3 § registerförordningen). Verksamhetsutövare, det vill säga företag som enligt penningtvättslagen ska motverka att deras verksamhet missbrukas för penningtvätt och finansiering av terrorism, förutsätts göra sökningar i registret över verkliga huvudmän när de vidtar åtgärder för kundkännedom (3 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen). Därutöver kan uppgifterna i registret användas i myndigheters underrättelseverksamhet, brottsbekämpande verksamhet eller tillsynsverksamhet. Registret kan även bidra till att media och det civila samhällets organisationer får bättre möjligheter till granskning.

Enligt 3 kap. 2 § registerförordningen ska följande uppgifter finnas i registret:

- företagsnamn eller namn och, i förekommande fall, organisationsnummer,
- namn, medborgarskap, bosättningsland och personnummer eller samordningsnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum för verkliga huvudmän, och
- uppgift om arten och omfattningen av de verkliga huvudmännens intresse.

Om en verklig huvudman utövar kontroll över den juridiska personen genom en annan juridisk person ska det i registret även finnas vissa uppgifter om den mellanliggande enheten.

Från kravet på registrering av verkliga huvudmän finns vissa undantag. Om det inte finns någon verklig huvudman eller om det inte går att fastställa vem som är det, ska det i stället finnas uppgift om detta i registret (2 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket registerlagen). Därutöver finns ett undantag från att anmäla namn på verkliga huvudmän som gäller i vissa fall då det skulle riskera att avslöja de verkliga huvudmännens åskådning eller, såvitt avser dem, känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (EU:s dataskyddsförordning). Det kan exempelvis gälla etniskt ursprung eller politiska åsikter. Undantaget gäller bl.a. för ideella föreningar som är juridiska personer och som har politisk, religiöst eller kulturellt ändamål samt trossamfund som inte sedan tidigare finns registrerade i handelsregistret (2 kap. 6 § registerlagen).

4.2 EU-domstolen har underkänt delar av regleringen kring tillgången till uppgifter

Enligt artikel 30.5 i det nuvarande penningtvättsdirektivet ska medlemsstaterna se till att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap är tillgängliga i samtliga fall för bl.a. allmänheten.

Den 22 november 2022 meddelade EU-domstolen i de förenade målen C-37/20 och C-601/20, WM och Sovim SA mot Luxemburg Business Register en dom som gällde frågan om det är i överensstämmelse med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) och EU:s dataskyddsförordning att uppgifterna i registret över verkliga huvudmän (i Luxemburg) är tillgängliga för allmänheten, utan att det måste styrkas att ett berättigat intresse av uppgifterna finns.

EU-domstolen bekräftade att allmänhetens tillgång till information om verkliga huvudmän är ett ingrepp i de rättigheter som garanteras i artiklarna 7 och 8 i stadgan, det vill säga rätten till respekt för bl.a. privatliv och rätten till skydd för personuppgifter. I fråga om hur allvarligt ingreppet är framhöll domstolen att informationen från registren kan möjliggöra en sammanställning av vissa personuppgifter av mer eller mindre omfattande karaktär och att det ligger i sakens natur att tillgängliggörande av informationen till allmänheten innebär att ett obegränsat antal personer kan få tillgång till informationen. Domstolen framhöll även att det får till följd att personer som vill ha tillgång till uppgifterna av andra skäl än de som har med de mål som eftersträvas med registren, kan få tillgång till uppgifterna och att den möjligheten dessutom är ännu mer lättillgänglig när uppgifterna – som i Luxemburgs fall – finns på internet. Vidare konstaterade domstolen att följderna av ett eventuellt missbruk av personuppgifterna förvärras av att uppgifterna, sedan de har gjorts tillgängliga för allmänheten, kan lagras och spridas och att det då kan bli ännu svårare, eller till och med omöjligt, för den verkliga huvudmannen att på ett effektivt sätt försvara sig mot missbruk av personuppgifterna (punkterna 40–44).

Ett ingrepp i rättigheterna i stadgan kan i vissa fall vara motiverat. Det förutsätter dock att begränsningen av den aktuella rättigheten är nödvändig och görs i syfte att uppnå ett mål av allmänt samhällsintresse eller för att tillgodose behovet av att skydda andra människors rättigheter och friheter.

Dessutom krävs att åtgärden är föreskriven i lag, är förenlig med det väsentliga innehållet i rättigheterna och friheterna som garanteras enligt stadgan, och är proportionerlig (artikel 52.1 i stadgan).

När det gäller frågan om ingreppet i de rättigheter som garanteras genom stadgan är motiverat i fråga om allmänhetens tillgång till uppgifter om verkliga huvudmän konstaterade EU-domstolen att intresset av att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism i och för sig är ett mål av allmänt intresse som kan motivera ingrepp i de grundläggande rättigheterna, men ansåg inte att det styrkts att ingreppet var absolut nödvändigt eller proportionerligt (punkterna 59, 76 och 86). EU-domstolen underkände därför den nuvarande ordningen, det vill säga att uppgifterna i registret är tillgängliga för allmänheten utan att ett berättigat intresse av uppgifterna krävs.

EU-domstolens dom beaktas i sjätte penningtvättsdirektivet. I sjätte penningtvättsdirektivet regleras bl.a. vilka fysiska och juridiska personer som har ett berättigat intresse av tillgång till uppgifter i registret (artikel 12). Dessutom finns detaljerade regler kring hur ett berättigat intresse ska fastställas.

5 Sammankopplingen av register

Regeringens bedömning

Bolagsverket bör arbeta i riktningen att registret över verkliga huvudmän ska vara sammankopplat med utländska register via den centrala europeiska plattformen.

Promemorians bedömning

Bedömningen i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Redan genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 av den 30 maj 2018, som är ett ändringsdirektiv i förhållande till det nuvarande penningtvättsdirektivet, blev det klart att medlemsstaternas register över verkliga huvudmän ska kopplas samman via den centrala europeiska plattformen som inrättats genom ett annat direktiv. Det är Europeiska kommissionen som svarar för driften av plattformen. Avsikten var att sammankopplingen skulle ha genomförts senast den 10 mars 2021. Sammankopplingen har dock försenats och det tekniska arbetet för att förbereda inför den pågår alltjämt. I sjätte penningtvättsdirektivet finns i artikel 10.19 en bestämmelse som anger att registren ska vara sammankopplade. Bolagsverket bör fortsätta att arbeta i riktningen att registret

över verkliga huvudmän ska vara sammankopplat med utländska register via den centrala europeiska plattformen.

Avsikten är att de som ska kunna få del av uppgifter från de sammankopplade registren ska delas in i olika kategorier med olika behörigheter. Dessa kategorier bestäms på EU-nivå. Om Bolagsverket bedömer att en uppgiftsmottagare tillhör en viss kategori innebär det att den uppgiftsmottagaren också kan få tillgång till uppgifter i andra medlemsstaters register som ingår i sammankopplingen enligt vad som gäller för den kategorin.

Det finns behov av att ta fram en behörighetslösning där de som vill ha del av uppgifter har möjlighet att visa att de tillhör en viss kategori. Frågor som har med behörighetslösningen att göra behandlas inte i detta lagstiftningsärende.

6 Offentlighet och sekretess

6.1 Offentlighetsprincipen och möjligheten att ta del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän

En av hörnstenarna i den svenska rättsordningen är offentlighetsprincipen. Allmänheten ska garanteras insyn i såväl myndigheternas ärendehantering som deras verksamhet i stort. Offentlighetsprincipen kommer till uttryck på olika sätt, exempelvis genom rätten att ta del av allmänna handlingar (2 kap. tryckfrihetsförordningen).

Registret över verkliga huvudmän har länge varit öppet för sökningar via Bolagsverkets hemsida. Det kan då sällan ha funnits ett behov för den enskilde att framställa en uttrycklig begäran till Bolagsverket om att få ta del av uppgifter ur registret. Var och en kan dock begära att få del av uppgifter ur registret med stöd av rätten att ta del av allmänna handlingar. Bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen ger dock inte någon rätt att ta del av information i något visst format. En myndighet är nämligen inte i större utsträckning än vad som följer av lag skyldig att lämna ut en upptagning för automatiserad behandling i annan form än utskrift, det s.k. utskriftsundantaget (2 kap. 16 § tryckfrihetsförordningen).

Möjligheterna för enskilda att få del av allmänna handlingar kan i vissa fall begränsas. Så kan göras bl.a. med hänsyn till förhållandet till en annan stat eller mellanfolklig organisation eller skyddet för den enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden (2 kap. 2 § första stycket 1 och 6 tryckfrihetsförordningen).

6.2 Kravet på berättigat intresse gäller formerna för utlämnande

Regeringens förslag

Det ska tydliggöras att de nya bestämmelserna i registerlagen som avser tillgången till uppgifterna i registret över verkliga huvudmän reglerar formerna för utlämnande av uppgifter och att bestämmelser om utlämnande av handlingar och uppgifter finns i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

Regeringens bedömning

Reglerna i sjätte penningtvättsdirektivet om berättigat intresse avser formerna för hur uppgifter ur medlemsstaternas register över verkliga huvudmän lämnas ut. Direktivet påverkar däremot inte möjligheten i sig för andra myndigheter och enskilda att få del av uppgifter och handlingar.

Direktivet utesluter inte att uppgifter ur registret kan lämnas ut elektroniskt till andra som har berättigat intresse av uppgifter än de som har berättigat intresse utifrån de ändamål som sjätte penningtvättsdirektivet beaktar.

Promemorians förslag och bedömning

Förslaget och bedömningen i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Som en följd av den dom som redogörs för i avsnitt 4.2 finns det i sjätte penningtvättsdirektivet regler som gäller tillgången till uppgifter. Reglerna innebär bl.a. att vissa personer med ett s.k. berättigat intresse ska kunna få tillgång till uppgifter ur registret. Promemorian redogör för hur uttrycket ”tillgång till” i artikel 12.1 i sjätte penningtvättsdirektivet bör tolkas. Som promemorian är inne på, bör artikeln förstås som att de med berättigat intresse enligt den artikeln ska garanteras en *rätt* till *elektronisk* tillgång, det vill säga artikeln gäller formerna för utlämnande. Regeringen anser därmed att direktivets regler om berättigat intresse inte påverkar enskildas möjligheter att ta del av allmänna handlingar. I sådana frågor gäller fortfarande tryckfrihetsförordningens och offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser. Det bör i registerlagen tas in en bestämmelse som upplyser om det förhållandet.

Artikel 12 i sjätte penningtvättsdirektivet bör vidare, enligt regeringens uppfattning, förstås som att den säkerställer att de personer som har ett berättigat intresse av att få del av uppgifterna utifrån de ändamål som

direktivet beaktar garanteras en rätt till att få del av dem elektroniskt. Den anger däremot inte vad som gäller för de personer som har ett berättigat intresse av uppgifterna av andra skäl än sådana som beaktas i direktivet, det vill säga skäl som inte har med att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Enligt regeringens uppfattning utesluter varken domen från EU-domstolen eller sjätte penningtvättsdirektivet att också sådana personer kan få del av uppgifterna elektroniskt (jfr skäl 36 till sjätte penningtvättsdirektivet). De garanteras däremot inte någon sådan rätt genom sjätte penningtvättsdirektivet.

6.3 Sekretess för vissa uppgifter i registret

Regeringens förslag

Sekretess för uppgift om bostadsadress som gäller till förmån för personer som riskerar att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgift om bl.a. bostadsadress röjs ska inte gälla i förhållande till

1. vissa utländska organ samt Sveriges advokatsamfunds styrelse och disciplinnämnd och utländska självreglerande organ när de utför vissa tillsynsuppgifter, och
2. vissa ansvariga enheter som i hemlandet har en offentlig funktion.

Regeringens bedömning

Befintliga sekretessbestämmelser är tillräckliga för att tillgodose behovet av sekretess och direktivets krav på sekretess för uppgifter i registret. Befintliga sekretessbestämmelser är även tillräckliga för att vid behov kunna skydda uppgifter från utländska register över verkliga huvudmän som myndigheter får del av.

Sekretess för bostadsadress kommer i regel inte hindra att myndigheter får del av sådana uppgifter ur registret i syfte att förebygga och bekämpa brottslighet och andra regelöverträdelser. Direktivets krav när det gäller vissa myndigheters möjlighet att få del av uppgifterna är därmed uppfyllt.

Direktivets regler om statistik och rapportering till Europeiska kommissionen i fråga om tillämpningen av sekretess för uppgifter i registret över verkliga huvudmän bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Promemorians förslag och bedömning

Förslaget och bedömningen i promemorian stämmer delvis överens med regeringens. Promemorian föreslår att den nya sekretessbrytande bestämmelsen ska bryta sekretess även i förhållande till myndigheter.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Bolagsverket anser att det finns oklarheter kring hur sekretessen ska tillämpas och *Giva Sverige* betonar att det krävs tydlig vägledning från Bolagsverket i fråga om sekretesskyddet. Giva Sverige framhåller även behovet av en fungerande överprövningsprocess.

Sveriges advokatsamfund ifrågasätter bedömningen att artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet avser sekretess och om förslaget innebär att artikeln genomförs fullt ut. Advokatsamfundet föreslår att det bör övervägas en särskild och mer omfattande sekretessbestämmelse för uppgifter i registret över verkliga huvudmän. Dessutom anser advokatsamfundet att det finns behov av att risken för att produktleverantörer vidareförmedlar sekretesskyddade uppgifter analyseras närmare. Detsamma gäller risken för att sekretesskyddet innebär att det inte är möjligt att uppfylla kravet på kundkännedomsåtgärder. Advokatsamfundet framhåller vikten av rutiner för att skydda integritetskänsliga uppgifter.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Sjätte penningtvättsdirektivet innebär krav på sekretess i vissa fall

Artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet har rubriken ”undantag från reglerna gällande tillgång till register över verkligt huvudmannaskap”. I artikeln uppställs krav på att det i undantagsfall – som ska fastställas i nationell rätt – ska gå att neka tillgång till alla eller vissa uppgifter i registret över verkliga huvudmän. Det gäller om röjande av uppgifterna skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en oproportionell risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning, trakasserier, våld eller hot. Det gäller även om den verkliga huvudmannen är underårig eller av andra skäl saknar rättshandlingsförmåga.

Undantag från tillgången till uppgifter ska, enligt samma artikel, kunna ställas upp i förhållande till ansvariga enheter som har rätt till uppgifter när de utför kundkännedomsåtgärder (artikel 11.3) och andra fysiska och juridiska personer som bedömts ha ett berättigat intresse av uppgifterna (artikel 12.1), dock inte i förhållande till sådana ansvariga enheter som är notarier, advokater eller andra oberoende jurister, och samtidigt är offentliga tjänstemän, när de utför vissa särskilt angivna tjänster.

Bedömningen av om förutsättningar finns för att neka tillgång ska göras från fall till fall efter en detaljerad bedömning av omständigheternas exceptionella karaktär. Om en sådan tillgång nekas ska beslutet kunna bli föremål för en administrativ omprövning och rätten till ett effektivt rättsmedel ska garanteras. Därutöver följer av artikeln att medlemsstaterna årligen ska publicera statistik över antalet gånger som undantaget tillämpats och rapportera detta till kommissionen.

Såsom promemorian tolkar artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet innebär artikeln krav på sekretess. Regeringen instämmer med *Sveriges advokatsamfund* att artikelns lydelse likväl skulle kunna tolkas som en regel som gäller formerna för utlämnande. Enligt regeringens mening är innehållet i artikeln däremot sådant att det är svårt att se varför avsikten skulle vara att enbart begränsa formen för utlämnande. Till detta kommer att artikel 15 till stor del motsvarar artikel 30.9 i det nuvarande penningtvättsdirektivet och att den har tolkats som en regel om sekretess (prop. 2018/19:150 s. 88, se även artikel 31.7). Regeringen delar promemorians bedömning att artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet avser sekretess.

Sekretessen enligt artikel 30.9 i det nuvarande penningtvättsdirektivet – som artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet till stor del motsvarar – är frivillig och någon bestämmelse som ger sådant skydd har inte införts i svensk rätt. Enligt artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet är införande av möjlighet till sekretess för uppgifter i registret däremot inte längre en valmöjlighet utan en skyldighet (jfr ”may” och ”shall”). Det betyder att en sådan sekretess nu måste införas i den utsträckningen det inte redan finns sekretessbestämmelser i nationell rätt som ger motsvarande skydd.

Medlemsstaternas handlingsutrymme vid genomförandet av sekretessbestämmelsen i direktivet

Enligt regeringens uppfattning är lydelsen i artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet inte entydig i fråga om vilket handlingsutrymme som medlemsstaterna har att bestämma hur omfattande sekretessen ska vara. Å ena sidan finns det formuleringar som tyder på ett förhållandevis stort handlingsutrymme. I artikeln finns skrivningen om att det i ”undantagsfall som ska fastställas i nationell rätt …” och skrivningar som innebär att undantaget ska gälla ”alla eller vissa personuppgifter” och ska beviljas ”från fall till fall efter en detaljerad bedömning av omständigheternas exceptionella karaktär ...”. Å andra sidan innehåller artikeln förhållandevis specifika skrivningar om att undantaget ska gälla när den verkliga huvudmannen riskerar att utsättas för olika typer av brott och om den verkliga huvudmannen är underårig eller av annat skäl saknar rättshandlingsförmåga. Det förhållandet att artikeln inte innehåller någon anvisning om i vilka situationer som uppgifter om underåriga och personer som av andra skäl saknar rättshandlingsförmåga ska omfattas av sekretess, skulle vidare kunna tolkas som att den innebär krav på att samtliga uppgifter om dem ska sekretessbeläggas och då oavsett eventuell skada av att uppgifterna röjs.

Enligt regeringens uppfattning talar övervägande skäl för att den av de ovan nämnda tolkningarna som ger medlemsstaterna störst handlingsutrymme vid genomförandet av artikeln gäller. Framför allt skrivningen om att sekretessen ska gälla i ”undantagsfall som ska fastställas i nationell rätt …” är svår att förstå på annat sätt. Dessutom ligger en sådan tolkning – som säkerställer att sekretessen inte blir mer långtgående än vad varje medlemsstat anser är nödvändig – i linje med det övergripande ändamålet med registret att öka transparensen när det gäller vilka som är verkliga huvudmän.

Sveriges advokatsamfund anser att tolkningen leder till att artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet inte genomförs full ut. Som regeringen redogör för är det inte entydigt hur artikeln ska tolkas. Regeringen gör emellertid bedömningen att den innebär att undantagsfallen när sekretess ska gälla ska fastställas i nationell rätt. Till skillnad mot Sveriges advokatsamfund anser därför regeringen att direktivet inte innebär krav på att införa sekretess i samtliga fall som räknas upp i artikeln, om något sådant behov inte finns. Nedan följer en redogörelse över vilka uppgifter som regeringen anser bör kunna omfattas av sekretess.

Uppgifter i registret som det finns behov av att kunna skydda

Som utredningen redogör för kan en underårig person vara verklig huvudman (se betänkandet s. 413). Så kan exempelvis vara fallet om den un-

derårige har fyllt 16 år och förmyndarna låter honom eller henne driva rörelse och överförmyndaren har gett sitt samtycke till det (13 kap. 13 § föräldrabalken). Så kan även vara fallet om den underårige har ett aktieinnehav som uppgår till en sådan storlek att personen är verklig huvudman enligt registerlagens bestämmelser. Även den som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken och saknar rättshandlingsförmåga kan äga aktier i sådan omfattning. Någon sekretess som omfattar uppgifter i registret över verkliga huvudmän om underåriga personer och personer som av andra skäl saknar rättshandlingsförmåga finns inte i nationell rätt i dag. Det finns inte heller någon möjlighet till sekretess för uppgifter i registret som gäller till förmån för verkliga huvudmän som riskerar att utsättas för bedrägeri, kidnappning, utpressning, trakasserier, våld eller hot.

Som framgår av avsnitt 4.1 finns det i registret över verkliga huvudmän uppgifter om de verkliga huvudmännens namn, medborgarskap, bosättningsland och personnummer eller samordningsnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Dessutom finns det uppgifter om arten och omfattningen av de verkliga huvudmännens intresse i de juridiska personerna och trusterna. Utredningen har ansett att de uppgifter som finns i registret i dag inte kan anses vara så känsliga att de bör skyddas av sekretess. Utredningen har vidare bedömt att det förhållandet att uppgifterna gäller en underårig person eller en person som av andra skäl saknar rättshandlingsförmåga inte ger anledning att göra en annan bedömning (se betänkandet s. 414).

Regeringen delar utredningens slutsatser i dessa frågor. Det bör i sammanhanget även nämnas att regeringen vid genomförandet av det nuvarande penningtvättsdirektivet inte fann anledning att införa sekretess för uppgifterna i registret över verkliga huvudmän (prop. 2018/19:150 s. 88). Det har inte skett någon förändring sedan dess som ger anledning att omvärdera ställningstagandet i fråga om de uppgifter som finns i registret i dag. När den nya penningtvättsförordningen börjar tillämpas från och med juli 2027 kommer det däremot att innebära förändringar vad gäller registrets innehåll som påverkar ställningstagandet. Det kommer i registret då även att finnas uppgifter om verkliga huvudmäns bostadsadresser (artikel 62 i förordningen). Sekretessbestämmelsen i artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet tar sikte också på sådana uppgifter som kommer att finnas i registret först när penningtvättsförordningen börjar tillämpas. Det får till följd att det även är nödvändigt att bedöma behovet av att kunna skydda uppgifter som tillkommer först då.

Enligt regeringens uppfattning är bostadsadress en sådan uppgift som det i vissa fall kan finnas behov av att kunna sekretessbelägga för att skydda den verkliga huvudmannen mot att utsättas för vissa brott eller andra allvarliga men. För en verklig huvudman som är utsatt för förföljelse kan konsekvenserna av att dennes bostadsadress röjs bli allvarliga. Det förhållande att bostadsadressen röjs kan innebära att personen i fråga tvingas flytta för att dennes säkerhet ska kunna upprätthållas (jfr prop. 2005/06:161 s. 49).

Sammanfattningsvis anser regeringen att det finns behov av möjlighet att kunna sekretessbelägga uppgifter om verkliga huvudmäns bostadsadresser i registret över verkliga huvudmän.

För uppgifter i aktiebolagsregistret och handelsregistret finns det visserligen inte någon möjlighet att sekretessbelägga adresser till de registrerade personerna (jfr 21 kap. 3 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen). I dessa register finns det dock endast krav på uppgift om postadress, vilket inte behöver vara samma sak som bostadsadress (4 § handelsregisterlagen [1974:157] och 1 kap. 3 § aktiebolagsförordningen). Det skulle exempelvis vara möjligt att uppfylla kravet på postadress genom att en boxadress anges (prop. 2005/06:161 s. 54).

Det är ytterst EU-domstolen som tolkar unionsrätten. Om begreppet bostadsadress i det unionsrättsliga penningtvättsregelverket ger utrymme för att i stället för den faktiska bostadsadressen ange postadressen är, enligt regeringens uppfattning, i dagsläget inte klart. Det förhållandet att uppgift om bostadsadress inte borde vara nödvändigt för att identifiera den verkliga huvudmannen när personnummer finns talar enligt regeringens mening dock för att även en postadress bör godtas.

Trots detta går det inte att komma ifrån att bostadsadress är vad som anges i lydelsen i penningtvättsförordningen och att det troligen är vad många som anmäler uppgifter för registrering också kommer att ange. Förutsättningarna för att undvika registrering av bostadsadress i aktiebolagsregistret och handelsregistret å ena sidan och registret över verkliga huvudmän å andra sidan är därmed inte helt jämförbara. Vad som i fråga om sekretess gäller för uppgifter om adress i aktiebolagsregistret och handelsregistret kan därmed inte tas som utgångspunkt för vad som ska gälla för uppgifter om adress i registret över verkliga huvudmän.

Befintlig sekretessbestämmelse är tillräcklig

Av 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen följer att uppgifter om den enskildes bostadsadress kan sekretessbeläggas, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs. Bestämmelsen är tillämplig hos alla myndigheter, oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer. Som framgått under föregående rubrik finns det dock vissa undantag, bl.a. i fråga om uppgifter i aktiebolagsregistret och handelsregistret.

När en ny sekretessbestämmelse införs ska skyddsintresset vägas mot intresset av insyn hos den myndighet där uppgifterna i fråga finns. Avvägningen mellan dessa intressen avspeglas vanligen i det skaderekvisit som tas in i bestämmelsen (för en närmare redogörelse, se prop. 2012/13:192 s. 33–34). När det gäller bestämmelsen i 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen har den avvägningen mynnat ut i ett s.k. kvalificerat rakt skaderekvisit, det vill säga en stark presumtion för offentlighet.

Regeringen har – såsom *Sveriges advokatsamfund* anser bör göras – övervägt om det finns behov av en särskild sekretessbestämmelse som gäller uppgifterna i registret över verkliga huvudmän. Enligt regeringens bedömning bör bestämmelsen i 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen dock vara tillräcklig för att uppfylla eventuella behov av sekretess för uppgifter om verkliga huvudmäns bostadsadresser. Bestämmelsen bedöms även uppfylla de krav på sekretess som finns i artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet. Av artikel 15 framgår att sekretessen bl.a. ska gälla om röjande av uppgiften skulle utsätta den verkliga

huvudmannen för en oproportionell risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hot. De situationer som regeln tar sikte på får anses innefattas i ”hot eller våld” eller ”annat allvarligt men” i 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen. Vidare framstår den avvägning som gjorts mellan skydds- respektive insynsintresse i den nämnda bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen som resulterat i ett kvalificerat rakt skaderekvisit ändamålsenlig även för att uppnå syftet med artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet. Regeringen anser därför att kravet på sekretess enligt artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet redan är uppfyllt i nationell rätt genom bestämmelsen i 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen.

Enligt Sveriges advokatsamfund är de uppgifter som föreslås ska kunna lämnas ut elektroniskt till mottagare med berättigat intresse (se mer om detta i avsnitt 7.2.2) inte sådana att de kan sekretessbeläggas enligt 21 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. Regeringens bedömning av behovet av sekretess tar dock inte enbart sikte på situationer där det handlar om elektroniskt utlämnande till mottagare med berättigat intresse. Regeringen anser inte heller att artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet innebär att det *måste* införas sekretess för uppgifter som ska kunna lämnas ut elektroniskt till mottagare med berättigat intresse. Som regeringen uppfattar artikeln handlar den förvisso om att medlemsstaterna ska införa sekretess, men medlemsstaterna har förhållandevis stort utrymme att avgöra när sådan sekretess behövs. Det gäller även om det i artikeln anges att den utgör ett undantag från bl.a. artikel 12.1 i samma direktiv som avser just elektroniskt utlämnande till mottagare med berättigat intresse. Som ovan framgår anser regeringen att behov av sekretess för uppgifter i registret enbart kan finnas när det gäller uppgifter om bostadsadress.

Mot bakgrund av vad som redogörs för i detta avsnitt anser regeringen inte heller att det finns behov av att införa ett sekretesskydd likt det som finns i folkbokföringen enligt 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen, som Sveriges advokatsamfund är inne på. Folkbokföringssekretessen gäller om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Till skillnad från vad som gäller för sekretess enligt 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen krävs det alltså inte att det men som den enskilde eller en närstående kan komma att lida vid röjande är allvarligt. Av folkbokföringen kan det framgå förhållanden som kan vara känsliga och som inte framgår av registret över verkliga huvudmän, exempelvis adoption. Behoven av sekretess för uppgifter i respektive register är därmed inte helt jämförbara.

När det gäller Sveriges advokatsamfunds farhåga att sekretesskyddet inte går att förena med kravet på kundkännedomsåtgärder gör regeringen följande överväganden. Sekretessen kan bli aktuell för uppgifter om bostadsadress som finns i registret över verkliga huvudmän. Som advokatsamfundet anger ska vid kundkännedomsåtgärder identiteten på verkliga huvudmän kontrolleras bl.a. genom att inhämta uppgifter från registret över verkliga huvudmän (artikel 22.7 tredje stycket i penningtvättsförordningen). Om registermyndigheten nekar utlämnande av uppgiften om bostadsadress innebär inte det, enligt regeringens uppfattning, per automatik att kundkännedomskravet inte är uppfyllt. En annan sak är att verksam-

hetsutövaren kan behöva överväga andra sätt att kontrollera informationen om den verkliga huvudmannen som getts av kunden.

Giva Sverige framhåller behov av tydlig vägledning från Bolagsverket i fråga om sekretesskyddet och en fungerande överprövningsprocess.

Bolagsverket har att tillämpa de förutsättningar som följer av i 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen. Vid tillämpningen av bestämmelsen kan förarbetena och den rättspraxis som finns på området ge vägledning. Det kan vidare konstateras att det finns möjlighet att överklaga beslut att inte lämna ut en handling enligt befintlig lagstiftning (2 kap. 19 § första stycket tryckfrihetsförordningen, se även 6 kap. 7 § första stycket 1 och andra stycket offentlighets- och sekretesslagen). Beslut att lämna ut handlingar är däremot inte överklagbara.

Det kan, som *Bolagsverket* lyfter, vara svårt för myndigheten att känna till om den registrerade löper risk för att utsättas för brott endast på grundval av registeruppgifter. I det avseendet anser dock regeringen att det får förutsättas att den registrerade själv informerar Bolagsverket om sitt behov av att få uppgifter sekretessbelagda och skälet för detta (jfr prop. 2005/06:161 s. 55). Det kan förekomma att det inte är den registrerade själv som lämnar uppgifterna. Den registrerade får dock förutsättas kunna upplysa den som ger in uppgifterna för den juridiska personens räkning om att hans eller hennes bostadsadress bör omfattas av sekretess så att det kan förmedlas till Bolagsverket eller själv föra fram det till myndigheten. Det får även förutsättas att Bolagsverket vidtar eventuella nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den som anmäler uppgifter för registrering i registret förstår att uppgift om bostadsadress kan komma att lämnas ut såvida sekretess inte gäller. Regeringen instämmer med Sveriges advokatsamfund om att det är viktigt med rutiner för att motverka att sekretesskyddade uppgifter röjs av misstag. Det bedöms vara en fråga för Bolagsverket att överväga behovet av nya rutiner i det syftet.

Det finns behov av att sekretessen bryts i vissa fall

En uppgift om en verklig huvudmans bostadsadress kan bidra till att identifiera vem personen är. Uppgiften kan främst antas vara av betydelse när det handlar om en person som saknar personnummer och därmed inte kan identifieras på det sättet. Uppgiften om bostadsadress kan även möjliggöra att det går att få kontakt med den verkliga huvudmannen.

Det är viktigt att den sekretess som i vissa fall kommer att gälla för uppgifter om verkliga huvudmäns bostadsadresser i registret över verkliga huvudmän inte försvårar brottsbekämpande myndigheters arbete, arbete som myndigheter bedriver i syfte att förhindra att sanktioner kringgås eller inte genomförs och den tillsyn på penningtvättsområdet som bedrivs av myndigheter och självreglerande organ. Det är dessutom viktigt att sådana ansvariga enheter som är notarier, advokater eller andra oberoende jurister, som i hemlandet har en offentlig funktion, kan få del av fullständiga uppgifter om verkliga huvudmän när de på en klients vägnar och för dennes räkning deltar i eller bistår vid planering eller utförande av vissa typer av transaktioner. Det gäller bl.a. i samband med köp och försäljning av fastigheter och företag och vid säkerställande av kapital för att bilda, driva eller leda företag (artikel 3.3 b i penningtvättsförordningen). I uttrycket ansvariga enheter ingår verksamhetsutövare som är den svenska

benämningen på ansvariga enheter vars verksamhet omfattas av penningtvättslagen. Det borde dock inte förekomma att sådana bedriver den typ av verksamhet som avses och samtidigt innehar offentliga funktioner. Mot bakgrund av att det kan finnas utländska ansvariga enheter som bedriver den typen av verksamhet och samtidigt innehar en offentlig funktion, som vill ha del av sekretessbelagda uppgifter i registret över verkliga huvudmän finns det ändå behov av att ta ställning till vad som ska gälla i fråga om sekretess i den situationen. Det är möjligt att sekretessen i vissa av dessa fall upphör att gälla till följd av den verkliga huvudmannens samtycke (10 kap. 1 § och 12 kap. 2 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen). Det kan dock inte förutsättas att ett samtycke finns i alla fall.

Regeringen har i tidigare lagstiftningsärende gjort bedömningen att brottsbekämpningens intresse av att få tillgång till kontaktuppgifter väger tyngre än det intrång i den personliga integriteten som det kan innebära att lämna ut sådana uppgifter till brottsbekämpningen (prop. 2024/25:65 s. 77). De mottagare som det nu handlar om är inte enbart brottsbekämpande myndigheter. Samtliga mottagare har dock gemensamt att de utför arbete som bidrar till att bekämpa brottslighet i form av penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism eller att riktade ekonomiska sanktioner kringgås. När det gäller de självreglerande organen handlar det dessutom om att de fullgör en uppgift åt staten och de ska enligt sjätte penningtvättsdirektivet från och med sommaren 2027 själva stå under tillsyn av en myndighet (artikel 52). För svensk del rör det sig om Sveriges advokatsamfunds styrelse och disciplinnämnd som är ett sådant självreglerande organ. Eftersom penningtvätt, finansiering av terrorism och kringgående av sanktioner i många fall är gränsöverskridande är det nödvändigt att även utländska organ och självreglerande organ kan få del av fullständiga uppgifter om verkligt huvudmannaskap som ett led i att bekämpa och förhindra brottslighet. Enligt regeringens bedömning väger intresset av uppgifterna om bostadsadress för dessa mottagare – såväl brottsbekämpande myndigheter som de andra mottagarna som nämnts ovan – tyngre än det intrång i den personliga integriteten som det kan innebära att dessa uppgifter lämnas ut.

Sammantaget görs bedömningen att det inte ska gälla någon sekretess för enskildas bostadsadress i registret över verkliga huvudmän i förhållande till de som nämnts ovan. Det handlar då om de myndigheter, utländska organ och självreglerande organ som anges i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet (se mer i avsnitt 7.2.2 i fråga om vilka myndigheter och organ det är) samt ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 b i penningtvättsförordningen – det vill säga notarier, advokater eller andra oberoende jurister i samband med vissa tjänster – som i hemlandet har en offentlig funktion. Det ligger i linje med vad som anges i artiklarna 11 och 15 i sjätte penningtvättsdirektivet om att sekretessen inte ska gälla i vissa fall.

Befintliga bestämmelser innebär att sekretessen bryts i vissa fall

Sekretessen för uppgift om bostadsadress i registret över verkliga huvudmän kan redan enligt befintlig reglering brytas i förhållande till vissa av

de som i avsnittet ovan har identifierats kunna ha behov av uppgift om bostadsadress.

Av 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen följer att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. En sådan uppgiftsskyldighet finns i lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna som trädde i kraft den 1 april 2025. Enligt bestämmelser i den lagen är en myndighet skyldig att på begäran av en brottsbekämpande myndighet lämna ut en fysisk persons bostadsadress, om uppgiften behövs i den brottsbekämpande verksamheten (4 §). Med brottsbekämpande myndighet avses Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten (2 §). Från skyldigheten att lämna ut uppgiften finns ett undantag som gäller om uppgiften omfattas av sekretess och synnerliga skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Promemorian gör bedömningen att uppgiftsskyldigheten enligt den nya lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna tillsammans med den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen inte är tillräcklig för att uppfylla det behov av att bryta sekretessen för bostadsadress i förhållande till de mottagare som det nu handlar om. Regeringen delar endast till viss del den bedömningen. Synnerliga skäl är ett högt ställt krav och intresseavvägning kan enbart i undantagsfall förväntas resultera i att en uppgift inte lämnas ut (prop. 2024/25:65 s. 203). Det är enligt regeringens uppfattning svårt att se att det skulle aktualiseras i fråga om bostadsadress i registret över verkliga huvudmän, om en sådan uppgift efterfrågas av brottsbekämpande myndigheter. Regeringen instämmer däremot med promemorian att möjligheten att lämna ut uppgift om bostadsadress med stöd av dessa bestämmelser inte är tillräcklig för att tillgodose det behov av uppgifter om bostadsadress som vissa andra myndigheter, vissa utländska organ och självreglerande organ kan ha enligt vad som redogörs för i avsnittet ovan.

Från och med den 1 december 2025 gäller en ny paragraf som i vissa fall bryter sekretess för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden (10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen, se prop. 2024/25:180). Paragrafen innebär bl.a. att den sekretess som ovan bedömts kunna bli tillämplig i fråga om enskildas bostadsadress i registret över verkliga huvudmän bryts i förhållande till annan myndighet i vissa fall. Sekretessen kan bl.a. – och såvitt nu är av intresse – brytas om uppgiften behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet (första stycket 1) eller förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk och överträdelser av regler (första stycket 5). Det förutsätter dock att den intresseavvägning som ska göras enligt paragrafen mynnar ut i att uppgiften ska lämnas ut. Uppgiften får inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Avsikten är att undantaget ska tillämpas restriktivt. Möjligheten att avstå från ett utlämnande, när det sker på begäran av en annan myndighet, är avsett att träffa de undantagsfall där ett utlämnande av en viss uppgift framstår som mycket olämpligt (prop. 2024/25:180 s. 43).Med tillämpning av den nya paragrafen kommer sekre-

tessen för bostadsadress i registret över verkliga huvudmän sannolikt i regel att brytas i förhållande till brottsbekämpande myndigheter, tillsynsmyndigheterna på penningtvättsområdet, Skatteverket och myndigheterna med ansvar för genomförandet av sanktioner som kan ha behov av uppgiften, det vill säga i förhållande till flertalet av de som i avsnittet ovan identifierats ha behov av uppgifterna. I dessa fall handlar det om att uppgiften kan behövas i syfte att antingen förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda överträdelser av regler. I det sist nämna fallet kan det handla om exempelvis överträdelser av penningtvättsregleringen eller skattelagstiftningen. Sekretessen för uppgift om en enskilds bostadsadress enligt 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen gäller med ett kvalificerat rakt skaderekvisit, det vill säga det gäller en extra stark presumtion för att uppgifterna är offentliga. Det är alltså fråga om en svag sekretess. Mot bakgrund av vad det handlar om för typ av uppgift och sammanhanget kan det antas att intresseavvägningen i princip alltid kommer att resultera i att uppgiften lämnas ut.

I förarbetena till 10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen behandlas frågan hur intresseavvägningen i bestämmelsen förhåller sig till möjligheten att med stöd av den sekretessbrytande bestämmelsen genomföra en rutinmässig överföring av uppgifter (prop. 2024/25:180 s. 48). Regeringen uttalade då att förutsättningarna för att på förhand göra intresseavvägningen kan vara olika beroende på uppgifternas karaktär och de sammanhang som de förekommer i. Med hänsyn till att det nu är fråga om uppgifter om bostadsadress anser regeringen att det finns goda möjligheter att göra en intresseavvägning på förhand i fråga om utlämnande av uppgifter från registret över verkligen huvudmän till de ovan nämnda myndigheterna. Det bör framhållas att den utlämnande myndigheten – Bolagsverket i detta fall – aldrig kan avstå från att göra den prövning som ska ske enligt bestämmelsen. Den intresseavvägning som gjorts vid ett tillfälle kan också behöva omprövas och kan då komma att falla ut på ett annat sätt.

När det gäller utländska organs behov av uppgift om bostadsadress konstaterar regeringen att viss möjlighet finns att lämna ut sådana uppgifter med stöd av 8 kap. 3 § 2 offentlighets- och sekretesslagen. Enligt den punkten får en myndighet lämna ut en sekretessbelagd uppgift, om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas ut. Bestämmelsen i 8 kap. 3 § 2 offentlighets- och sekretesslagen skulle dock inte innebära någon förpliktelse för Bolagsverket att lämna ut uppgifterna, utan endast en möjlighet. Enligt regeringens mening kan befintlig reglering därmed inte anses tillräcklig för att tillgodose de behov av att få del av sekretessbelagd uppgift om bostadsadress i registret över verkliga huvudmän som utländska organ kan ha. Detsamma gäller det behov som självreglerande organ på penningtvättsområdet och vissa ansvariga enheter skulle kunna ha i enlighet med vad som angetts i föregående avsnitt.

En sekretessbrytande bestämmelse föreslås

Enligt regeringens mening finns det behov av att införa en ny sekretessbrytande bestämmelse för att tillgodose det behov som utländska organ, självreglerande organ på penningtvättsområdet och vissa ansvariga enheter har att kunna få del av sekretessbelagda uppgifter om enskildas bostadsadresser i registret över verkliga huvudmän (se avsnitten närmast ovan). Regeringen föreslår att det i offentlighets- och sekretesslagen tas in en sekretessbrytande bestämmelse som innebär att sekretessen enligt 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen för uppgift om bostadsadress inte ska gälla i förhållande till dessa.

Den sekretessbrytande bestämmelsen föreslås inte gälla för mottagare med berättigat intresse enligt artikel 12.2 i sjätte penningtvättsdirektivet. Det betyder att sekretessen inte kan kringgås genom att sekretessbelagda uppgifter hämtas in och vidareförmedlas av sådana leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som omfattas av artikel 12.2 j i sjätte penningtvättsdirektivet, såsom Sveriges advokatsamfund befarar.

Särskilt om uppgifter i utländska register som ingår i sammankopplingen

Den tekniska lösningen för sammankopplingen av registren över verkliga huvudmän genom den centrala europeiska plattformen innebär att Bolagsverket kommer att kategorisera de som efterfrågar uppgifter och ”slussa” dem vidare till plattformen. Uppgifterna som fås från utländska registren genom plattformen kommer däremot inte att gå genom Bolagsverket, utan direkt till mottagarna.

Det är i dagsläget oklart om den tekniska lösningen för sammankopplingen av registren kommer att innebära att vissa myndigheter kommer att få direktåtkomst till de utländska registren. Om så sker, får det till följd att de utländska registren anses förvarade hos dessa myndigheter i tryckfrihetsförordningens mening. Det betyder att uppgifterna däri kan begäras ut från dessa myndigheter med stöd av rätten att ta del av allmänna handlingar och uppgifter ur allmänna handlingar. Den omständigheten att den utländska myndigheten inte omfattas av offentlighetsprincipen påverkar inte i sig bedömningen (jfr prop. 2011/12:157 s. 8). Även om den mottagande myndigheten inte får del av uppgifterna genom direktåtkomst kan uppgifterna omfattas av rätten att ta del av allmänna handlingar och uppgifter ur allmänna handlingar om de hos den mottagande myndigheten tas in i allmänna handlingar.

Sekretessbestämmelsen i 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen – som ovan har bedömts kunna bli tillämplig för uppgifter om bostadsadress i registret över verkliga huvudmän – kan även bli tillämplig för uppgifter om bostadsadress som myndigheter får del av från utländska register. Eventuell sekretess för uppgifter från utländska registren över verkliga huvudmän som myndigheter får del av behöver även bedömas utifrån vad som anges i 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen. Den bestämmelsen gäller för uppgifter som fås från utländska organ och kan innebära att uppgifter som inte normalt omfattas av sekretess enligt svensk rätt skyddas med hänsyn till förhållandet till en annan stat eller mellanfolklig organisation. Av bestämmelsen följer bl.a. att sekretess gäller för uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt

organ på grund av en bindande EU-rättsakt, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbete som avses i rättsakten försämras om uppgiften röjs. Med bindande EU-rättsakt avses bl.a. direktiv (prop. 2012/13:192 s. 31). I förarbetena till 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen angavs att det finns behov av att säkerställa att Sverige kan skydda uppgifter om enskildas förhållanden som överlämnats till svenska myndigheter från andra stater eller mellanfolkliga organisationer, eftersom ett otillräckligt sekretesskydd i detta avseende kan försvåra det internationella samarbetet och därmed skada Sverige. Vidare framhölls att om andra stater och mellanfolkliga organisationer inte skulle kunna förlita sig på att svenska myndigheter kan fullgöra sin skyldighet att i enlighet med rättsakter sekretessbelägga uppgifter som utbyts inom ramen för samarbetet, finns en uppenbar risk att dessa skulle bli mindre benägna att lämna uppgifter till Sverige (prop. 2012/13:192 s. 24 och 25).

Enligt 15 kap. 1 b § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess för uppgifter som en myndighet har elektronisk tillgång till i en upptagning för automatiserad behandling hos en annan stat eller mellanfolklig organisation, om myndigheten inte får behandla uppgiften enligt en bindande EU-rättsakt. Den bestämmelsen har tillkommit i syfte att förhindra att en myndighet, som har direktåtkomst till ett utländskt register, efter begäran om utlämnande av uppgifter ur registret ska behöva söka fram uppgifterna ur registret i strid med ändamålsbegränsningar eller villkorade sökbegränsningar. Även denna bestämmelse kan vara tillämplig för mottagande myndigheter med direktåtkomst.

Regeringen har övervägt om det bör införas en sekretessbestämmelse som specifikt tar sikte på uppgifter som svenska myndigheter får från de utländska registren som ingår i sammankopplingen i de situationer då uppgifterna hos den utländska registermyndigheten omfattas av mer långtgående sekretess än vad som följer av 21 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen. Regeringen har emellertid bedömt att så inte bör göras eftersom det finns ett visst skydd genom bestämmelsen i 15 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen. Det bedöms inte heller krävas enligt sjätte penningtvättsdirektivet. Något sådant förslag lämnas därför inte.

Möjlighet att överklaga

Enligt artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet ska beslut om att neka tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän kunna bli föremål för en administrativ prövning. Rätten till ett effektivt rättsmedel ska garanteras.

Enligt 6 kap. 7 § första stycket 1 och andra stycket offentlighets- och sekretesslagen får en enskild överklaga beslut av en myndighet att inte lämna ut allmänna handlingar. Det betyder att Bolagsverkets beslut att neka en enskild utlämnande av en sammanställning av uppgifter från registret över verkliga huvudmän kan överklagas till kammarrätt. I den situationen när en enskild begär en uppgift ur en allmän handling gäller däremot inte motsvarande möjlighet till överprövning (se 6 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen och 6 kap. 7 § samma lag motsatsvis). Frågan om en förfrågan om att få del av en uppgift ska behandlas som en begäran om utlämnande av allmän handling eller en begäran om uppgift

ur en allmän handling har varit föremål för prövning i rättspraxis. Högsta förvaltningsdomstolen fann då att en begäran om utfående av uppgift skulle uppfattas som att den innefattade en begäran om att få ta del av allmän handling, när utredningen inte kunde tjäna till vägledning för bedömningen av arten av framställningen (RÅ 82 2:68, se även JO 2014/15 s. 630). Mot den bakgrunden kan beslut om att neka en enskild utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän i så gott som samtliga fall anses vara överklagbara.

När det gäller möjligheten för en myndighet att överklaga en annan myndighets beslut att avslå den förstnämnda myndighetens begäran att få del av en handling eller en uppgift gäller 6 kap. 7 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen. Enligt den bestämmelsen finns i regel överklagandemöjlighet.

Sammantaget gör regeringen därför bedömning att svensk rätt uppfyller direktivets krav i denna del.

Krav på statistik

Medlemsstaterna ska, enligt artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet, årligen publicera och till kommissionen rapportera statistik över antalet undantag från tillgången till uppgifterna – det vill säga antalet gånger som utlämnande av uppgifterna nekats med hänvisning till sekretess – och de skäl som angetts för detta. Det är möjligt för regeringen att med stöd av sin restkompetens enligt 8 kap. 7 § regeringsformen föreskriva en bestämmelse med sådant innehåll.

7 Behandling av personuppgifter

7.1 Behandlingen bör regleras i lag

Regeringens förslag

I registerlagen ska det upplysas om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela ytterligare föreskrifter om personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter.

Regeringens bedömning

Bestämmelser som avser personuppgiftsbehandling kopplat till registret över verkliga huvudmän bör i huvudsak tas in i lag.

Promemorians bedömning

Bedömningen i promemorian stämmer överens med regeringens. I promemorian föreslås ingen upplysningsbestämmelse.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Civos anser att det bör införas en särskild paragraf som avser för vilka ändamål som uppgifterna i registret över verkliga huvudmän får behandlas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Registret över verkliga huvudmän innehåller personuppgifter

Registret över verkliga huvudmän innehåller en stor mängd personuppgifter, det vill säga uppgifter som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person. I EU:s dataskyddsförordning finns bestämmelser som gäller fysiska personers skydd vad gäller behandlingen av deras personuppgifter (artikel 1). Förordningen är tillämplig på sådan behandling som sker helt eller delvis automatiskt och annan behandling som inte är automatisk men som avser personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register (artikel 2). Förordningen är alltså tillämplig vad gäller registret över verkliga huvudmän.

I registerförordningen finns bestämmelser som kompletterar dataskyddsförordningen och som specifikt tar sikte på personuppgiftsbehandlingen i Bolagsverkets verksamhet med registret över verkliga huvudmän. I registerförordningen anges bl.a. ändamålen med personuppgiftsbehandlingen i registret och vad som gäller vid felaktiga uppgifter, för direktåtkomst och i fråga om sökbegrepp (3 kap.).

Den personuppgiftsbehandling som sker vid utlämnande av uppgifter ur registret måste följa de krav som uppställs i EU:s dataskyddsförordning och bestämmelserna som kompletterar den förordningen.

Integritetsaspekter kan tala för lagreglering

Det är inte ovanligt att bestämmelser som kompletterar EU:s dataskyddsförordning finns på lägre nivå än lag. Statliga myndigheters behandling av enskildas personuppgifter rör förhållandet mellan enskilda och det allmänna, men innebär vanligtvis inte ett sådant ingrepp i förhållande till den enskilde att det som huvudregel krävs lagform (8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen). I vissa fall kan myndigheters personuppgiftsbehandling dock innebära att lagreglering krävs. Det gäller om personuppgiftsbehandlingen innebär ett betydande intrång i den enskildes personliga integritet, sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden (2 kap. 6 § andra stycket och 2 kap. 20 § regeringsformen, se även prop. 2017/18:105 s. 26).

Det finns heller ingenting som hindrar att föreskrifter ges lagform, även om det i strikt mening inte krävs. Konstitutionsutskottet har i andra lagstiftningssammanhang framhållit att målsättningen bör vara att föreskrifter som gäller myndighetsregister som innehåller ett stort antal registrerade och har ett särskilt känsligt innehåll ska regleras i lag (se t.ex. bet. 1990/91:KU11 s. 11 och 1997/98:KU18 s. 43). Regeringen har delat den bedömningen (se t.ex. 1997/98:44 s. 41 och 1999/2000:39 s. 78). När en översyn gjordes av bestämmelserna om behandling av personuppgifter inom skatt, tull och exekution framhöll regeringen att de grundläggande

principerna för att skydda den enskildes integritet bör regleras i lag, medan frågor som inte är centrala ur integritetssynpunkt bör regleras i förordning (prop. 2000/01:33 s. 84).

Promemorian föreslår att bestämmelser som avser personuppgiftsbehandling kopplat till registret över verkliga huvudmän i huvudsak bör tas in i lag. Promemorian framhåller att registret innehåller en stor mängd personuppgifter och ett stort antal registrerade. Även om uppgifterna inte bedöms känsliga, anser promemorian att det förhållandet att uppgifterna i stor omfattning tillhandahålls till andra – vilket är det uttalade ändamålet med personuppgiftsbehandlingen kopplat till registret över verkliga huvudmän – innebär ett större integritetsintrång. Promemorian framhåller även att undantag från det s.k. utskriftsundantaget förutsätter lagreglering och att det föreslås att ett sådant undantag införs i och med att personer med berättigat intresse enligt sjätte penningtvättsdirektivet föreslås få *rätt* till elektronisk tillgång till uppgifter ur registret. Vidare framhåller promemorian att bl.a. systematiska skäl talar för lagreglering.

Regeringen delar promemorians bedömningar i denna fråga. I likhet med promemorian föreslår regeringen därför att bestämmelser som avser personuppgiftsbehandling kopplat till registret över verkliga huvudmän i huvudsak bör tas in i lag. Det kan finnas behov av att viss utfyllnad av dessa bestämmelser görs på lägre nivå än lag. Sådana föreskrifter kan regeringen i så fall meddela med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

I motsats till *Civos* anser regeringen inte att det finns behov av en paragraf som särskilt reglerar ändamålen för personuppgiftsbehandlingen. Den s.k. finalitetsprincipen, som redogörs närmare för i avsnitt 10, utgör i stället begränsning i fråga om personuppgiftsbehandling.

En upplysningsbestämmelse om ytterligare föreskrifter

Regeringen har ovan gjort bedömningen att bestämmelserna som avser personuppgiftsbehandling kopplat till registret över verkliga huvudmän i huvudsak bör tas in i lag. Samtidigt kan det finnas behov av att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela vissa föreskrifter på området. Det kan t.ex. gälla bestämmelser om när personuppgifter ska rättas och innehållet i eller övriga krav på en begäran om att uppgifter ur registret ska lämnas ut elektroniskt (se avsnitten 7.2 och 7.3). Det föreslås därför att det i registerlagen ska upplysas om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela ytterligare föreskrifter om personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter.

7.2 Elektronisk tillgång till registret

7.2.1 Allmänt om elektronisk tillgång till personuppgifter

Av EU:s dataskyddsförordning framgår den grundläggande principen att personuppgifter ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder (artikel 5.1 f). Förordningen innehåller däremot inte

några mer specifika bestämmelser som rör sättet som personuppgifter kan lämnas ut på. Lagstiftaren har för vissa verksamheter i nationell rätt kompletterat EU:s dataskyddsförordning i det avseendet. I andra fall har det lämnats åt den personuppgiftsansvariga att ta ställning till frågor om utlämnande utifrån den riskbaserade metod som föreskrivs i förordningen.

Utlämnande av personuppgifter elektroniskt anses i jämförelse med utlämnande på papper normalt vara förenat med högre risk för att personuppgifterna ska komma att används på ett sätt som inte är önskvärt. Vid elektroniskt utlämnande kan även stora uppgiftssamlingar överföras och bearbetas på ett förhållandevis enkelt sätt. Vid utlämnande av personuppgifter får den ökade risken för missbruk av uppgifterna vägas mot de effektivitetsvinster som kan uppnås genom elektroniskt utlämnande. För uppgiftslämnarens del kan effektivitetsvinster uppnås genom att uppgiftslämnaren inte behöver skriva ut uppgifterna på papper och skicka i väg dem per post. Mottagaren behöver å sin sida inte överföra uppgifterna från papper till elektronisk form, i det fall mottagaren önskar ha uppgifterna i det formatet. Dessutom finns det miljömässiga och kostnadsmässiga argument som kan ha betydelse vid valet av sättet som utlämnandet görs på.

När det gäller elektroniskt utlämnande är det i svensk lagstiftning vanligt att det görs en åtskillnad mellan *direktåtkomst* och *annat elektroniskt utlämnande.* Med direktåtkomst avses att någon har direkt tillgång till information hos någon annan och på egen hand kan söka i den, men utan att själv kunna påverka innehållet. Med direktåtkomsten kan även följa en möjlighet för den som medgetts åtkomsten att hämta hem informationen till sitt eget system och bearbeta den där. Eftersom den som innehar uppgifterna inte styr vilka uppgifter som den som medgetts direktåtkomsten söker fram, förutsätter direktåtkomst att den som innehar uppgifterna säkerställer att utlämnandet är förenligt med bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen före det att direktåtkomsten medges (se t.ex. prop. 2007/08:160 s. 57–58, prop. 2016/17:158 s. 112 och prop. 2022/23:34 s. 140).

Direktåtkomst innebär i regel att uppgiftsmottagaren får viss överskottsinformation. Det beror på att tillgång ges till en samling uppgifter och inte till enskilda uppgifter. Den utlämnande myndigheten har, som ovan framgår, i det enskilda fallet inte heller kontroll över exakt vilka uppgifter som mottagaren väljer att ta del av från uppgiftssamlingen. Direktåtkomst anses därför generellt sett vara förenat med större risker för integritetsintrång än andra former av utlämnande (prop. 2022/23:34 s. 140).

Annat elektroniskt utlämnande (än direktåtkomst) kan exempelvis handla om utlämnande genom e-post eller usb-minne eller genom direkt överföring från ett datorsystem till ett annat. Den s.k. fråga-svar-tekniken och information via funktionen Mina sidor som en del myndigheter använder sig av förutsätter inte direktåtkomst, utan kan anordnas på ett sätt som gör att det fungerar som annat elektroniskt utlämnande (prop. 2022/23:34 s. 141). I likhet med vad som gäller för direktåtkomst kan prövningen av frågan om utlämnandet är förenligt med offentlighets- och sekretesslagstiftningen även vid annat elektroniskt utlämnande ske före det att möjligheten till utlämnandet medges (prop. 2007/08:160 s. 58 och HFD 2015 ref. 61)

Som ovan nämns innehåller många registerförfattningar bestämmelser om i vilka situationer direktåtkomst är tillåtet. I vissa fall har lagstiftaren

valt att även införa uttryckliga förbud mot direktåtkomst (se t.ex. 1 kap. 12 § lagen [2023:457] om behandling av personuppgifter vid Utbetalningsmyndigheten).

7.2.2 Olika regler om tillgång till registret

Regeringens förslag

Bolagsverket ska ge omedelbar och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret över verkliga huvudmän för vissa myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ. Det gäller generellt i förhållande till vissa mottagare. I andra fall gäller det när mottagaren utför vissa uppgifter. Bolagsverket ska få lämna ut uppgifter elektroniskt.

Bolagsverket ska få lämna ut uppgifter ur registret elektroniskt till verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare när de vidtar åtgärder för kundkännedom.

Bolagsverket ska bevilja att vissa uppgifter i registret lämnas ut elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst till mottagare som har ett berättigat intresse av uppgifterna. Ett sådant utlämnande ska också beviljas för vissa historiska uppgifter och beskrivningar som avser kontroll- och ägarstrukturer i registret, till vissa

1. fysiska och juridiska personer som agerar i syfte att offentliggöra uppgifter i media,
2. organisationer i det civila samhället, och
3. myndigheter utanför EES.

Regeringens bedömning

Det bör inte införas något uttryckligt förbud mot direktåtkomst vid utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän till vissa mottagare.

Förbudet i direktivet mot att en berörd enhet varnas när uppgifter om den enheten lämnas ut ur registret över verkliga huvudmän kräver inga åtgärder. Detsamma gäller direktivets regel om att personer med berättigat intresse i vissa fall ska kunna få del av uppgifter ur registret på annat sätt än elektroniskt.

Reglerna om att förteckningar över behöriga myndigheter, självreglerande organ och ansvariga enheter som har tillgång till registret respektive myndigheter som har berättigat intresse på vissa grunder och ytterligare kategorier av personer som bedöms ha berättigat intresse ska ges in till Europeiska kommissionen kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Promemorians förslag och bedömning

Förslaget och bedömningen i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. Promemorian föreslår att Bolagsverket ska få lämna ut uppgifter ur registret över verkliga huvudmän elektroniskt till verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare när de

vidtar åtgärder för kundkännedom, *om det bedöms lämpligt*. Promemorian föreslår att det även ska fastslås att Bolagsverket ska få lämna ut uppgifter ur registret till myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ genom direktåtkomst.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Adda AB framhåller vikten av att upphandlande myndigheter även fortsättningsvis ska kunna ta del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän via tredjepartstjänster.

Arbetsförmedlingen och *Försäkringskassan* anser att myndigheterna bör anges ha berättigat intresse av uppgifterna i registret. Arbetsförmedlingen efterfrågar även bekräftelse av att förslaget innebär att Bolagsverket har möjlighet att lämna ut uppgifter från registret elektroniskt även i andra fall och för andra syften än vad som framgår av sjätte penningtvättsdirektivet.

Bolagsverket föreslår att en översyn görs av under vilka andra omständigheter än de som anges i penningtvättsregelverket som uppgifter ur registret kan lämnas ut elektroniskt.

Ekobrottsmyndigheten anser att det bör övervägas integritetsskyddande åtgärder när uppgifter lämnas ut elektroniskt utan att ett berättigat intresse finns.

Electronic Money Association, *Finansbolagens Förening*, *Svenska Bankföreningen* och *Svensk Försäkring* anser att verksamhetsutövares tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän elektroniskt inte ska vara föremål för lämplighetsprövning. Även *Revisorsinspektionen* ifrågasätter detta när det gäller svenska verksamhetsutövare. *Svenska försäkringsförmedlares förening* lämnar liknande synpunkter och menar att verksamhetsutövare bör ges en uttrycklig rätt till elektronisk åtkomst till uppgifterna. Svenska försäkringsförmedlares förening framhåller även behovet av att i föreskrifter eller vägledning förtydliga hur prövningen av berättigat intresse ska göras. Svenska försäkringsförmedlares förening och Svensk Försäkring efterfrågar därutöver förtydligande kring hur bestämmelserna om berättigat intresse förhåller sig till kontroller enligt regelverket om internationella sanktioner.

Inspektionen för strategiska produkter lyfter frågan om myndigheten på grundval av legitimt intresse kan få del av uppgifter ur registret elektroniskt.

Journalistförbundet avstyrker förslaget mot bakgrund av att det inte är tillräckligt utrett vad som i förslaget avses med journalist och journalistiska ändamål. Enligt Journalistförbundet bör personer som anges i artikel 12.2 a i sjätte penningtvättsdirektivet – det vill säga bl.a. personer som agerar för journalistiska ändamål – presumeras ha ett berättigat intresse utan att en bedömning görs av sambandet med förebyggande och bekämpning av vissa brott. Om regeringen går vidare med förslaget föreslår Journalistförbundet att mottagare med berättigat intresse ska medges direktåtkomst till uppgifterna ur registret, åtminstone till vissa uppgifter som finns i registret. I andra hand föreslår Journalistförbundet att i vart fall de personer som anges i artikel 12.2 a i sjätte penningtvättsdirektivet ska medges direktåtkomst.

Konkurrensverket och *Upphandlingsmyndigheten* efterfrågar förtydligande av räckvidden för berättigat intresse i samband med offentlig upphandling. Myndigheterna framför även att också upphandlande myndigheter inom valfrihetssystemet kan ha behov av uppgifter ur registret. Dessutom föreslår Konkurrensverket att upphandlande myndigheter och enheter ska kunna få del av person- och samordningsnummer från registret elektroniskt.

Migrationsverket önskar förtydligande kring i vilken utsträckning myndigheten kan anses ha berättigat respektive legitimt intresse av uppgifterna i vissa av sina ärenden.

Svenskt Näringsliv framhåller näringslivets behov av uppgifter ur registret, exempelvis vid företagsförvärv och leverantörsgranskningar.

Sveriges advokatsamfund efterfrågar förtydligande kring hur tillgången till registret kommer att vara utformad. Advokatsamfundet lyfter därutöver risken för att personuppgifter vidareförmedlas utanför den tilltänkta kretsen av mottagare, exempelvis av produktleverantörer.

Swedish Financial Technology Association anser att regeringen bör säkerställa att Bolagsverket deltar i framtagandet av gemensamma europeiska standarder för överföring av uppgifter om verkliga huvudmän. Vidare efterfrågar föreningen förtydligande av om leverantörer av informationstjänster för penningtvättsförebyggande ändamål kan dela uppgifter från registret över verkliga huvudmän genom filöverföring.

UC AB anser att det bör fastställas att leverantörer av informationstjänster och kreditupplysningsföretag med kreditupplysningstillstånd har berättigat intresse samt att fler kategorier av mottagare ska ha tillgång till historiska uppgifter. UC AB anser vidare att regeringen bör klargöra att kopieplikten i 11 § kreditupplysningslagen (1973:1173) inte ska tillämpas om det riskerar att vara i strid med meddelandeförbudet i penningtvättsregelverket.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Tillgången till uppgifter skiljer sig åt mellan olika mottagare

Enligt artikel 30 i det nuvarande penningtvättsdirektivet ska behöriga myndigheter och finansunderrättelseenheter ha snabb och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret över verkliga huvudmän utan inskränkning. Vidare ska ansvariga enheter ha snabb tillgång till uppgifterna när de utför åtgärder för kundkännedom. Slutligen ska allmänheten ha tillgång till i vart fall uppgifter om den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, bosättningsland och medborgarskap, samt arten och omfattning av det förmånsintresse som innehas av den verkliga huvudmannen.

I tidigare förarbeten som rör registret över verkliga huvudmän berörs inte de olika krav på tillgång som det nuvarande penningtvättsdirektivet ställer upp i någon närmare omfattning (prop. 2016/17:173 och prop. 2018/19:150). Av 3 kap. 5 § registerförordningen framgår att Bolagsverket får medge direktåtkomst till registret och det svenska registret har länge varit ordnat på ett sådant sätt att alla har haft möjlighet att få tillgång till samtliga uppgifter i registret genom Bolagsverkets webbplats. Uppgifterna har då kunnat fås i princip omedelbart. Det nuvarande penningtvättsdirektivets krav på snabb och obegränsad respektive snabb tillgång har därmed varit uppfyllt.

Sedan EU-domstolens dom i de förenade målen C-37/20 och C-601/20 har Bolagsverket funnit det nödvändigt att i viss utsträckning begränsa tillgången. Sedan en tid tillbaka gäller att den som vill ha tillgång till registret över verkliga huvudmän behöver identifiera sig och även ange vad uppgifterna ska användas till. Det sist nämnda görs i syfte att säkerställa att uppgifterna inte används för ändamål som inte är förenliga med EU-domstolens dom, det vill säga för intressen som inte är berättigade.

I likhet med det nuvarande penningtvättsdirektivet görs även i det sjätte penningtvättsdirektivet en åtskillnad mellan vad som gäller i fråga om tillgången till uppgifter ur registret för olika kategorier av mottagare. Medan vissa nationella myndigheter, svenska och utländska självreglerande organ med tillsynsuppgifter samt utländska organ ska ha omedelbar, ofiltrerad och direkt tillgång till samtliga uppgifter i registret, anges att ansvariga enheter som vidtar åtgärder för kundkännedom ska ha snabb tillgång (artikel 11). Andra mottagare ska garanteras tillgång till vissa särskilt angivna uppgifter under förutsättning att de har ett berättigat intresse av tillgången till uppgifterna. Det handlar om den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad, födelseår, bosättningsland och medborgarskap. Det handlar även om arten och omfattningen av den verkliga huvudmannens förmånsintresse eller, om det gäller en verklig huvudman för en trust, förmånintressets art (artikel 12). Vissa kategorier av mottagare med berättigat intresse ska därutöver även kunna få tillgång till historiska uppgifter om verkligt huvudmannaskap och en beskrivning av kontroll- och ägarstrukturen.

Det bör införas bestämmelser som rör olika mottagares tillgång till uppgifter

När det gäller de myndigheter, utländska organ och självreglerande organ med tillsynsuppgifter som nämns i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet anser regeringen att det i registerlagen bör införas en bestämmelse som innebär att dessa ska garanteras omedelbar och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret över verkliga huvudmän. Det får anses motsvara direktivets krav på omedelbar, ofiltrerad och direkt tillgång. I den utsträckning det finns behov av att tydliggöra vilka myndigheter i Sverige som omfattas av uppräkningen i artikel 11.2 kan regeringen meddela föreskrifter om det med stöd av sin restkompetens enligt 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen. I fråga om självreglerande organ med sådana tillsynsuppgifter som avses i direktivet finns i Sverige endast Sveriges advokatsamfunds styrelse och disciplinnämnd. Av 8 kap. 6 § rättegångsbalken och 7 a kap. 2 § första stycket penningtvättslagen följer att Sveriges advokatsamfunds styrelse och disciplinnämnd utövar tillsyn över att advokater och advokatbolag följer penningtvättslagen. När det gäller utländska organ handlar det bl.a. om Amla och Europol (se mer i artikel 11.2 i direktivet). Bolagsverket bör få lämna ut uppgifterna till ovan nämnda mottagare elektroniskt. Till skillnad från promemorian anser regeringen däremot inte att det bör slås fast att det även kan ske genom direktåtkomst.

För ansvariga enheter gäller enligt sjätte penningtvättsdirektivet, liksom enligt den nuvarande penningtvättsdirektivet, enbart ett krav på snabb tillgång till uppgifterna när de vidtar kundkännedomsåtgärder. Som nämns

i avsnitt 6.3 inbegriper uttrycket ansvariga enheter både verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen och företag från andra EES-länder som bedriver verksamhet som innebär att de är skyldiga att följa EU:s penningtvättsregelverk. I det senare fallet handlar det alltså om utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare.

I svensk rätt finns enligt tryckfrihetsförordningen redan ett skyndsamhetskrav vid begäran om utlämnande av allmän handling (2 kap. 16 § andra stycket tryckfrihetsförordningen). I förvaltningslagen finns även ett allmänt krav på att ärenden ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts (9 § första stycket förvaltningslagen). Kravet på snabb tillgång till uppgifter för verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter bedöms därmed redan vara uppfyllt utan några ytterligare lagstiftningsåtgärder.

Eftersom unionsrätten inte bedöms innebära något hinder mot elektroniskt utlämnande förutsatt att det kan ske säkert, föreslår promemorian, att det i registerlagen tas in en bestämmelse som anger att Bolagsverket får lämna ut uppgifter elektroniskt till verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare när de utför åtgärder för kundkännedom, om det bedöms lämpligt.

Lagrådet anser att de myndigheter och självreglerande organ som föreslås få omedelbar och obegränsad tillgång också ska ges rätt att få del av uppgifter elektroniskt. Enligt Lagrådet talar direktivets lydelse om omedelbar och direkt tillgång samt systematiken i regleringen för att utlämnande ska ske elektroniskt. Vidare anser Lagrådet att systemet med ett centralt register i varje medlemsstat och en sammankoppling av dessa bygger på premissen att uppgifterna ska vara tillgängliga i maskinläsbart skick och utgångspunkten borde, enligt Lagrådet, därför då också vara att uppgifterna ska kunna lämnas ut elektroniskt för att användas i de syften som registret har upprättats för. Enligt Lagrådets mening är det inkonsekvent att myndigheter och organ som direkt berörs av registret inte skulle ha rätt att få del av uppgifter elektroniskt när mottagare med berättigat intresse föreslås ha sådan rätt. Lagrådet anser i stället att en möjlig tolkning av direktivet är att den mest prioriterade gruppen av mottagare av uppgifter ur registret ska ges elektroniskt tillgång även om uttrycket ”på elektronisk väg” saknas i lydelsen när det gäller dem.

Till skillnad från vad som gäller för de som har berättigat intresse enligt direktivet anges, som Lagrådet tar upp, inte uttryckligen någon rätt till elektronisk tillgång för de myndigheter, utländska organ och självreglerande organ som avses i artikel 11.2 i direktivet. Någon sådan rätt ges inte heller till verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare. Med den lösning som Lagrådet förordar och som innebär att de som direkt berörs av registret ska ges rätt till elektronisk tillgång, väcks frågan om det då inte också får förutsättas att verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare ska ges rätt till elektronisk tillgång eftersom medlemsstaternas register över verkliga huvudmän har inrättats bl.a. i syfte att de ska kunna använda det vid sina kundkännedomsåtgärder. Om myndigheter ska behandlas konsekvent behöver det dessutom övervägas om myndigheter som inte omfattas av artikel 11.2 och som har berättigat intresse av andra skäl än de som direktivet bevakar ska ges rätt att få del av uppgifter elektroniskt. Lagrådets förslag väcker alltså följdfrågor.

Enligt regeringens mening är det rimligt att utgå från att de myndigheter och självreglerande organ som avses i artikel 11.2 i direktivet kommer att få del av uppgifterna från Bolagsverket elektroniskt även utan att det i författning anges en uttrycklig rätt till elektronisk tillgång. Mot bakgrund av de följdfrågor som Lagrådets förslag väcker och det förhållandet att den lösning som Lagrådet förordar inte bedöms innebära någon skillnad i praktiken, lämnas därför inget förslag om en uttrycklig rätt till elektronisk tillgång för de som omfattas av artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Electronic Money Association, *Finansbolagens Förening*, *Svenska Bankföreningen* och *Svensk Försäkring* invänder mot att verksamhetsutövares tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän elektroniskt ska vara föremål för lämplighetsprövning. Enligt Bankföreningen bör i stället införas krav på att Bolagsverket ska lämna ut uppgifterna elektroniskt. Det framförs även av *Svenska försäkringsförmedlares förening* som anser att verksamhetsutövare ska ges en uttrycklig rätt till elektronisk åtkomst. *Revisorsinspektionen* ifrågasätter behovet av lämplighetsbedömning när det gäller svenska verksamhetsutövare mot bakgrund av att det vore olyckligt med ytterligare administrativa moment – med risk för att utlämnandet tar längre tid – samt att en prövning av lämpligheten enligt EU:s dataskyddsförordning regelmässigt skulle utmynna i bedömningen att verksamhetsutövaren har rätt att behandla uppgifterna. Electronic Money Association framhåller bl.a. risk för att det skapar rättslig osäkerhet att svenska verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter som bedriver verksamhet med stöd av friheten att tillhandahålla tjänster behandlas olika.

Utgångspunkten i svensk rätt är att det är myndigheten som avgör om en allmän handling kan lämnas ut elektroniskt (2 kap. 16 § första stycket tryckfrihetsförordningen). Regeringen finner inte skäl att frångå den utgångspunkten när det gäller utlämnande till verksamhetsutövare. Det gäller även om samma uppgifter – på grund av krav som följer av unionsrätten – föreslås *ska* kunna lämnas ut elektroniskt till mottagare med berättigat intresse (se närmare nedan). I likhet med promemorian föreslår därför regeringen att Bolagsverket ska *få* lämna ut uppgifter elektroniskt till verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare när de utför åtgärder för kundkännedom. Med det förslaget följer alltså att det finns en inkonsekvens i det att Bolagsverket *ska* bevilja att uppgifter lämnas ut elektroniskt till mottagare med berättigat intresse, men att Bolagsverket *får* lämna ut uppgifter elektroniskt till verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter. Enligt regeringens mening är en sådan inkonsekvens att föredra framför att frångå utgångspunkten att det är myndigheten som har att avgöra om utlämnande kan ske elektroniskt. Som regeringen är inne på ovan gällande vissa myndigheters och självreglerande organs tillgång kan det förväntas att Bolagsverket lämnar ut uppgifterna elektroniskt även när så inte är särskilt föreskrivet. Det gäller inte minst av effektivitetsskäl. Frågan är därmed mer av teoretisk än praktisk betydelse. Införande av en skyldighet att lämna ut uppgifter elektroniskt till verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter skulle vidare väcka frågan om dessa då – i likhet med vad som gäller för mottagare med berättigat intresse – ska ha en *rätt* till elektroniskt utlämnande som innebär att ett nekande beslut kan överklagas (se närmare avsnitten 7.3 och 7.5).

Som *Revisorsinspektionen* redogör för har verksamhetsutövare en skyldighet enligt penningtvättsregleringen att i samband med åtgärder för kundkännedom inhämta uppgifter från registret över verkliga huvudmän (3 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen). Det innebär, som Revisorsinspektionen också är inne på, att de i regel har en rätt att behandla personuppgifterna. Det betyder däremot inte att Bolagsverket nödvändigtvis alltid kommer att anse att uppgifterna kan lämnas ut elektroniskt till dessa mottagare. Redan genom att det föreslås att Bolagsverket *får* lämna ut uppgifterna elektroniskt och att det inte är en skyldighet följer dock att Bolagsverket har möjlighet att neka elektroniskt utlämnade. Regeringen delar Revisorsinspektionens, Finansbolagens Förenings, Svenska Bankföreningens och Svensk Försäkrings bedömning att lämplighetskravet inte behövs. Enligt regeringens uppfattning gäller det även i fråga om utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare. I motsats till promemorian föreslås följaktligen inte att det tas in ett särskilt lämplighetskrav i den föreslagna bestämmelsen.

När det gäller elektroniskt utlämnande i form av direktåtkomst kan det förhållandet att det finns sekretess som gäller gentemot dessa företag innebära att en sådan åtkomst inte är möjlig. Det föreslås därför inte att det i bestämmelsen anges att direktåtkomst är möjligt.

När det sedan gäller sådana mottagare av uppgifter som enligt penningtvättsregleringen tillhör kategorin fysiska och juridiska personer med berättigat intresse av uppgifterna, gör regeringen bedömning att det finns behov av att närmare specificera underkategorier som finns i denna kategori. Detta behövs eftersom de som har ett berättigat intresse enligt direktivet har en rätt till elektroniskt utlämnande som dessutom är kopplad till en möjlighet till överprövning vid avslag (se avsnitt 7.5). Enligt regeringens bedömning kan underkategorier av mottagare med berättigat intresse framgå genom att det hänvisas till den bestämmelse i direktivet där dessa anges (artikel 12.2). I den utsträckning det krävs närmare reglering som tydliggör vilka som har berättigat intresse kan regeringen meddela sådana föreskrifter med stöd av sin restkompetens. Av artikel 12.2 i sjätte penningtvättsdirektivet följer att registermyndigheten även ska kunna fastställa att andra än de som faller inom någon av dessa underkategorier har berättigat intresse efter en bedömning från fall till fall. Den möjligheten bör framgå av registerlagen.

Som redogörs för ovan gäller rätten till uppgifter elektroniskt för mottagare med berättigat intresse enbart vissa särskilt angivna uppgifter. Vissa mottagare med berättigat intresse har rätt till fler uppgifter elektroniskt än vad andra mottagare med berättigat intresse har. Eftersom bestämmelsen innebär att Bolagsverket fråntas möjligheten att välja om uppgifterna ska lämnas ut elektroniskt eller på annat sätt bör rätten till uppgifter elektroniskt inte utvidgas till att omfatta fler uppgifter än vad sjätte penningtvättsdirektivet kräver. I sammanhanget kan även framhållas att fler uppgifter kommer att registreras i registret över verkliga huvudmän när penningtvättsförordningen börjar tillämpas under 2027. Det kan därmed finnas anledning att i detta skede vara återhållsam kring att införa krav på elektroniskt utlämnande för samtliga uppgifter i registret. I motsats till *UC AB* anser regeringen därmed inte att det bör anges att fler mottagare med berättigat intresse av uppgifterna ska ha *rätt* att få del av historiska uppgifter elektroniskt än vad som följer av direktivet. Regeringen anser

därmed inte heller att upphandlande myndigheter och enheter ska ges *rätt* att få del av personnummer och samordningsnummer elektroniskt från registret även om sådana uppgifter, såsom *Konkurrensverket* framhåller, kan vara av vikt vid kontroll av bl.a. uteslutningsgrunder hänförliga till personer som ingår i leverantörens förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan. Skyldigheten att kunna lämna vissa uppgifter till mottagare med berättigat intresse av uppgifterna elektroniskt ska inte uppfattas som ett förbud mot att även andra uppgifter ur registret lämnas ut elektroniskt till sådana mottagare. Det finns däremot inte någon skyldighet att erbjuda elektroniskt utlämnande. Bolagsverket får i rollen som personuppgiftsansvarig bedöma om fler uppgifter kan lämnas ut elektroniskt.

Det är Bolagsverket som avgör i vilket format som elektroniskt utlämnande ska göras. Sjätte penningtvättsdirektivet bedöms inte hindra att Bolagsverket inom ramen för s.k. uppdragsverksamhet godtar att på begäran lämna ut uppgifterna i ett annat elektroniskt format än den standardlösning som Bolagsverket erbjuder. Med uppdragsverksamhet avses sådan verksamhet som anges i 6 § förordningen (2007:1110) med instruktion för Bolagsverket. Att på begäran lämna ut allmänna handlingar i elektronisk form är en tjänst som gäller myndighetens dokumentation enligt den bestämmelsen. I fråga om avgiftsuttag, se 13 § andra stycket förordningen med instruktion för Bolagsverket och avsnitt 7.9.

När det gäller personer med berättigat intresse framgår av artikel 12.1 i sjätte penningtvättsdirektivet att dessa personer ska ha rätt att få del av uppgifterna i annat format, om de inte kan använda elektroniska medel. Eftersom det redan av 2 kap. 16 § första stycket tryckfrihetsförordningen följer att den som önskar ta del av en allmän handling även har rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen – dock med den begränsningen att myndigheten inte är skyldig att lämna ut upptagningen för automatiserad behandling i annan form än utskrift om inte annat framgår av lag – finns det inte något behov av en särskild bestämmelse om detta.

Sveriges advokatsamfund anser att det inte är tydligt av förslaget om tillgången till uppgifter kommer att innebära en generell tillgång till en stor mängd uppgifter eller alla uppgifter av en viss typ, eller om den kommer att vara begränsad till de specifika uppgifter som begärs ut.

Förslaget innebär att det inte längre är möjligt att låta registret över verkliga huvudmän ligga öppet för sökning av vem som helst. Det innebär också att det finns ett behov av att kunna kategorisera olika typer av mottagare för att de ska kunna få del av uppgifter elektroniskt i enlighet med vad som gäller för dem enligt sjätte penningtvättsdirektivet. Genom lagstiftningen får Bolagsverket ramarna för vad som gäller för olika kategorier av mottagare. Det är sedan Bolagsverket som har att närmare utforma hur det kommer att fungera i praktiken.

Swedish Financial Technology Association framför att det bör säkerställas att Bolagsverket deltar i framtagande av gemensamma europeiska tekniska standarder för överföring av uppgifter om verkliga huvudmän. Enligt regeringen kan det förutsättas att Bolagsverket verkar för att utlämnande från myndigheten kan ske så smidigt, enkelt och kostnadseffektivt som möjligt inom de ramar som finns. Det kan innebära att Bolagsverket deltar i relevant arbete i det syftet.

Det bör inte införas något förbud mot direktåtkomst

Som ovan nämns förekommer det att det i författningar tas in bestämmelser om att direktåtkomst inte får medges. En sådan begränsning har exempelvis införts i fråga om Utbetalningsmyndighetens verksamhet. I 1 kap. 12 § lagen om behandling av personuppgifter vid Utbetalningsmyndigheten anges att uppgifter får lämnas ut elektroniskt, dock inte genom direktåtkomst. I förarbetena till bestämmelsen anförde regeringen att riskerna med att överföra uppgifter elektroniskt, som bl.a. kan bestå i en ökad fara att uppgifter sprids eller att någon annan än den avsedda mottagaren får del av uppgifterna, måste vägas mot Utbetalningsmyndighetens och mottagarnas behov av effektiva arbetssätt. Genom den aktuella bestämmelsen ansåg regeringen att det uppnåddes en ändamålsenlig avvägning mellan dessa intressen. Regeringen angav även att bestämmelsen fick anses som en skyddsåtgärd enligt dataskyddsförordningen (prop. 2022/23:34 s. 142).

Enligt regeringens bedömning finns det ingenting som hindrar att det uttryckligen anges i registerlagen att direktåtkomst inte ska tillåtas vid utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän till vissa mottagare. Det är emellertid inte nödvändigt med en sådan bestämmelse. En sådan reglering riskerar också att leda till att det kan ge bilden av att all annan elektronisk åtkomst är tillåten. Den tekniska utvecklingen går framåt och gränsen mellan direktåtkomst och annan elektronisk åtkomst har som en följd av det blivit mindre tydlig. Vidare är åtskillnaden mellan direktåtkomst och annat elektroniskt utlämnande en uppdelning som tillkommit i svensk rätt, det vill säga någon sådan uppdelning finns inte i unionsrätten. Någon bestämmelse som förbjuder direktåtkomst föreslås därför inte.

Regeringen anser inte heller att det som *Journalistförbundet* föreslår, bör slås fast en generell rätt till direktåtkomst för alla mottagare med berättigat intresse eller för sådana personer som omfattas av artikel 12.2 a i sjätte penningtvättsdirektivet. Artikel 12.2 a i direktivet omfattar bl.a. personer som agerar för journalistiska ändamål. En generell rätt till direktåtkomst skulle kräva att det i lagstiftningsärendet står klart att det i inte finns sekretessbelagda uppgifter som innebär hinder mot detta. Sådana är inte förhållandena.

Särskilt om myndigheter och utländska organ

Som framgår ovan finns det i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet en uppräkning av vilka som ska ha omedelbar, ofiltrerad och direkt tillgång till uppgifterna som finns i registret över verkliga huvudmän. Förutom självreglerande organ vid utförande av vissa tillsynsfunktioner handlar det om vissa myndigheter och organ. Mer specifikt handlar det om

– behöriga myndigheter,
– skattemyndigheter,
– nationella myndigheter som har ett specifikt ansvar för genomförandet av de restriktiva unionsåtgärder som fastställs inom ramen för de relevanta rådsförordningarna som antagits på grundval av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

– den nya EU-myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (Amla) när den genomför gemensamma analyser enligt sjätte penningtvättsdirektivet och penningtvättsförordningen,
– Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo),
– Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf),
– Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) när den tillhandahåller operativt stöd till medlemsstaternas behöriga myndigheter, och
– Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) när den tillhandahåller operativt stöd till medlemsstaternas behöriga myndigheter.

I fråga om vad som avses med uttrycket ”behöriga myndigheter”, följer av artikel 2 i sjätte penningtvättsdirektivet att definitionerna som finns i artikel 2.1 i penningtvättsförordningen ska gälla även i direktivet. I artikel 2.1.44 i förordningen finns en definition av behöriga myndigheter. Däri framgår att det med detta uttryck avses

- finansunderrättelseenheter,
- tillsynsmyndigheter,
- offentliga myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller som har till uppgift att spåra, beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott, och
- offentliga myndigheter med specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

För svensk del handlar behöriga myndigheter i dagsläget om den svenska finansunderrättelseenheten (finanspolisen), de myndigheter som utövar tillsyn på penningtvättsområdet – det vill säga Fastighetsmäklarinspektionen, Finansinspektionen, länsstyrelserna i Skåne, Stockholms och Västra Götalands län, Revisorsinspektionen och Spelinspektionen – samt Ekobrottsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Den svenska skattemyndigheten enligt punkten 2 ovan är Skatteverket.

När det gäller nationella myndigheter som har ett specifikt ansvar för genomförandet av de restriktiva unionsåtgärderna enligt punkten 3 ovan avses myndigheter som har ansvar i fråga om sanktioner. Rådet får inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp) anta beslut om att införa sanktioner mot länder utanför EU, icke-statliga enheter eller enskilda personer (artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen). Med stöd av artikel 215 i EUF-fördraget kan rådet anta förordningar genom vilka de ekonomiska och finansiella aspekterna av restriktionerna genomförs. Promemorian identifierar att Energimarknadsinspektionen, Finansinspektionen, Försäkringskassan, Inspektionen för strategiska produkter, Kommerskollegium, Kronofogdemyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Strålsäkerhetsmyndigheten, Transportstyrelsen och Tullverket är de svenska myndigheter som enligt artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet i dagsläget bedöms ha ansvar för genomförandet av sanktionerna. Regeringen anser dock att även Ekobrottsmyndigheten

och Åklagarmyndigheten bör räknas in. Det bör i sammanhanget framhållas att det även finns fler myndigheter som har ansvar på området, men som inte bedöms omfattas av artikel 11.2 (jfr 12 § första och andra styckena lagen [2025:327] om internationella sanktioner).

Enligt artikel 11.5 ska medlemsstaterna ge in en företeckning över behöriga myndigheter, självreglerande organ och kategorier av ansvariga enheter som har tillgång till registret över verkliga huvudmän på det sätt som anges i artikeln. Bestämmelsen bedöms inte kräva några lagstiftningsåtgärder.

Särskilt om mottagare med berättigat intresse av uppgifterna

När det gäller mottagare som ska anses ha ett berättigat intresse av uppgifterna i registret över verkliga huvudmän utifrån de ändamål som sjätte penningtvättsdirektivet beaktar finns det i artikel 12.2 i direktivet en uppräkning av underkategorier som det gäller. Det innefattar

- personer som agerar för journalistiska ändamål, rapporteringsändamål eller andra uttrycksformer i media som har ett samband med förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,
- organisationer i det civila samhället som har anknytning till förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, och
- personer som sannolikt kommer att ingå transaktion med en enhet och som vill förhindra varje koppling till något av nämnda brott.

Till denna krets hör även

- enheter som omfattas av regler om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i ett tredjeland och som är i behov av vissa uppgifter för att utföra åtgärder för kundkännedom.
- motparter till unionens behöriga myndigheter i tredjeländer, om dessa har behov av vissa uppgifter för att utföra sina uppgifter i ett specifikt fall, enligt det regelverk mot penningtvätt och finansiering av terrorism som gäller i det tredjelandet,
- myndigheter som ansvarar för genomförandet av vissa delar av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 och då särskilt sådana myndigheter som ansvarar för bolagsregister och myndigheter som ansvarar för att kontrollera att ombildningar, fusioner och delningar av bolag med begränsat ansvar är i enlighet med regelverket,
- programmyndigheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 respektive myndigheter som genomför faciliteten för återhämtning och resiliens enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 när det gäller mottagare av medel,
- myndigheter i samband med att de genomför förfarande för offentlig upphandling när det gäller anbudsgivare och aktörer som tilldelats det aktuella kontraktet, och
- leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism under vissa förutsättningar.

I vissa fall väcker avgränsningarna som görs i direktivet frågor, vilket även Upphandlingsmyndigheten uppmärksammar. Exempelvis anges i den näst

nedersta punkten endast ”myndigheter” i samband med att de genomför förfarande för offentlig upphandling. Utifrån ändamålen med bestämmelsen får förstås att även andra upphandlande enheter än myndigheter ingår. När det gäller samma punkt väcks även frågan om berättigat intresse också finns vid uppföljning och kontroll under avtalstiden, det vill säga inte endast i samband med tilldelningen av kontraktet. Frågan uppmärksammas även av Konkurrensverket.

Enligt regeringens mening skulle en sådan tolkning framstå som naturlig förutsatt att syftet med kontrollerna är att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism (jfr artikel 12.2 andra stycket i sjätte penningtvättsdirektivet). Regeringen instämmer samtidigt med Upphandlingsmyndigheten att det inte framgår av lydelsen i direktivet. I avsaknad av närmare ledning från unionslagstiftaren eller EU-domstolen i den frågan, anser regeringen att en sådan utvidgning inte kan tolkas in. En annan sak är att det kan övervägas att lägga till som berättigat intresse med stöd av vad som anges i artikel 12.2 andra stycket i sjätte penningtvättsdirektivet (se mer om detta under nästföljande rubrik). När det gäller punkten som avser bl.a. myndigheter som genomför faciliteten för återhämtning och resiliens framgår av skäl 47 till sjätte penningtvättsdirektivet att avsikten är att myndigheterna har berättigat intresse både för att få uppgifter om mottagare av medel och entreprenörer.

Enligt Journalistförbundet är det inte tillräckligt utrett vad som avses med journalist och journalistiska ändamål. Journalistförbundet lyfter även att vad som är journalistisk verksamhet kan förändras över tid. Enligt Journalistförbundet lämpar sig uttrycket journalistiska ändamål över huvud taget inte för att fastställas i ett lagstiftningsärende, och i den mån detta ändå sker måste det göras på vidast möjliga vis.

Vid en bedömning av vad som avses med journalistiska ändamål i bl.a. artikel 12.2 första stycket a i sjätte penningtvättsdirektivet som hänvisas till i författningsförslaget bör beaktas att unionslagstiftarens intention har varit att ge regeln där detta uttryck finns en vid tolkning.

Beslut att neka elektroniskt utlämnande på grund av att berättigat intresse saknas är överklagbara (avsnitt 7.5). Det kan därför komma att utvecklas praxis på området i fråga om vad som kan anses vara sådana journalistiska ändamål som innebär att det finns ett berättigat intresse. Det gäller inte minst praxis från EU-domstolen.

Att en person agerar för journalistiska ändamål skulle, som Journalistförbundet är inne på, exempelvis kunna visas genom att personen uppvisar presskort, anställningsbevis eller uppdrag. Uppvisande av detta är emellertid inte ett krav i sig för att det ska anses finnas journalistiska ändamål enligt direktivet.

Även om ett journalistiskt ändamål inte finns skulle berättigat intresse kunna finnas exempelvis genom att det finns ett rapporteringsändamål eller det handlar om andra uttrycksformer i medierna som har samband med förebyggande av eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Av skäl 41 i direktivet följer vidare att möjligheten till elektronisk tillgång inte bör vara beroende av i vilket medium eller på vilken plattform som verksamheten bedrivs eller av tidigare erfarenhet på området.

Mot bakgrund av att avsikten i det unionsrättsliga regelverket är att medlemsstaterna ska ha en samsyn kring vad berättigat intresse enligt sjätte penningtvättsdirektivet är och att ett sådant intresse även ger rätt till att få del av uppgifter elektroniskt ur andra medlemsstaters register, bedöms det inte möjligt att såsom Journalistförbundet föreslår införa en presumtion för att samtliga personer i artikel 12.2 första stycket a i direktivet har ett berättigat intresse och då även utan att det görs en bedömning av samband med förebyggande och bekämpning av vissa brott. Regeringen anser, liksom Journalistförbundet är inne på, däremot att kravet på sambandet med vissa brott bör tolkas extensivt. Ett påstående från den enskilde om att ett sådant samband finns bör dessutom i regel kunna godtas. Syftet med bestämmelsen om berättigat intresse är att skydda personuppgifter och samtidigt säkerställa att vissa grupper – vars tillgång till uppgifter ur registret bedöms särskilt angelägen – även fortsättningsvis ska kunna få del av uppgifter ur registret elektroniskt.

Regeringen utesluter inte att det, som Svenska försäkringsförmedlares förening är inne på, kan finns behov av att verka för större förutsebarhet kring prövningen av berättigat intresse. Bolagsverket kommer att behöva hitta arbetsformer för prövningen som då också fungerar utifrån att registret är sammankopplat med andra medlemsstaters motsvarande register. Regeringen förutsätter att Bolagsverket kommer att verka för förutsebarhet och att det blir tydligt för den som vill begära uppgifter elektroniskt med hänvisning till berättigat intresse vad som krävs.

Fler med berättigat intresse

Uppräkningen i artikel 12.2 i sjätte penningtvättsdirektivet om vilka som har berättigat intresse är inte uttömmande. Av andra stycket 2 framgår att även andra mottagare kan ha berättigat intresse av uppgifterna. Av artikel 12.3 första stycket b framgår vidare indirekt att medlemsstaterna får fastställa ytterligare underkategorier av personer med berättigat intresse enligt de ändamål som direktivet beaktar. Det berättigade intresset ska då vara kopplat till syftet att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism (jfr punkt 2 andra stycket). Av punkt 3 följer att en förteckning över dessa samt en förteckning över vissa myndigheter som har rätt till uppgifter till följd av berättigat intresse ska ges in till kommissionen.

Promemorian identifierar Utbetalningsmyndigheten som en sådan myndighet som bör anses ha ett berättigat intresse vid genomförande av sina granskningar i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar (se lagen [2023:455] om Utbetalningsmyndighetens granskning av utbetalningar). Promemorian bedömer även att Arvsfondsdelegationen, Folkbildningsrådet, E-hälsomyndigheten, Kammarkollegiet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Socialstyrelsen, Statens kulturråd, Statens skolverk, Svenskt Friluftsliv och Sveriges Riksidrottsförbund har berättigat intresse av uppgifter i registret i samband med utbetalning av statligt stöd. I samtliga dessa fall är syftet med tillgången att förebygga bl.a. bidragsbrott och bedrägerier som kan vara förbrott till penningtvättsbrott.

Promemorian bedömer vidare att Statens skolinspektion har berättigat intresse av uppgifterna i samband med sin tillsyn och sina prövningar om

godkännande som enskild huvudman som görs enligt skollagen (2010:800). I dessa fall används uppgifterna i syfte att bl.a. undvika att godkännande som enskild huvudman inom skolväsendet beviljas till sådana aktörer som har koppling till brottslig verksamhet. Att godkännande ges till aktörer med kopplingar till brottslig verksamhet är, enligt promemorian, problematiskt av flera skäl. Ett av dessa skäl är att godkännande som enskild huvudman inom skolväsendet bl.a. ger rätt till bidrag från elevernas hemkommuner, s.k. skolpeng. Om godkännande ges till aktörer med koppling till brottslig verksamhet riskerar bl.a. skolpengen att användas i kriminella syften i stället för att gynna skolverksamheten. Av liknande skäl bör, enligt promemorian, Inspektionen för vård och omsorg ha berättigat intresse i samband med sådan tillsyn och tillståndsprövning som myndigheten ansvarar för. Uppgifterna i registret kan, enligt promemorian, bidra till att personer med koppling till brottslig verksamhet inte tillåts bedriva verksamhet i form av exempelvis personlig assistans, hemtjänst eller hem för vård eller boende (Hvb-hem). Det kan bidra till att förhindra att de medel som ges för verksamheten används på annat sätt än det avsedda.

Med hänsyn till att det kan finnas behov av viss flexibilitet när det gäller att ange ytterligare mottagare med berättigat intresse utöver de som särskilt anges i sjätte penningtvättsdirektivet gör regeringen, liksom promemorian, som ovan framgår bedömningen att detta lämpligen kan regleras på lägre nivå en lag. Det finns ingenting som hindrar att Bolagsverket, eller andra myndigheter, i samband med sådant förordningsarbete uppmärksammar regeringen på berättigade intressen som de anser finns. Det har under remissförfarandet redan gjorts av vissa remissinstanser.

Kammarkollegiets, Konkurrensverkets och Upphandlingsmyndighetens förslag om att upphandlande myndigheter ska anses ha berättigat intresse även i andra skeden än vid tilldelning av kontrakt kan alltså behandlas inom ramen för det fortsatta arbetet med förordningsändringarna. Detsamma gäller, som Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten också tar upp, frågan om även upphandlande myndigheter enligt valfrihetssystemet ska anses ha berättigat intresse av uppgifter ur registret.

Inom ramen för det arbetet kan även bedömas om *Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan* och *Migrationsverket* har berättigat intresse av uppgifter ur registret vid handläggning av vissa ärenden som myndigheterna nämner och behovet av att i så fall ange det i förordning. Detsamma gäller sådana leverantörer av informationstjänster och kreditupplysningsföretag med kreditupplysningstillstånd, som *UC AB* nämner.

Svensk försäkring och Svenska försäkringsförmedlares förening lyfter behovet av förtydligande kring hur bestämmelserna om berättigat intresse förhåller sig till kontroller enligt sanktionsregelverket.

När penningtvättsförordningen börjar tillämpas kommer kontroller av om kunden är föremål för riktade ekonomiska sanktioner ingå bland de kundkännedomsåtgärder som verksamhetsutövare ska vidta i vissa situationer (artikel 20.1 d). Om uppgifterna begärs av en verksamhetsutövare inom ramen för kundkännedom, finns därför möjlighet att få del av uppgifterna elektroniskt enligt den bestämmelsen som i detta lagstiftningsärende föreslås gälla i den situationen. Det betyder alltså att ett berättigat intresse inte behöver fastställas för att elektroniskt utlämnande ska vara möjligt. Om det i stället handlar om situationer där elektroniskt

utlämnande förutsätter att det finns ett berättigat intresse och det inte fastslagits i författning att ett sådant finns, får Bolagsverket avgöra om berättigat intresse finns. Ett berättigat intresse enligt sjätte penningtvättsdirektivet förutsätts, som ovan framgår, vara kopplat till syftet att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism (artikel 12.2 andra stycket). Även om berättigat intresse enligt sjätte penningtvättsdirektivet inte skulle finnas, kan det finnas berättigat intresse av att få del av uppgifterna på annan grund. Vad som gäller i de situationerna redogörs för under nästföljande rubrik.

Precis som *Svenskt Näringsliv* är inne på, anser även regeringen att företag kan ha berättigat intresse av uppgifter i registret i vissa fall och därmed rätt att få del av dessa elektroniskt. När det gäller den punkten i artikel 12.2 i sjätte penningtvättsdirektivet som avser personer som sannolikt kommer att ingå transaktion med en enhet och som vill förhindra varje koppling till penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism är den inte begränsad till enbart transaktioner i handelsverksamhet eller tillhandahållande eller köp av varor och tjänster. Den omfattar exempelvis även situationer där en person sannolikt kommer att investera i eller förvärva en juridisk person (skäl 42 till sjätte penningtvättsdirektivet). Om det inte framgår uttryckligen av författning att det handlar om ett berättigat intresse har Bolagsverket, som ovan framgår, att ta ställning till om ett sådant finns.

Kravet enligt artikel 12.3 i sjätte penningtvättsdirektivet på att medlemsstaterna ska ge in en förteckning till kommissionen över myndigheter som har berättigat intresse enligt vissa punkter i artikeln samt anmäla ytterligare kategorier av personer som bedöms ha berättigat intresse, kräver inga särskilda lagstiftningsåtgärder.

Att – som UC AB efterfrågar – klargöra hur kopieplikten enligt kreditupplysningslagen förhåller sig till penningtvättsregelverket ligger utanför ramarna för detta lagstiftningsärende.

När ett berättigat intresse enligt sjätte penningtvättsdirektivet inte finns

Det kan finnas personer som har andra berättigade intressen av uppgifterna än sådana som sjätte penningtvättsdirektivet beaktar. Som framgår i bl.a. avsnitt 6.2 kan direktivet inte uppfattas som att det hindrar att sådana personer får del av uppgifter elektroniskt. Någon rätt till elektroniskt utlämnande enligt sjätte penningtvättsdirektivet finns dock inte för dem. Det särskilda förfarande som gäller fastställelse av berättigat intresse och intyg om berättigat intresse som redogörs för i avsnitt 7.3 krävs följaktligen inte heller för dem enligt direktivet.

Migrationsverket efterfrågar förtydligande kring om myndigheten har legitimt intresse i vissa fall. Som regeringen uppfattar Migrationsverkets begäran om förtydligande är det just situationer där det finns ett berättigat intresse men som inte tas upp i artikel 12.2 i sjätte penningtvättsdirektivet, som avses. Det är i den bemärkelsen som promemorian använder uttrycket legitimt intresse. Regeringen uppfattar även att den prövning som görs enligt 14 § lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar, som *Inspektionen för strategiska produkter* tar upp, kan avse en sådan situation.

Enligt regeringens uppfattning kan det finnas en mängd situationer där det finns ett berättigat intresse av uppgifterna i registret av andra skäl än

de som penningtvättsdirektivet beaktar. Det unionsrättsliga penningtvättsregelverket garanterar endast rätt till elektronisk tillgång till uppgifter för dem som utifrån de intressen som det regelverket skyddar anses vara i behov av det och där det bedöms godtagbart ur dataskyddssynpunkt. Arbetsförmedlingens tolkning att förslaget inte innebär hinder mot att uppgifter lämnas ut elektroniskt även om utlämnandet inte är reglerat i registerlagen, är alltså korrekt. Om en myndighet har behov av uppgifterna elektroniskt i sådana situationer där ett berättigat intresse inte finns fastställt har Bolagsverket att avgöra om det finns rättsliga förutsättningar för att lämna ut sådana uppgifter elektroniskt.

Enligt *Bolagsverket* bör det fastställas under vilka andra omständigheter som uppgifter ur registret över verkliga huvudmän kan lämnas ut elektroniskt utöver när det följer av sjätte penningtvättsdirektivet.

Regeringen anser inte att en sådan översyn som Bolagsverket efterfrågar är möjlig att göra inom ramen för detta lagstiftningsärende. En sådan ordning väcker dessutom frågan om det även finns behov av att fastställa när personuppgifter ur andra register kan lämnas ut elektroniskt. Frågan bör därför lämpligen behandlas i ett annat sammanhang och ur ett vidare perspektiv. I ett sådant sammanhang kan även behovet av integritetsskyddande åtgärder, som *Ekobrottsmyndigheten* lyfter när det gäller elektroniskt utlämnande i situationer där berättigat intresse inte finns, tas upp.

Regeringen anser att Bolagsverket i sin handläggning bör kunna få viss ledning kring när det är tillåtet att lämna ut uppgifter elektroniskt från domen från EU-domstolen som redogörs för i avsnitt 4.2.

Förbudet mot varning

De myndigheter, självreglerande organ och utländska organ som omfattas av artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet och mottagare med berättigat intresse av uppgifterna enligt artikel 12.2 i direktivet, ska enligt samma artiklar ha tillgång till uppgifterna i registret utan att den berörda juridiska enheten eller konstruktionen varnas. Redan i dag gäller att behöriga myndigheter och finansunderrättelseenheter ska få tillgång till uppgifterna i registret över verkliga huvudmän utan att den berörda enheten varnas (artikel 30.6 i det nuvarande penningtvättsdirektivet). Förbudet mot varning – som kan uppfattas som ett förbud mot att det i författning införs krav på att berörd enhet varnas när uppgifter som rör enheten begärs ut – har inte lett till några särskilda åtgärder. Något varningsförfarande i den situationen finns inte i svensk rätt. Direktivets krav i denna del bedöms därmed vara uppfyllt utan åtgärder.

Särskilt om vidareförmedling av uppgifter

Sjätte penningtvättsdirektivets regler om tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän reglerar elektroniskt utlämnande av uppgifter ur det registret. Det reglerar däremot inte specifikt vad som gäller i fråga om mottagarens behandling av uppgifterna. Sveriges advokatsamfund befarar att det kan leda till att uppgifterna sprids vidare av mottagarna på ett icke önskvärt sätt. Det gäller särskilt i fråga om leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Swedish Financial Technology Association efterfrågar å sin sida förtydligande av om sådana leverantörer får dela uppgifter från registret över verkliga

huvudmän genom filöverföring. *Adda AB* framhåller upphandlande myndigheters behov av att även fortsättningsvis kunna ta del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän via tredjepartstjänster såsom kreditupplysningstjänster.

Vissa leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism har enligt artikel 12.2 första stycket j i sjätte penningtvättsdirektivet berättigat intresse av uppgifterna. Regeringen konstaterar att syftet med reglerna om bl.a. berättigat intresse i artikel 12 i direktivet får anses vara att tillförsäkra de mottagare som anges däri nödvändig elektronisk tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän för att registret över verkliga huvudmän ska tjäna sitt syfte att förebygga och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Reglerna kan sägas grundas på en avvägning mellan å ena sidan rätten till respekt för privatliv och rätten till skydd för personuppgifter och å andra sidan behovet av transparens för att bekämpa och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Det har däremot inte varit ambitionen med sjätte penningtvättsdirektivet att ta ett vidare grepp om behovet av att skydda personuppgifter. Mot den bakgrunden finns det inga regler i direktivet som specifikt reglerar vad som händer med uppgifterna efter det att de nått mottagarna i artikel 12 i direktivet. Det kan däremot finnas annan reglering som avser skydd av personuppgifter, bl.a. EU:s dataskyddsförordning, som är tillämplig för personuppgiftsbehandlingen. Vad som gäller för vidareförmedling av uppgifter från bl.a. leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism får alltså avgöras utifrån den regleringen och relevant rättspraxis på området.

I sammanhanget ska dock även nämnas att det av artikel 12.2 första stycket j i direktivet framgår att registermyndigheten just när det gäller utlämnande av uppgifter ur registret till leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism vid bedömning av om berättigat intresse finns ska beakta hur uppgifterna är tänkta att användas. Visst skydd mot otillåten vidareförmedling får anses uppnås genom det.

7.3 Förfaranderegler som gäller berättigat intresse

Regeringens förslag

Ett berättigat intresse av att få del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän elektroniskt ska fastställas med beaktande av sökandens yrke eller befattning och kopplingen till den juridiska person eller trust vars uppgifter efterfrågas. Från det sist nämnda ska gälla vissa undantag, bl.a. om sökanden agerar för journalistiska ändamål eller är en organisation i det civila samhället.

Bolagsverket ska till den som har berättigat intresse utifrån de skäl som sjätte penningtvättsdirektivet beaktar utfärda ett intyg om det berättigade intresset. Intyget ska gälla i tre år.

Om den som har ett intyg om berättigat intresse begär att få ta del av andra uppgifter än de som efterfrågades när intyget utfärdades, ska

Bolagsverket inte ompröva den tidigare bedömningen av personens yrke eller befattning som låg till grund för att intyget utfärdades.

Bolagsverket ska avslå en begäran om uppgifter elektroniskt om

1. mottagaren befinner sig i ett land utanför EES och elektroniskt utlämnande skulle strida mot kapitel V i EU:s dataskyddsförordning, eller
2. myndigheten har skälig anledning att anta att uppgifterna inte kommer att användas för det ändamål som ligger till grund för det berättigade intresset.

Den som har fått ett intyg om berättigat intresse ska informera Bolagsverket så snart de förhållanden som ligger till grund för intyget ändrats.

Bolagsverket ska återkalla ett intyg om berättigat intresse om det kan antas att den som har fått intyget inte längre uppfyller kraven för det. Återkallelse får även beslutas som en följd av att en annan registermyndighet återkallat ett intyg om berättigat intresse för samma person.

Regeringens bedömning

Sjätte penningtvättsdirektivets krav på skyndsam handläggning vid begäran om uppgifter elektroniskt med hänvisning till ett berättigat intresse – med eller utan intyg – uppfylls redan genom befintlig reglering. Detsamma gäller i fråga om vissa av grunder för att avslå begäran om uppgifter elektroniskt samt kraven i fråga om motivering av beslut.

Sjätte penningtvättsdirektivets regel om att kommissionen ska underrättas om en begäran om tillgång till uppgifter med hänvisning till berättigat intresse inte besvaras inom viss tid bör genomföras på lägre nivå än lag.

Promemorians förslag och bedömning

Förslagen och bedömningen stämmer delvis överens med regeringens. Promemorian föreslår en ny paragraf som innebär att Bolagsverket vid en begäran om uppgifter elektroniskt med hänvisning till berättigat intresse ska meddela beslut skyndsamt och senast tolv arbetsdagar från det att begäran kom in samt att den tidsfristen kan förlängas i vissa fall. Vidare föreslår promemorian bestämmelser om tidsfrister inom vilka en begäran som görs med stöd av intyg om berättigat intresse ska besvaras. Promemorian lämnar även förslag på att intyg om berättigat intresse ska innehålla fler uppgifter. Vidare lämnar promemorian förslag som innebär att det är den som har fått ett intyg om berättigat intresse som har att visa att det berättigade intresset fortfarande finns för att undgå att intyget återkallas. Slutligen föreslår promemorian bestämmelser som innebär att beslut om att avslå elektroniskt utlämnande eller återkalla intyg om berättigat intresse ska motiveras. Promemorian föreslår inte att det ska framgå av registerlagen vad som ska beaktas vid fastställande av det berättigade intresset.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker promemorians förslag och delar bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Adda AB avstyrker förslaget om en tidsfrist om upp till tolv arbetsdagar för beslut i fråga om elektroniskt utlämnande. Även *Swedish Financial Technology Association* har synpunkter på tidsfristens längd och befarar att den kan få effekter för verksamhetsutövare. *Transparency International Sverige* ifrågasätter om tidsfristerna om tolv arbetsdagar respektive sju arbetsdagar är förenliga med offentlighetsprincipen och skyndsamhetskravet som gäller vid begäran om utlämnande samt det övergripande syftet med registret att öka transparens. Vidare anser Transparency International Sverige att förslaget inte är i linje med regeringens digitaliseringsstrategi.

Inspektionen för vård och omsorg efterfrågar ett förtydligande av om de myndigheter som i författning anges ha berättigat intresse omfattas av förfarandereglerna gällande berättigat intresse. *Konkurrensverket* efterfrågar, å sin sida, klargörande av vem som omfattas av ett intyg om berättigat intresse. *Sveriges Riksidrottsförbund* efterfrågar förtydligande av hur man ansöker om intyg om berättigat intresse och om uppgifterna kan begäras ut via API eller annan teknisk lösning. *UC AB* efterfrågar klargörande av att det är arbetsgivarens berättigade intresse som ska prövas om arbetsgivaren är en juridisk person. *Upphandlingsmyndigheten* saknar resonemang om överlappande berättigade intressen.

Sveriges advokatsamfund anser inte att de avslagsgrunder som föreslås uppfyller sjätte penningtvättsdirektivets krav. Advokatsamfundet befarar att bestämmelsen som gäller skyldighet att anmäla ändrade förhållanden är otydlig och tidsramen snäv.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Direktivets krav på handläggningen

Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller flera regler som gäller förfarandet kring fastställande av om den som efterfrågar uppgifter från register över verkliga huvudmän har berättigat intresse av uppgifterna enligt direktivet och därmed ska medges tillgång till dessa samt vad som gäller om ett sådant intresse inte bedöms finnas. Som framgår av avsnitt 6.2 gör regeringen bedömningen att det med uttrycket ”tillgång till” uppgifterna i det sammanhanget i direktivet avses att uppgifterna lämnas ut elektroniskt.

Enligt artikel 13.1 i sjätte penningtvättsdirektivet ska den myndighet som ansvarar för registret verifiera att den som söker tillgång till uppgifter i registret med hänvisning till ett berättigat intresse har ett sådant intresse. Bedömningen av om ett berättigat intresse finns ska göras på grundval av handlingar, information och uppgifter som sökanden lämnar samt med beaktande av sökandens befattning eller yrke och – bortsett från journalister och organisationer i det civila samhället – även den koppling som de har till de enheter vars uppgifter de efterfrågar. Myndigheten ska även beakta information som den har tillgång till enligt artikel 12.3 i sjätte penningtvättsdirektivet. Det handlar om förteckningar på kategorier av mottagare med berättigat intresse som medlemsstaterna kan ha identifierat utöver de kategorier som anges i direktivet.

Myndigheten ska enligt artikel 13.6 i direktivet, lämna besked i frågan om ett berättigat intresse finns inom tolv arbetsdagar, men tidsfristen kan förlängas med tolv arbetsdagar och därefter med ytterligare tolv arbetsdagar, om ett stort antal förfrågningar om tillgång till uppgifter kommer in oväntat. Om tidsfristen måste förlängas ska kommissionen underrättas. Tidsfristen kan även förlängas om myndigheten behöver begära in kompletteringar av sökanden. I sådant fall kan svarsfristen förlängas med sju arbetsdagar.

För de som bedöms ha ett berättigat intresse i den mening som avses i direktivet, ska myndigheten utfärda ett intyg om berättigat intresse som ger rätt till tillgång till uppgifterna i tre år. Det ska med stöd av intyget vara möjligt att få upprepad tillgång till uppgifter från registret, utan att yrke eller befattning behöver bli föremål för en förnyad bedömning varje gång.

Av artikel 13.6 i direktivet följer också att den som har ett intyg om berättigat intresse har rätt att få svar på sin begäran om tillgång till uppgifter inom sju arbetsdagar. Den som har bedömts ha ett berättigat intresse av uppgifter, ska underrätta myndigheten om förändringar som kan innebära att det berättigade intresset inte längre bedöms finnas. Det kan exempelvis handla om förändringar när det gäller yrke eller befattning.

Myndigheten får, enligt artikel 13.7 i direktivet, endast under vissa förutsättningar neka en begäran om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap som görs med hänvisning till ett berättigat intresse. Det gäller om

- ett berättigat intresse inte kan påvisas,
- sökanden i sin ansökan inte har lämnat nödvändiga uppgifter eller handlingar,
- om de berättigade intresset av att få tillgång till uppgifter som godkänts av en medlemsstat inte omfattar de ändamål för vilka uppgifterna begärs,
- om myndigheten har rimliga skäl att anta att en person, som i och för sig bedöms ha berättigat intresse av uppgifter i registret, kommer att använda uppgifterna för annat än för de ändamål för vilka de begärdes eller att uppgifterna kommer att användas för ändamål som inte är kopplade till förhindrande av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,
- det finns sådana omständigheter som påkallar sekretess, eller
- om sökanden befinner sig i ett tredjeland och myndigheten gör bedömningen att tillgång till uppgifterna inte skulle vara förenligt med bestämmelser i kapitel V i EU:s dataskyddsförordning.

Före det att tillgång till uppgifterna nekas av någon av de skäl som anges i de fyra först nämnda punkterna i listan ovan, ska myndigheten överväga att från sökanden begära in kompletteringar.

Om myndighetens bedömning resulterar i att tillgång till uppgifterna nekas, ska sökanden informeras om skälen till beslutet och sin rätt till överprövning. Myndigheten ska dokumentera de åtgärder som vidtagits för att bedöma ansökan och inhämta mer information.

Slutligen innebär artikel 13 i direktivet även att myndigheten ska kunna ”återkalla tillgång” om någon av de grunder som kan resultera i att tillgång

till uppgifter nekas uppstår eller blir känt för myndigheten. Återkallelse av intyg ska även kunna göras på grundval av att ett återkallande gjorts av en registermyndighet i en annan medlemsstat.

UC AB efterfrågar att regeringen klargör att det är arbetsgivarens – inte den anställdes – berättigade intresse som ska prövas, om arbetsgivaren är en juridisk person. *Konkurrensverket* önskar klargörande av om ett intyg kan utfärdas till en myndighet eller enhet på organisationsnivå. Myndigheten undrar även om uppgifterna kan nyttjas av flera tjänstemän som har berättigat intresse av uppgifterna i samband med offentlig upphandling.

Lydelsen i direktivet innebär att bl.a. en myndighet eller organisation kan ha berättigat intresse. Det betyder då också att flera anställda inom myndigheten eller organisationen som har behov av uppgifterna i sitt arbete inom ramen för det berättigade intresset bör kunna använda uppgifterna. Hur intygsgivandet kommer att fungera styrs bl.a. av genomförandeakter på EU-nivå. Det är rimligt att anta att intyg kommer att kunna ges till den som bedöms ha berättigat intresse även om det rör sig om exempelvis en myndighet, det vill säga inte en fysisk person.

Enligt promemorians förslag kommer det i registerförordningen anges att en del myndigheter har berättigat intresse. *Inspektionen för vård och omsorg* lyfter frågan om de myndigheter som i författning anges ha berättigat intresse ändå omfattas av förfarandereglerna. Även *Sveriges Riksidrottsförbunds* frågor måste förstås utifrån bakgrunden att promemorian föreslagit att förbundet i förordning ska anges ha berättigat intresse.

Det förhållandet att det i författning anges att vissa myndigheter och organisationer har berättigat intresse innebär, enligt regeringens mening, att Bolagsverket inte behöver göra någon prövning av om ett sådant intresse finns. Dessa myndigheter och organisationer har också – på samma sätt som andra mottagare med berättigat intresse – en rätt till att få del av uppgifterna elektroniskt (jfr vad som anges i avsnitt 7.2.2 om de som har berättigat intresse av andra skäl än sådana som direktivet beaktar). Det betyder att dessa myndigheter och organisationer även har rätt att få ett intyg om berättigat intresse (dock att själva intygsgivandet regleras av genomförandeakter, se ovan). Någon särskild ansökan om intyget om berättigat intresse krävs inte. Ansökan avser att få del av uppgifter ur registret elektroniskt med hänvisning till ett berättigat intresse. Det är i samband med att en sådan ansökan som intyg kan ges. Sveriges Riksidrottsförbunds fråga om hur uppgifterna kan begäras ut i praktiken – via API eller annan teknisk lösning – anser regeringen är en fråga för Bolagsverket.

Vissa krav uppfylls redan i nationell rätt

Vissa av de frågor som regleras i artikel 13 i sjätte penningtvättsdirektivet och som rör registermyndighetens handläggning regleras i nationell rätt i förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen och tryckfrihetsförordningen.

Förvaltningslagen gäller i fråga om Bolagsverkets handläggning av ärenden, förutsatt att det inte finns andra bestämmelser i lag eller förordning med avvikande innehåll (1 och 4 §§). I förvaltningslagen finns krav på att myndigheter ska handlägga sina ärenden så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts (9 §). I samma

lag finns även bestämmelser som anger hur en myndighet ska agera om en framställning från en enskild är ofullständig eller oklar. Myndigheten ska då, inom ramen för sin allmänna serviceskyldighet, i första hand hjälpa den enskilde till rätta. En myndighet får även förelägga den enskilde att avhjälpa en brist som finns kvar, om bristen medför att framställningen inte kan läggas till grund för en prövning i sak. Myndigheten ska i föreläggandet då upplysa om att följden av att föreläggandet inte följs kan bli att framställningen inte tas upp för prövning (20 §). Ett beslut av en myndighet som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska i regel innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövlig (32 §). Om parten får överklaga beslutet, ska han eller hon underrättas om hur det går till (33 § andra stycket).

I offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser som gäller myndigheters skyldighet att registrera, det vill säga diarieföra, allmänna handlingar (5 kap. 1 §). Bestämmelserna får till följd att ärenden blir föremål för dokumentation hos myndigheten. I fråga om begäran om utlämnande av allmänna handlingar, exempelvis vid en begäran om utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän, gäller ett särskilt skyndsamhetskrav vid handläggningen enligt tryckfrihetsförordningen (2 kap. 16 § andra stycket).

Genom bestämmelserna i förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen och tryckfrihetsförordningen får sjätte penningtvättsdirektivets krav som innebär att handläggningen av begäran om utfående av uppgifter elektroniskt ska göras inom vissa tidsfrister, att viss dokumentering ska göras, att myndigheten ska överväga att begära in komplettering före det att elektronisk tillgång till uppgifterna nekas, och att myndigheten ska ge information om möjligheten att överklaga anses vara uppfyllda.

I och med att det i direktivet anges vissa särskilda yttersta tidsfrister vad gäller handläggningen och att det även finns en underrättelseskyldighet till kommissionen kopplat till en av dessa frister, föreslår promemorian att tidsfristerna ändå kommer till uttryck i nationell rätt. Promemorian föreslår därför att bestämmelser där dessa tidsfrister framgår tas in i registerlagen samt att skyndsamhetskravet även framgår. Regeringen gör en annan bedömning. Som också *Transparency International Sverige* framför finns det när det gäller rätten att ta del av allmänna handlingar enligt tryckfrihetsförordningen ett skyndsamhetskrav när det gäller handläggningen. Det har också redogjorts för ovan. Det innebär att det knappast kan bli aktuellt för Bolagsverket att utnyttja de yttersta tidsfristerna som finns i direktivet till fullo när det gäller en begäran om utlämnande av allmän handling. Regeringen anser alltså att kravet i direktivet på att handläggningen inte överstiger vissa tidsfrister är uppfyllt redan enligt gällande rätt i förhållande till de som omfattas av rätten att ta del av allmänna handlingar. Även i förhållande till övriga – det vill säga exempelvis myndigheter som inte omfattas av rätten att ta del av allmänna handlingar – får direktivets krav på att handläggningstiden inte överstiger vissa tidsfrister anses vara uppfyllt. Som ovan nämns gäller enligt förvaltningslagen att en myndighet ska handlägga ärenden så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Utifrån den typ av ärende som det handlar om bör det innebära att det sällan kan komma i fråga att Bolagsverket utnyttjar hela tidsfristerna som anges i direktivet.

När det gäller *Swedish Financial Technology Associations* synpunkt som gäller att handläggningstiden om tolv arbetsdagar riskerar att få påverkan på verksamhetsutövares verksamhet vill regeringen förtydliga att denna tidsfrist i direktivet endast gäller i samband med förfarandet gällande berättigat intresse. Medan mottagare med berättigat intresse utgör en kategori av mottagare, är verksamhetsutövare en annan kategori (jfr artikel 11.3 respektive 12.1 i sjätte penningtvättsdirektivet). Som ovan framgår bedömer regeringen dessutom att skyndsamhetskravet enligt tryckfrihetsförordningen gäller samt att förvaltningslagens bestämmelser ställer vissa krav på handläggningen.

I förhållande till *Adda AB:s* synpunkt om samma tidsfrist, men gällande vilka effekter den kan få i samband med offentlig upphandling, är regeringens uppfattning – som ovan framgår – att det sällan kan bli aktuellt att Bolagsverket utnyttjar hela tidsfristen. Dessutom är avsikten att förfarandet ska gå snabbare om ett intyg om berättigat intresse finns. Enligt regeringens mening är det tveksamt om Adda AB:s förslag som innebär att upphandlande myndigheter ska ha motsvarande tillgång till uppgifter i registret som myndigheter som anges i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet – det vill säga omedelbar och obegränsad tillgång – skulle vara förenlig med unionsrätten. Ett sådant förslag skulle även väcka frågor om vad som gäller för dessa upphandlande myndigheter om de önskar få del av uppgifter elektroniskt från andra medlemsstaters register genom sammankopplingen.

Underrättelseskyldigheten till kommissionen när utlämnande elektroniskt till mottagare med berättigat intresse tar längre tid än vad som följer av den tidsfrist som anges i direktivet kan regleras på lägre nivå än lag.

Reglerna om avslag

När det gäller grunderna för att neka elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän som anges i artikel 13.7 i sjätte penningtvättsdirektivet konstaterar regeringen att artikeln är formulerad på så sätt att registermyndigheterna endast får avslå begäran om tillgång till uppgifter med hänvisning till berättigat intresse av de skäl som räknas upp däri. Ordet ”avslå” får även anses inbegripa ”avvisa” enligt den terminologi som används i svensk rätt. Artikeln får förstås som att unionsrätten också förutsätter att registermyndigheterna nekar elektroniskt utlämnande av de skäl som anges däri. Mot den bakgrunden gör regeringen följande överväganden.

Att en begäran om utlämnande av uppgifter elektroniskt med hänvisning till berättigat intresse kan avslås om ett berättigat intresse av uppgifterna inte bedöms finnas, följer redan av att någon rätt till utlämnande på det sättet då inte finns. Detsamma gäller om ett berättigat intresse i och för sig finns enligt ett intyg från en annan registermyndighet, men det inte omfattar de ändamål för vilket uppgifterna nu söks. Det finns därmed inte behov av att i nationell rätt ta in särskilda bestämmelser om detta. Av dessa skäl föreslås inte någon särskild bestämmelse med avslagsgrund som motsvarar artikel 13.7 första stycket b och e i sjätte penningtvättsdirektivet.

Om en framställning är så ofullständig eller oklar att den inte kan läggas till grund för en prövning gäller enligt förvaltningslagen att det ytterst kan

leda till att någon prövning inte sker (20 §, se även prop. 2016/17:180 s. 136). Om uppgifterna omfattas av sekretess, kommer tillgång till uppgifterna att nekas med stöd av sekretessbestämmelser (se bl.a. 2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen och 2 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen). I dessa situationer finns det alltså redan genom nuvarande lagstiftning möjlighet att inte tillgodose begäran om elektroniskt utlämnande av uppgifter i enlighet med vad som krävs enligt artikel 13.7 första stycket a och d i sjätte penningtvättsdirektivet.

När det gäller grunden som innebär att registermyndigheten ska kunna neka elektronisk utlämnande av uppgifter om myndigheten har rimliga skäl att anta att uppgifterna inte kommer att användas för de ändamål som ligger till grund för det berättigade intresset, det vill säga grunden i artikel 13.7 första stycket c i sjätte penningtvättsdirektivet, anser regeringen att det finns behov av att ta in en bestämmelse som tydliggör möjligheten att avslå begäran i den situationen. ”Rimliga skäl” får i sammanhanget anses innebära samma sak som ”skälig anledning” och det uttrycket kan då användas i stället i bestämmelsen.

Som *Sveriges advokatsamfund* uppmärksammar tar den föreslagna avslagsgrunden inte upp hela lydelsen som anges i artikel 13.7 första stycket c i direktivet. Som regeringen tolkar artikeln är avsikten med punkten c att den ska omfatta situationer då det finns skälig anledning att misstänka att uppgifterna inte kommer att användas för det berättigade ändamål som de begärdes (jfr punkten b som omfattar när berättigat intresse över huvud taget inte finns), men inte heller för andra ändamål som i och för sig skulle innebära att ett berättigat intresse finns. Om syftet är att förhindra penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism finns ett berättigat intresse (jfr artikel 12.2 andra stycket i sjätte penningtvättsdirektivet). Dessa grunder bedömer regeringen ryms i den lydelse som föreslås, se författningsförslaget till 3 kap. 9 i § 2 registerlagen.

När det sedan gäller punkten f i artikel 13.7 första stycket i sjätte penningtvättsdirektivet som avser förenligheten med kapitel V i EU:s dataskyddsförordning, finns det enligt regeringens bedömning behov av att i nationell rätt tydliggöra förhållandet mellan rätten till utlämnande elektroniskt för personer med berättigat intresse och bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning. I den situationen har bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning företräde, med följden att uppgifterna inte ska lämnas ut elektroniskt.

Artikel 13.7 i sjätte penningtvättsdirektivet innebär, som ovan framgår, att medlemsstaterna inte får avslå en begäran som görs med hänvisning till berättigat intresse av andra skäl än de som tas upp däri. Förutom de möjligheter att neka elektroniskt utlämnande som tas upp ovan – och som inte bedöms gå längre än direktivet – finns det enligt 6 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen en möjlighet för myndigheter att avslå en begäran om utfående av uppgift ur en allmän handling, om det skulle hindra arbetets behöriga gång. Det finns i en sådan situation dock inget som hindrar att den som efterfrågar uppgiften ändrar sin förfrågan till en begäran om utlämnande av allmän handling. Dessutom följer av rättspraxis att en begäran om utfående om uppgift ska uppfattas som att den inbegriper en begäran om att få ta del av allmän handling, när det inte av utredningen går att bedöma på vilken grund begäran framställs (RÅ 82 2:68). Vid begäran om utlämnande av allmän handling finns det ingen motsvarande

möjlighet för myndigheten att neka utlämnande med hänvisning till att det skulle hindra arbetets behöriga gång. Det praktiska utrymmet för att avslå en begäran om utlämnande av uppgifter med stöd av 6 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen får därmed anses vara begränsat. Detsamma gäller effekten av ett sådant avslag. Det handlar därför inte om något egentligt hinder mot att personer med berättigat intresse av uppgifterna får del av dessa och då elektroniskt.

Kravet på motivering

Registermyndigheten ska vid beslut om att neka en person som begär att få del av uppgifter elektroniskt med hänvisning till ett sådant berättigat intresse som följer av sjätte penningtvättsdirektivet, som ovan nämns, ange skälen för beslutet (artikel 13.8 i sjätte penningtvättsdirektivet). Regeringen bedömer att det kravet redan är uppfyllt i svensk rätt. Av 32 § första stycket förvaltningslagen följer att beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt i regel ska innehålla en klargörande motivering.

Regeringen föreslår, i motsats till promemorian, därför inte någon åtgärd för att uppfylla sjätte penningtvättsdirektivets krav i denna del. Det bedöms inte heller behövas en särskild bestämmelse om motivering i förhållande till beslut om återkallelse av intyg om berättigat intresse.

Reglerna om utfärdande och återkallelse av intyg samt skyldighet att anmäla ändrade förhållanden

De regler i artikel 13 i sjätte penningtvättsdirektivet som bl.a. gäller utfärdande och återkallelse av intyg om berättigat intresse kräver införande av nya bestämmelser i nationell lagstiftning.

Det bör av bestämmelserna i registerlagen bl.a. framgå att det berättigade intresset i de flesta fall ska fastställas med beaktande av sökandens yrke eller befattning och hur länge ett intyg om berättigat intresse är giltigt.

Promemorian föreslår att det i intyget ska specificeras vilka uppgifter som det berättigat intresset gäller. Promemorian anger att den har uppfattat att avsikten i direktivet är att intygen i vissa fall ska vara begränsade till att gälla uppgifter kopplat till en viss juridisk person (jfr artiklarna 13.2 b och 14.1 b i direktivet).

Eftersom förfarandet kring tillgången till uppgifter i medlemsstaternas register delvis kommer att regleras i genomförandeakter av kommissionen som ännu inte är antagna, anser regeringen att det finns skäl att i nationell lagstiftning inte specificera närmare vad intyg ska innehålla mer än vad som krävs för att genomföra reglerna i direktivet. Regeringen föreslår därför inte att det i registerlagen ska slås fast att det av intyg om berättigat intresse ska framgå vilka uppgifter som intyget gäller. Det är möjligt att ett intyg kommer att gälla enbart det berättigade intresset i sig, men att själva ”länken” mellan det berättigade intresset och de uppgifter som efterfrågas inte framgår av intyget. Som promemorian är inne på är syftet med intyg att det ska möjliggöra upprepad tillgång till uppgifter ur registret för personer med berättigat intresse utan att deras yrke eller befattning blir föremål för bedömning varje gång.

Enligt regeringens mening bör det, som också promemorian föreslår, införas en bestämmelse där det framgår att den som innehar ett intyg om berättigat intresse är skyldig att underrätta Bolagsverket så snart de förhållanden som angavs i den begäran som låg till grund för att intyget utfärdades ändras. Som Sveriges advokatsamfund uppmärksammar innebär förslaget att den skyldigheten inte bara föreslås gälla när en begäran om elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret aktualiseras, utan även om det inte finns någon intention att i framtiden begära tillgång till uppgifter i registret. Som advokatsamfundet anger föreslås inga särskilda kriterier för vad som är en sådan ändring som kräver underrättelse. Det handlar dock om sådana uppgifter som låg till grund för att intyget utfärdades. Exakt vilka uppgifter det handlar om kan vara olika från fall till fall, men som exempel kan nämnas ett visst yrke. Om yrkesutövningen inneburit att ett berättigat intresse bedömts finnas, ska Bolagsverket informeras om yrket inte längre utövas.

Regeringen delar promemorians uppfattning att det bör införas en bestämmelse som möjliggör återkallelse av intyg om berättigat intresse om kraven för ett sådant intyg inte längre uppfylls. Promemorians förslag innebär att det är den som fått intyget som har att visa att det berättigade intresset fortfarande finns för att undgå att intyget återkallas. Regeringen föreslår i stället en bestämmelse som innebär att intyget ska återkallas om det kan antas att den som fått intyget inte längre uppfyller kraven för det. Beviskravet ”kan antas” innebär ett lågt ställt krav. Omständigheter som innebär att det skulle kunna antas att kraven inte uppfylls skulle kunna uppdagas exempelvis i samband med Bolagsverket kontroller (se avsnitt 7.7).

Det kan hända att en registermyndighet i ett annat land underrättar Bolagsverket om att den myndigheten har återkallat ett intyg för samma person som utfärdats i den medlemsstaten. Om skälet för det berättigade intresset i det intyget är samma som i det intyg som Bolagsverket har utfärdat, bör Bolagsverket kunna utgå från att även det intyg som Bolagsverket har utfärdat ska återkallas. Det bör i nationell rätt tas in en särskild bestämmelse som anger att återkallelse får ske som en följd av en annan registermyndighets beslut att återkalla ett intyg om berättigat intresse för samma person.

Som *Upphandlingsmyndigheten* uppmärksammar kan den som efterfrågar uppgifter ha berättigat intresse av uppgifterna på flera grunder, det vill säga det finns en överlappning. Den som begär uppgifterna kan då antas välja en av dessa grunder. Den fråga som Upphandlingsmyndigheten väcker och som avser vad som gäller om en aktör har berättigat intresse i olika roller kommer därför möjligen inte bli aktuell. Om den blir det, anser regeringen att det är en fråga för rättstillämparen att hantera.

Regeringens bedömning

Kravet på identifiering för elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän på grundval av berättigat intresse av uppgifterna strider inte mot efterforskningsförbudet.

Penningtvättsdirektivets bestämmelse om förfarande för verifiering av identitet kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Promemorians bedömning

Bedömningen i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning

I artikel 13.4 i sjätte penningtvättsdirektivet anges att de myndigheter som ansvarar för registren över verkliga huvudmän ska verifiera de sökandes identitet närhelst de får tillgång till registren. Av artikeln framgår att det ska finnas tillräckliga förfaranden för detta, bl.a. genom användning av medel för elektronisk identifiering och relevanta kvalificerade betrodda tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2024 av den 23 juli 2014.

Artikeln avser den situationen att personer ansöker om uppgifter från registret med hänvisning till ett berättigat intresse av uppgifterna. Det kan göras både med och utan att ett intyg om ett berättigat intresse finns. Att registermyndigheten kan säkerställa att personen i fråga är den som han eller hon utger sig för att vara är en förutsättning för att det i praktiken ska gå att upprätthålla en ordning där enbart vissa kategorier av mottagare garanteras elektronisk tillgång till uppgifter ur registret.

I det nuvarande penningtvättsdirektivet finns det inget krav på berättigat intresse och därmed heller inte någon motsvarande bestämmelse som den i artikel 13.4 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Som utredningen redogör för gäller enligt tryckfrihetsförordningen ett förbud för myndigheter att efterforska vem som begär ut en handling eller vilket syfte som han eller hon har med sin begäran, i större utsträckning än vad som krävs för prövningen av om det finns hinder mot att en handling lämnas ut (2 kap. 18 §). Utredningen konstaterar att förbudet gäller vid prövningen av om en allmän handling får lämnas ut, medan artikeln i sjätte penningtvättsdirektivet gäller en prövning som sker som ett led i bedömningen av om sökanden ska anses ha ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifterna elektroniskt (se betänkandet s. 407). Det senare handlar om på vilket sätt uppgifterna ska lämnas ut (se avsnitt 6.2). Regeringen delar utredningens bedömning att det är fråga om två olika prövningar. Sjätte penningtvättsdirektivets krav på identifiering i den nu nämnda situationen strider därmed inte mot förbudet mot efterforskning i tryckfrihetsförordningen. Den som vill ta del av uppgifterna i registret anonymt kommer

fortfarande ha möjlighet att få en utskrift enligt bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen.

Genomförandet av artikel 13.4 i direktivet bedöms inte kräva några lagstiftningsåtgärder.

7.5 Rätten till överprövning

Regeringens förslag

Det ska upplysas om att bestämmelser om överklagande av beslut som begränsar rätten till registerutdrag finns i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Regeringens bedömning

Beslut om att neka en begäran om elektronisk tillgång till uppgifter ur registret som görs med hänvisning till ett berättigat intresse och beslut att återkalla ett intyg om ett berättigat intresse kan överklagas enligt bestämmelser i nuvarande lagstiftning.

Promemorians förslag och bedömning

Förslaget och bedömningen i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag och bedömning. Promemorian anser dock att det behövs en ny bestämmelse om att avslagsbeslut som gäller begäran om utlämnande av uppgifter elektroniskt som görs med hänvisning till berättigat intresse ska få överklagas, för att säkerställa att sådana beslut är överklagbara. Promemorian föreslår även att det specificeras vilka beslut som får överklagas enligt registerlagen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker promemorians förslag och delar bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Sjätte penningtvättsdirektivets regler om förfarandet kring bl.a. fastställande av berättigat intresse kompletteras med regler som rör rätten till överprövning av registermyndighetens beslut. Av artikel 13.9 i sjätte penningtvättsdirektivet följer att det ska finnas rättsmedel eller administrativa åtgärder för att överklaga avslag eller återkallande. Som regeringen uppfattar artikeln avser den en rätt att överklaga beslut om att neka elektroniskt utlämnande av uppgifter – dels när så sker efter en ansökan där något berättigat intresse inte tidigare har konstaterats, dels när så sker trots att sökanden kan uppvisa ett intyg om att ett berättigat intresse finns. Därutöver uppfattar regeringen att den gäller en rätt att överklaga beslut om att återkalla intyg om berättigat intresse.

Befintlig reglering bedöms leva upp till de krav som ställs genom sjätte penningtvättsdirektivet. Regeringen anser inte att den nuvarande överkla-

gandebestämmelsen bör ändras så som promemorian föreslår. Med anledning av förslaget i avsnitt 7.8 som innebär en begränsning i fråga om rätten till registerutdrag enligt EU:s dataskyddsförordning föreslås däremot ett tillägg i den nuvarande överklagandebestämmelsen där det upplyses om att bestämmelser om överklagande av sådana beslut finns i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen).

7.6 Ömsesidigt erkännande av berättigat intresse

Regeringens förslag

Bolagsverket ska erkänna intyg om berättigat intresse som har utfärdats i andra länder inom EES, om intressena är sådana som anses berättigade även enligt svensk rätt.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Om ett intyg om berättigat intresse har utfärdats i en medlemsstat, ska registermyndigheten i en annan medlemsstat i regel inte ompröva bedömningen när en begäran om utlämnande av uppgifter elektroniskt görs i fråga om uppgifter i den senare medlemsstatens register över verkliga huvudmän. Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller regler som gäller registermyndigheters skyldighet att erkänna den verifiering av ett berättigat intresse som gjorts av en annan registermyndighet (artikel 13.3). Några motsvarande regler finns inte i det nuvarande penningtvättsdirektivet.

Från kravet på erkännande av den andra registermyndighetens verifiering finns ett undantag. Det gäller om grunden för det berättigade intresset är en sådan som inte anges uttryckligen i direktivet utan har identifierats av den andra medlemsstaten utöver de som anges i direktivet (jfr artikel 12.2 andra stycket och 12.3 b). Det finns alltså ingen skyldighet för en registermyndighet i ett land att erkänna ett berättigat intresse som fastställts i ett annat land och som är hänförlig till en grund som inte har identifierats som berättigat intresse i det först nämnda landet. I den situationen kan begäran om att få tillgång till uppgifter i registret elektroniskt alltså avslås.

Det föreslås att direktivets regler genomförs genom att det av registerlagens bestämmelser framgår att Bolagsverket ska erkänna ett intyg om berättigat intresse som har utfärdats i ett annat land inom EES, om intresset är sådant som anses berättigat även enligt svensk rätt.

I situationer där intresset inte angetts som berättigat i nationell rätt får förutsättas att Bolagsverket frågar sökanden om denne vill att ansökan ska behandlas som en begäran som görs utan stöd av intyg om berättigat intresse och ge denne möjlighet att komplettera sin begäran med uppgifter och handlingar som kan visa ett berättigat intresse. Även om det berättigade intresset som den utländska myndigheten bedömt finns inte framgår av sjätte penningtvättsdirektivet eller svensk författning kan det inte uteslutas att Bolagsverket efter en bedömning i det enskilda fallet anser att ett sådant finns (jfr artikel 12.2 andra stycket i direktivet).

7.7 Kontroll av yrke eller befattning när det är grund för berättigat intresse

Regeringens förslag

Om någon har fått ett intyg om berättigat intresse, ska Bolagsverket regelbundet kontrollera att personen fortfarande innehar yrket eller befattningen som låg till grund för att intyget utfärdades.

En sådan kontroll ska göras tidigast ett år efter det att intyget utfärdades. Om Bolagsverket har skälig anledning att anta att det berättigade intresse inte längre finns, ska det dock göras tidigare än så.

Bolagsverket får förelägga den som har fått intyget att lämna de uppgifter som behövs för myndighetens kontroll.

Promemorians förslag

Förslagen i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Enligt artikel 13.10 i sjätte penningtvättsdirektivet ska den myndigheten som ansvarar för registret över verkliga huvudmän från tid till annan och under alla omständigheter tidigast 12 månader efter det att en person har beviljats tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän på grundval av att dennes yrke eller befattning bedömts innebära att personen har ett berättigat intresse av uppgifterna, verifiera att personen fortfarande utövar det yrket eller innehar den befattningen. Om myndigheten har rimliga skäl att anta att ett berättigat intresse inte finns får sådan verifiering ske före det att 12 månader har passerat.

Som regeringen uppfattar regeln handlar det om att säkerställa att den som har fått ett intyg om ett berättigat intresse på grundval av sitt yrke eller befattning fortfarande har ett berättigat intresse, det vill säga att förhållandena inte har ändrats. Regeln får anses komplettera artikel 13.11 i sjätte penningtvättsdirektivet, som avser skyldighet för den som innehar intyg att anmäla ändring av förhållanden som kan leda till att det berättigade intresset upphör.

Artikel 13.10 i sjätte penningtvättsdirektivet innebär att Bolagsverket får en ny uppgift. Regeln ger inte någon ledning i på vilket sätt som Bolagsverket ska kontrollera att personen i fråga utövar yrket eller innehar befattningen. I det avseendet kan det för den enskilde bli fråga om att lämna in samma eller liknande handlingar som denne lämnade in första gången för att visa att ett berättigade intresse av uppgifterna finns. Ur det perspektivet kan det uppfattas som att intygets giltighet begränsas och att det handlar om att på nytt begära intyg.

Enligt regeringens uppfattning måste regeln förstås på så sätt att det handlar om en mer översiktlig kontroll. Inför att ett intyg ska utfärdas måste yrkesrollen och befattningen i sig bedömas för att ta ställning till om ett berättigat intresse finns. Den efterkontroll som Bolagsverket ska göra får snarare ta sikte på att enbart konstatera att yrket fortfarande utövas eller att befattningen alltjämt innehas. Om det vid kontrollen framkommer att det berättigade intresset inte längre finns, ska Bolagsverket återkalla intyget (se avsnitt 7.3).

Regeringen föreslår att det i registerlagen tas in en bestämmelse om Bolagsverkets kontroll. Regeringen anser att Bolagsverket kan bedöma hur ofta sådana kontroller bör göras inom de ramar som den unionsrättsliga regleringen ställer upp. Det föreslås därför inte att det i bestämmelsen anges något mer specifikt intervall än vad som följer av artikel 13.10 i sjätte penningtvättsdirektivet. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska Bolagsverket alltså regelbundet, men tidigast 12 månader från det att intyget utfärdades, utföra kontroll. Om myndigheten har skälig anledning att anta att det berättigade intresset inte längre finns ska sådan kontroll emellertid göras tidigare än så. Det föreslås att det i samma bestämmelse anges att Bolagsverket får förelägga den som har fått intyget att lämna de uppgifter som behövs för myndighetens kontroll.

7.8 Den verkliga huvudmannens rätt till information enligt EU:s dataskyddsförordning

Regeringens förslag

Bolagsverket ska i registerutdrag enligt EU:s dataskyddsförordning till den registrerade inte lämna ut identiteten på vissa personer som agerar i syfte att offentliggöra uppgifter i media och vissa organisationer i det civila samhället, som har fått del av uppgifter om den registrerade ur registret elektroniskt. I dessa fall ska myndigheten i stället lämna uppgift om personernas yrke eller befattning.

Bolagsverket ska inte heller till den registrerade lämna uppgift om identiteten på vissa mottagare från myndigheter i tredjeländer som fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Det gäller om uppgiftslämnandet skulle äventyra en sådan myndighets analyser eller utredningar och en begäran om att identiteterna inte ska röjas gjordes i samband med att begäran om att få del av uppgifter gjordes. Begränsningen ska få gälla under högst fem år från det att uppgifterna lämnades ut till myndigheten i tredjeland. Bolagsverket ska därefter få förlänga tids-

perioden med ett år i taget, om myndigheten i tredjeland begär det och det finns skäl för det.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Finansinspektionen anser att det finns behov av att ytterligare belysa frågan om uppgifter om de personer som har fått tillgång till uppgifter ur registret med stöd av berättigat intresse kan sammanställas med rutinbetonade åtgärder och därmed kan anses utgöra allmänna handlingar.

Skälen för regeringens förslag

Rätten till registerutdrag

Enligt artikel 12.4 i sjätte penningtvättsdirektivet ska det dokumenteras vilka personer som med stöd av berättigat intresse enligt den artikeln har tillgång till uppgifterna i registret över verkliga huvudmän. Artikeln har ingen motsvarighet i det nuvarande penningtvättsdirektivet. Regeringen anser inte att ”dokumentera” i detta sammanhang innebär att det ska upprättas särskilda handlingar som blir allmänna i den meningen att de kan begäras ut. En annan sak är – som *Finansinspektionen* är inne på – att uppgifter som kan sammanställas genom rutinbetonade åtgärder kan anses förvarade hos myndigheten och därmed utgöra allmänna handlingar. Om förhållandena är sådana i nu aktuell situation är en fråga för rättstillämparen.

Syftet med regeln i artikel 12.4 i sjätte penningtvättsdirektivet är att informationen ska kunna lämnas ut till den verkliga huvudmannen om denne efterfrågar detta med stöd av artikel 15 i EU:s dataskyddsförordning. Den artikeln reglerar den registrerades rätt till ett så kallat registerutdrag gällande de personuppgifter om honom eller henne som behandlas. Det har ansetts nödvändig att ge den registrerade en sådan rätt för att han eller hon ska kunna kontrollera att uppgifterna om honom eller henne är korrekta och att de behandlas på lagenligt sätt, bl.a. att de bara lämnas ut till behöriga mottagare.

Enligt artikel 15.1 c i EU:s dataskyddsförordning har den registrerade rätt att få information om mottagare eller kategorier av mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut, särskilt mottagare i tredjeländer eller internationella organisationer. Av EU-domstolens dom den 12 januari 2023 i mål C-154/21 Österreichische Post följer att artikel 15.1 c i EU:s dataskyddsförordning innebär att den personuppgiftsansvarige är skyldig att ge den registrerade den faktiska identiteten på mottagare som personuppgifterna har lämnats ut till eller ska lämnas ut till, om det inte är omöjligt att identifiera mottagarna eller den personuppgiftsansvarige visar att den registrerades begäran om tillgång är uppenbart ogrundad eller orimlig i den mening som avses i artikel 12.5 i förord-

ningen. I sådant fall är det tillräckligt att den personuppgiftsansvarige informerar den registrerade om de aktuella kategorierna av mottagare.

Begränsning av rätten till registerutdrag enligt svensk rätt

Enligt artikel 23.1 i EU:s dataskyddsförordning kan rätten enligt artikel 15.1 c i samma förordning begränsas, förutsatt att det sker med respekt för andemeningen i rättigheten och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa vissa särskilt angivna mål. Bland dessa mål finns att säkerställa förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott (led d), och säkerställande av andra av unionens eller en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse (led e).

I svensk rätt finns begränsningar i fråga om rätten att få information enligt artikel 15 i EU:s dataskyddsförordning i 5 kap. 1 § första stycket dataskyddslagen. Av den bestämmelsen följer att rätten inte gäller sådana uppgifter som den personuppgiftsansvarige inte får lämna ut till den registrerade enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av annan författning. Det betyder exempelvis att uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen är undantagna. Vidare finns i 1 kap. 7 § dataskyddslagen en bestämmelse av generell karaktär som innebär att EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen inte ska tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen (angående förhållandet mellan EU:s dataskyddsförordningen och dessa grundlagar, se prop. 2017/18:105 avsnitt 7.1). I det sist nämnda avseendet uppkommer frågan hur artikel 12.4 i sjätte penningtvättsdirektivet, som redogörs för under föregående rubrik, förhåller sig till efterforskningsförbudet som föreskrivs i 2 kap. 18 § tryckfrihetsförordningen.

Som redogörs för i avsnitt 7.4 innebär efterforskningsförbudet att en myndighet inte får efterforska vem som begär ut en handling eller vilket syfte som han eller hon har med sin begäran, i större utsträckning än vad som krävs för prövningen av om det finns hinder mot att handlingen lämnas ut. Som anges i avsnitt 7.4 bedöms kravet på identifiering för elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän på grundval av berättigat intresse av uppgifterna inte strida mot efterforskningsförbudet. Det beror på att det sker som ett led i bedömningen av om sökanden ska ha rätt att få uppgifterna elektroniskt. Det gäller alltså inte prövningen av om en allmän handling får lämnas ut.

Bolagsverket kommer att ha information om identiteterna på dem som har gett sig till känna i syfte att få uppgifterna elektroniskt på grundval av berättigat intresse av uppgifterna. Såsom artikel 12.4 i sjätte penningtvättsdirektivet är utformad är bestämmelsen begränsad till att gälla just identiteterna på dessa mottagare. Det får förstås som att direktivet endast uppställer krav på dessa personer ska kunna namnges i ett registerutdrag. Det betyder att motsvarande krav inte finns för dem som begär ut allmän handling i pappersform.

Begränsning av rätten till registerutdrag enligt direktivet

Möjligheten till att införa begränsningar i rätten till registerutdrag har även utnyttjats i sjätte penningtvättsdirektivet. Enligt artikel 12.4 i sjätte

penningtvättsdirektivet ska säkerställas att informationen som lämnas ut inte leder till identifiering av mottagarna till uppgifterna när sådana personer är

- personer som agerar för journalistiska ändamål, rapporteringsändamål eller andra uttrycksformer i medierna som har ett samband med förebyggande och bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller
- organisationer i det civila samhället som har anknytning till förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

När det gäller dessa personer ska den verkliga huvudmannen däremot få uppgift om personernas yrke eller befattning.

Vidare följer av samma artikel ett förbud som gäller att för den verkliga huvudmannen röja identiteten på en motpart från tredjeland till unionens finansunderrättelseenheter eller offentliga myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller som har till uppgift att spåra, beslagta eller frysa tillgångar som härrör från brott. Detta gäller så länge det är nödvändigt för att skydda den mottagande myndighetens analyser eller utredningar. Den mottagande myndigheten ska i samband med att den begär uppgifter ur registret ange skälen för att den begär att registermyndigheten avstår från att lämna information enligt artikel 15.1 c i EU:s dataskyddsförordning till den verkliga huvudmannen och hur länge avståendet bör gälla. Den period som uppgifterna inte ska få lämnas får inte överstiga fem år. En förlängning av perioden får endast beviljas på grundval av en motiverad begäran från den mottagande myndigheten och då för maximalt ett år i taget.

Mot bakgrund av vad som anges ovan föreslår regeringen att det i registerlagen tas in bestämmelser som innebär att Bolagsverket i registerutdrag inte ska ange identiteterna på personer som agerar för journalistiska ändamål, rapporteringsändamål eller andra ändamål i media som har ett samband med förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism samt personer från organisationer i det civila samhället som har anknytning till förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, som med stöd av berättigat intresse fått del av uppgifter elektroniskt ur registret. När det gäller dessa bör den verkliga huvudmannen endast få information om vilket yrke eller befattning som den som fått uppgifterna har.

Dessutom föreslås att det, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 12.4 i sjätte penningtvättsdirektivet, tas in bestämmelser om ett förfarande som säkerställer att Bolagsverket inte i registerutdrag anger identiteterna på motparter i tredjeland till de behöriga myndigheterna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som avses i artikel 2.1.44 a och c i penningtvättsförordningen – det vill säga motsvarigheter till finansunderrättelseenheter och myndigheter som har till uppgift att utreda och lagföra penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller spåra, beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott – så längre det är nödvändigt för att skydda

deras analyser och utredningar. Det föreslås att när sådana myndigheter begär att uppgifter ska lämnas ut elektroniskt med stöd av berättigat intresse ska de ange den period då de begär att Bolagsverket inte lämnar information om att de har begärt uppgifter om den verkliga huvudmannen samt skälen för detta. Bolagsverket bör under en period av maximalt fem år då kunna avstå från att lämna ut information om identitet på den som efterfrågat uppgifterna i registerutdrag. I enlighet med vad som föreskrivs i artikel 12.4 i sjätte penningtvättsdirektivet bör Bolagsverket efter begäran även ha möjlighet att kunna förlänga den perioden med ett år i taget, om det finns skäl för det.

7.9 Avgifter

Regeringens bedömning

Avgiftsuttaget bör regleras på lägre nivå än lag.

Promemorians förslag

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker promemorians förslag eller har inget att invända mot det.

Adda AB anser att upphandlande myndigheter ska kunna få tillgång till uppgifter ur registret avgiftsfritt. *Upphandlingsmyndigheten* anser att det kan finnas behov av att klargöra att upphandlande organisationer kommer att kunna ta del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän kostnadsfritt om det sker genom systemet för samordnad registerkontroll.

Statens skolinspektion och *Statens skolverk* anser att myndigheter med berättigat intresse av uppgifterna inte ska behöva betala avgift för att få del av dessa elektroniskt. Enligt dessa myndigheter skulle det kunna vara ett hinder för en enkel och effektiv inhämtning av uppgifter, vilket kan få effekter på de gemensamma ansträngningarna som görs för att motverka välfärdsbrottslighet och organiserad brottslighet.

Finansbolagens Förening efterfrågar analys kring effekter av avgiftsuttaget och alternativa lösningar. *Giva Sverige* framhåller vikten av att avgiften inte får vara alltför betungande för mindre ideella föreningar.

Fastighetsmäklarinspektionen och *länsstyrelserna i Skåne*, *Stockholms* och *Västra Götalands län* befarar att verksamhetsutövare kommer att underlåta att inhämta uppgifter från registret för sina kundkännedomsåtgärder, om det är förenat med avgift. Länsstyrelserna anser även att det är otydligt om lika hög avgift skulle kunna tas ut av verksamhetsutövare som av de med berättigat intresse vid begäran om utlämnande av uppgifter elektroniskt. Även *Revisorsinspektionen* ifrågasätter möjligheten till avgiftsuttag från verksamhetsutövare.

Det nuvarande penningtvättsdirektivet tillåter att medlemsstaterna tar ut en avgift för utlämnande av uppgifter ur registren över verkliga huvudmän. Avgiften får emellertid inte överstiga de administrativa kostnaderna för att göra uppgifter tillgängliga (artiklarna 30.5a och 31.4a). Bestämmelser som genomför direktivet i denna del finns i registerförordningen (4 kap.).

I likhet med det nuvarande penningtvättsdirektivet finns det även i det sjätte penningtvättsdirektivet bestämmelser som rör avgiftsuttag. Av dessa följer att medlemsstaterna får ta ut en avgift av ansvariga enheter – det vill säga verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter – och mottagare med ett berättigat intresse av uppgifterna, för att tillgängliggöra uppgifter ur registret för dem. Det gäller förutsatt att avgiften inte är större än vad som är absolut nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på uppgifterna i registret och för att göra uppgifterna tillgängliga. Avgifterna ska fastställas på ett sådant sätt att den faktiska tillgången till uppgifterna inte undergrävs (artiklarna 11.4 och 13.12).

Syftet med reglerna om avgiftsuttag är att säkerställa att medlemsstaterna inte tar ut så höga avgifter att ändamålet med registret i förhållande till dessa mottagare undermineras, det vill säga att registret inte används av dem för att inhämta information. Bestämmelserna får förstås på så sätt att det alltid ska finnas en standardlösning för utlämnande där avgiften inte är högre än vad som är absolut nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på uppgifterna i registret och för att göra uppgifterna tillgängliga. Bestämmelserna bedöms alltså inte begränsa Bolagsverkets avgiftsuttag om myndigheten, på begäran av mottagaren, lämnar ut uppgifterna på annat sätt än enligt standardlösningen (se mer om uppdragsverksamhet i avsnitt 7.2.2). I sådana situationer behöver avgiften alltså inte bestämmas med hänsyn till den avgiftsbegränsning som följer av sjätte penningtvättsdirektivet.

Förutom att tillhandahålla uppgifter om verkliga huvudmän till de nu nämnda, är ändamålet med registret enligt sjätte penningtvättsdirektivet att tillhandahålla sådana uppgifter till de myndigheter och självreglerande organ som anges i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet, det vill säga bl.a. tillsynsmyndigheter och självreglerande organ som utför tillsynsuppgifter enligt penningtvättsregleringen, myndigheter med ansvar för skatt och vissa EU-myndigheter. Av artikel 11.1 i direktivet framgår att s.k. behöriga myndigheters tillgång till uppgifter i registret ska vara fri. Genom hänvisningen till punkten 1 i punkten 2 i artikeln får det även förstås gälla för övriga som räknas upp i artikel 11.2. Det betyder att någon avgift inte får tas ut av dem.

När det gäller andra personer som kan begära ut uppgifter ur registret – det kan exempelvis handla om mottagare från allmänheten som saknar berättigat intresse av uppgifterna – finns det utifrån de ändamål som ligger bakom direktivets bestämmelser om registret över verkliga huvudmän inget som hindrar avgiftsuttag. Det förhållandet att det saknas bestämmelser i sjätte penningtvättsdirektivet om huruvida avgift får tas ut i samband med att uppgifter om verkliga huvudmän lämnas ut till dessa, måste förstås som att det är tillåtet (jfr prop. 2016/17:173 s. 481–482).

Sammanfattningsvis är det enligt direktivet möjligt att ta ut avgifter för utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän, men inte

från de myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ som avses i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet. I fråga om avgiftens storlek finns för verksamhetsutövare, utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare och mottagare med berättigat intresse av uppgifterna viss begränsning.

Promemorian har föreslagit att det i registerförordningen tas in bestämmelser som innebär att avgiftsuttag är möjligt inom dessa ramar samt att någon avgift inte får tas ut av sådana myndigheter och självreglerande organ som avses i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet. Bestämmelserna kommer då ha företräde framför bestämmelserna i avgiftsförordningen (1992:191) om rätt att ta ut avgifter som gäller myndigheter generellt (2 §).

Flera remissinstanser har invänt mot förslaget som bl.a. innebär möjlighet till avgiftsuttag från myndigheter som inte omfattas av artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet. *Statens skolinspektion* och *Statens skolverk* framhåller risken för att elektroniskt utlämnande inte i lika hög grad kommer utnyttjas om det är förenat med avgift. Statens Skolverk framhåller särskilt risken för att myndigheten till följd av kostnadshänsyn inte i tillräcklig utsträckning kan inhämta uppgifter från registret vid prövningar av ansökningar om statsbidrag. *Adda AB* lyfter motsvarande för upphandlande myndigheter i samband med upphandling. När det gäller avgiftsuttag från verksamhetsutövare framhåller *länsstyrelserna i Skåne*, *Stockholms* och *Västra Götalands län* att en avgift för utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän kan bli kännbart för vissa verksamhetsutövare. Samtidigt är det, som länsstyrelserna och även *Revisorsinspektionen* är inne på, inte ett alternativ för dem att avstå från kontrollen av kunden och den verkliga huvudmannens identitet mot registret över verkliga huvudmän eftersom det är en skyldighet som följer av penningtvättsregleringen. Revisorsinspektionen anser mot den bakgrunden att det bör övervägas att föreskriva om att verksamhetsutövare som fullgör åtgärder för kundkännedom ska vara avgiftsbefriade. *Fastighetsmäklarinspektionen* och länsstyrelserna i Skåne, Stockholms och Västra Götalands län ser en risk för försämrat förebyggande arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eftersom avgiftsuttaget kan leda till att verksamhetsutövare underlåter att inhämta uppgifter ur registret. *Finansbolagens Förening* lyfter att avgiftsuttag från verksamhetsutövare leder till att de som inom ramen för kundkännedom inhämtar uppgifter som sig bör får kostnad för avgift, medan den som underlåter att genomföra föreskrivna kontroller undgår avgiften. *Giva Sverige* framhåller att avgiften inte får vara oproportionerligt betungande för mindre ideella föreningar och anser att alternativ med låg kostnad alltid ska erbjudas av Bolagsverket.

Som även konstaterats i tidigare förarbeten är Bolagsverket i allt väsentligt en avgiftsfinansierad myndighet och de register som myndigheten håller finansieras genom avgifter. Regeringen har tidigare gjort bedömningen att det inte finns några tungt vägande skäl som talar för att driften av registret över verkliga huvudmän ska finansieras på något annat sätt än övriga register (prop. 2016/17:173 s. 481–482). Det har sedan dess inte skett några förändringar när det gäller finansieringen som ger skäl att omvärdera den bedömningen. Däremot kan förslagen i denna proposition innebära att Bolagsverkets kostnader blir högre, vilket kan påverka

behovet av finansiering genom avgifter och storleken på de eventuella avgifterna. Enligt regeringens mening bör bemyndigandet – som redan i dag finns för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att få meddela föreskrifter om avgifter för hanteringen av ärenden enligt registerlagen – kvarstå. Det bedöms krävas ett bemyndigande eftersom det finns en skyldighet för enskilda att inhämta uppgifter i vissa fall. Av 3 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen följer bl.a. att ansvariga enheter ska göra sökningar i registret inom ramen för kundkännedomsåtgärder. En avgift som tas ut för elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret kan därmed inte alltid anses bygga på frivillighet.

I vilken utsträckning möjligheten till avgiftsuttag sedan bör utnyttjas – där Finansbolagens Förening efterfrågar mer analys – får behandlas inom ramen för det fortsatta författningsarbetet på lägre nivå än lag. Det förhållandet att upphandlande organisationer ska kunna få del av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän avgiftsfritt genom systemet för samordnad registerkontroll, som *Upphandlingsmyndigheten* nämner, behandlas inte här.

8 Hänvisningar till EU-rättsakter

Regeringens förslag

Hänvisningar till EU-förordningar ska vara dynamiska, medan hänvisningar till EU-direktiv ska vara statiska.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Revisorsinspektionen anser att definitioner och krav som finns i EU-direktiv bör komma till direkt uttryck i den svenska lagtexten.

Skälen för regeringens förslag

De bestämmelser som föreslås innehåller hänvisningar till EU-rättsakter, både till direktiv och förordningar. Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. Med en statisk hänvisning avses att det hänvisas till rättsakten i en viss angiven lydelse. Med en dynamisk hänvisning avses att hänvisning görs till rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Eftersom förordningar är direkt tillämpliga bör hänvisningarna till förordningar i de föreslagna bestämmelserna vara dynamiska. Ändringar i direktiv förutsätter däremot genomförandeåtgärder från lagstiftarens sida. Hänvisningarna till direktiv i de föreslagna bestämmelserna bör därför vara statiska.

Regeringen instämmer med *Revisorsinspektionen* att det bör eftersträvas att ta in krav och definitioner som följer av EU-direktiv i den svenska lagtexten i stället för att hänvisa till artiklar i direktiv. I vissa fall kan det dock finnas behov av att i lagtext hänvisa till direktiv. Det gäller framför allt om direktivet är detaljerat och texten är sådan att det framstår som främmande att ta in den i svensk författning.

9 Ikraftträdande

Regeringens förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer delvis överens med regeringens. Promemorian föreslår att vissa av lagändringarna ska träda i kraft den 1 november 2025.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Bolagsverket, *Försäkringskassan*, *Statens skolinspektion* och *Statens skolverk* befarar att bestämmelserna träder i kraft alltför snart för att förberedande åtgärder ska hinnas med.

Skälen för regeringens förslag

Enligt sjätte penningtvättsdirektivet ska vissa artiklar genomföras i svensk rätt senast den 10 juli 2025 respektive den 10 juli 2026. Som *Bolagsverket*, *Försäkringskassan*, *Statens skolinspektion* och *Statens skolverk* är inne på är ikraftträdandet förhållandevis snart och det kan därför vara svårt för bl.a. myndigheter att förbereda sin verksamhet inför detta, exempelvis genom att se till att det finns tekniska lösningar för att hantera uppgiftsinhämtningen. Som Bolagsverket också lyfter finns det för Bolagsverkets del dessutom behov av att ta fram lösningar för att kategorisera användare och identifiering samt att fastställa eventuella avgifter. Eftersom verksamhetsutövare är skyldiga att inhämta uppgifter från registret över verkliga huvudmän inom ramen för sina kundkännedomsåtgärder enligt penningtvättsregleringen måste det finns en lösning på plats vid ikraftträdandetidpunkten. Det är även angeläget när det gäller andra som är i behov av uppgifterna ur registret.

Enligt regeringens mening bör lagändringarna träda i kraft så snart som möjligt. Det bedöms vara tidigast den 1 juli 2026.

Regeringens bedömning

Förslagen innebär att Bolagsverket kommer att ha kostnader för att anpassa sitt it-system och för de nya arbetsuppgifterna som tillkommer relaterat till bedömningar av om elektroniskt utlämnande av uppgifter är möjligt. Kostnaderna kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Eventuella kostnadsförändringar behöver hanteras i den kommande budgetpropositionen.

Förslagen bedöms innebära vissa kostnader för förvaltningsmyndigheter som tar del av uppgifter ur registret och som är i behov av tekniska lösningar anpassade efter de nya reglerna. Förslagen bedöms även leda till marginellt ökade kostnader för domstolarna. Kostnaderna för förvaltningsmyndigheterna som tar del av uppgifterna ur registret och domstolarna bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenserna ur integritetssynpunkt är begränsade. Förslaget är förenligt med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och EU:s dataskyddsförordning.

Promemorians bedömning

Bedömningen i promemorian stämmer i allt väsentligt överens med regeringens.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser delar bedömningen eller har inget att invända mot den.

Adda AB föreslår att Bolagsverket ges ett tydligare ansvar för kontroll och uppföljning av uppgifter i registret över verkliga huvudmän. Vidare föreslår Adda AB ett personbaserat register där enskilda individers kopplingar till olika juridiska personer kan överblickas.

Arbetsförmedlingen, *Bolagsverket* och *Ekobrottsmyndigheten* lyfter effekter för myndigheterna i arbetet mot brottslighet. Arbetsförmedlingen befarar att myndighetens arbete för att förhindra och kräva tillbaka felaktiga utbetalningar och bekämpa den organiserade brottsligheten kommer att påverkas negativt, om myndigheten inte bedöms ha berättigat intresse av uppgifter ur registret. Ekobrottsmyndigheten befarar ökad administration och sämre brottsförebyggande effekt. Bolagsverket befarar lägre effektivitet i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagsverket anser även att förslaget innebär ökad tidsåtgång och administration samt försämrad kvalitet på uppgifterna i registret över verkliga huvudmän. Bolagsverket bedömer dessutom att förslaget innebär behov av utvecklingsinsatser, både för myndigheten och för mottagare till uppgifterna. Därutöver bedömer Bolagsverket ökat resursbehov för ärendehandläggning.

Boverket befarar att det förhållandet att berättigat intresse är kopplat till enskilda medarbetare och inte myndigheten som sådan, riskerar att skapa administration och försvåra myndighetens arbete. Vidare anser myndighe-

ten och *Inspektionen får vård och omsorg* att det är angeläget att Bolagsverket verkar för att utlämnanden av uppgifter kan hanteras så effektivt som möjligt. Inspektionen för vård och omsorg lyfter även att förslaget kommer att få konsekvenser i form av ökade handläggningstider. Dessutom befarar Inspektionen för vård och omsorg, liksom *UC AB*, att förslaget kan leda till risk för hot och våld mot anställda.

Migrationsverket befarar att förslaget innebär ökad administrativ börda.

Länsstyrelserna i Skåne, *Stockholms* och *Västra Götalands län* anser att förslaget om avgiftsuttag innebär konsekvenser för verksamhetsutövarna.

Statens skolinspektion och *Statens skolverk* bedömer att den tekniska lösning som förslaget kommer att kräva innebär en kostnad för myndigheterna. Även *Försäkringskassan* anger att sådan kostnad kan uppkomma.

Transparency International Sverige anser att förslaget kan få konsekvenser i form av att Bolagsverket får sämre förutsättningar att få vetskap om felaktigheter i registret.

Upphandlingsmyndigheten uppmärksammar att det kan finnas viss överlappning mellan systemet med samordnad registerkontroll och förslagen i promemorian.

Skälen för regeringens bedömning

Problembild, mål och alternativa lösningar

Penningtvätt och finansiering av terrorism är i många fall gränsöverskridande brottslighet som begås genom utnyttjande av det finansiella systemet. Det är angeläget att det vidtas åtgärder för att aktivt motverka den typen av brottslighet och strypa flödet av pengar som leder till att brottslighet kan fortgå, men även till att fler attraheras av den kriminella banan. Med medlemskapet i EU följer att Sverige är skyldigt att genomföra och tillämpa det unionsrättsliga regelverket som finns på området och som Sverige också har varit del i att förhandla fram.

Förslagen i propositionen genomför sjätte penningtvättsdirektivet. Förslagen ska ses i ljuset av en dom från EU-domstolen av vilken det framgår att en ordning där personer från allmänheten kan få elektronisk tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän utan att de har något berättigat intresse av uppgifterna inte är i överensstämmelse med grundläggande rättigheter. Intresset av transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap i syfte att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism har vägts mot intresset av att värna den enskildes rätt till respekt för sitt privatliv och rätt till skydd för personuppgifter.

Aktuella regler i sjätte penningtvättsdirektivet har en hög detaljgrad och ger inte utrymme för alternativa lösningar. Följden av att förslagen inte genomförs är att svensk rätt inte är i överensstämmelse med unionsrätten. Det är därmed inte ett alternativ att avstå från att genomföra direktivet.

Samhällsekonomiska effekter

Ekobrottsmyndigheten nämner risk för att förslagen i denna lagstiftningsprodukt kan innebära att registrets brottsförebyggande effekt undergrävs som en följd av att möjligheterna att göra kontroller mot registret i brottsförebyggande syfte – utöver penningtvätt och finansiering av terrorism – försvåras. *Bolagsverket* och *Transparency International Sverige* ser risk

för att ökade krav för att få del av uppgifter ur registret elektroniskt leder till att färre felaktigheter i registret upptäcks. Det hör, som Bolagsverket redogör för, samman med att användarna bidrar till att säkerställa kvaliteten i registret genom att de har möjlighet att anmäla misstänka felaktigheter i registret till Bolagsverket. Färre användare kan således leda till försämrad kvalitet i registret. Det skulle, enligt regeringen, i sin tur kunna försvåra användningen av registret i arbetet för att minska brottslighet.

Enligt regeringens mening finns det, som Ekobrottsmyndigheten är inne på, en risk för att färre kommer att inhämta uppgifter från registret när möjligheten att få del av uppgifterna elektroniskt i högre grad begränsas. När det gäller risken för försämrad kvalitet i registret kan dock framhållas att anmälningar av felaktigheter i registret framför allt förväntas göras av verksamhetsutövare och myndigheter som använder registret. Enligt 3 kap. 5 § första stycket registerlagen är de skyldiga att till Bolagsverket anmäla om det finns anledning att misstänka att uppgifter i registret är felaktiga. För verksamhetsutövare finns inte det förfarandet som gäller att fastställa berättigat intresse vid elektronisk tillgång, som skulle kunna upplevas betungande. Som framgår av tidigare avsnitt finns det heller inte för en rad myndigheter. Reglerna om berättigat intresse bör följaktligen inte få till följd att verksamhetsutövare och dessa myndigheter avstår från att använda registret. När det gäller verksamhetsutövare är de dessutom i regel skyldiga att använda registret vid åtgärder för kundkännedom (3 kap. 8 § penningtvättslagen). I tillägg till detta kan också nämnas att det unionsrättsliga regelverket innehåller bestämmelser som särskilt syftar till att förbättra kvaliteten i medlemsstaternas register över verkliga huvudmän (se exempelvis artikel 10.7 och 10.8 i sjätte penningtvättsdirektivet). Dessa bestämmelser ska genomföras senast sommaren 2027 och behandlas inte i detta lagstiftningsärende. I linje med vad *Adda AB* önskar, kommer regeringen alltså behöva behandla frågan om hur regler som syftar till att bl.a. öka tillförlitligheten i uppgifterna i registret ska utformas. Eventuell försämrad kvalitet av uppgifterna i registret till följd av förslagen i denna proposition bör till viss del kunna uppvägas genom dessa åtgärder.

Mot bakgrund av vad som nu anförts delar regeringen promemorians uppfattning att de samhällsekonomiska effekterna av förslagen i detta lagstiftningsärende är försumbara.

Adda AB:s förslag om ett personbaserat register där enskilda individers kopplingar till olika juridiska personer kan överblickas ryms inte inom detta lagstiftningsärende.

Effekter för skyddet av den personliga integriteten

Flera av de ändringar som föreslås i propositionen syftar till att stärka skyddet för verkliga huvudmäns personuppgifter. Samtidigt innebär förslaget att viss ytterligare personuppgiftsbehandling kommer att ske. Kravet på berättigat intresse och utfärdande av intyg om berättigat intresse kommer att innebära personuppgiftsbehandling. En person som vill ha del av uppgifter ur registret elektroniskt med hänvisning till ett berättigat intresse kommer att behöva visa sitt berättigade intresse. I samband med det kan personuppgifter i form av exempelvis yrkesutövning eller befattning komma att behandlas. Hur intygsgivandet kommer att fungera

rent praktiskt kommer att regleras bl.a. av genomförandeakter från kommissionen som ännu inte är antagna. Det är troligt att intyg som utfärdas kommer att innehålla personuppgifter, i vart fall när den som intyget gäller är en fysisk person. Det skulle då kunna handla om namn, personnummer, yrke och befattning.

Det är inte uteslutet att personuppgiftsbehandling också kommer att ske när det gäller andra kategorier av mottagare än de som har berättigat intresse enligt sjätte penningtvättsdirektivet. Exempelvis skulle det kunna vara så att personuppgifter behandlas när en verksamhetsutövare enligt penningtvättsregleringen som är enskild firma vill få del av uppgifter ur registret. Detsamma gäller om en person är anställd i en verksamhetsutövare begär uppgifter ur registret elektroniskt. Det skulle då kunna handla om att exempelvis namn och personnummer behandlas.

Den personuppgiftsbehandling som reglerna kan komma att resultera i och som har sin grund i att Bolagsverket ska säkerställa om mottagaren tillhör någon av de kategorier som ska kunna få del av uppgifter på visst sätt samt intygsgivande, är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar Bolagsverket (jfr artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning). Av de nya bestämmelserna som föreslås – och som genomför unionslagstiftningen – följer att Bolagsverket kommer att behöva säkerställa om den som begär uppgifter tillhör någon av de kategorier som omfattas av föreslagna 3 kap. 9 c–9 e §§ registerlagen. Vidare följer av de nya bestämmelserna som föreslås att Bolagsverket ska utfärda intyg om berättigat intresse. Skyldigheten är alltså fastställd i unionsrätten och nationell rätt (jfr artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning).

Enligt regeringens bedömning är konsekvenserna ur integritetssynpunkt för den personuppgiftsbehandling som redogörs för ovan förhållandevis begränsad. Det handlar inte om uppgifter som bedöms känsliga. När det gäller personer med berättigat intresse har de vars uppgifter det handlar om dessutom valt att lämna sina personuppgifter som ett led i att få del av uppgifter från registret elektroniskt. Personen kan genom att välja att få del av samma uppgifter på annat sätt än elektroniskt undgå att personuppgifter behandlas. Enligt regeringens bedömning är personuppgiftsbehandlingen proportionerlig.

Av den s.k. finalitetsprincipen i artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning följer att personuppgifter endast får samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Bolagsverket är skyldig att följa den principen. Den tillkommande personuppgiftsbehandlingen bedöms inte stå i strid med finalitetsprincipen.

Förslagen i propositionen bedöms vara i överensstämmelse med stadgan och EU:s dataskyddsförordning.

Effekter för förvaltningsmyndigheterna, kommuner och regioner

Förslagen i propositionen påverkar Bolagsverkets verksamhet. De innebär att Bolagsverket dels kommer att behöva vidta tekniska åtgärder för att anpassa sitt it-system till den nya ordningen, dels kommer att behöva hitta former för att möjliggöra det förfarande som föreslås vad gäller förfrågningar som görs med hänvisning till berättigat intresse av uppgifterna. Förfarandet innebär ett ökat beslutsfattande, som innebär behov av per-

sonal som sköter uppgiften. Som *Bolagsverket* anger kan reglerna som föreslås även förväntas innebära ökad tidsåtgång.

Enligt uppgift från Bolagsverkets gjordes närmare en halv miljon sökningar per år i e-tjänsten för registret över verkliga huvudmän när registret var öppet för sökningar. Det är svårt att på förhand göra en uppskattning av mängden förfrågningar om elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret som efter ikraftträdandet kommer att framställas med hänvisning till ett berättigat intresse.

Det kan antas att förfrågningar om uppgifter från verksamhetsutövare kommer att utgöra en inte obetydlig del av de förfrågningar som görs om uppgifter ur registret. När det gäller dessa kan Bolagsverkets arbetsbelastning vara beroende av vilken metod för utlämnande av uppgifter som Bolagsverket bedömer är möjlig med hänsyn till de nya reglerna.

När det gäller myndigheters tillgång till uppgifter i registret bedöms effekterna skilja sig åt beroende på om det gäller sådana myndigheter som räknas upp i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet eller inte. I det först nämnda fallet, som gäller bl.a. tillsynsmyndigheter på området, bedöms de nya reglerna inte innebära någon större skillnad för myndigheterna mot vad som gäller idag.

För de myndigheter som genom bestämmelserna i författning anges ha ett berättigat intresse kommer Bolagsverket inte att behöva göra någon egen prövning av detta. I de fallen kommer eventuell skillnad mot vad som gäller i dag handla om på vilket elektroniskt sätt som Bolagsverket lämnar ut uppgifterna på. Detsamma gäller för bl.a. kommuner och regioner när de, genom bestämmelserna i författning, har berättigat intresse i samband med offentlig upphandling (artikel 12.2 i i sjätte penningtvättsdirektivet).

Sammanfattningsvis innebär förslaget för Bolagsverkets del behov av teknisk utveckling, samt ökad arbetsbörda och tidsåtgång. Det medför ökade kostnader. Enligt Bolagsverkets bedömning, som gjorts baserat på erfarenhetsutbyte med andra länder som redan infört liknande reglering, kommer förslaget att innebära betydande resursåtgång.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2025 att Bolagsverket skulle få ökat anslag med 9 miljoner kronor för 2025 eftersom registret över verkliga huvudmän behöver utvecklas. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget (prop. 2024/25:1, utgiftsområde 24, bet. 2024/25:NU1, rskr. 2024/25:117). I budgetpropositionen för 2026 föreslog regeringen att Bolagsverkets anslag ökas med 34 miljoner kronor för 2026 för sitt arbete med att tillgodose kraven gällande registret över verkliga huvudmän i EU:s nya regelverk mot penningtvätt och finansiering av terrorism. För 2027 beräknas anslaget öka med 49 miljoner kronor, för 2028 beräknas anslaget öka med 30 miljoner kronor, för 2029 beräknas anslaget öka med 49 miljoner kronor, för 2030 beräknas anslaget öka med 17 miljoner kronor, för 2031 beräknas anslaget öka med 17 miljoner kronor och för 2032 beräknas anslaget öka med 6 miljoner kronor. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget (prop. 2025/26:1, utg.omr. 2 och 24, bet. 2025/26:NU1, rskr. 2025/26:129–131). Kostnaderna som förslaget innebär kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Eventuella kostnadsförändringar behöver hanteras i den kommande budgetpropositionen.

När det gäller andra myndigheter gör promemorian bedömningen att förslaget inte kommer att innebära ökade kostnader för dem. Regeringen bedömer dock – i likhet med Bolagsverket, *Statens skolinspektion* och *Statens skolverk* – att viss kostnad kan uppstå till följd av att mottagandet av uppgifter elektroniskt kan innebära behov av teknisk lösning. Även *Försäkringskassan* anger att sådan kostnad kan uppkomma och har uppskattat den till 1 miljon kronor 2025 och 2 miljoner kronor 2026. Enligt regeringen bedömning kan dessa kostnader hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Inspektionen för vård och omsorg framhåller att förslaget medför att handläggningstiderna kan förlängas. Som regeringen uppfattar inspektionen grundas det i de tidsfrister som anges för att besvara förfrågningar som görs med hänvisning till berättigat intresse och som följer av sjätte penningtvättsdirektivet. Regeringen bedömer att förfarandet kopplat till berättigat intresse innebär att det i många fall kan förväntas ta längre tid att få del av uppgifter elektroniskt. Som flera myndigheter är inne på – bl.a. Inspektionen för vård och omsorg och *Boverket* – är det angeläget att Bolagsverket verkar för att utveckla arbetssätt och tekniska lösningar som innebär att utlämnandeärenden kan hanteras så effektivt som möjligt. Som regeringen också framhåller i avsnitt 7.3 bedöms det sällan komma i fråga att tidsfristerna som anges i direktivet utnyttjas till fullo.

Som Boverket anger kan bestämmelser som kräver tillstånd för enskilda medarbetare inom myndigheten riskera att skapa administration och försvåra arbetet. Även Ekobrottsmyndigheten och *Migrationsverket* befarar ökad administration. Regeringen instämmer i myndigheternas bedömningar, men vill samtidigt framhålla att möjligheten till intyg om berättigat intresse bl.a. syftar till att mildra den ökade administrationen som fastställande av berättigat intresse leder till. Som redogörs för i avsnitt 7.3 är ett intyg om berättigat intresse giltigt i tre år från utfärdandet och innebär att ingen förnyad prövning av personens yrke eller befattning behövs göras under den tiden när uppgifter begärs på nytt med hänvisning till berättigat intresse.

När det gäller synpunkterna från Inspektionen för vård och omsorg och *UC AB* om att reglerna riskerar att leda till risk för hot och våld mot anställda gör regeringen följande överväganden. Bolagsverket kommer att ha uppgift om den som identifierat sig för att ta del av uppgifter elektroniskt. Dessa uppgifter kan den vars personuppgifter det gäller – som redogörs för i avsnitt 7.8 – få del av. Det hör samman med rätten till registerutdrag. Vad som krävs för att tillgodose rätten till registerutdrag är en fråga för rättstillämparen att ta ställning till utifrån EU:s dataskyddsförordning och den praxis som finns på området. Prövning av berättigat intresse görs endast om det handlar om elektroniskt utlämnande där uppgifter begärs med hänvisning till just berättigat intresse. Om den som begär uppgifter inte vill riskera att det ska bli känt för den registrerade att han eller hon begärt uppgifter om denne, finns möjligheten att i stället begära att få del av uppgifterna på annat sätt än elektroniskt.

Systemet för samordnad registerkontroll avser ett system för leverantörskontroller i samband med offentlig upphandling och vid ansökan om att delta i ett valfrihetssystem. Som *Upphandlingsmyndigheten* är inne på kan det finnas behov av att lagstiftaren och Bolagsverket vid utformning av det systemet tar förslagen i denna proposition i beaktande.

Effekter för domstolarna

Förslaget i propositionen innebär att Bolagsverket ska fatta beslut som kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Måltillströmningen uppskattas däremot inte bli av den omfattningen att det leder till mer än marginellt ökade kostnader för domstolarna. Kostnaderna bör därför kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Effekter för företag och konkurrensen

Förslaget påverkar sättet för utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän.

Förslaget påverkar inte konkurrensen mellan företagen, t.ex. mellan verksamhetsutövare eller mellan de juridiska personer vars verkliga huvudmän finns registrerade i registret över verkliga huvudmän. I likhet med *länsstyrelserna i Skåne, Stockholms och Västra Götalands län* anser regeringen dock att en eventuell avgift för verksamhetsutövare för att få del av uppgifterna ur registret över verkliga huvudmän elektroniskt får konsekvenser i form av ökade kostnader. Den ökade kostnaden kan i sin tur antas leda till ökad kostnad för kund. Detta är något som får beaktas i det fortsatta författningsarbetet gällande avgifter.

Effekter för allmänheten, inbegripet det civila samhällets organisationer och personer som agerar för journalistiska ändamål

Genom förslaget säkerställs att personer från allmänheten, inbegripet det civila samhällets organisationer och personer som agerar för journalistiska ändamål, med berättigat intresse av uppgifter i registret över verkliga huvudmän har rätt till elektronisk tillgång till uppgifterna. Andra personer från allmänheten, som inte bedöms ha ett berättigat intresse, kan fortfarande få del av uppgifter från registret men har ingen rätt att få dessa elektroniskt. Redan i dag gäller att en myndighet inte skyldig att i större utsträckning än vad som följer av lag lämna ut en upptagning för automatiserad behandling i annan form än utskrift (2 kap. 16 § tryckfrihetsförordningen). Förfrågningar från personer som saknar berättigat intresse av uppgifterna – inte på grund av att de ännu inte fått det fastställt, utan för att de rent faktiskt inte har sådant intresse – kan antas vara begränsat. Mot den bakgrunden bedöms konsekvenserna för allmänheten vara små.

Informationsinsatser

Förslaget kommer att kräva informationsinsatser från Bolagsverket.

Jämställdheten mellan kvinnor och män

Förslaget i propositionen bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förenligheten med unionslagstiftningen

Förslaget i propositionen genomför sjätte penningtvättsdirektivet och bedöms vara i överensstämmelse med stadgan och EU:s dataskyddsförordning.

Förslaget i propositionen genomför sjätte penningtvättsdirektivet och en utvärdering av den nya ordningen bör ske på EU-nivå.

Till grund för en sådan utvärdering kan ligga den statistik som ska tas fram enligt sjätte penningtvättsdirektivet.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

3 kap.

9 a § *I 9 b–9 m §§ finns bestämmelser om behandling av personuppgifter och formerna för utlämnande av uppgifter. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter och handlingar finns i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).*

Paragrafen, som är ny, upplyser om vilka frågor som regleras i de aktuella paragraferna i förhållande till tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Bestämmelserna i 9 c–9 m §§ – bl.a. bestämmelser om utlämnande av uppgifter elektroniskt, det förfarande som gäller vid fastställande av berättigat intresse, utfärdande av intyg om berättigat intresse och kontroll av berättigat intresse – genomför regler i sjätte penningtvättsdirektivet som införts mot bakgrund av en dom från EU-domstolen den 22 november 2022 i de förenade målen C-37/20 och C-601/20, WM och Sovim SA mot Luxemburg Business Register. Genom domen står det klart att det inte är förenligt med rätten till respekt för bl.a. privatliv och rätten till skydd för personuppgifter att uppgifter i medlemsstaternas register över verkliga huvudmän är tillgängliga för allmänheten, utan att det måste styrkas att ett berättigat intresse av uppgifterna finns.

Reglerna i sjätte penningtvättsdirektivet som genomförs i 9 c–9 e §§ syftar till att säkerställa att vissa kategorier av uppgiftsmottagare får tillgång till uppgifter ur medlemsstaternas register över verkliga huvudmän. I 9 e § anges sådana som har berättigat intresse av uppgifterna utifrån de ändamål som sjätte penningtvättsdirektivet bevakar. Reglerna ska inte förstås som att de utesluter att det också kan finnas andra med berättigat intresse som inte har med ändamål som sjätte penningtvättsdirektivet bevakar. Det förfarande för att fastställa berättigat intresse, som genomförs i 9 f–9 l §§, gäller emellertid bara de som har berättigat intresse utifrån 9 e §.

I *andra meningen* upplyses om förhållandet till tryckfrihetsförordningen respektive offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelserna om personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter som nu införs i denna lag påverkar inte den regleringen. Det betyder exempelvis att rätten att få del av allmänna handlingar enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen gäller.

9 b § *Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt för registret över verkliga huvudmän.*

Paragrafen, som är ny, anger att Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Den personuppgiftsansvariges ansvar framgår av artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 (EU:s dataskyddsförordning).

9 c § *Bolagsverket ska ge omedelbar och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret för de myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ och i de syften som avses i artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.*

Bolagsverket får lämna ut uppgifter elektroniskt.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om vissa myndigheters och organs rätt till tillgång till uppgifter i registret över verkliga huvudmän. Paragrafen genomför artikel 11.1 och 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2.

Omedelbar och obegränsad tillgång enligt *första stycket* motsvarar omedelbar, ofiltrerad och direkt tillgång till uppgifterna enligt artikel 11.1 i sjätte penningtvättsdirektivet. I praktiken får det i merparten av fall antas innebära elektronisk tillgång till uppgifterna. För vissa av de mottagare som räknas upp i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet gäller att de ska få sådan tillgång när de utför en särskild uppgift. Det framgår av den artikeln. Sveriges advokatsamfunds styrelse och disciplinnämnd är ett sådant självreglerande organ som avses i bestämmelsen vid tillsyn över att advokater och advokatbolag följer lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), se 8 kap. 6 § rättegångsbalken och 7 a kap. 2 § första stycket penningtvättslagen. Hänvisningen är utformad så att den avser direktivet i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning.

I *andra stycket* klargörs att Bolagsverket får lämna ut uppgifter elektroniskt.

9 d § *Bolagsverket får lämna ut uppgifter ur registret elektroniskt till verksamhetsutövare som vidtar åtgärder för kundkännedom.*

Myndigheten får även lämna ut uppgifter elektroniskt till utländska motsvarigheter till sådana verksamhetsutövare som avses i

1. artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843, och

2. artikel 11.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om möjligheten att ge verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare elektronisk tillgång till uppgifter i registret över verkliga huvudmän. Paragrafen genomför artikel 11.3 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2.

Med verksamhetsutövare i *första stycket* avses sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av 2 kap. 1 § penningtvättslagen, se även 1 kap. 8 § denna lag. Verksamhetsutövare är den svenska benämningen för ansvariga enheter i det unionsrättsliga penningtvättsregelverket. Med åtgärder för kundkännedom avses sådana åtgärder som regleras i 3 kap. penningtvättslagen. Det innefattar bl.a. att utreda om kunden har en verklig huvudman. Bestämmelsen innebär ingen skyldighet för Bolagsverket att lämna ut uppgifter elektroniskt.

I *andra stycket* klargörs att utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare (ansvariga enheter) får ges elektronisk tillgång till uppgifterna. Hänvisningarna är utformade så att de avser direktiven i vissa angivna lydelser, s.k. statiska hänvisningar.

Punkt 1 avser sådana utländska ansvariga enheter som avses i det nuvarande penningtvättsdirektivet. *Punkt 2* avser utländska ansvariga enheter som avses i det sjätte penningtvättsdirektivet.

9 e § *Bolagsverket ska bevilja att uppgifter ur registret lämnas ut elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst till den som har ett berättigat intresse av uppgifterna och som avses i artikel 12.2 första stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och till andra som har ett sådant intresse enligt andra stycket i samma artikel och som antingen anges i föreskrift som meddelats i anslutning till denna lag eller som Bolagsverket efter en bedömning i det enskilda fallet anser har ett sådant intresse. Det gäller uppgifter om*

1. en verklig huvudmans namn, födelsemånad, födelseår, bosättningsland och medborgarskap, och

2. arten och omfattningen av en verklig huvudmans intresse i en juridisk person eller en trust.

Bolagsverket ska även bevilja elektroniskt utlämnande av uppgifter enligt första stycket för högst fem år tillbaka i tiden om en juridisk person eller trust och beskrivningar av kontroll- och ägarstrukturer av en sådan, om den som begär uppgifterna har ett berättigat intresse enligt artikel 12.2 första stycket a, b eller e i Europarlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

Ett berättigat intresse ska fastställas med beaktande av sökandens

1. yrke eller befattning, och

2. koppling till den juridiska person eller trust vars uppgifter efterfrågas, om sökanden inte är en sådan person som avses i artikel 12.2 första stycket a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

Paragrafen, som är ny och som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om vissa fysiska och juridiska personers och myndigheters rätt till elektronisk tillgång till uppgifter i registret över verkliga huvudmän. Paragrafen genomför delvis artikel 12.1 och 12.2 samt artikel 13.1 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2.

Paragrafen avser sådana mottagare som begärt elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret med hänvisning till berättigat intresse. Till skillnad från verksamhetsutövare och utländska motsvarigheter till verksamhetsutövare enligt 9 d § har de som har berättigat intresse enligt denna paragraf *rätt* till uppgifterna elektroniskt. Det är med andra ord inte en valmöjlighet för Bolagsverket att lämna ut uppgifterna på detta sätt. Det är Bolagsverket som avgör på vilket sätt elektroniskt utlämnande kan ske. Paragrafen innebär inte att de som har rätt att få del av uppgifter elektroniskt också har rätt att välja i vilket elektroniskt format.

I *första stycket* anges vilka uppgifter som samtliga kategorier av mottagare med berättigat intresse av uppgifterna ska kunna få del av elektroniskt. I artikel 12.2 i sjätte penningtvättsdirektivet finns en uppräkning som gäller vilka som ska anses ha ett berättigat intresse av uppgifterna. Det innefattar bl.a. personer som sannolikt kommer att ingå en transaktion med en juridisk person och som vill förhindra koppling till penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism samt leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i vissa fall. Uppräkningen i direktivet är inte uttömmande och, som framgår av *första meningen* i detta stycke, kan det även finnas andra som har berättigat intresse av uppgifterna. Regeringen har möjlighet att i förordning ange sådana mottagare, se 9 n §. Bolagsverket har även viss möjlighet att i enskilda fall bedöma att den som efterfrågar uppgifter har berättigat intresse även om personen inte omfattas av någon av de kategorier som anges i direktivet.

I *punkt 1* anges vilka uppgifter om den verkliga huvudmannen som det gäller. Av *punkt 2* framgår att det även gäller den verkliga huvudmannens koppling till den juridiska personen eller trusten. Om uppgiften inte finns registrerad hos Bolagsverket kan den inte lämnas ut.

I *andra stycket* anges vilka ytterligare uppgifter som enbart vissa kategorier av mottagare med berättigat intresse har rätt att få del av elektroniskt. Det omfattar exempelvis de som har berättigat intresse av uppgifterna på grund av att de bedriver granskande journalistik i syfte att förebygga och bekämpa penningtvätt.

Hänvisningarna till direktivet i paragrafen är utformade så att de avser direktivet i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning.

I *tredje stycket* regleras hur ett berättigat intresse ska fastställas.

9 f § *Bolagsverket ska till den som har ett berättigat intresse enligt 9 e § utfärda ett intyg om det berättigade intresset.*

Intyget gäller i tre år från utfärdandet.

Paragrafen, som är ny och som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om intyg om berättigat intresse av uppgifterna i registret över verkliga huvudmän. Paragrafen genomför delvis artikel 13.5 och 13.6 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Första stycket innebär att Bolagsverket ska utfärda intyg till de som har berättigat intresse enligt 9 e §. Genom ett intyg möjliggörs upprepad tillgång till uppgifter ur registret utan att en förnyad bedömning av det berättigade intresset krävs varje gång.

Enligt *andra stycket* gäller ett intyg om berättigat intresse i tre år från utfärdandet.

9 g § *Om den som har ett intyg om berättigat intresse begär att få ta del av andra uppgifter elektroniskt än de som efterfrågades när intyget utfärdades, ska Bolagsverket vid prövningen inte ompröva sin tidigare bedömning av personens yrke eller befattning.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om vad som gäller när den som har ett intyg om berättigat intresse begär att få ta del av andra uppgifter elektroniskt än de som efterfrågades när intyget utfärdades. Paragrafen genomför delvis artikel 13.5 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Paragrafen innebär att det vid prövningen enligt 9 e § inte finns behov av att göra en förnyad bedömning av personens yrke eller befattning.

9 h § *Ett intyg om berättigat intresse som har utfärdats i ett annat land inom EES ska erkännas, om intresset är sådant som anses berättigat även enligt svensk rätt.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om erkännande av utländska intyg. Paragrafen genomför delvis artikel 13.3 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Av paragrafen framgår att Bolagsverket ska godta intyg om berättigat intresse som utfärdats av registermyndigheter i andra EES-länder under förutsättning att intresset är sådant som anses berättigat enligt 9 e § denna lag.

Om det i utländsk rätt finns kategorier av mottagare med berättigat intresse utöver de som krävs enligt artikel 12.2 första stycket i sjätte penningtvättsdirektivet, kan situationen uppkomma att intyget inte ska erkännas. Detsamma gäller om den utländska registermyndigheten har bedömt att en viss mottagare, som varken omfattas av kategorier i det stycket eller ytterligare kategorier som införts i det landets nationella rätt, ändå har berättigat intresse efter en bedömning i det enskilda fallet (jfr artikel 12.2 andra stycket i sjätte penningtvättsdirektivet).

Om den utländska myndigheten återkallar ett intyg förfaller erkännandet.

9 i § *Bolagsverket ska avslå en begäran om att uppgifter ur registret ska lämnas ut elektroniskt, oavsett om den görs med eller utan ett intyg om berättigat intresse, om*

1. mottagaren befinner sig i ett land utanför EES och elektroniskt utlämnande skulle strida mot kapitel V i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679, eller

2. myndigheten har skälig anledning att anta att uppgifterna inte kommer att användas för det som det berättigade intresset gäller.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om när en begäran om elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän ska avslås. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*. Paragrafen genomför delvis artikel 13.7 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Punkt 1 innebär att elektroniskt utlämnande av uppgifter alltid ska nekas vid utlämnande till tredjeland, om ett sådant utlämnande skulle stå i strid med bestämmelser i EU:s dataskyddsförordning. Hänvisningen till förordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Punkt 2 innebär att Bolagsverket kan neka elektroniskt utlämnande även om det finns ett berättigat intresse av uppgifterna, om myndigheten misstänker att uppgifterna inte kommer att användas för det angivna ändamålet (artikel 13.7 c och e i sjätte penningtvättsdirektivet). Det gäller även om det ändamålet som det i stället ska användas för också skulle kunna innebära att det finns ett berättigat intresse, eftersom det kräver en prövning enligt 9 e §. Med ”skälig anledning att anta” avses att myndigheten ska ha en konkret misstanke om att det förhåller sig på det sättet.

9 j § *Bolagsverket ska regelbundet kontrollera att den som har fått ett intyg om berättigat intresse fortfarande innehar yrket eller befattningen som låg till grund för att intyget utfärdades.*

En första kontroll ska göras tidigast ett år efter det att intyget utfärdades. Om myndigheten har skälig anledning att anta att det berättigade intresset inte längre finns, ska den första kontrollen göras tidigare.

Bolagsverket får förelägga den som har fått intyget att lämna de uppgifter som behövs för myndighetens kontroll.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om kontroll av yrke eller befattning som legat till grund för att ett intyg om berättigat intresse har utfärdats. Paragrafen genomför delvis artikel 13.10 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.7.

Första stycket innebär att Bolagsverket behöver kontrollera om en person som har fått ett intyg om berättigat intresse, fortfarande innehar yrket eller befattningen.

Andra stycket anger när en första kontroll tidigast ska göras. En kontroll ska göras tidigast ett år efter det att intyget utfärdades. Om myndigheten har skälig anledning att anta att det berättigade intresset inte längre finns ska dock kontrollen göras tidigare. Med ”skälig anledning att anta” avses att det ska finnas en konkret misstanke om att det berättigade intresset inte längre finns.

Av *tredje stycket* följer att Bolagsverket har rätt att begära in uppgifter som underlag för sin bedömning.

9 k § *Den som har fått ett intyg om berättigat intresse ska informera Bolagsverket så snart de förhållanden som ligger till grund för intyget har ändrats.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om underrättelseskyldighet vid ändrade förhållanden, för den som har fått intyg om berättigat intresse. Paragrafen genomför artikel 13.11 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Enligt paragrafen är den som har fått ett intyg om berättigat intresse av uppgifter skyldig att underrätta Bolagsverket vid ändrade förhållanden som kan påverka bedömningen av om det berättigade intresset fortfarande finns. Vilka ändrade förhållanden som avses får bedömas utifrån vilka uppgifter som lämnades i den begäran om utlämnande av uppgifter elektroniskt som låg till grund för att intyget utfärdades.

9 l § *Bolagsverket ska återkalla ett intyg om berättigat intresse, om det kan antas att den som har fått intyget inte längre uppfyller kraven för det.*

Ett intyg får även återkallas om en registermyndighet i ett annat land inom EES har återkallat ett intyg om berättigat intresse för samma person.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om återkallelse av intyg om berättigat intresse. Paragrafen genomför delvis artikel 13.8 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Ett intyg om berättigat intresse gäller i tre år (9 f §). Av *första stycket* följer dock att om det kan antas att det berättigade intresset inte längre finns, ska Bolagsverket återkalla intyget med följden att det upphör att gälla i förtid. Sådan återkallelse kan ske efter det att den enskilde har anmält ändrade förhållanden enligt 9 k §, men även när det på annat sätt har upptäckts att ett berättigat intresse av uppgifterna inte längre finns, exempelvis vid en kontroll enligt 9 j §. Det förhållandet att det räcker med att det ”kan antas” att kraven för intyg om berättigat intresse inte längre uppfylls indikerar ett lågt ställt beviskrav.

I *andra stycket* tydliggörs att återkallelse kan ske även när en annan registermyndighet har återkallat ett intyg om berättigat intresse för samma person.

9 m § *Vid en begäran om uppgifter enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ska Bolagsverket inte lämna uppgift om identiteterna på de personer som avses i artikel 12.4 andra stycket a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Myndigheten ska vid en sådan begäran i stället lämna uppgift om personernas yrke eller befattning.*

Bolagsverket ska inte heller lämna uppgift om identiteten på de personer som avses i artikel 12.4 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Det gäller om ett sådant uppgiftslämnande skulle äventyra den utländska myndighetens analyser eller utredningar och den utländska myndigheten begärt att identiteterna inte ska röjas i samband med att begäran om att få del av uppgifter gjordes.

Begränsningen i andra stycket får gälla under högst fem år från det att uppgifterna lämnades ut. Bolagsverket får därefter förlänga tidsperioden med ett år i taget, om den utländska myndigheten begär det och det finns skäl för det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om begränsningar när det gäller vilka uppgifter som får lämnas ut i ett s.k. registerutdrag. Paragrafen genomför delvis artikel 12.4 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.8.

Av artikel 15.1 c i EU:s dataskyddsförordning följer att den registrerade har rätt att få information om mottagare eller kategorier av mottagare till vilka dennes personuppgifter har lämnats eller ska lämnas ut. I artikel 13.4 i sjätte penningtvättsdirektivet finns regler som begränsar denna rättighet.

Enligt *första stycket* ska den registrerade i ett registerutdrag inte få information om identiteterna på bl.a. journalister och vissa personer från det civila samhällets organisationer som fått del av dennes personuppgifter. Hänvisningen till förordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Hänvisningen till direktivet är

däremot statisk, det vill säga den avser direktivet i en viss angiven lydelse. Det gäller även hänvisningen till direktivet i andra stycket.

Enligt *andra stycket* ska den registrerade i ett registerutdrag i vissa fall inte heller få information om identiteterna på de som begär uppgifter ur registret inom ramen för arbete som bedrivs av en motpart i tredjeland till unionens behöriga myndigheter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. I det fallet gäller enligt *tredje stycket* en maximal tid för begränsning om fem år, med rätt till förlängning med ett år i taget. När det gäller skälen för begränsning, kan Bolagsverket i regel godta vad myndigheten från tredjeland uppger om att röjande av uppgifter skulle äventyra syftet med dess analyser eller utredningar. Det får vidare ankomma på myndigheten i tredjeland att bevaka när tidsfristen löper ut och återkomma med en begäran om förlängning om så önskas.

9 n § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om*

1. innehållet i och övriga egenskaper hos registret över verkliga huvudmän, och

2. personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter.

Paragrafen, som är ny, upplyser om att det kan finnas ytterligare föreskrifter på området på lägre nivå än lag. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Av paragrafen framgår att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, kan meddela ytterligare föreskrifter på området. Det kan t.ex. gälla bestämmelser om när personuppgifter ska rättas och innehållet i eller övriga krav på en begäran om att uppgifter ur registret ska lämnas ut elektroniskt. Det kan vidare gälla t.ex. sådana föreskrifter som anges i 9 e § första stycket och som avser sådana som har berättigat intresse enligt den paragrafen.

10 § Bolagsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelser om överklagande av beslut enligt 9 m § första och andra styckena finns i 7 kap. 2 § lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande. Paragrafen genomför delvis artikel 13.9 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.5.

I första stycket anges till vilken domstol beslut enligt lagen får överklagas, det vill säga till förvaltningsrätt. Det gäller exempelvis beslut om att neka elektronisk tillgång till uppgifter ur registret över verkliga huvudmän när begäran gjorts med hänvisning till berättigat intresse enligt 9 e §. Det betyder alltså att en annan ordning gäller vid sådana överklaganden än vid överklagande av beslut om avslag på en begäran om att få del av en allmän handling. När en enskilds begäran att få del av en allmän handling avslås får det överklagas till kammarrätt (6 kap. 8 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen).

Av det nya *andra stycket* framgår att beslut som avser den registrerades rätt till registerutdrag får överklagas enligt vad som följer av bestämmelser i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Innebörden av dessa bestämmelser är att sådana beslut får överklagas till

förvaltningsrätt och att det krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Det betyder att samma ordning gäller som vid överklagande av beslut enligt andra bestämmelser i denna lag.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i och övriga krav på *en* anmälan enligt 2 kap. 3–5 §§, *och*
2. sådana avgifter som avses i 11 §.

Paragrafen innehåller bemyndiganden. Överväganden finns i avsnitt 7.9.

Nuvarande punkterna 2 och 3 tas bort. Sådana föreskrifter kan i stället meddelas med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen. När det gäller båda punkterna finns i stället en upplysningsbestämmelse i 9 n §. Föreskrifter om frågor om tillgång till registret, det vill säga nuvarande punkt 3, ingår i punkt 2 i den paragrafen.

11.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

21 kap.

4 b § *Sekretessen enligt 3 § första stycket hindrar inte att uppgift om en enskilds bostadsadress i registret över verkliga huvudmän lämnas till*

1. ett utländskt organ enligt 3 kap. 9 c § första stycket lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän eller ett svenskt eller utländskt självreglerande organ enligt samma paragraf, eller

2. en ansvarig enhet enligt artikel 3.3 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, som i hemlandet har en offentlig funktion.

Paragrafen, som är ny, innehåller sekretessbrytande bestämmelser. Paragrafen genomför delvis artikel 15 i sjätte penningtvättsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Registret över verkliga huvudmän regleras i lagen om registrering av verkliga huvudmän. I paragrafen regleras i förhållande till vilka som sekretessen enligt 3 § inte gäller.

Punkt 1 omfattar de utländska organ och självreglerande organ som anges i artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet. Den artikeln genomförs bl.a. genom 3 kap. 9 c § första stycket lagen om registrering av verkliga huvudmän. Med utländska organ avses bl.a. utländska myndigheter och EU-organ. När det gäller självreglerande organ avses Sveriges advokatsamfunds styrelse och disciplinnämnd. Det följer av 8 kap. 6 § första stycket rättegångsbalken och 7 a kap. 2 § första stycket lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att Sveriges advokatsamfunds styrelse och disciplinnämnd utövar tillsyn över att advokater och advokatbolag följer den lagen. Vidare avses även utländska självreglerande organ som omfattas av artikel 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet.

Punkt 2 gäller vissa utländska ansvariga enheter som i hemlandet har offentliga funktioner. Det handlar om notarier, advokater och andra

oberoende jurister som i hemlandet har offentliga funktioner vid olika former av tjänster, exempelvis fastighetstransaktioner. Hänvisningen till förordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

5 kap.

1 § Finansinspektionen utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. *För institut för elektroniska pengar omfattar tillsynen även att deras verksamhet drivs i enlighet med andra författningar som reglerar dess verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar dess verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga utgivare av elektroniska pengar som avses i 2 kap. 2 § ska i stället bestämmelserna om tillsyn i de lagar som reglerar deras verksamhet tillämpas, om inte annat följer av denna lag.*

Om ett företag som fått tillstånd att ge ut elektroniska pengar från en filial i Sverige enligt 3 kap. 28 § inte följer bestämmelserna i denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, får Finansinspektionen återkalla tillståndet eller, om det är tillräckligt, meddela varning. Detsamma gäller om företaget på annat sätt visat sig olämpligt att ge ut elektroniska pengar.

Om ett filialtillstånd återkallas med stöd av andra stycket ska 12 § tillämpas. Finansinspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten i det land där företaget har sitt säte om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn. I paragrafen görs en ändring av rättelsekaraktär (jfr prop. 2024/25:67). Ändringen innebär att nuvarande andra stycket slås ihop med *första stycket.*

Europeiska unionens officiella tidning

SV
L-serien

2024/1640

19.6.2024

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1640

av den 31 maj 2024

om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande [1],

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande [2],

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet [3], och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 [4] utgör det huvudsakliga rättsliga instrumentet för att förhindra att unionens finansiella system används för penningtvätt och finansiering av terrorism. I det direktivet fastställs ett övergripande rättsligt ramverk som ytterligare förstärks av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 [5] där nya risker tas upp och insynen i verkligt huvudmannaskap ökas. Trots de framsteg som har gjorts inom ramen för det rättsliga ramverket har erfarenheten visat att direktiv (EU) 2015/849 bör förbättras ytterligare för att på lämpligt sätt minska riskerna, för att effektivt upptäcka kriminella försök att missbruka unionens finansiella system för brottsliga ändamål och för att främja integriteten på den inre marknaden.

(2) Sedan direktiv (EU) 2015/849 trädde i kraft har flera områden identifierats där ändringar är nödvändiga för att säkerställa att unionens finansiella system har den motståndskraft och förmåga som behövs för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism.

(3) Vid tillämpningen av direktiv (EU) 2015/849 har det framkommit att det finns betydande variationer i de förhållningssätt och rutiner som de behöriga myndigheterna i de olika medlemsstaterna tillämpar, liksom att det inte finns några tillräckligt ändamålsenliga system för gränsöverskridande samarbete. Tydligare krav bör därför fastställas eftersom det skulle underlätta samarbetet i unionen, samtidigt som medlemsstaterna kan ta hänsyn till de specifika särdragen i sina nationella system.

(1) EUT C 210, 25.5.2022, s. 15.
(2) EUT C 152, 6.4.2022, s. 89.
(3) Europaparlamentets ståndpunkt av den 24 april 2024 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 30 maj 2024.
(4) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).
(5) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU (EUT L 156, 19.6.2018, s. 43).

(4) Detta direktiv ingår i ett omfattande paket som syftar till att stärka unionens ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Tillsammans kommer detta direktiv och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2023/1113 ([6]), (EU) 2024/1624 ([7]) och (EU) 2024/1620 ([8]) att utgöra det rättsliga ramverk som reglerar de krav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som ska uppfyllas av ansvariga enheter samt ligga till grund för unionens institutionella ram för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet inrättandet av en myndighet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (Amla).

(5) Penningtvätt och finansiering av terrorism sker ofta i ett internationellt sammanhang. Att anta åtgärder på unionsnivå som inte beaktar internationell samordning och internationellt samarbete, skulle få mycket begränsad verkan. De åtgärder som antas av unionen på området bör därför vara förenliga med, och minst lika stränga som, andra åtgärder vidtagna på internationell nivå. När unionen vidtar åtgärder bör även i fortsättningen särskild hänsyn tas till rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) samt instrument från andra internationella organ som aktivt bekämpar penningtvätt och finansiering av terrorism. För att bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism ska kunna effektiviseras bör de relevanta unionsrättsakterna där så är lämpligt anpassas till de internationella standarderna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och spridning av massförstörelsevapen (*International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism and Proliferation*) som FATF antog i februari 2012 (*de reviderade FATF-rekommendationerna*) och senare ändringar av dessa standarder.

(6) De finns särskilda hot, risker och sårbarheter förknippade med penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar vissa ekonomiska sektorer på nationell nivå och minskar medlemsstaternas förmåga att bidra till integriteten och sundheten i unionens finansiella system. Det är därför lämpligt att medlemsstaterna, efter att ha fastställt vilka dessa sektorer och särskilda risker är, har möjlighet att tillämpa kraven avseende bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism även på andra sektorer än de som omfattas av förordning (EU) 2024/1624. För att bevara effektiviteten på den inre marknaden och i unionens system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bör kommissionen, med stöd från Amla, ha möjlighet att göra en bedömning av om medlemsstaternas planerade tillämpning av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism på fler sektorer är berättigad. I de fall då det som är bäst för unionen bäst skulle kunna uppnås genom åtgärder på unionsnivå vad gäller vissa specifika sektorer, bör kommissionen underrätta den medlemsstat som avser att tillämpa kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism på dessa sektorer om att kommissionen ämnar vidta åtgärder på unionsnivå i stället. Medlemsstaten bör då avstå från att vidta de aktuella planerade nationella åtgärderna, såvida inte avsikten med dessa åtgärder är att ta itu med en överhängande risk.

(7) Vissa kategorier av ansvariga enheter omfattas av tillstånds- eller regleringskrav för tillhandahållandet av sina tjänster, medan tillträde till yrket inte är reglerat för andra kategorier av aktörer. Oavsett vilket ramverk som gäller för utövandet av yrket eller verksamheten fungerar alla ansvariga enheter som grindvakter för unionens finansiella system och måste utveckla särskild kompetens i fråga om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för att fullgöra den uppgiften. Medlemsstaterna bör överväga att tillhandahålla utbildning för personer som vill börja utöva det yrke som bedrivs i dessa enheter så att de kan utföra sina uppgifter. Medlemsstaterna skulle till exempel kunna överväga att inkludera kurser i bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i det akademiska utbud som är kopplat till dessa yrken eller samarbeta med yrkesorganisationer för att utbilda personer som är nya i dessa yrken.

(8) Om ansvariga enheter inte omfattas av särskilda tillstånds- eller registreringskrav bör medlemsstaterna ha system som gör det möjligt för tillsynsorganen att med säkerhet känna till vilka som omfattas av tillsynen för att säkerställa en adekvat tillsyn av sådana ansvariga enheter. Detta innebär inte att medlemsstaterna måste införa särskilda registreringskrav för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om detta inte behövs för att identifiera ansvariga enheter, vilket till exempel är fallet när momsregistrering gör det möjligt att identifiera aktörer som bedriver verksamhet som omfattas av kraven avseende bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 av den 31 maj 2023 om uppgifter som ska åtföljа överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849 (EUT L 150, 9.6.2023, s. 1).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism (EUT L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1620 av den 31 maj 2024 om inrättande av myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

(9) När det gäller valutaväxlingskontor, checkinlösningskontor, tjänsteleverantörer till truster eller bolag och tillhandahållare av speltjänster samt finansiella holdingföretag med blandad verksamhet bör tillsynsorganen säkerställa att de personer som faktiskt leder dessa enheters verksamhet, samt de verkliga huvudmännen för dessa enheter har gott anseende och agerar med ärlighet och integritet och att de har de kunskaper och den kompetens som krävs för att utföra sina uppgifter. Kriterierna för att avgöra om en person uppfyller de kraven eller inte bör åtminstone avspegla behovet av att skydda dessa enheter från att missbrukas av sin ledning eller sina verkliga huvudmän i kriminella syften. För att främja en gemensam strategi för tillsynsorganens kontroll av att ledningen och de verkliga huvudmännen för ansvariga enheter uppfyller dessa krav bör Amla utfärda riktlinjer om kriterierna för att bedöma gott anseende, ärlighet och integritet samt kriterierna för att bedöma kunskap och expertis.

(10) För att bedöma om personer som innehar en ledande befattning i ansvariga enheter, eller på annat sätt styr sådana enheter, är lämpliga bör allt informationsutbyte om fällande domar i brottmål ske i enlighet med rådets rambeslut 2009/315/RIF ([9]) och rådets beslut 2009/316/RIF ([10]). Dessutom bör tillsynsorganen ha tillgång till all information som krävs för att kontrollera företagsledningens kunskaper och expertis samt dess goda anseende, ärlighet och integritet, inbegripet information som finns tillgänglig via tillförlitliga och oberoende källor.

(11) System för uppehållstillstånd för investerare medför risker och sårbarheter, särskilt när det gäller penningtvätt, kringgående av unionens restriktiva åtgärder, korruption och skatteundandragande, vilket i slutändan skulle kunna medföra vissa risker för unionens säkerhet. Till exempel kan brister i driften av vissa system, inbegripet avsaknad av riskhanteringsprocesser eller bristfälligt genomförande av dessa processer, skapa möjligheter till korruption, medan svaga eller inkonsekvent genomförda kontroller av de sökandes finansieringskälla och förmögenhetskälla kan leda till större risker för att dessa system utnyttjas av sökande för brottsliga ändamål, i syfte att legitimera medel som erhållits olagligt. För att undvika att risker som härrör från driften av sådana system påverkar unionens finansiella system bör de medlemsstater vars nationella rätt tillåter beviljande av uppehållstillstånd i utbyte mot någon typ av investering därför införa åtgärder för att minska de relaterade riskerna för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Sådana åtgärder bör omfatta en adekvat riskhanteringsprocess, inbegripet en effektiv övervakning av dess genomförande, kontroller av sökandenas profiler, inbegripet inhämtande av information om deras finansieringskälla och förmögenhetskälla samt verifiering av information om sökande mot information som innehas av behöriga myndigheter.

(12) Kommissionen har goda möjligheter att ha överblick över särskilda gränsöverskridande hot som kan påverka den inre marknaden och som inte kan identifieras och effektivt bekämpas av enskilda medlemsstater. Kommissionen bör därför anförtros ansvaret att samordna bedömningen av de risker som har samband med gränsöverskridande verksamhet. Medverkan av relevanta experter, till exempel expertgruppen för frågor som rör penningtvätt och finansiering av terrorism och företrädare för finansunderrättelseenheterna (FIU), samt i förekommande fall andra organ på unionsnivå, inbegripet Amla, är avgörande för riskbedömningsprocessens effektivitet. Nationella riskbedömningar och erfarenheter är också en viktig informationskälla i denna process. En sådan bedömning av de gränsöverskridande riskerna genom kommissionens försorg bör inte inbegripa behandling av personuppgifter. Under alla omständigheter bör personuppgifter vara helt anonymiserade. Unionens och nationella tillsynsmyndigheter för dataskydd bör involveras endast om bedömningen av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism påverkar enskilda personers integritet och dataskydd. För att maximera synergierna mellan riskbedömningen på unionsnivå och nationell nivå bör kommissionen och medlemsstaterna sträva efter att tillämpa konsekventa metoder.

(13) Resultaten från riskbedömningarna på unionsnivå kan hjälpa behöriga myndigheter och ansvariga enheter att identifiera, förstå, hantera och minska riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism, liksom riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs. Det är därför viktigt att resultaten från riskbedömningen offentliggörs.

(14) Medlemsstaterna är de som har bäst möjligheter att identifiera, bedöma, förstå och avgöra hur riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar dem direkt kan minskas. Varje enskild medlemsstat bör därför vidta lämpliga åtgärder för att på ett noggrant sätt fastställa, bedöma och förstå de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som man är utsatt för, liksom riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs, samt utforma en sammanhängande nationell strategi för införande av åtgärder för att minska dessa

([9]) Rådets beslut 2009/316/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) i enlighet med artikel 11 i rambeslut 2009/315/RIF (EUT L 93, 7.4.2009, s. 33).

([10]) Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (EUT L 93, 7.4.2009, s. 23).

risker. Sådana nationella riskbedömningar bör inbegripa en beskrivning av den institutionella strukturen och förfarandena i medlemsstaternas system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, samt av vilka personella och ekonomiska resurser som avsatts, i den mån sådan information finns att tillgå. För att upprätthålla en fortlöpande förståelse av risker bör medlemsstaterna regelbundet uppdatera sin nationella riskbedömning och bör också kunna komplettera den med riktade uppdateringar och bedömningar av risker förknippade med specifika sektorer, produkter eller tjänster.

(15) Juridiska enheter och konstruktioner kan vara ett sätt för kriminella att dölja sig bakom en slöja av legitimitet och kan därför missbrukas för att tvätta vinster från olaglig verksamhet, både inom landet och över gränserna. För att minska dessa risker är det viktigt att medlemsstaterna förstår riskerna som är förknippade med de juridiska enheter och konstruktioner som finns på deras territorium, oavsett om de är etablerade där, eller om förvaltare av uttryckliga truster eller personer som innehar en likvärdig ställning i liknande juridiska konstruktioner är etablerade eller bosatta där, eller om de förvaltar den juridiska konstruktionen därifrån. När det gäller juridiska konstruktioner är det, med tanke på instiftarens rätt att välja vilken lag som ska gälla för konstruktionen, även viktigt att medlemsstaterna har en förståelse för de risker som är förknippade med de juridiska konstruktioner som kan upprättas enligt deras lag, oavsett om deras lagstiftning uttryckligen reglerar dem eller om upprättandet av dem har sin grund i parternas avtalsfrihet och erkänns av nationella domstolar.

(16) Med tanke på det internationella finansiella systemets integrerade karaktär och öppenheten i unionens ekonomi sträcker sig de risker som är förknippade med juridiska enheter och konstruktioner utöver dem på unionens territorium. Det är därför viktigt att unionen och dess medlemsstater har en förståelse för exponeringen för risker som härrör från utländska juridiska enheter och utländska juridiska konstruktioner. En sådan riskbedömning behöver inte omfatta varje enskild utländsk juridisk enhet eller utländsk juridisk konstruktion som har en tillräcklig koppling till unionen, oavsett om denna bygger på förvärv av fast egendom eller tilldelning av ett kontrakt efter ett offentligt upphandlingsförfarande, eller på transaktioner med ansvariga enheter som gör det möjligt för dem att få tillgång till unionens finansiella system och ekonomi. Riskbedömningen bör dock göra det möjligt för unionen och dess medlemsstater att förstå vilken typ av utländska juridiska enheter och utländska juridiska konstruktioner som har sådan tillgång till unionens finansiella system och ekonomi och vilka typer av risker som är förknippade med denna tillgång.

(17) Resultaten från riskbedömningarna bör utan otillbörlig fördröjning göras tillgängliga för de ansvariga enheterna, så att de kan identifiera, förstå, hantera och minska sina egna risker. Dessa resultat kan delas i sammanfattad form och bör även göras tillgängliga för allmänheten, och bör inte omfatta säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller personuppgifter.

(18) För att riskerna i högre utsträckning ska kunna identifieras, förstås, hanteras och minskas på unionsnivå bör medlemsstaterna dessutom göra resultaten från sina riskbedömningar tillgängliga för varandra, kommissionen och Amla. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller personuppgifter bör inte ingå i dessa överföringar, såvida de inte anses vara absolut nödvändiga för utförandet av uppgifter som rör bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

(19) För att effektivt minska de risker som identifierats i den nationella riskbedömningen bör medlemsstaterna säkerställa enhetliga åtgärder på nationell nivå, antingen genom att utse en myndighet till att samordna de nationella insatserna eller genom att inrätta en mekanism för det syftet. Medlemsstaterna bör säkerställa att den utsedda myndigheten eller den inrättade mekanismen har tillräckliga befogenheter och resurser för att utföra denna uppgift på ett effektivt sätt och säkerställa lämpliga åtgärder mot de identifierade riskerna.

(20) För att kunna granska effektiviteten i sina system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bör medlemsstaterna föra statistik på detta område och förbättra kvaliteten på denna statistik. För att förbättra kvaliteten på och samstämmigheten hos de statistiska uppgifterna insamlade på unionsnivå bör kommissionen och Amla fortlöpande övervaka situationen i hela unionen beträffande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt offentliggöra regelbundna översikter.

(21) FATF har utarbetat standarder för hur jurisdiktioner kan identifiera och bedöma riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner relaterade till finansiering av spridning av massförstörelsevapen kringgås eller inte genomförs och för hur de kan vidta åtgärder för att minska dessa risker. De nya standarder som FATF har infört ersätter eller undergräver inte de befintliga stränga kraven på att länder ska utdöma riktade ekonomiska sanktioner för att följa de relevanta resolutionerna från Förenta nationernas säkerhetsråd om förebyggande, bekämpande och avbrytande av spridningen av massförstörelsevapen och finansieringen av sådan spridning. Dessa befintliga skyldigheter, som har genomförts på

unionsnivå genom rådets beslut 2010/413/Gusp ([11]) och (Gusp) 2016/849 ([12]) samt rådets förordningar (EU) nr 267/2012 ([13]) och (EU) 2017/1509 ([14]), förblir bindande för alla fysiska och juridiska personer inom unionen. Med tanke på de särskilda risker för att riktade ekonomiska sanktioner som unionen är exponerad för kringgås och inte genomförs bör riskbedömningen utvidgas till att omfatta alla riktade ekonomiska sanktioner som antas på unionsnivå. Den omständigheten att åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism relaterade till riktade ekonomiska sanktioner är av riskkänslig karaktär undanröjer inte den regelbaserade skyldighet som åligger alla fysiska och juridiska personer i unionen att frysa och inte ställa medel eller andra tillgångar till förfogande för personer eller enheter som är uppförda på förteckningen.

(22) För att återspegla utvecklingen på internationell nivå, särskilt de reviderade FATF-rekommendationerna, och för att säkerställa en övergripande ram för genomförandet av riktade ekonomiska sanktioner, bör det genom detta direktiv införas krav på att medlemsstaterna ska kunna identifiera, förstå, hantera och minska riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs på medlemsstats- eller unionsnivå.

(23) Centrala register över uppgifter om verkligt huvudmannaskap (*centrala register*) är av avgörande vikt för att motverka missbruk av juridiska enheter och juridiska konstruktioner. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att uppgifterom verkligt huvudmannaskap för juridiska enheter och juridiska konstruktioner, information om arrangemang för nominella företrädare och information om utländska juridiska enheter och utländska juridiska konstruktioner finns i ett centralt register. För att säkerställa att de centrala registren är lättillgängliga och innehåller uppgifter av hög kvalitet bör det införas enhetliga regler om hur dessa uppgifter ska samlas in och lagras av registren. Uppgifter i centrala register bör vara tillgänglig i ett lättillgängligt och maskinläsbart format.

(24) I syfte att öka öppenheten för att motverka missbruk av juridiska enheter bör medlemsstaterna säkerställa att uppgifter om verkligt huvudmannaskap i full överensstämmelse med unionsrätten registreras i ett centralt register utanför den juridiska enheten. Medlemsstaterna bör för detta ändamål använda en central databas, där uppgifter om verkligt huvudmannaskap samlas in, eller bolagsregistret eller ett annat centralt register. Medlemsstaterna kan besluta att ansvariga enheter ska ansvara för att förse det centrala registret med vissa uppgifter. Medlemsstaterna bör säkerställa att dessa uppgifter görs tillgängliga för de behöriga myndigheterna samt för de ansvariga enheterna när dessa enheter tillämpar åtgärder för kundkännedom.

(25) Uppgifter om verkligt huvudmannaskap för uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner bör registreras där trustförvaltarna och personer som innehar en likvärdig ställning i liknande juridiska konstruktioner är etablerade eller bosatta, eller där den juridiska konstruktionen förvaltas. För att säkerställa effektiv övervakning och registrering av uppgifter om verkligt huvudmannaskap avseende uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner krävs dessutom samarbete mellan medlemsstaterna. Genom att sammankoppla medlemsstaternas register över verkliga huvudmän för uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner bör denna information bli tillgänglig, och det bör även säkerställa att samma uttryckliga truster och liknande juridiska konstruktioner inte registreras flera gånger inom unionen.

(26) Det bör säkerställas att snabb tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap kan ges utan risk för att den juridiska enheten eller förvaltaren eller personen i motsvarande ställning får kännedom om det.

(27) Att uppgifterna i de centrala registren är korrekta är av grundläggande betydelse för alla berörda myndigheter och andra som har rätt att ta del av uppgifterna och för att välgrundade, lagenliga beslut ska kunna fattas utifrån dem. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att enheter som ansvarar för de centrala registren, inom rimlig tid efter inlämnandet av uppgifter om verkligt huvudmannaskap och därefter regelbundet, verifierar att de inlämnade uppgifterna är adekvata, korrekta och aktuella. Medlemsstaterna bör säkerställa att enheter med ansvar för centrala register kan begära alla uppgifter de behöver för att kontrollera uppgifter om verkligt huvudmannaskap och uppgifter om nominella företrädare, samt situationer där det inte finns någon verklig huvudman eller där de verkliga huvudmännen inte kunnat fastställas. I sådana situationer bör de uppgifter som lämnas till det centrala registret åtföljas av en motivering som innehåller alla relevanta styrkande handlingar så att registret kan fastställa om så är

([11]) Rådets beslut 2010/413/Gusp av den 26 juli 2010 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av gemensam ståndpunkt 2007/140/Gusp (EUT L 195, 27.7.2010, s. 39).
([12]) Rådets beslut (GUSP) 2016/849 av den 27 maj 2016 om restriktiva åtgärder mot Demokratiska folkrepubliken Korea och om upphävande av beslut 2013/183/Gusp (EUT L 141, 28.5.2016, s. 79).
([13]) Rådets förordning (EU) nr 267/2012 av den 23 mars 2012 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av förordning (EU) nr 961/2010 (EUT L 88, 24.3.2012, s. 1).
([14]) Rådets förordning (EU) 2017/1509 av den 30 augusti 2017 om restriktiva åtgärder mot Demokratiska folkrepubliken Korea och om upphävande av förordning (EG) nr 329/2007 (EUT L 224, 31.8.2017, s. 1).

fallet. Medlemsstaterna bör också säkerställa att de enheter som ansvarar för de centrala registren har tillgång till adekvata verktyg för att utföra kontroller, inbegripet automatiserade kontroller, på ett sätt som skyddar grundläggande rättigheter och undviker diskriminerande resultat.

(28) Det är viktigt att medlemsstater ger de enheter som ansvarar för de centrala registren tillräckliga befogenheter och resurser för att kontrollera det verkliga huvudmannaskapet och riktigheten i de uppgifter som lämnas in till dem och att finansunderrättelseenheten underrättas om alla misstankar som uppstår. Befogenheterna bör omfatta rätten att genomföra inspektioner i affärslokalerna hos juridiska enheter och ansvariga enheter som agerar som förvaltare av uttryckliga truster eller personer som innehar en likvärdig ställning i liknande juridiska konstruktioner, oavsett om de utförs av de enheter som ansvarar för de centrala registren eller av andra myndigheter på deras vägnar. Medlemsstaterna bör säkerställa att adekvata skyddsåtgärder tillämpas när dessa förvaltare eller personer med likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion är jurister eller om deras affärslokaler eller säten är desamma som deras privata hemvist. Befogenheterna bör omfatta företrädare för utländska juridiska enheter och utländska juridiska konstruktioner i unionen, om dessa juridiska enheter och konstruktioner har sitt säte eller företrädare i unionen.

(29) Om en kontroll av uppgifterna om verkligt huvudmannaskap gör att en enhet som ansvarar för ett centralt register drar slutsatsen att det finns inkonsekvenser eller fel i uppgifterna, eller om dessa uppgifter på annat sätt inte uppfyller kraven, bör det vara möjligt för enheten att dra tillbaka eller tillfälligt upphäva intyget om registrering i det centrala registret till dess att bristerna har korrigerats.

(30) Enheter med ansvar för centrala register bör utföra sina uppgifter utan otillbörlig påverkan, inbegripet otillbörlig påverkan från politiker eller näringslivet när det gäller kontroll av uppgifter, vidtagande av åtgärder eller åläggande av sanktioner och beviljande av åtkomst för personer med ett berättigat intresse. I detta syfte bör de enheter som ansvarar för de centrala registren ha riktlinjer för att förebygga och hantera intressekonflikter.

(31) Enheter som ansvarar för centrala register är väl lämpade för att på ett snabbt och effektivt sätt identifiera de personer som ytterst äger eller kontrollerar juridiska enheter och konstruktioner, inbegripet personer som utpekats i samband med riktade ekonomiska sanktioner. En snabb upptäckt av sådana ägar- och kontrollstrukturer bidrar till en bättre förståelse av risken för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs och till antagandet av riskreducerande åtgärder för att minska sådana risker. Det är därför viktigt att enheter som ansvarar för sådana register är skyldiga att granska de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som de innehar mot personer som utpekats i samband med riktade ekonomiska sanktioner, både omedelbart efter ett sådant utpekande och därefter regelbundet, för att upptäcka om förändringar i den juridiska enhetens eller konstruktionens ägar- eller kontrollstruktur bidrar till risken för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås. En uppgift i de centrala registren om att juridiska enheter eller juridiska konstruktioner har samröre med personer eller enheter som är föremål för riktade ekonomiska sanktioner bör bidra till den verksamhet som bedrivs av behöriga myndigheter och myndigheter med ansvar för att genomföra unionens restriktiva åtgärder.

(32) Rapportering av avvikelser mellan uppgifter om verkligt huvudmannaskap som finns i de centrala registren och de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som de ansvariga enheterna, och i förekommande fall behöriga myndigheter, har tillgång till är ett ändamålsenligt sätt att kontrollera uppgifters riktighet. Alla avvikelser som upptäcks bör snabbt rapporteras och rättas till, i enlighet med dataskyddskraven.

(33) Om finansunderrättelseenheternas och andra behöriga myndigheternas rapportering av en avvikelse skulle äventyra en analys av en misstänkt transaktion eller en pågående brottsutredning bör finansunderrättelseenheterna eller de behöriga myndigheterna skjuta upp rapporteringen av avvikelsen till den tidpunkt då skälen för att inte rapportera inte längre föreligger. Dessutom bör finansunderrättelseenheter och andra behöriga myndigheter inte rapportera en avvikelse om detta skulle stå i strid med en konfidentialitetsbestämmelse i nationell rätt eller utgöra ett straffbart röjande av information.

(34) För att säkerställa lika villkor vid tillämpningen av begreppet verkligt huvudmannaskap är det av yttersta vikt att det finns enhetliga rapporteringskanaler och rapporteringssätt för juridiska enheter och förvaltare av uttryckliga truster eller personer med likvärdiga ställningar i liknande juridiska konstruktioner. Därför bör formerna för inlämning av uppgifter om verkligt huvudmannaskap till relevant centralt register vara enhetliga och garantera öppenhet och rättssäkerhet.

(35) För att säkerställa lika villkor mellan olika rättsliga former bör förvaltare av truster också vara skyldiga att inhämta och bevara uppgifter om verkligt huvudmannaskap och att förmedla de uppgifterna till ett centralt register eller en central databas.

(36) Det är av avgörande betydelse att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap förblir tillgängliga via de nationella centrala registren och genom systemet för sammankoppling av centrala register under minst fem år efter det att den juridiska enheten har upplösts eller den juridiska konstruktionen har upphört att existera. Medlemsstaterna bör ha möjlighet att i sin lagstiftning föreskriva ytterligare skäl till behandling av uppgifter om verkligt huvudmannaskap för andra ändamål än bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om sådan behandling svarar mot ett mål av allmänintresse och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till det legitima mål som eftersträvas.

(37) Finansunderrättelseenheter, andra behöriga myndigheter och självreglerande organ bör ha omedelbar, ofiltrerad, direkt och fri tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i syfte att förebygga, förhindra, avslöja, utreda och lagföra penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Ansvariga enheter bör också ha tillgång till centrala register när de utför åtgärder för kundkännedom. Medlemsstaterna kan välja att göra ansvariga enheters tillgång till registren avhängig betalning av en avgift. Dessa avgifter bör dock strikt begränsas till vad som är nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på den information som finns i de registren och för att göra informationen tillgänglig, och bör inte undergräva den faktiska tillgången till uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

(38) Direkt, snabb och ofiltrerad tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap för nationella offentliga myndigheter är också avgörande för att säkerställa ett korrekt genomförande av unionens restriktiva åtgärder, förebygga risken för att unionens restriktiva åtgärder kringgås eller inte genomförs samt för att utreda överträdelser av dessa åtgärder. Av dessa skäl bör de myndigheter behöriga för genomförandet av sådana restriktiva åtgärder som identifierats enligt de relevanta rådsförordningar som antagits på grundval av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ha direkt och omedelbar tillgång till den information som finns i de sammankopplade centrala registren.

(39) Det bör vara möjligt för unionsorgan och unionsbyråer som spelar en roll i unionens ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap när de utför sina uppgifter. Detta är fallet för Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo), men även för Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) när den utför sina utredningar, samt för Europol och Eurojust när de stöder nationella myndigheters utredningar. I egenskap av tillsynsmyndighet ska Amla beviljas tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap när den bedriver tillsynsverksamhet. För att säkerställa att Amla effektivt kan stödja finansunderrättelseenheternas verksamhet bör myndigheten också kunna få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap inom ramen för gemensamma analyser.

(40) För att begränsa inkräktandet på rätten till respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter bör allmänhetens tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i centrala register villkoras av att ett berättigat intresse påvisas. Skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller kontrollen om ett sådant berättigat intresse föreligger kan hindra ett harmoniserat genomförande av ramverket för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och det förebyggande syfte för vilket sådan tillgång för allmänheten tillåts. Det är därför nödvändigt att utarbeta en ram för erkännande och kontroll av berättigade intressen på unionsnivå, med full respekt för Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*). Om det finns ett berättigat intresse bör allmänheten kunna få tillgång till uppgifter om juridiska enheters och juridiska konstruktioners verkliga huvudmannaskap. Ett sådant berättigat intresse bör förutsättas för vissa kategorier av allmänheten. Tillgång på grundval av ett berättigat intresse bör inte vara beroende av den rättsliga ställning eller den rättsliga form som den person som begär tillgång har.

(41) Icke-statliga organisationer, akademiker och undersökande journalister har bidragit till unionens mål i kampen mot penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. De bör därför anses ha ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap, vilket är av avgörande betydelse för att de ska kunna utföra sina uppgifter och utöva offentlig granskning på lämpligt sätt. Möjligheten att få tillgång till de centrala registren bör inte vara beroende av det medium eller den plattform genom vilken de bedriver sin verksamhet eller tidigare erfarenhet på området. För att göra det möjligt för sådana kategorier att bedriva sin verksamhet effektivt och undvika risker för repressalier bör de kunna få tillgång till information om juridiska enheter och konstruktioner utan att påvisa någon koppling till dessa enheter eller konstruktioner. I enlighet med unionens dataskyddsregler bör verkliga huvudmäns tillgång till uppgifter om behandlingen av deras personuppgifter inte inverka negativt på andras rättigheter och friheter, inbegripet personens rätt till säkerhet. Utlämnande till den verkliga huvudmannen av

information om att personer som agerar för journalistiska ändamål eller organisationer i det civila samhället har inhämtat deras personuppgifter riskerar att undergräva säkerheten för journalister och medlemmar i organisationer i det civila samhället som utreder potentiell brottslig verksamhet. För att förena rätten till skydd av personuppgifter med informations- och yttrandefriheten för journalister i enlighet med artikel 85 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ([15]) och för att säkerställa civilsamhällesorganisationernas roll inom förebyggande, förhindrande, utredning och avslöjande av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism i enlighet med artikel 23.1 d i den förordningen bör därför enheter som ansvarar för centrala register inte dela med sig av information till verkliga huvudmän om att dessa kategorier av allmänheten behandlar deras uppgifter, utan endast om det faktum att personer som agerar för journalistiska ändamål eller organisationer i det civila samhället har konsulterat deras uppgifter.

(42) Affärstransaktionernas integritet är avgörande för att den inre marknaden och unionens finansiella system ska fungera väl. Det är därför viktigt att personer som vill göra affärer med juridiska enheter eller konstruktioner i unionen kan få tillgång till uppgifter om de verkliga huvudmännen bakom dessa enheter eller konstruktioner för att kontrollera att deras potentiella affärsmotparter inte är inblandade i penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Det finns omfattande belägg för att kriminella döljer sin identitet bakom företagsstrukturer, och att göra det möjligt för dem som kan ingå transaktioner med en juridisk enhet eller konstruktion att få kännedom om de verkliga huvudmännens identitet bidrar till att bekämpa missbruket av juridiska enheter eller juridiska konstruktioner för brottsliga ändamål. En transaktion är inte begränsad till handelsverksamhet eller tillhandahållande eller köp av produkter eller tjänster, utan kan också omfatta situationer där en person sannolikt kommer att investera medel enligt definitionen i artikel 4.25 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 ([16]) eller kryptotillgångar i den juridiska enheten eller den juridiska konstruktionen, eller förvärva den juridiska enheten. Kravet på berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap bör därför inte anses vara uppfyllt enbart av personer som bedriver ekonomisk eller kommersiell verksamhet.

(43) Med tanke på den gränsöverskridande karaktären hos penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism bör det erkännas att myndigheter i tredjeländer har ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap för unionens juridiska enheter och juridiska konstruktioner, när dessa myndigheter behöver sådan tillgång i samband med särskilda utredningar eller analyser för att de ska kunna utföra sina uppgifter med avseende på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. På liknande sätt bör enheter som omfattas av krav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i tredjeländer kunna få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i unionens centrala register när de är skyldiga att vidta åtgärder för kundkännedom i enlighet med kraven för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i dessa länder när det gäller juridiska enheter och juridiska konstruktioner som är etablerade i unionen. All tillgång till uppgifter i de centrala registren bör vara förenlig med unionsrätten om skydd av personuppgifter, särskilt kapitel V i förordning (EU) 2016/679. Centrala register bör därför också överväga huruvida begäranden från personer som är etablerade utanför unionen kan omfattas av de villkor enligt vilka ett undantag enligt artikel 49 i den förordningen kan utnyttjas. Det är fast rättspraxis från Europeiska unionens domstol (*domstolen*) att kampen mot penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism är ett mål av allmänt intresse och att mål i fråga om allmän säkerhet är kopplade till detta. För att bevara integriteten i utredningar och analyser som utförs av finansunderrättelseenheter i tredjeländer och brottsbekämpande och rättsliga myndigheter bör centrala registren avstå från att för de verkliga huvudmännen röja dessa myndigheters behandling av deras personuppgifter i den utsträckning ett sådant röjande skulle inverka negativt på dessa myndigheters utredningar och analyser. I syfte att upprätthålla de registrerades rättigheter bör de centrala registren dock endast avstå från att röja denna information fram till dess att ett sådant röjande inte längre skulle äventyra en utredning eller analys. Denna tidsfrist bör fastställas till högst fem år och bör endast förlängas på motiverad begäran av myndigheten i tredjelandet.

(44) För att säkerställa ett system för tillgång som är tillräckligt flexibelt och som kan anpassas till nya förhållanden bör medlemsstaterna från fall till fall kunna bevilja tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap till alla personer som kan påvisa ett berättigat intresse kopplat till förebyggande och bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Medlemsstaterna bör samla in information om fall av berättigat intresse som går utöver de kategorier som identifieras i detta direktiv och anmäla dem till kommissionen.

([15]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

([16]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

(45) Kriminella kan missbruka juridiska enheter när som helst. Vissa faser i juridiska enheters livscykel är dock förknippade med högre risker, t.ex. i bolagsbildningsskedet eller när det sker förändringar i bolagsstrukturen, såsom ombildning, sammanslagning eller delning, som gör det möjligt för kriminella att förvärva kontroll över den juridiska enheten. Unionens ramverk ger offentliga myndigheter tillsyn över dessa faser av en juridisk enhets existens enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 ([17]). För att säkerställa att dessa offentliga myndigheter kan bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt och bidra till att förhindra missbruk av juridiska enheter för brottsliga ändamål bör de ha tillgång till uppgifterna i de sammankopplade centrala registren.

(46) För att säkerställa att de utgifter som ingår i de räkenskaper som lämnas in till kommissionen inom ramen för unionens finansieringsprogram är lagliga och korrekta måste programmyndigheterna i sina förvaltnings- och kontrollsystem samla in och lagra uppgifter om de verkliga huvudmännen för mottagarna av unionsfinansiering. Det är därför nödvändigt att säkerställa att programmyndigheterna i medlemsstaterna har tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i de sammankopplade centrala registren för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter att förebygga, avslöja, korrigera och rapportera oriktigheter, inklusive bedrägerier, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([18]).

(47) För att skydda unionens ekonomiska intressen bör de myndigheter i medlemsstaterna som genomför faciliteten för återhämtning och resiliens enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([19]) ha tillgång till de sammankopplade centrala registren för att samla in de uppgifter om verkligt huvudmannaskap för mottagaren av unionsmedel eller entreprenören som krävs enligt den förordningen.

(48) Korruption vid offentlig upphandling skadar allmänhetens intressen, undergräver allmänhetens förtroende och har en negativ inverkan på medborgarnas liv. Med tanke på hur sårbara förfarandena för offentlig upphandling är för korruption, bedrägeri och andra förbrott bör det vara möjligt för nationella myndigheter med behörighet i förfaranden för offentlig upphandling att ta del av de centrala registren för att fastställa identiteten på de fysiska personer som ytterst äger eller kontrollerar anbudsgivarna och identifiera fall där det finns en risk för att kriminella kan vara involverade i upphandlingsförfarandet. Snabb tillgång till uppgifter i det centrala registret är avgörande för att säkerställa att offentliga myndigheter som genomför offentliga upphandlingsförfaranden kan fullgöra sina uppgifter på ett effektivt sätt, bland annat genom att upptäcka fall av korruption i dessa förfaranden. Begreppet offentliga myndigheter i samband med upphandlingsförfaranden bör omfatta begreppet upphandlande myndigheter i unionsrättsakter om offentliga upphandlingsförfaranden för varor och tjänster eller koncessioner samt varje offentlig myndighet som utsetts av medlemsstaterna för att verifiera lagligheten i offentliga upphandlingsförfaranden, vilken inte är en behörig myndighet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

(49) Produkter såsom kundkontroll som erbjuds av tredjepartsleverantörer utgör ett stöd för ansvariga enheter i utförandet av åtgärder för kundkännedom. Sådana produkter ger dem en helhetsbild av kunden, vilket gör det möjligt för dem att fatta välgrundade beslut om dennes riskklassificering, riskreducerande åtgärder som ska tillämpas och eventuella misstankar om kundernas verksamhet. Dessa produkter bidrar också till de behöriga myndigheternas arbete med att analysera misstänkta transaktioner och utredningar av potentiella fall av penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism genom att komplettera uppgifter om verkligt huvudmannaskap med andra tekniska lösningar som gör det möjligt för behöriga myndigheter att få en bredare bild av komplexa kriminella system, bland annat genom att förövarna lokaliseras. De spelar därför en avgörande roll i att spåra de alltmer komplexa och snabba rörelser som kännetecknar penningtvättssystem. På grund av deras väletablerade funktion i efterlevnadsinfrastrukturen är det motiverat att anse att leverantörer av sådana produkter har ett berättigat intresse av att få tillgång till information som finns i de centrala registren, förutsatt att de uppgifter som erhålls från registret endast erbjuds ansvariga enheter och behöriga myndigheter i unionen för utförande av uppgifter som rör förebyggande och bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism.

(50) För att undvika avvikande tillvägagångssätt när det gäller tillämpningen av begreppet berättigat intresse i syfte att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap, bör förfarandena för erkännande av ett sådant berättigat intresse harmoniseras. Detta bör inbegripa gemensamma mallar för tillämpning och erkännande av berättigade intressen,

([17]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt (EUT L 169, 30.6.2017, s. 46).

([18]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159).

([19]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

vilket skulle underlätta centrala registers ömsesidiga erkännande i hela unionen. I detta syfte bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att fastställa harmoniserade mallar och förfaranden.

(51) För att säkerställa att förfarandena för att bevilja tillgång för personer med ett tidigare verifierat berättigat intresse inte är orimligt betungande, kan tillgången förnyas på grundval av förenklade förfaranden genom vilka den enhet som ansvarar för det centrala registret säkerställer att information som tidigare erhållits för verifieringsändamål är korrekt och relevant och vid behov uppdateras.

(52) I syfte att säkerställa en proportionell och välavvägd hantering och att garantera rätten till privatliv och skydd av personuppgifter bör medlemsstaterna föreskriva undantag vid exceptionella omständigheter från röjandet av personuppgifter om verkliga huvudmän genom de centrala registren, och från tillgången till sådana uppgifter, om uppgifterna skulle utsätta den verkliga huvudmannen för en oproportionell risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hot. Det bör också vara möjligt för medlemsstaterna att kräva onlineregistrering i syfte att identifiera alla personer som begär uppgifter från det centrala registret, samt betalning av en avgift för personer med berättigat intresse för att få tillgång till uppgifterna i registret. Dessa avgifter bör dock strikt begränsas till vad som är nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på den information som finns i de centrala registren och för att göra informationen tillgänglig, och bör inte undergräva den faktiska tillgången till uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

(53) Identifiering av sökande är nödvändig för att säkerställa att endast personer med ett berättigat intresse kan få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap. Denna identifieringsprocess bör dock genomföras på ett sådant sätt att den inte leder till diskriminering, inbegripet på grund av de sökandes bosättningsland eller nationalitet. I detta syfte bör medlemsstaterna tillhandahålla tillräckliga identifieringsmekanismer, inbegripet men inte begränsat till system för elektronisk identifiering som anmälts i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 ([20]), och relevanta kvalificerade betrodda tjänster, för att göra det möjligt för personer med ett berättigat intresse att faktiskt få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

(54) Genom direktiv (EU) 2018/843 uppnåddes sammankoppling av medlemsstaternas centrala register med uppgifter om verkligt huvudmannaskap genom den centrala europeiska plattform som inrättats genom direktiv (EU) 2017/1132. Sammankopplingen har visat sig vara nödvändig för att behöriga myndigheter, ansvariga enheter och personer med ett berättigat intresse ska få verkningsfull gränsöverskridande tillgång till uppgifterna om verkligt huvudmannaskap. Det kommer att krävas fortsatt utveckling för att genomföra de nya rättsliga kraven före införlivandet av det här direktivet. Därför bör arbetet med sammankopplingen fortsätta med medlemsstaternas fortsatta deltagande i driften av hela systemet, vilket bör säkerställas med hjälp av regelbunden dialog mellan kommissionen och medlemsstaternas företrädare i frågor som rör driften av systemet och dess framtida utveckling.

(55) Genom sammankopplingen av medlemsstaternas centrala register bör både nationell och gränsöverskridande tillgång till uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i juridiska konstruktioner i varje medlemsstats centrala register tillåtas utifrån en definition av vad som utgör berättigat intresse, och detta bör beslutas av den enhet som ansvarar för det berörda centrala registret. För att säkerställa att beslut om begränsning av tillgången till uppgifter om verkligt huvudmannaskap kan överklagas bör ett förfarande för överklagande av sådana beslut inrättas. I syfte att säkerställa samstämmiga och effektiva former för registrering och informationsutbyte bör medlemsstaterna säkerställa att enheten med ansvar för det centrala registret i deras medlemsstat samarbetar med motsvarande enheter i andra medlemsstater, inbegripet genom att dela information om sådana truster och liknande juridiska konstruktioner som regleras av lagen i en medlemsstat och förvaltas i en annan medlemsstat eller vilkas förvaltare har sitt säte eller bosättningsort i en annan medlemsstat.

(56) Förordning (EU) 2016/679 är tillämplig på behandling av personuppgifter vid tillämpningen av detta direktiv. De fysiska personer vars personuppgifter i deras egenskap av verkliga huvudmän förekommer i centrala register ska informeras om gällande regler för personuppgiftsskydd. Dessutom bör endast personuppgifter som är aktuella och som gäller de faktiska verkliga huvudmännen göras tillgängliga, och de verkliga huvudmännen bör informeras om

([20]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

sina rättigheter enligt unionens rättsliga ram för dataskydd och om de förfaranden som är tillämpliga för utövandet av dessa rättigheter.

(57) Fördröjd tillgång till information för finansunderrättelseenheter och andra behöriga myndigheter avseende identiteten hos innehavare av bankkonton och betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack gör det svårare för dem att spåra överföringar av medel med anknytning till penningtvätt och finansiering av terrorism. Det är därför viktigt att införa centraliserade automatiserade mekanismer, såsom register eller datasöksystem, i alla medlemsstater som på ett effektivt sätt ger snabb tillgång till uppgifter om identiteten hos innehavare av bankkonton och betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack, deras fullmaktshavare och deras verkliga huvudmän. Sådana uppgifter bör omfatta historiska uppgifter om innehavare av stängda kundkonton, bankkonton och betalkonton, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack. Vid tillämpningen av bestämmelserna om tillgång är det lämpligt att befintliga mekanismer används, förutsatt att nationella finansunderrättelseenheter kan få tillgång till de uppgifter som de begär på ett omedelbart och ofiltrerat sätt. Medlemsstaterna bör överväga att låta andra uppgifter som bedöms nödvändiga och proportionella ingå i sådana mekanismer för att på ett mer effektivt sätt uppnå en begränsning av riskerna med avseende på penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Full konfidentialitet bör säkerställas avseende sådana utredningar och begäranden om därtill kopplad information som görs av finansunderrättelseenheter, Amla inom ramen för gemensamma analyser och tillsynsmyndigheter.

(58) Virtuella IBAN-nummer är virtuella nummer som utfärdas av kreditinstitut och finansiella institut som gör det möjligt att omdirigera betalningar till fysiska bankkonton eller betalkonton. Även om virtuella IBAN-nummer kan användas av företag för legitima ändamål, till exempel för att rationalisera processen för att samla in och skicka betalningar över gränserna, är de också förknippade med ökade risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, eftersom de kan användas för att dölja kontoinnehavarens identitet, vilket gör det svårt för finansunderrättelseenheterna att spåra flödet av medel, identifiera kontots lokalisering och införa nödvändiga åtgärder, inbegripet tillfälligt upphävande eller övervakning av kontot. För att minska dessa risker och göra det lättare för finansunderrättelseenheterna att spåra och upptäcka olagliga flöden bör de centraliserade automatiserade mekanismerna innehålla information om virtuella IBAN-nummer kopplade till ett bankkonto eller betalkonto.

(59) I syfte att respektera den personliga integriteten och skydda personuppgifter bör ett minimum av uppgifter som är absolut nödvändiga för genomförandet av utredningar rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism finnas i centraliserade automatiserade mekanismer för bankkonton eller betalkonton, värdepapperskonton och konton för kryptotillgångar. Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att bestämma vilka ytterligare uppgifter som det är ändamålsenligt och proportionellt att samla in. Vid införlivandet av de bestämmelser som rör dessa mekanismer bör medlemsstaterna fastställa lagringsperioder som motsvarar lagringsperioderna för den dokumentation och information som erhålls inom ramen för tillämpningen av åtgärder för kundkännedom. Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att undantagsvis förlänga lagringstiden, förutsatt att goda skäl ges. Den ytterligare lagringstiden bör inte överstiga en period på ytterligare fem år. Den perioden bör inte påverka tillämpningen av nationell rätt med andra datalagringskrav som möjliggör beslut i enskilda fall för att underlätta straffrättsliga eller administrativa förfaranden. Tillgång till dessa mekanismer bör beviljas på grundval av principen om behovsenlig behörighet.

(60) Genom sammankopplingen av medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer borde de nationella finansunderrättelseenheterna snabbt kunna få fram gränsöverskridande information om vilka som innehar bankkonton och betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack i andra medlemsstater, vilket skulle stärka deras förmåga att på ett effektivt sätt göra finansiella analyser och samarbeta med motsvarande enheter i andra medlemsstater. Med direkt gränsöverskridande tillgång till uppgifter om bankkonton och betalningskonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack skulle finansunderrättelseenheterna kunna ta fram finansiella analyser inom en tillräckligt kort tid för att spåra medel som skickas via olika konton, inbegripet genom användning av virtuella IBAN-nummer, upptäcka eventuell penningtvätt eller finansiering av terrorism samt säkerställa snabbt vidtagna brottsbekämpande åtgärder. Amla bör också ges direkt tillgång till de sammankopplade centraliserade automatiserade mekanismerna för att tillhandahålla operativt stöd till finansunderrättelseenheter inom ramen för gemensamma analyser. Medlemsstaterna bör säkerställa direkt tillgång till de sammankopplade centraliserade mekanismerna för tillsynsmyndigheterna för att de ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt.

(61) För att rätten till skydd av personuppgifter och rätten till privatliv ska respekteras och för att begränsa konsekvenserna av gränsöverskridande tillgång till information i de nationella automatiserade mekanismerna bör informationen som kan erhållas genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem i enlighet med principen om uppgiftsminimering begränsas till minsta möjliga för att det ska gå att identifiera den fysiska eller juridiska person

som innehar eller kontrollerar bankkonton, eller betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack. Finansunderrättelseenheterna och Amla samt tillsynsmyndigheter bör få direkt och ofiltrerad tillgång till bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Medlemsstaterna bör säkerställa att finansunderrättelseenheternas personal håller god yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt att de har stor integritet och rätt kompetens. Medlemsstaterna bör dessutom vidta tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att uppgifterna är säkra enligt höga tekniska standarder.

(62) För att medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer (centrala register eller centrala elektroniska datasöksystem) med information om bankkonton och betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack ska kunna sammankopplas genom bankkontoregistrens sammankopplingssystemmåste de nationella systemen, som tekniskt är uppbyggda på olika sätt, samordnas. Tekniska åtgärder och specifikationer, där hänsyn tas till skillnaderna mellan de nationella centraliserade automatiserade mekanismerna, bör därför utarbetas.

(63) Kriminella använder sig ofta av fastigheter för att tvätta inkomster från olaglig verksamhet, eftersom det med fastigheter går att dölja var medlen faktiskt kommer från och vem som är den verkliga huvudmannen. Att finansunderrättelseenheter och andra behöriga myndigheter snabbt och korrekt kan identifiera en fastighet samt fysiska personer, juridiska enheter och juridiska konstruktioner som äger en fastighet är viktigt både för upptäckt av penningtvättsupplägg och för frysning och konfiskering av tillgångar samt för administrativa frysningsåtgärder för genomförande av riktade ekonomiska sanktioner. Det är därför viktigt att medlemsstaterna ger finansunderrättelseenheterna och andra behöriga myndigheter omedelbar och direkt tillgång till information som möjliggör ett korrekt genomförande av analyser och utredningar i potentiella brottmål som omfattar fastigheter. För att underlätta faktisk tillgång bör denna information tillhandahållas kostnadsfritt via en gemensam åtkomstpunkt, på digital väg och när så är möjligt i maskinläsbart format. Informationen bör omfatta historisk information, inbegripet historik över ägarskap till fastighet, till vilka priser fastigheten tidigare har förvärvats och tillhörande inteckningar under en fastställd tidigare period, så att finansunderrättelseenheterna och andra behöriga myndigheter i den medlemsstaten kan analysera och identifiera misstänkta aktiviteter i samband med fastighetstransaktioner, inklusive marktransaktioner, som kan vara tecken på penningtvätt eller andra typer av brottslighet. Sådan historisk information avser typer av information som redan samlats in i samband med fastighetstransaktioner. De berörda personerna åläggs således inte några nya skyldigheter, så att det säkerställs att de berördas berättigade förväntningar vederbörligen respekteras. Med tanke på den ofta gränsöverskridande karaktären av kriminella system som omfattar fastigheter är det lämpligt att fastställa vilken information de behöriga myndigheterna som minimum bör kunna få tillgång till och dela med sina motparter i andra medlemsstater.

(64) För att förhindra och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism har medlemsstaterna inrättat, eller bör inrätta, operativt oberoende och självständiga finansunderrättelseenheter som ska samla in och analysera information för beläggande av samband mellan misstänkta transaktioner och aktiviteter och bakomliggande brottslig verksamhet. Finansunderrättelseenheten bör vara den centrala nationella enhet som är ansvarig för att ta emot och analysera rapporter om misstänkta transaktioner, om fysiska gränsöverskridande pengaflöden genom tullinformationssystemet och om transaktioner som rapporterats när vissa gränser har överskridits (tröskelvärdesbaserade upplysningar), såväl som annan information som är relevant för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, som lämnas in av de ansvariga enheterna. Att finansunderrättelseenheten är operativt oberoende och självständig ska säkerställas genom att finansunderrättelseenheten ges befogenhet och möjlighet att utföra sina uppgifter fritt, vilket inbegriper möjlighet att fatta självständiga beslut om att analysera, begära och sprida viss information. Under alla omständigheter ska finansunderrättelseenheten ha oberoende rätt att vidarebefordra eller skicka ut information till berörda behöriga myndigheter. Finansunderrättelseenheten bör förses med tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser på sådant sätt att dess oberoende och självständighet säkerställs och så att den kan utföra sitt uppdrag på ett verkningsfullt sätt. Finansunderrättelseenheten bör, antingen efter bedömning i varje enskilt fall eller rutinmässigt, kunna införskaffa och sätta in de resurser som behövs för att kunna utföra sitt arbete utan otillbörlig påverkan eller inblandning från politiker, stat eller näringsliv som skulle kunna äventyra dess operativa oberoende. För att bedöma huruvida dessa krav har uppfyllts och identifiera svagheter och bästa praxis bör Amla ges befogenhet att samordna organisationen av finansunderrättelseenheternas inbördes utvärderingar.

(65) Finansunderrättelseenheternas personal bör ha stor integritet och rätt kompetens, och bör hålla en hög yrkesmässig standard. Finansunderrättelseenheterna bör ha förfaranden för att effektivt förebygga och hantera intressekonflikter. Med tanke på arten av deras arbete är finansunderrättelseenheterna mottagare av och har tillgång till stora mängder känslig personlig och finansiell information. Finansunderrättelseenheternas personal bör därför ha rätt kompetens när det gäller etisk användning av verktyg för analys av stora datamängder. Dessutom kan finansunderrättelseenheternas verksamhet få konsekvenser för enskilda personers grundläggande rättigheter, såsom rätten till skydd av

personuppgifter, rätten till privatliv och rätten till egendom. Finansunderrättelseenheterna bör därför utse ett ombud för grundläggande rättigheter som kan vara en medlem av finansunderrättelseenhetens befintliga personal. Utan att det hindrar eller försenar finansunderrättelseenheternas verksamhet bör detta ombud ha till uppgift att övervaka och främja finansunderrättelseenhetens efterlevnad av de grundläggande rättigheterna, ge råd och vägledning till finansunderrättelseenheten om konsekvenserna för de grundläggande rättigheterna av dess riktlinjer och arbetssätt, granska lagligheten och etiken i finansunderrättelseenhetens verksamhet och utfärda icke-bindande yttranden. Utnämningen av ett ombud för grundläggande rättigheter kommer att bidra till att säkerställa att finansunderrättelseenheterna, under utförandet av sina uppgifter, respekterar och skyddar berörda personers grundläggande rättigheter.

(66) Finansunderrättelseenheterna bör kunna sprida information till de behöriga myndigheter som har till uppgift att bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Sådana myndigheter bör förstås som att det omfattar myndigheter som har en utredande eller lagförande funktion eller domstolsfunktion. I medlemsstaterna har andra myndigheter särskilda funktioner med anknytning till kampen mot penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, och finansunderrättelseenheterna bör också kunna förse dem med resultaten av sina operativa eller strategiska analyser, när de anser att dessa resultat är av relevans för deras funktioner. Resultaten av dessa analyser ger meningsfulla underrättelser som kan användas för att ta fram ledtrådar under utrednings- och lagföringsarbetet. Källan till rapporten om misstänkta transaktioner eller aktiviteter bör inte lämnas ut i samband med spridningen. Detta bör dock inte hindra finansunderrättelseenheterna från att sprida relevant information, till exempel information om IBAN-nummer eller BIC- eller Swiftkoder. Dessutom bör finansunderrättelseenheterna kunna utbyta annan information som de förfogar över, inbegripet på begäran av andra behöriga myndigheter. När finansunderrättelseenheterna utövar sitt oberoende och sin självständighet bör de överväga hur en vägran att tillhandahålla information skulle kunna påverka samarbetet och det bredare målet att bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. En vägran bör begränsas till exceptionella omständigheter, till exempel när informationen härrör från en annan finansunderrättelseenhet som inte har gett sitt samtycke till ytterligare spridning eller om finansunderrättelseenheten har skäl att tro att informationen inte kommer att användas för de ändamål för vilka den begärdes. I sådana fall bör finansunderrättelseenheten ange skälen till vägran. Sådana skäl kan till exempel vara att klargöra att finansunderrättelseenheten inte förfogar över informationen eller att samtycke till ytterligare spridning inte har beviljats.

(67) Ett effektivt samarbete och informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheter och tillsynsorgan är av avgörande betydelse för det finansiella systemets integritet och stabilitet. Det säkerställer en övergripande och konsekvent strategi för att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, förbättrar effektiviteten i unionens system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och skyddar ekonomin mot de hot som olaglig finansiell verksamhet utgör. Information som finansunderrättelseenheterna förfogar över, till exempel information om kvaliteten på och antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnas av de ansvariga enheterna, information om kvaliteten på och punktligheten för de ansvariga enheternas svar på finansunderrättelseenheternas begäranden om information, och information om typer av, trender och metoder för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, kan hjälpa tillsynsorganen att identifiera områden där riskerna är högre eller där efterlevnaden är svag och därigenom ge dem en inblick i huruvida tillsynen behöver stärkas i förhållande till specifika ansvariga enheter eller sektorer. I det syftet bör finansunderrättelseenheterna, antingen på eget initiativ eller på begäran, förse tillsynsorganen med vissa typer av information som kan vara relevant för tillsynen.

(68) Finansunderrättelseenheterna spelar en viktig roll när det gäller att identifiera terroristnätverks finansiella verksamheter, särskilt över gränserna, och för att upptäcka deras finansiärer. Finansiell underrättelseinformation kan vara av avgörande vikt för att uppdaga främjande av terroristbrott och terroristorganisationernas nätverk och planer. Finansunderrättelseenheterna uppvisar stora skillnader vad gäller funktion, befogenheter och ansvarsområden. De skillnader som finns i dagsläget bör dock inte ha någon inverkan på finansunderrättelseenheternas verksamhet, särskilt inte på deras förmåga att utveckla förebyggande analyser till stöd för alla de myndigheter som ansvarar för underrättelseverksamhet och utredande, lagförande och dömande verksamhet och internationellt samarbete. Det har blivit avgörande att fastställa ett minimum av uppgifter som finansunderrättelseenheterna i utförandet av sitt arbete snabbt ska kunna tillgå och utan några hinder kunna utbyta med motsvarande enheter i andra medlemsstater. I alla fall då det finns misstanke om penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, bör informationsflödet vara direkt och snabbt mellan finansunderrättelseenheterna utan några onödiga dröjsmål. Det är därför viktigt att ytterligare stärka finansunderrättelseenheternas ändamålsenlighet och effektivitet genom att klargöra deras befogenheter och hur samarbetet mellan dem ska se ut.

(69) Finansunderrättelseenheternas befogenheter omfattar rätten att direkt eller indirekt få tillgång till de *finansiella* och *administrativa* uppgifter samt *brottsbekämpningsrelaterad* information som de behöver för att bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Avsaknaden av definition av vilka typer av uppgifter som ingår i dessa allmänna kategorier har lett till att finansunderrättelseenheterna getts tillgång till väldigt olika typer av information, vilket påverkar finansunderrättelseenheternas analytiska arbete, liksom deras möjligheter att samarbeta effektivt med finansunderrättelseenheter i andra medlemsstater, inbegripet inom ramen för gemensamma analyser. Därför måste det fastställas exakt vilka *finansiella* och *administrativa* uppgifter och vilken *brottsbekämpningsrelaterad* information som bör göras direkt eller indirekt tillgängliga för alla finansunderrättelseenheter i hela unionen. Finansunderrättelseenheterna tar också emot och lagrar i sina databaser, eller har tillgång till, information om transaktioner som rapporteras när de angivna tröskelvärdena överskrids (tröskelvärdesbaserade rapporter). Dessa rapporter är en viktig informationskälla och används i stor utsträckning av finansunderrättelseenheterna inom ramen för nationella och gemensamma analyser. Därför ingår tröskelvärdesbaserade rapporter bland de typer av information som utbyts genom FIU.net. Direkt tillgång är en viktig förutsättning för finansunderrättelseenheternas operativa effektivitet och reaktionsförmåga. I detta syfte bör det vara möjligt för medlemsstaterna att ge finansunderrättelseenheterna direkt tillgång till mer omfattande information än den som krävs enligt detta direktiv. Samtidigt ålägger detta direktiv inte medlemsstaterna att upprätta nya databaser eller register i de fall där vissa typer av information, till exempel information om upphandling, förekommer i olika register eller arkiv. Om en databas eller ett register inte har upprättats bör medlemsstaterna vidta andra nödvändiga åtgärder för att säkerställa att finansunderrättelseenheterna snabbt kan erhålla denna information. Finansunderrättelseenheterna bör dessutom från varje ansvarig enhet snabbt kunna erhålla all nödvändig information om enhetens uppgifter. En finansunderrättelseenhet bör även kunna hämta in sådan information på begäran från en annan finansunderrättelseenhet och dela den informationen med den anmodande finansunderrättelseenheten.

(70) Tillgången bör anses vara direkt och omedelbar när informationen finns i en databas, ett register eller ett elektroniskt datasöksystem som gör det möjligt för finansunderrättelseenheten att erhålla den direkt, genom en automatiserad mekanism och utan medverkan av en mellanhand. Om informationen innehas av en annan enhet eller myndighet innebär direkt tillgång att dessa myndigheter eller enheter snabbt överför den till finansunderrättelseenheten utan att påverka innehållet i de begärda uppgifterna eller den information som ska tillhandahållas. Informationen bör inte filtreras. I vissa situationer kan dock de krav på konfidentiell behandling som är knutna till informationen medföra att informationen inte kan tillhandahållas på ett ofiltrerat sätt. Detta är till exempel fallet när skatteinformation endast kan lämnas till finansunderrättelseenheterna efter överenskommelse med en skattemyndighet i ett tredjeland, när direkt tillgång till brottsbekämpningsrelaterad information kan äventyra en pågående utredning och när det gäller passageraruppgiftssamlingar som samlats in i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 ([21]). I sådana fall bör medlemsstaterna göra sitt yttersta för att säkerställa faktisk tillgång till informationen för finansunderrättelseenheterna, bland annat genom att ge dem tillgång på liknande villkor som de som erbjuds andra myndigheter på nationell nivå för att underlätta deras analysverksamhet.

(71) De allra flesta finansunderrättelseenheter har befogenhet att omedelbart vidta åtgärder och tillfälligt avbryta eller vägra samtycke till en transaktion i syfte att utföra analyser, bekräfta en misstanke och sprida analysresultaten till de behöriga myndigheterna. Det finns dock vissa skillnader bland medlemsstaterna när det gäller hur länge en finansunderrättelseenhet har rätt att tillfälligt avbryta en transaktion, vilket inte endast inverkar på fördröjningen av verksamheter som genom samarbetet mellan finansunderrättelseenheter är av gränsöverskridande slag utan även på privatpersoners grundläggande rättigheter. För att säkerställa att finansunderrättelseenheterna har möjlighet att snabbt spärra brottsligt intjänade medel eller tillgångar och förhindra att de försvinner bör finansunderrättelseenheterna dessutom ges befogenhet att tillfälligt kunna avbryta användningen av bankkonton eller betalkonton, konton för kryptotillgångar eller affärsförbindelser, för att kunna analysera transaktionerna som gått genom dessa konton eller via dessa affärsförbindelser, bekräfta sina misstankar och överlämna resultaten av sin analys till de berörda behöriga myndigheterna. Med tanke på att ett sådant tillfälligt avbrytande påverkar rätten till egendom bör finansunderrättelseenheterna tillfälligt kunna avbryta transaktioner, konton eller affärsförbindelser under en begränsad period för att bevara medlen, utföra nödvändiga analyser och sprida resultaten av analyserna till de behöriga myndigheterna för ett eventuellt vidtagande av lämpliga åtgärder. Med tanke på de betydande konsekvenserna för en berörd persons grundläggande rättigheter bör tillfälligt avbrytande av ett konto eller en affärsförbindelse åläggas under en mer begränsad period, som bör fastställas till fem arbetsdagar. Medlemsstaterna kan fastställa en längre period för tillfälligt avbrytande om finansunderrättelseenheten, i enlighet med nationell rätt, utövar befogenheter på området återvinning av tillgångar och spårar, beslagtar, fryser eller förverkar tillgångar som härrör från brott. I sådana fall bör det finnas garantier för att de berörda personernas grundläggande rättigheter skyddas och finansunderrättelseenheterna bör utföra sina uppgifter i enlighet med lämpliga nationella skyddsåtgärder. Finansunderrättelseenheterna bör häva det tillfälliga avbrytandet av transaktionen, kontot eller

([21]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 av den 27 april 2016 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet (EUT L 119, 4.5.2016, s. 132).

affärsförbindelsen så snart ett sådant tillfälligt avbrytande inte längre är nödvändigt. Om en längre period för tillfälligt avbrytande fastställs bör berörda personer vars transaktioner, konton eller affärsförbindelser har tillfälligt stoppats ha möjlighet att överklaga beslutet om tillfälligt avbrytande till en domstol.

(72) Under särskilda omständigheter bör finansunderrättelseenheterna, på sina egna eller på en annan finansunderrättelseenhets vägnar, kunna begära att en ansvarig enhet, under en fastställd period, övervakar transaktioner eller aktiviteter som utförs via ett bankkonto eller betalkonto, ett konto för kryptotillgångar eller en annan typ av affärsförbindelse med personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Närmare övervakning av ett konto eller en affärsförbindelse kan ge finansunderrättelseenheten ytterligare insikter i kontoinnehavarens transaktionsmönster och leda till att man i tid upptäcker ovanliga eller misstänkta transaktioner eller aktiviteter som kan motivera ytterligare åtgärder från finansunderrättelseenhetens sida, inbegripet tillfälligt avbrytande av kontot eller affärsförbindelsen, analys av insamlade underrättelser och spridning av dessa till utredande och lagförande myndigheter. Finansunderrättelseenheterna bör också kunna underrätta de ansvariga enheterna om information som är relevant för utförandet av åtgärder för kundkännedom. Sådana underrättelser kan ge de ansvariga enheterna underlag till deras förfaranden för kundkännedom och säkerställa att de är förenliga med riskerna, bidra till uppdateringen av deras riskbedömnings- och riskhanteringssystem i enlighet med detta och ge dem ytterligare information som kan skapa ett behov av skärpta åtgärder för kundkännedom avseende vissa kunder eller transaktioner som utgör större risk.

(73) För större insyn och ansvarsskyldighet och för att öka medvetenheten om finansunderrättelseenheternas verksamhet bör finansunderrättelseenheterna årligen sammanställa en verksamhetsrapport. Dessa rapporter bör åtminstone innehålla statistik om de rapporter om misstänkta transaktioner som kommit in och den uppföljning som gjorts, antalet underrättelser som gjorts till nationella behöriga myndigheter och den uppföljning som gjorts av dessa underrättelser, antalet begäranden som lämnats till och tagits emot från andra finansunderrättelseenheter, liksom information om trender och typer som kan iakttas. Rapporterna bör offentliggöras med undantag för de delar av den som innehåller känsliga och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

(74) Minst en gång per år bör finansunderrättelseenheterna återkoppla till de ansvariga enheterna om kvaliteten på rapporterna om misstänkta transaktioner, om huruvida de kom in i tillräckligt god tid, om beskrivningen av misstankarna och om eventuella andra handlingar som lämnats in. Denna återkoppling kan ges till enskilda ansvariga enheter eller grupper av ansvariga enheter och syftet bör vara att ytterligare förbättra de ansvariga enheternas förmåga att upptäcka och identifiera misstänkta transaktioner och aktiviteter, förbättra kvaliteten på rapporter om misstänkta transaktioner och rapporteringsmekanismerna generellt och ge de ansvariga enheterna viktiga insikter om trender, typer och risker i samband med penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. När finansunderrättelseenheterna fastställer återkopplingens typ och frekvens bör de i så stor utsträckning som möjligt ta hänsyn till områden där rapporteringsverksamheten kan behöva förbättras. För att stödja en konsekvent strategi bland finansunderrättelseenheterna och lämplig återkoppling till de ansvariga enheterna bör Amla utfärda rekommendationer till finansunderrättelseenheterna om bästa praxis och metoder för att ge återkoppling. Om detta inte äventyrar analys- eller utredningsarbetet kan finansunderrättelseenheterna överväga att ge återkoppling om användningen eller resultatet av rapporter om misstänkta transaktioner, antingen om enskilda rapporter eller på ett aggregerat sätt. Finansunderrättelseenheterna bör också minst en gång per år ge tullmyndigheterna återkoppling om effektiviteten och uppföljningen av rapporter om fysiska gränsöverskridande pengaflöden.

(75) Syftet med finansunderrättelseenheterna är att samla in och analysera information för att belägga kopplingarna mellan misstänkta transaktioner eller aktiviteter och bakomliggande brottslig verksamhet för att förhindra och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism och att sprida resultaten av sin analys och ytterligare information till behöriga myndigheter när det finns skäl att misstänka penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. En finansunderrättelseenhet bör inte avstå från eller vägra utbyte av information med en annan finansunderrättelseenhet, på eget initiativ eller på begäran, på grund av till exempel brist på identifiering av ett förbrott, aspekter av nationell straffrätt och skillnader mellan rekvisiten för förbrott eller avsaknad av en hänvisning till särskilda förbrott. Finansunderrättelseenheter har rapporterat svårigheter när det gäller att utbyta information som beror på skillnader mellan nationella rekvisit för vissa förbrott, såsom skattebrott, som inte harmoniserats genom unionsrätt. Sådana skillnader bör inte försvåra det ömsesidiga utbytet, spridningen av informationen till andra behöriga myndigheter eller användningen av denna information. Finansunderrättelseenheterna bör snabbt, konstruktivt och effektivt säkerställa ett så omfattande internationellt samarbete som möjligt med tredjeländers finansunderrättelseenheter i fråga om penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med tillämpliga dataskyddsregler för överföring av personuppgifter, FATF-rekommendationerna och Egmontgruppens principer för informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheter. I detta syfte bör finansunderrättelseenheterna uppmuntras att ingå bilaterala avtal och samförståndsavtal med motparter från tredjeländer, samtidigt som hänsyn tas till eventuella skyldigheter avseende grundläggande rättigheter och behovet av att skydda rättsstatsprincipen.

(76) En finansunderrättelseenhet kan införa vissa begränsningar och restriktioner när det gäller ytterligare användning av information som den lämnar till en annan finansunderrättelseenhet. Den mottagande finansunderrättelseenheten bör endast använda informationen för de ändamål för vilka den begärdes eller lämnades. En finansunderrättelseenhet bör i förväg ge sitt samtycke till att en annan finansunderrättelseenhet vidarebefordrar information till behöriga myndigheter, oberoende av typen av möjligt förbrott och huruvida förbrottet har identifierats vid tidpunkten för utbytet, så att spridningsfunktionen kan utföras på ett effektivt sätt. Ett sådant samtycke i förväg till ytterligare spridning bör ges utan dröjsmål och bör inte vägras såvida det inte faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller strider mot grundläggande principer i nationell rätt. Finansunderrättelseenheterna bör ge en förklaring till varje vägran att ge samtycke.

(77) Finansunderrättelseenheterna bör använda säker utrustning, till exempel skyddade kommunikationskanaler, för att kommunicera och utbyta information med varandra. För detta ändamål bör ett system för informationsutbyte mellan medlemsstaternas finansunderrättelseenheter (FIU.net) inrättas. Systemet bör skötas av Amla och ligga på denna myndighets servrar och bör erbjuda den högsta säkerhetsnivån och fullständig kryptering av den information som utbyts. Finansunderrättelseenheterna bör använda FIU.net för att utbyta information med varandra men skulle även, där så är lämpligt och med förbehåll för ett beslut av Amla, kunna användas för informationsutbyte med finansunderrättelseenheter i tredjeländer och andra unionsorgan och unionsbyråer. Alla funktioner i FIU.net bör utnyttjas av finansunderrättelseenheterna så mycket som möjligt. Genom dessa funktioner bör finansunderrättelseenheter få möjlighet att på ett pseudonymiserat sätt jämföra sina uppgifter med andra finansunderrättelseenheters uppgifter i syfte att upptäcka personer av intresse för finansunderrättelseenheten i andra medlemsstater och fastställa deras inkomster och medel, samtidigt som skydd av personuppgifter säkerställs. För att identifiera kopplingar mellan finansiell information och kriminalunderrättelser bör finansunderrättelseenheterna också kunna använda funktionerna i FIU.net för att på ett pseudonymiserat sätt samköra sina uppgifter med information som innehas av unionens organ och byråer i den mån sådan samkörning omfattas av de sistnämndas respektive rättsliga mandat och med full respekt för tillämpliga dataskyddsregler.

(78) Det är viktigt att finansunderrättelseenheterna samarbetar och utbyter information med varandra på ett effektivt sätt. Amla bör bistå med den hjälp som behövs för detta, inte endast genom att samordna gemensamma analyser av rapporter om misstänkta gränsöverskridande transaktioner utan även genom att utarbeta förslag till genomförandestandarder och tekniska tillsynsstandarder rörande vilket format som ska användas för informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheter, mallen för inlämning av rapporter om misstänkta transaktioner och de relevans- och urvalskriterier som ska beaktas för att avgöra om en rapport om en misstänkt transaktion berör en annan medlemsstat samt riktlinjer för vilken typ av operativa och strategiska analyser som ska göras, hur dessa analyser ska genomföras och syftet med dem och för de förfaranden som ska inrättas för att vidarebefordra och ta emot en rapport om en misstänkt transaktion som berör en annan medlemsstat och den uppföljning som ska göras. Amla bör också inrätta en process för inbördes utvärderingar så att finansunderrättelseenheternas verksamhet blir mer enhetlig och effektiv och så att utbytet av bästa praxis mellan finansunderrättelseenheterna underlättas.

(79) Finansunderrättelseenheterna ansvarar för att ta emot rapporter om misstänkta transaktioner eller aktiviteter från ansvariga enheter som är etablerade på deras medlemsstaters territorium. Vissa rapporter om misstänkta transaktioner och aktiviteter till finansunderrättelseenheterna kan dock röra verksamhet som utförs av ansvariga enheter i andra medlemsstater, om de bedriver verksamhet utan att vara etablerade. I dessa fall är det viktigt att finansunderrättelseenheterna sprider dessa rapporter till sin motpart i den medlemsstat som berörs av transaktionen eller aktiviteten, utan att ställa villkor för användningen av dessa rapporter. FIU.net-systemet gör det möjligt att sprida sådana gränsöverskridande rapporter. För att förbättra denna funktion håller systemet på att uppgraderas i syfte att möjliggöra snabb spridning av sådana rapporter och stödja betydande informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheterna, och därmed ett effektivt genomförande av detta direktiv.

(80) För att säkerställa snabbt, ändamålsenligt och regelbundet samarbete behövs det tidsgränser för utbytet av information mellan finansunderrättelseenheterna. Tidsgränser bör fastställas för att säkerställa ett effektivt informationsutbyte inom rimlig tid eller för att uppfylla förfarandemässiga krav. Tidsgränserna bör vara kortare i de exceptionella, berättigade och brådskande fall, där den anmodade finansunderrättelseenheten har direkt tillgång till databaserna där den efterfrågade informationen finns. I fall då den anmodade finansunderrättelseenheten inte kan tillhandahålla informationen inom tidsgränserna bör den informera den anmodande finansunderrättelseenheten om detta.

(81) Pengar från olaglig verksamhet rör sig över gränser och kan påverka flera olika medlemsstater. De gränsöverskridande fallen med flera jurisdiktioner inblandade blir allt vanligare och viktigare, även på grund av att de ansvariga enheterna arbetar över gränserna. För att verkningsfullt kunna hantera fall som rör flera medlemsstater bör finansunderrättelseenheterna kunna gå längre än att endast utbyta information för att upptäcka och analysera misstänkta transaktioner och aktiviteter och utföra det analytiska arbetet gemensamt.

Finansunderrättelseenheter har rapporterat om vissa betydelsefulla problem som begränsar eller hämmar finansunderrättelseenheternas förmåga att utföra gemensamma analyser. Genom gemensamma analyser av misstänkta transaktioner och aktiviteter kan finansunderrättelseenheterna dra nytta av potentiella synergieffekter, använda information från olika källor, göra sig en fullständig bild över de avvikande verksamheterna och få ut mer av analysen. Finansunderrättelseenheterna bör ha möjlighet att genomföra gemensamma analyser av misstänkta transaktioner och aktiviteter, samt att med hjälp av Amla inrätta och delta i gemensamma analysgrupper som inrättas för särskilda ändamål under en viss tid. Amla bör använda FIU.net-systemet för att kunna skicka, ta emot och samköra information från och tillhandahålla operativt stöd till finansunderrättelseenheterna i samband med den gemensamma analysen av gränsöverskridande fall.

(82) Att tredje parter, inbegripet unionens organ och byråer, deltar kan vara avgörande för att finansunderrättelseenheternas analyser, inbegripet gemensamma analyser, ska leda till resultat. Finansunderrättelseenheterna kan därför bjuda in tredje parter att delta i den gemensamma analysen, i de fall då sådant deltagande faller inom i den aktuella tredje partens befogenhet. Tredje parters deltagande i analysprocessen kan bidra till identifiering av kopplingar mellan finansunderrättelser, brottsinformation och kriminalunderrättelser, förbättra analysen och fastställa om det finns tecken på att ett brott har begåtts.

(83) Ändamålsenlig tillsyn över alla ansvariga enheter är av avgörande betydelse för att skydda integriteten i unionens finansiella system och den inre marknaden. Medlemsstaterna bör därför utföra ändamålsenlig och oberoende tillsyn avseende penningtvätt och finansiering av terrorism och fastställa villkor för ändamålsenligt, lägligt och varaktigt samarbete mellan tillsynsorgan.

(84) Medlemsstaterna bör säkerställa en effektiv, opartisk och riskbaserad tillsyn över alla ansvariga enheter, helst på myndighetsnivå via ett separat och oberoende nationellt tillsynsorgan. De nationella tillsynsorganen bör ha möjlighet att utföra en omfattande uppsättning uppgifter för att åstadkomma ändamålsenlig tillsyn över alla ansvariga enheter.

(85) Fall har upptäckts i unionen då tillsynen över ansvariga enheters skyldigheter i fråga om penningtvätt och finansiering av terrorism har varit alltför slapp. Det är därför nödvändigt att de behöriga nationella tillsynsorganen, som en del i den EU-omfattande tillsynsmekanism som upprättas genom detta direktiv och genom förordning (EU) 2024/1620 får klarhet i vilka deras rättigheter och skyldigheter är.

(86) För att de nationella tillsynsorganen mer ändamålsenligt och fortlöpande ska kunna bedöma och övervaka de risker som de ansvariga enheterna är utsatta för, liksom de interna riktlinjer, förfaranden och kontroller som de inför för att hantera och minska dessa risker och de sätt på vilket dessa verkställer riktade ekonomiska sanktioner, måste det förtydligas att de nationella tillsynsorganen både har rätt och skyldighet att genomföra alla nödvändiga kontroller på distans, kontroller på plats, tematiska kontroller och andra undersökningar och kontroller som de anser nödvändiga. De bör också utan onödigt dröjsmål kunna reagera på misstankar om bristande efterlevnad av tillämpliga krav och vidta lämpliga tillsynsåtgärder för att hantera påståenden om bristande efterlevnad. Detta skulle inte endast hjälpa tillsynsorganen att fatta beslut i de fall där de särskilda riskerna i en viss sektor är tydliga och väl kända utan även ge dem verktyg att i ännu större utsträckning sprida viktig information till ansvariga enheter så att de i sin tur kan få bättre förståelse kring risker för penningtvätt och finansiering av terrorism.

(87) Informationsspridning, till exempel att tillsynsorganen sprider information till de ansvariga enheter som står under deras tillsyn, är av yttersta vikt för att den privata sektorn ska få tillräcklig förståelse om hur riskerna som de är utsatta för vad gäller penningtvätt och finansiering av terrorism är beskaffade och på vilken nivå de ligger. Detta inbegriper spridning av utpekanden i samband med riktade ekonomiska sanktioner och FN:s ekonomiska sanktioner, som bör ske omedelbart när sådana utpekanden sker för att göra det möjligt för ansvariga enheter att fullgöra sina skyldigheter. Eftersom ansvariga enheters genomförande av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inbegriper behandling av personuppgifter är det viktigt att tillsynsorganen är medvetna om de riktlinjer och andra publikationer som utfärdas av dataskyddsmyndigheterna, antingen på nationell nivå eller på unionsnivå genom Europeiska dataskyddsstyrelsen, och att de i förekommande fall inkluderar denna information i sina utskick till de enheter som står under deras tillsyn.

(88) Tillsynsorganen bör använda en riskbaserad metod, vilket skulle innebära att de kan koncentrera sina resurser där riskerna är störst, samtidigt som de ser till att ingen sektor eller enhet lämnas sårbar för brottsliga försök till penningtvätt och finansiering av terrorism. Tillsynsorganen bör därför planera sin verksamhet på årsbasis. I samband med detta bör de inte bara säkerställa riskbaserad täckning av de sektorer som står under deras tillsyn, utan också att de kan reagera snabbt i händelse av objektiva och betydande indikationer på överträdelser inom en ansvarig enhet, särskilt efter offentliga avslöjanden eller information som lämnats av visselblåsare. Tillsynsorganen bör också säkerställa insyn i den tillsynsverksamhet de har bedrivit, till exempel tillsynskollegier som de har organiserat och deltagit i, vidtagna tillsynsåtgärder på plats och på distans, de sanktionsavgifter som ålagts eller de administrativa

åtgärder som tillämpats. Amla bör spela en ledande roll när det gäller att främja en gemensam förståelse av risker och bör därför få i uppgift att ta fram referensvärden och en metod för att bedöma och klassificera ansvariga enheters inneboende och kvarvarande risker, liksom hur ofta dessa riskprofiler bör ses över.

(89) Att tillsynsorganen underrättar finansunderrättelseenheterna om förhållanden som kan vara kopplade till penningtvätt eller finansiering av terrorism är en av hörnstenarna i en ändamålsenlig och effektiv tillsyn över risker för penningtvätt och finansiering av terrorism, och det gör det möjligt för tillsynsorganen att åtgärda brister i ansvariga enheters rapporteringsprocess. Tillsynsorganen bör därför till finansunderrättelseenheten kunna rapportera misstänkta fall som den ansvariga enheten har underlåtit att rapportera eller komplettera de rapporter som den ansvariga enheten har lämnat in med ytterligare information som de upptäcker inom ramen för sin tillsynsverksamhet. Tillsynsorganen bör också kunna rapportera misstankar om penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism som begås av anställda vid ansvariga enheter, eller personer som innehar en likvärdig ställning, ledningen eller dess verkliga huvudmän. Medlemsstaterna måste därför införa ett system som säkerställer att finansunderrättelseenheterna får rätt information i rätt tid. Rapporteringen av misstankar till finansunderrättelseenheten bör inte tolkas som att den ersätter offentliga myndigheters skyldighet att till relevanta behöriga myndigheter rapportera brottslig verksamhet som de upptäcker eller får kännedom om under utförandet av sina uppgifter. Information som omfattas av konfidentialitet vid juridisk rådgivning bör inte samlas in eller konsulteras i samband med tillsynsuppdrag, såvida inte undantagen i förordning (EU) 2024/1624 är tillämpliga. Om tillsynsorganen stöter på eller får tillgång till sådan information, bör de inte beakta den i sin tillsynsverksamhet eller rapportera den till finansunderrättelseenheten.

(90) Samarbete mellan de nationella tillsynsorganen är viktigt för att säkerställa ett enhetligt tillvägagångssätt i fråga om tillsyn i hela unionen. För att detta samarbete ska vara verkningsfullt måste det användas så mycket det går oavsett hur de olika tillsynsorganen är beskaffade och vilken ställning de har. Utöver vanligt samarbete, som möjligheten att göra utredningar på en anmodande tillsynsorgans vägnar, är det lämpligt att tillsynsorganen får i uppdrag att inrätta tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den finansiella sektorn som ska utöva tillsyn över ansvariga enheter som driver etableringar i flera medlemsstater och ansvariga enheter som ingår i en gränsöverskridande koncern. Finansiella tillsynsorgan i tredjeländer får bjudas in till dessa kollegier på vissa villkor, inbegripet krav på konfidentiell behandling som är likvärdiga med dem som gäller för unionens finansiella tillsynsorgan och efterlevnad av unionsrätten i fråga om behandling och överföring av personuppgifter. Tillsynsverksamheten i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bör stå i proportion till den risknivå som kreditinstitutet eller det finansiella institutet exponeras för och till omfattningen av den gränsöverskridande verksamheten.

(91) I direktiv (EU) 2015/849 finns ett allmänt krav på att tillsynsorgan i hem- och värdmedlemsstater ska samarbeta. Detta krav har sedan stärkts i syfte att undvika förbud mot, eller otillbörliga begränsningar av, informationsutbyte och samarbete mellan tillsynsorgan. Eftersom det inte finns något tydligt rättsligt ramverk har dock tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inrättats utifrån icke-bindande riktlinjer. Därför måste tydliga regler fastställas för hur kollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska organiseras, samtidigt som det säkerställs att det sker samordnat och på ett rättsligt korrekt sätt med utgångspunkt i behovet av strukturerade förbindelser mellan tillsynsorganen i EU. Med sitt ansvar för samordning och tillsyn bör Amla få i uppdrag att utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder där allmänna villkor fastställs som ska medföra att tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism kan fungera som det är tänkt.

(92) Ansvariga enheter som bedriver verksamhet i den icke-finansiella sektorn kan också bedriva verksamhet över gränserna eller ingå i koncerner som bedriver gränsöverskridande verksamhet. Det är därför lämpligt att fastställa regler som dels definierar funktionen hos tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för koncerner som bedriver både finansiell och icke-finansiell verksamhet, dels gör det möjligt att inrätta tillsynskollegier i den icke-finansiella sektorn, med hänsyn till behovet av att tillämpa ytterligare skyddsåtgärder när det gäller koncerner eller gränsöverskridande enheter som tillhandahåller juridiska tjänster. För att säkerställa en effektiv gränsöverskridande tillsyn i den icke-finansiella sektorn bör Amla stödja sådana kollegiers funktion och regelbundet avge yttranden om hur dessa kollegier fungerar i takt med att genomförandet av det möjliggöranderamverk som föreskrivs i detta direktiv fortskrider.

(93) När en ansvarig enhet driver etableringar i en annan medlemsstat, inbegripet genom ett nätverk av agenter, bör tillsynsorganet i hemmedlemsstaten vara ansvarigt för kontrollen av att den ansvariga enheten tillämpar riktlinjer och förfaranden på koncernnivå rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Detta skulle kunna inbegripa besök på plats vid etableringar som är baserade i en annan medlemsstat. Tillsynsorganet

i hemmedlemsstaten bör samarbeta nära med tillsynsorganet i värdmedlemsstaten och bör informera det om frågor som kan påverka denna myndighets bedömning av huruvida etableringen uppfyller de regler rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som gäller i värdmedlemsstaten.

(94) När en ansvarig enhet driver etableringar i en annan medlemsstat, inbegripet genom ett nätverk av agenter, bör tillsynsorganet i värdmedlemsstaten förbli ansvarigt för att säkerställa att etableringen uppfyller kraven i reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet, i förekommande fall, genom inspektioner på plats och extern övervakning och genom lämpliga och proportionella åtgärder vid överträdelser av dessa krav. Detsamma bör gälla för andra typer av infrastruktur genom vilka de ansvariga enheterna bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, om denna infrastruktur är tillräcklig för att kräva tillsyn av tillsynsorganet i värdmedlemsstaten. Tillsynsorganet i värdmedlemsstaten bör samarbeta nära med tillsynsorganet i hemmedlemsstaten och informera det om frågor som kan påverka dess bedömning av den ansvariga enhetens tillämpning av riktlinjer och förfaranden rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ge tillsynsorganet i värdmedlemsstaten möjlighet att vidta åtgärder vid identifierade överträdelser. Om sådana allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser av reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som kräver omedelbara åtgärder emellertid upptäcks, bör tillsynsorganet i värdmedlemsstaten, när så är lämpligt med bistånd av eller i samarbete med tillsynsorganet i hemmedlemsstaten, kunna vidta sådana lämpliga och proportionella tillfälliga korrigerande åtgärder mot dessa allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser som i liknande fall är tillämpliga på ansvariga enheter som omfattas av detta organs behörighet.

(95) På områden som inte är harmoniserade på unionsnivå kan medlemsstaterna anta nationella åtgärder, även om dessa åtgärder utgör inskränkningar av friheterna på den inre marknaden Detta gäller till exempel åtgärder som vidtas för att reglera tillhandahållandet av speltjänster, särskilt när denna verksamhet bedrivs online, utan någon infrastruktur i medlemsstaten. För att vara förenliga med unionsrätten behöver sådana åtgärder emellertid syfta till att uppnå ett allmänt intresse och vara icke-diskriminerande och lämpliga för att uppnå detta mål, och de får inte heller gå utöver vad som är absolut nödvändigt för att uppnå detta mål. Om medlemsstaterna föreskriver att tillhandahållandet av tjänster som regleras enligt unionens ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska omfattas av särskilda tillståndskrav, till exempel erhållande av en licens, bör de också ansvara för tillsynen av dessa tjänster. Kravet på att utöva tillsyn över dessa tjänster påverkar inte de slutsatser som domstolen kan dra om nationella åtgärders förenlighet med unionsrätten.

(96) Med tanke på sårbarheterna vad gäller penningtvätt som är kopplade till utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster bör det vara möjligt för medlemsstaterna att kräva att leverantörer av sådana tjänster som är etablerade på deras territorier i annan form än filialer eller genom andra typer av infrastruktur och vars huvudkontor är beläget i en annan medlemsstat utser en central kontaktpunkt. Denna centrala kontaktpunkt, som agerar på uppdrag av det institut som utsett den, ska säkerställa att etableringarna följer reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

(97) För att säkerställa bättre samordning av arbetsinsatserna och på ett verkningsfullt sätt bidra till att tillgodose behoven i den EU-omfattande tillsynsmekanismen bör de enskilda tillsynsorganens skyldigheter vad gäller ansvariga enheter som bedriver verksamhet i andra medlemsstater via etableringar eller former av infrastruktur som motiverar tillsyn från värdmedlemsstatens sida klargöras och särskilda, proportionerliga samarbetsmekanismer inrättas.

(98) Gränsöverskridande koncerner bör ha långtgående koncernomfattande riktlinjer och rutiner. För att säkerställa att tillsynen över gränsöverskridande verksamhet är gränsöverskridande i motsvarande grad krävs det utförliga tillsynsregler som gör att tillsynsorganen i hemmedlemsstaten och värdmedlemsstaten kan samarbeta med varandra så mycket som möjligt oavsett deras respektive karaktär eller ställning, och med Amla för att bedöma riskerna, övervaka händelser som kan påverka de olika enheterna i koncernen, samordna tillsynsarbetet och lösa tvister. Med tanke på Amlas samordnande roll bör den få i uppdrag att utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som i detalj beskriver vilka skyldigheter hem- respektive värdmedlemsstatens tillsynsorgan har för koncerner, liksom hur samarbetet mellan dem ska gå till. Tillsynen av det effektiva genomförandet av koncernpolicy för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bör ske i enlighet med de principer och metoder för den gruppbaserade tillsyn som fastställs i relevanta sektorsspecifika unionsrättsakter.

(99) Informationsutbyte och samarbete mellan tillsynsorgan är avgörande med tanke på att de finansiella systemen i världen blir alltmer sammanflätade. Å ena sidan bör tillsynsorganen i EU, inbegripet Amla, underrätta varandra om fall då lagen i ett tredjeland inte tillåter tillämpning av de riktlinjer och rutiner som krävs enligt förordning (EU) 2024/1624. Å andra sidan bör medlemsstaterna ha möjlighet att ge tillsynsorganen tillstånd att upprätta avtal om

samarbete och utbyte av konfidentiell information med motsvarande myndigheter i tredjeländer i enlighet med gällande regler för överföring av personuppgifter. I och med sin tillsynsroll bör Amla efter behov tillhandahålla hjälp med att bedöma likvärdigheten vad gäller de krav i fråga om tystnadsplikt som gäller för motsvarande myndighet i det aktuella tredjelandet.

(100) Enligt direktiv (EU) 2015/849 kan medlemsstaterna överlåta tillsynen över vissa ansvariga enheter på ett självreglerande organ. Den tillsyn som har utförts av sådana självreglerande organ har dock inte varit tillräckligt bra eller skett tillräckligt ofta och har dessutom varit föremål för väldigt liten, eller ingen, offentlig insyn. I de fall då en medlemsstat överlåter tillsynen till självreglerande organ bör medlemsstaten även utse en myndighet som ska ha överinseende över det självreglerande organets arbete och säkerställa att det utförs i linje med detta direktiv. Den offentliga myndigheten bör vara en offentlig förvaltningsenhet och utföra sitt uppdrag utan otillbörlig påverkan. Det uppdrag som den offentliga myndighet som övervakar självreglerande organ ska utföra innebär inte att myndigheten bör utöva tillsyn över ansvariga enheter eller fatta beslut i enskilda fall som hanteras av det självreglerande organet. Detta hindrar emellertid inte medlemsstaterna från att tilldela den myndigheten ytterligare uppgifter om de anser det vara nödvändigt för att uppnå målen i detta direktiv. Medlemsstaterna bör då säkerställa att de ytterligare uppgifterna är förenliga med de grundläggande rättigheterna och i synnerhet att dessa uppgifter inte inkräktar på utövandet av rätten till försvar och konfidentialitet vid juridisk rådgivning.

(101) Bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism är så viktig att medlemsstaterna i sin nationella rätt bör fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktionsavgifter och administrativa åtgärder som ska tillämpas vid underlåtenhet att efterleva förordning (EU) 2024/1624. Medlemsstaterna ska ge sina nationella tillsynsorgan befogenhet att tillämpa sådana administrativa åtgärder på ansvariga enheter i de fall då överträdelser begås och, beroende på överträdelsen, ålägga sanktionsavgifter. Beroende på medlemsstaternas organisatoriska system kan sådana åtgärder och sanktioner också tillämpas i samarbete mellan tillsynsorgan och andra myndigheter, genom delegering från tillsynsorganen till andra myndigheter eller genom hänvändelse från tillsynsorganen till de rättsliga myndigheterna. Sanktionsavgifternas och de administrativa åtgärdernas spännvidd bör vara så stor att medlemsstaterna och tillsynsorganen kan beakta skillnaderna mellan ansvariga enheter, särskilt skillnaderna mellan kreditinstitut och finansiella institut och andra ansvariga enheter, när det gäller storlek, egenskaper och typ av verksamhet.

(102) För närvarande har medlemsstaterna en stor mängd olika sanktionsavgifter och administrativa åtgärder för överträdelser av de viktigaste förebyggande bestämmelserna och uppvisar stor variation vad gäller hur brott mot penningtvättsbestämmelser utreds och bestraffas. Dessutom finns det inte heller någon gemensam tolkning bland tillsynsorganen om vad som bör utgöra en *allvarlig* överträdelse och därmed kan de inte enkelt avgöra när en sanktionsavgift bör åläggas. Denna mångfald är till förfång för bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism, och unionens motåtgärder är fragmenterade. Därför bör gemensamma kriterier för vilken tillsynsåtgärd som är mest lämplig vid överträdelser fastställas, och det bör finnas en skala med olika administrativa åtgärder som tillsynsorganen kan tillämpa för att avhjälpa överträdelser, antingen i kombination med sanktionsavgifter, eller utan sådana när överträdelserna inte är tillräckligt allvarliga för att bestraffas med sanktionsavgifter. För att ge de ansvariga enheterna incitament att följa bestämmelserna i förordning (EU) 2024/1624 måste den avskräckande effekten i sanktionsavgifterna stärkas. Det lägsta beloppet i den högsta sanktionen som kan utdömas vid allvarliga överträdelser av förordning (EU) 2024/1624 bör således höjas. Vid införlivandet av detta direktiv bör medlemsstaterna säkerställa att åläggande av sanktionsavgifter och tillämpning av administrativa åtgärder och utdömande av straffrättsliga påföljder i enlighet med nationell rätt inte strider mot principen *ne bis in idem*.

(103) När det gäller ansvariga enheter som är juridiska personer inträffar överträdelser av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism till följd av åtgärder som fysiska personer med befogenhet att leda deras verksamhet vidtar eller har ansvar för, bland annat genom ombud, distributörer eller andra personer som agerar på den ansvariga enhetens vägnar. För att säkerställa att tillsynsåtgärder som svar på sådana överträdelser är effektiva bör den ansvariga enheten även hållas ansvarig för åtgärder som vidtas av dessa fysiska personer, oavsett om de vidtas uppsåtligen eller genom vårdslöshet. Utan att det påverkar juridiska personers ansvar i straffrättsliga förfaranden tyder varje avsikt att genom överträdelser erhålla en vinst för den ansvariga enheten på mer omfattande brister i de ansvariga enheternas interna riktlinjer, förfaranden och kontroller för att förhindra penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism. Sådana brister undergräver den ansvariga enhetens roll som grindvakt i unionens finansiella system. Varje avsikt att erhålla en vinst genom en överträdelse av kravet på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism bör därför ses som en försvårande omständighet.

(104) Medlemsstaterna har olika system för åläggande av sanktionsavgifter, tillämpning av administrativa åtgärder och föreläggande av löpande viten. Dessutom är vissa administrativa åtgärder som tillsynsorganen har befogenhet att tillämpa, såsom återkallande eller tillfällig indragning av auktorisering, beroende av att andra myndigheter verkställer dessa åtgärder. För att ta hänsyn till så många olika situationer bör det finnas utrymme för flexibilitet när det gäller de medel som tillsynsorganen har för att ålägga sanktionsavgifter, tillämpa korrigerande åtgärder och förelägga löpande viten. Oavsett vilka medel som väljs ankommer det på medlemsstaterna och de berörda myndigheterna att säkerställa att de mekanismer som genomförs uppnår det avsedda resultatet att återställa efterlevnaden och ålägga effektiva, avskräckande och proportionella sanktionsavgifter.

(105) I syfte att säkerställa att ansvariga enheter uppfyller kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och på ett effektivt sätt minskar de risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism som de är utsatta för, bör tillsynsorganen kunna tillämpa administrativa åtgärder inte bara för att avhjälpa identifierade överträdelser, utan även om de konstaterar att brister i de interna riktlinjerna, förfarandena och kontrollerna sannolikt kommer att leda till överträdelser av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, eller om dessa riktlinjer, förfaranden och kontroller är otillräckliga för att minska riskerna. Omfattningen av de administrativa åtgärder som tillämpas och den tid som beviljas ansvariga enheter för att genomföra de åtgärder som begärs beror på de specifika överträdelser eller brister som identifieras. Om flera överträdelser eller brister identifieras kan olika tidsfrister gälla för genomförandet av varje enskild administrativ åtgärd. I överensstämmelse med det bestraffande och pedagogiska syftet med offentliggöranden, bör endast beslut om att tillämpa administrativa åtgärder i samband med överträdelser av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism offentliggöras, men inte administrativa åtgärder som tillämpas för att förhindra sådana överträdelser.

(106) För att säkerställa en adekvat och enhetlig skyddsnivå när det gäller penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism på hela den inre marknaden är det viktigt att ansvariga enheter i tid följer de administrativa åtgärder som är tillämpliga på dem. Om de ansvariga enheterna inte följer de administrativa åtgärderna inom den fastställda tidsfristen, måste tillsynsorganen kunna sätta ytterligare press på dem att omedelbart återställa efterlevnaden. Tillsynsorganen bör därför kunna förelägga löpande viten från och med den tidsfrist som fastställts för att återställa efterlevnaden, även med retroaktiv verkan om beslutet om föreläggande av löpande vite fattas i ett senare skede. Vid beräkningen av vitesbeloppen bör tillsynsorganen ta hänsyn till den ansvariga enhetens totala omsättning samt typen och allvarlighetsgraden av den överträdelse eller brist som är föremål för tillsynsåtgärden för att säkerställa dess effektivitet och proportionalitet. Med tanke på att syftet med löpande viten är att få en ansvarig enhet att följa en administrativ åtgärd bör de vara tidsbegränsade och gälla i högst sex månader. Tillsynsorganen bör kunna förlänga föreläggandet av löpande viten med högst ytterligare sex månader, men alternativa åtgärder för att hantera en långvarig situation med bristande efterlevnad bör övervägas, i överensstämmelse med de många olika administrativa åtgärder som tillsynsorganen kan tillämpa.

(107) Om det åläggande av sanktionsavgifter som föreskrivs i detta direktiv inte är tillåtet enligt medlemsstatens rättssystem, kan reglerna om sanktionsavgifter tillämpas på ett sådant sätt att sanktionen initieras av tillsynsorganet och åläggs av rättsliga myndigheter. Därför måste dessa medlemsstater säkerställa att tillämpningen av reglerna och sanktionsavgifterna har en verkan som motsvarar de sanktionsavgifter som tillsynsorganen ålägger. När de rättsliga myndigheterna ålägger sådana sanktionsavgifter bör de ta hänsyn till rekommendationen från det tillsynsorgan som initierar sanktionen. De sanktionsavgifter som åläggs bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.

(108) Ansvariga enheter kan utnyttja friheten att tillhandahålla tjänster och etablera sig var som helst inom den inre marknaden och saluföra sina produkter över hela EU. För att ett tillsynssystem ska vara ändamålsenligt måste tillsynsorganen känna till svagheterna i de ansvariga enheternas efterlevnad av regler för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det är därför viktigt att tillsynsorganen kan underrätta varandra om åläggande av sanktionsavgifter för, och tillämpningen av administrativa åtgärder på, ansvariga enheter i de fall då denna information skulle kunna vara av intresse för andra tillsynsorgan.

(109) Offentliggörande av sanktionsavgifter och administrativa åtgärder för överträdelser av förordning (EU) 2024/1624 kan ha stor avskräckande effekt och förhindra att överträdelsen upprepas. Det ger även andra enheter information om vilka risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippade med de ansvariga enheter som ålagts sanktioner som kan vara bra att känna till innan en affärsförbindelse med dem inleds, samtidigt som det är till hjälp för tillsynsorgan i andra medlemsstater där den aktuella ansvariga enheten också bedriver verksamhet. Kravet på att beslut om sanktionsavgifter som inte har överklagats ska offentliggöras bör av dessa anledningar bekräftas, och det bör utvidgas till att även omfatta offentliggörande av vissa administrativa åtgärder som tillämpas för att avhjälpa överträdelser av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt löpande viten Offentliggöranden av denna typ bör dock vara proportionella, och tillsynsorganen bör när de ska fatta beslut om huruvida de ska offentliggöra en sanktionsavgift eller en administrativ åtgärd ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen

i fråga är, liksom till den avskräckande effekt som offentliggörandet sannolikt kan ge upphov till. Medlemsstaterna kan för det syftet besluta att skjuta upp offentliggörandet av administrativa åtgärder som kan överklagas om de åtgärderna tillämpas för att avhjälpa en överträdelse som inte är allvarlig, upprepad och systematisk.

(110) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 ([22]) tillämpas på rapportering av överträdelser av direktiv (EU) 2015/849 om penningtvätt och finansiering av terrorism och på det skydd för personer som rapporterar sådana överträdelser som avses i del II.A i bilagan till direktiv (EU) 2019/1937. Eftersom det här direktivet upphäver direktiv (EU) 2015/849 bör hänvisningen till direktiv (EU) 2015/849 i bilaga II till direktiv (EU) 2019/1937 förstås som en hänvisning till det här direktivet. Samtidigt är det nödvändigt att upprätthålla skräddarsydda regler om rapportering av överträdelser av kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som kompletterar direktiv (EU) 2019/1937, särskilt när det gäller skyldigheten för ansvariga enheter att inrätta interna rapporteringskanaler och identifiera myndigheter som är behöriga att ta emot och följa upp rapporter om överträdelser av regler som rör förebyggande och bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

(111) Det är viktigt att ha en ny unionsomfattande och övergripande strategi för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism på unionsnivå med särskilda fastställda roller för de behöriga myndigheterna både på unionsnivå och på nationell nivå i syfte att säkerställa att samarbetet mellan dem fungerar smidigt och sker fortlöpande. Därför är det ytterst viktigt med samarbete mellan alla myndigheter med ansvar för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism på medlemsstats- och unionsnivå, och detta samarbete bör förtydligas och stärkas. Det är fortfarande medlemsstaternas ansvar att säkerställa att det på nationell nivå finns regler som gör att beslutsfattare, finansunderrättelseenheter, tillsynsorgan, inbegripet Amla, och andra behöriga myndigheter som arbetar med bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, såväl som skattemyndigheter och brottsbekämpande myndigheter när de agerar inom tillämpningsområdet för detta direktiv, har de ändamålsenliga mekanismer de behöver för att kunna samarbeta och samordna, även genom att försöka hålla nere antalet fall då behöriga myndigheter inte vill samarbeta eller överlämna information när en annan behörig myndighet så begär. Oavsett vilka mekanismer som inrättas bör ett sådant nationellt samarbete leda till ett effektivt system för att dels förhindra och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, dels förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs.

(112) För att verkningsfullt samarbete, och särskilt informationsutbyte, ska underlättas och främjas bör det finnas krav på att medlemsstaterna till kommissionen och Amla lämnar in en förteckning över sina behöriga myndigheter och kontaktuppgifter till dessa.

(113) Risken för penningtvätt och finansiering av terrorism kan upptäckas av alla tillsynsorgan med ansvar för kreditinstitut. Information av tillsynskaraktär med anknytning till kreditinstitut och finansiella institut, exempelvis information avseende lämpligheten hos direktörer och aktieägare, de interna kontrollmekanismerna, styrelseformerna eller regelefterlevnadskontroll och riskhantering, är ofta oumbärlig för en adekvat tillsyn över sådana institut med avseende på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. På liknande sätt är information om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism även viktig för tillsynen över dessa institut med avseende på andra områden. Samarbetet och informationsutbytet med tillsynsorgan som ansvarar för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och finansunderrättelseenheter bör därför utökas så att det omfattar alla behöriga myndigheter med ansvar för tillsyn över ansvariga enheter i enlighet med andra unionsrättsakter, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU ([23]), 2014/49/EU ([24]), 2014/59/EU ([25]), 2014/92/EU ([26]) och direktiv (EU) 2015/2366. För att säkerställa att det samarbetet sker på ändamålsenligt sätt bör medlemsstaterna varje år underrätta Amla om de utbyten som har ägt rum.

([22]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

([23]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

([24]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (EUT L 173, 12.6.2014, s. 149).

([25]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190).

([26]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (EUT L 257, 28.8.2014, s. 214).

(114) Samarbete med andra myndigheter som ansvarar för tillsyn över kreditinstitut enligt direktiven 2014/92/EU och (EU) 2015/2366 skulle kunna minska de oavsiktliga följderna av krav gällande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Kreditinstitut kan välja att avsluta eller begränsa sina affärsförbindelser med kunder eller kategorier av kunder för att undvika risker i stället för att ta itu med dem. Sådana riskundvikande strategier skulle kunna försvaga ramverket för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och leda till att färre misstänkta transaktioner upptäcks, eftersom de berörda kunderna då i stället måste förlita sig på mindre säkra och oreglerade betalningskanaler för att tillgodose sina ekonomiska behov. Samtidigt skulle omfattande riskundvikande strategier i banksektorn kunna leda till att vissa kategorier av enheter eller kunder inte längre har möjlighet att göra betalningar. De finansiella tillsynsorganen är de som har bäst möjlighet att identifiera situationer där kreditinstitut har vägrat ingå en affärsförbindelse trots att man kan ha varit skyldig att göra det enligt den nationella lag som införlivar direktiv 2014/92/EU eller direktiv (EU) 2015/2366 och utan motivering i dokumenterade åtgärder för kundkännedom. De finansiella tillsynsorganen bör underrätta de myndigheter som ansvarar för att säkerställa att finansiella institut följer direktiv 2014/92/EU eller direktiv (EU) 2015/2366 i denna typ av fall eller om affärsförbindelser avslutas till följd av riskundvikande strategier.

(115) Samarbete mellan finansiella tillsynsorgan och de myndigheter som ansvarar för krishantering av kreditinstitut och värdepappersföretag, till exempel utsedda myndigheter för insättningsgarantisystem och resolutionsmyndigheter, är nödvändigt för att hitta en balans mellan målet att förhindra penningtvätt i enlighet med det här direktivet med målet att skydda den finansiella stabiliteten och insättarna enligt direktiven 2014/49/EU och 2014/59/EU. Finansiella tillsynsorgan bör underrätta de utsedda myndigheterna och resolutionsmyndigheterna enligt dessa direktiv om varje fall där de identifierar en ökad sannolikhet för fallissemang eller indisponibla insättningar av skäl som rör bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Finansiella tillsynsorgan bör också underrätta dessa myndigheter om alla transaktioner, konton eller affärsförbindelser som har avbrutits tillfälligt av finansunderrättelseenheten för att göra det möjligt för de utsedda myndigheterna och resolutionsmyndigheterna att utföra sina uppgifter i händelse av ökad risk för fallissemang eller indisponibla insättningar, oavsett skälet till den ökade risken.

(116) För att underlätta denna typ av samarbete avseende kreditinstitut och finansiella institut bör Amla i samråd med Europeiska bankmyndigheten utfärda riktlinjer med specifikationer för huvuddelarna i samarbetet, till exempel om hur informationsutbytet ska gå till.

(117) Samarbetsmekanismerna bör även omfatta de myndigheter som ansvarar för tillsyn över revisorer, eftersom sådant samarbete kan göra unionens regelverk mot penningtvätt mer verkningsfullt.

(118) Informationsutbyte och tillhandahållande av bistånd mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna är av avgörande betydelse vid tillämpningen av detta direktiv. Medlemsstaterna bör därför inte förbjuda eller föreskriva orimliga eller onödigt restriktiva villkor för sådant informationsutbyte eller bistånd mellan behöriga myndigheter.

(119) Tillsynsorganen bör kunna samarbeta och utbyta konfidentiell information oavsett deras respektive karaktär eller ställning. För att kunna göra det måste det finnas en tillräcklig rättslig grund för utbyte av konfidentiell information och för samarbete. Informationsutbyte och samarbete med andra myndigheter som utövar tillsyn över ansvariga enheter enligt andra unionsrättsakter bör inte oavsiktligt hämmas av rättsosäkerhet, som kan uppstå om det inte finns uttryckliga bestämmelser på området. Förtydligande av det rättsliga ramverket är ännu viktigare eftersom tillsynen i flera fall har anförtrotts tillsynsorgan som inte ansvarar för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, såsom Europeiska centralbanken (ECB).

(120) Information som innehas av tillsynsorgan kan vara avgörande för andra behöriga myndigheters verksamhet. För att säkerställa att unionens ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är effektiv bör medlemsstaterna tillåta informationsutbyte mellan tillsynsorgan och andra behöriga myndigheter. Strikta regler bör gälla för användningen av konfidentiell information som utbyts.

(121) För att unionens ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska bli ändamålsenlig måste en rad olika behöriga myndigheter samarbeta. För att underlätta sådant samarbete bör Amla få i uppdrag att i samverkan med ECB, de europeiska tillsynsmyndigheterna, Europol, Eurojust och Eppo utarbeta riktlinjer om samarbete mellan alla behöriga myndigheter. Dessa riktlinjer bör även innehålla en beskrivning av hur andra myndigheter som utövar tillsyn över ansvariga enheter enligt andra unionsrättsakter ska agera i frågor som rör penningtvätt och finansiering av terrorism som de påträffar i utförandet av sitt arbete.

(122) Förordning (EU) 2016/679 är tillämplig på behandling av personuppgifter vid tillämpningen av detta direktiv. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ([27]) är tillämplig när unionens institutioner, organ och byråer behandlar personuppgifter vid tillämpning av detta direktiv. Alla medlemsstater erkänner att bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är ett viktigt allmänintresse. Behöriga myndigheter som ansvarar för att utreda eller lagföra penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, eller de som spårar, beslagtar eller fryser och förverkar tillgångar som härrör från brott bör följa reglerna för skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete, inklusive Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 ([28]).

(123) Det är nödvändigt att anpassningen av detta direktiv till de reviderade FATF-rekommendationerna görs med fullt iakttagande av unionsrätten, särskilt när det gäller unionens dataskyddslagstiftning, inbegripet reglerna om överföringar av personuppgifter, liksom skyddet av de grundläggande rättigheterna i enlighet med stadgan. Vissa aspekter av detta direktivs genomförande inbegriper insamling, analys, lagring och utbyte av uppgifter inom unionen och med tredjeländer. Sådan behandling av personuppgifter bör endast, med full respekt för grundläggande rättigheter, vara tillåten i de syften som anges i detta direktiv och för de åtgärder som behövs enligt detta direktiv, till exempel informationsutbyte mellan behöriga myndigheter.

(124) Den registrerade har rätt att få tillgång till de personuppgifter som behandlas inom ramen för detta direktiv. Emellertid skulle effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism allvarligt undergrävas om den registrerade fick tillgång till uppgifter med anknytning till en rapport om en misstänkt transaktion. Det kan därför vara motiverat med undantag från och begränsningar av den rätten i enlighet med artikel 23 i förordning (EU) 2016/679 och, i tillämpliga fall, artikel 25 i förordning (EU) 2018/1725. Den registrerade har rätt att begära att en sådan tillsynsmyndighet som avses i artikel 51 i förordning (EU) 2016/679 eller, i tillämpliga fall, Europeiska datatillsynsmannen kontrollerar om behandlingen är lagenlig och har rätt att söka sådan rättslig prövning som avses i artikel 79 i den förordningen. Den tillsynsmyndighet som avses i artikel 51 i förordning (EU) 2016/679 kan också agera på eget initiativ. Utan att det påverkar begränsningarna av rätten till tillgång bör tillsynsmyndigheten ha möjlighet att underrätta den registrerade om att den har utfört alla nödvändiga kontroller och om resultatet när det gäller huruvida den berörda behandlingen är tillåten.

(125) För att säkerställa att informationsutbytet mellan finansunderrättelseenheter fortsätter under tiden Amla inrättas bör kommissionen tillfälligt fortsätta att driva FIU.net. För att säkerställa att finansunderrättelseenheterna är fullt delaktiga i driften av systemet bör kommissionen stå i regelbunden kontakt med plattformen för EU:s finansunderrättelseenheter (*EU:s FIU-plattform*), en informell grupp bestående av företrädare för finansunderrättelseenheter som har varit verksam sedan 2006 och som används för att underlätta samarbete mellan finansunderrättelseenheter och för att utbyta åsikter om samarbetsrelaterade frågor.

(126) Tekniska standarder för tillsyn bör säkerställa konsekvent harmonisering inom unionen. Det är lämpligt att Amla med sin mycket specialiserade sakkunskap inom bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism anförtros att utarbeta och för kommissionen förelägga förslag till tekniska standarder för tillsyn som inte inbegriper politiska val.

(127) I syfte att säkerställa enhetlighet i finansunderrättelseenheternas och tillsynsorganens arbete bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på att fastställa indikatorer för att klassificera allvarlighetsgraden av underlåtenhet att rapportera adekvata, korrekta och aktuella uppgifter till de centrala registren. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([29]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

([27]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

([28]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

([29]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

(128) Kommissionen bör ges befogenhet att anta tekniska standarder för tillsyn som utarbetats av AMLA som specificerar kriterier för relevans och urval för fastställandet av huruvida en rapport om misstänkta transaktioner berör en annan medlemsstat; fastställer referensvärden och metod för att bedöma och klassificera ansvariga enheters inneboende och kvarvarande riskprofil samt frekvensen av översyner av riskprofilen; innehåller kriterierna för att avgöra omständigheterna för att utse en central kontaktpunkt för vissa tjänsteleverantörer och de centrala kontaktpunkternas funktioner; specificerar skyldigheterna för hem- och värdmedlemsstaternas tillsynsorgan och om hur samarbetet mellan dem ska gå till, allmänna villkor för hur tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska fungera i den finansiella sektorn, mallen för det skriftliga avtal som ska undertecknas av finansiella tillsynsorgan, eventuella ytterligare åtgärder som ska genomföras av kollegierna när koncerner omfattar ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn och villkor för deltagande av finansiella tillsynsorgan i tredjeländer; specificerar de allmänna villkoren för tillsynskollegiernas funktionssätt i den icke-finansiella sektorn, mallen för det skriftliga avtal som ska undertecknas av icke-finansiella tillsynsorgan, villkor för deltagande av icke-finansiella tillsynsorgan i tredjeländer och eventuella ytterligare åtgärder som ska genomföras av kollegierna när koncerner omfattar kreditinstitut eller finansiella institut; fastställer indikatorer för klassificering av allvarlighetsnivån i överträdelser av detta direktiv, liksom kriterier som ska beaktas när nivån på sanktionsavgifter bestäms eller när administrativa åtgärder tillämpas samt en metod för föreläggandet av löpande viten. Kommissionen bör anta de tekniska standarderna för tillsyn genom delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och i enlighet med artikel 49 i förordning (EU) 2024/1620.

(129) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter så att kommissionen kan fastställa en metod för insamling av statistik, fastställa formatet för inlämnande av uppgifter om verkligt huvudmannaskap till de centrala registret; fastställa de tekniska specifikationer och förfaranden som är nödvändiga för genomförandet av tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap på grundval av ett berättigat intresse av de centrala registren; fastställa formatet för inlämnande av uppgifter till de centraliserade automatiserade mekanismerna; fastställa de tekniska specifikationerna och förfarandena för kopplingen av medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer till bankkontoregistrens sammankopplingssystem; fastställa tekniska specifikationer och förfaranden som krävs för att sammankoppla medlemsstaternas centrala register; och fastställa tekniska specifikationer och förfaranden som krävs för att sammankoppla medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([30]).

(130) Kommissionen bör ges befogenhet att anta tekniska genomförandestandarder som utarbetats av Amla och som anger vilket format som ska användas för informationsutbyte mellan medlemsstaternas finansunderrättelseenheter och anger den mall som ska användas för ingående av samarbetsavtal mellan unionens tillsynsorgan och motparter i tredjeländer. Kommissionen bör anta de tekniska genomförandestandarderna genom genomförandeakter i enlighet med artikel 291 i EUF-fördraget och i enlighet med artikel 53 i förordning (EU) 2024/1620.

(131) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheterna och de principer som erkänns i stadgan, särskilt rätten till skydd för privat- och familjeliv, rätten till skydd av personuppgifter och näringsfriheten.

(132) Jämställdhet mellan kvinnor och män samt mångfald är grundläggande värden i unionen, och unionen har föresatt sig att främja dem i alla sina åtgärder. Även om det har gjorts framsteg på dessa områden, är det nödvändigt att göra mer för att uppnå en balanserad representation i beslutsfattandet, både på unionsnivå och på nationell nivå. Utan att det påverkar den primära tillämpningen av meritbaserade kriterier bör medlemsstaterna, när de utser cheferna för sina nationella tillsynsmyndigheter och finansunderrättelseenheter, sträva efter att säkerställa en jämn könsfördelning, mångfald och inkludering och i möjligaste mån beakta intersektionalitet mellan dessa faktorer. Medlemsstaterna bör sträva efter att säkerställa en balanserad och inkluderande representation även när de väljer sina företrädare i Amlas styrelse.

(133) När kommissionen utarbetar en rapport om utvärdering av genomförandet av detta direktiv bör den ta vederbörlig hänsyn till de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i stadgan.

([30]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

(134) Genom domstolens dom i de förenade målen C-37/20 och C-601/20, *WM and Sovim SA v Luxembourg Business Registers* ([31]), ogiltigförklarades den ändring av artikel 30.5 i direktiv (EU) 2015/849 som infördes genom direktiv (EU) 2018/843 i den mån den kräver att medlemsstaterna ska se till att information om de verkliga huvudmännen i bolag och andra juridiska enheter som bildats inom deras territorium i alla fall är tillgänglig för allmänheten. För att säkerställa rättslig klarhet är det viktigt att anpassa den bestämmelsen genom att förtydliga att endast personer eller organisationer med ett berättigat intresse bör kunna få tillgång till den informationen. Samma villkor bör gälla för tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap för truster eller liknande juridiska konstruktioner. Direktiv (EU) 2015/849 bör därför ändras. Konsekvenserna av den domen sträcker sig utöver artikel 30.5 i direktiv (EU) 2015/849 och är likartade för de bestämmelser som reglerar tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i juridiska konstruktioner. För att säkerställa att unionens ramverk på ett korrekt sätt balanserar skyddet av grundläggande rättigheter mot strävan efter att tillgodose ett legitimt allmänintresse, såsom skyddet av unionens finansiella system mot penningtvätt och finansiering av terrorism, är det således lämpligt att ändra artikel 31.4 i direktiv (EU) 2015/849. Medlemsstaterna bör ges ett år från det här direktivets ikraftträdande för att sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att införliva dessa ändringar. Med tanke på vikten av att säkerställa ett proportionellt unionsramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, bör medlemsstaterna anstränga sig att införliva dessa ändringar så snart som möjligt före utgången av den tidsfristen.

(135) Med hänsyn till behovet av att snarast möjligt genomföra en harmoniserad strategi för tillgång till centrala register på grundval av påvisandet av ett berättigat intresse, bör de relevanta bestämmelserna införlivas av medlemsstaterna senast den 10 juli 2026. Eftersom antalet ansökningar som ska behandlas av de enheter som ansvarar för de centrala registren sannolikt kommer att nå en topp under den inledande perioden av tillämpningen av det nya systemet för tillgång på grundval av påvisandet av berättigat intresse, bör dock tidsfristerna för att bevilja sådan tillgång inte gälla under de första fyra månaderna av tillämpningen av det nya systemet. Medlemsstaterna bör inrätta gemensamma åtkomstpunkter för information om fastighetsregister senast den 10 juli 2029. Centraliserade automatiserade mekanismer som gör det möjligt att identifiera innehavare av bankkontot eller betalkonton, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack bör också vara sammankopplade senast detta datum.

(136) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att inrätta en samordnad och samstämmig mekanism för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(137) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument ([32]), har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.

(138) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav ett yttrande den 22 september 2021 ([33]).

(139) Direktiv (EU) 2015/849 bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

([31]) Domstolens dom av den 22 november 2022, WM och Sovim SA mot Luxembourg Business Registers, de förenade målen C-37/20 och C-601/20, ECLI:EU:C:2022:912.
([32]) EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.
([33]) EUT C 524, 29.12.2021, s. 10.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

Innehåll, tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

Innehåll

I detta direktiv fastställs regler för följande:

a) Åtgärder för sektorer där det finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism på nationell nivå.

b) Krav avseende registrering, identifiering och kontroll av ansvariga enheters företagsledning och verkliga huvudmän.

c) Identifiering av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism på unions- och medlemsstatsnivå.

d) Inrättande av och tillgång till register över verkligt huvudmannaskap och bankkonton samt tillgång till information om fastigheter.

e) Finansunderrättelseenheternas ansvarsområden och uppgifter.

f) Ansvarsområden och uppgifter för organ som utövar tillsyn över ansvariga enheter.

g) Samarbete mellan behöriga myndigheter och samarbete med myndigheter som omfattas av andra unionsrättsakter.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv ska definitionerna i artikel 2.1 i förordning (EU) 2024/1624 gälla.

Dessutom gäller följande definitioner:

1. *finansiellt tillsynsorgan*: ett tillsynsorgan som ansvarar för kreditinstitut och finansiella institut.

2. *icke-finansiellt tillsynsorgan*: ett tillsynsorgan som ansvarar för den icke-finansiella sektorn.

3. *icke-finansiell sektor*: de ansvariga enheter som förtecknas i artikel 3.3 i förordning (EU) 2024/1624.

4. *ansvarig enhet*: en fysisk eller juridisk person som förtecknas i artikel 3 i förordning (EU) 2024/1624 som inte är undantagen enligt artikel 4, 5, 6 eller 7 i den förordningen.

5. *hemmedlemsstat*: den medlemsstat där den ansvariga enhetens säte är beläget eller, om en ansvarig enhet inte har något säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.

6. *värdmedlemsstat*: en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten där en ansvarig enhet driver en etablering, såsom ett dotterföretag eller en filial, eller där den ansvariga enheten bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster genom en infrastruktur.

7. *tullmyndigheter*: tullmyndigheter enligt definitionen i artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 ([34]) och de behöriga myndigheterna enligt definitionen i artikel 2.1 g i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 ([35]).

8. *tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism*: en permanent struktur för samarbete och informationsutbyte för att utöva tillsyn över koncerner eller enheter som verkar i en värdmedlemsstat eller ett tredjeland.

9. *utkast till nationell åtgärd*: texten till en rättsakt, oavsett dess form, som när den har antagits kommer att ha rättslig verkan, varvid texten befinner sig i ett förberedande skede då materiella ändringar fortfarande kan göras.

10. *värdepapperskonto*: ett värdepapperskonto enligt definitionen i artikel 2.1.28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 ([36]).

11. *värdepapper*: finansiella instrument enligt definitionen i artikel 4.1.15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ([37]).

AVSNITT 2

Nationella åtgärder i sektorer där det finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism

Artikel 3

Identifiering av riskutsatta sektorer på nationell nivå

1. Om en medlemsstat identifierar att det utöver i ansvariga enheter finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism i enheter i andra sektorer får den besluta att tillämpa hela eller delar av förordning (EU) 2024/1624 även på dessa andra enheter.

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om sin avsikt att tillämpa hela eller delar av förordning (EU) 2024/1624 även på enheter i andra sektorer. En sådan underrättelse bör åtföljas av följande:

a) En motivering till riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som ligger till grund för den aktuella avsikten.

b) En bedömning av vilka konsekvenser en sådan tillämpning skulle få på tillhandahållandet av tjänster på den inre marknaden.

c) De krav i förordning (EU) 2024/1624 som medlemsstaten avser att tillämpa på dessa enheter.

d) Texten till utkastet till nationella åtgärder, samt eventuella uppdateringar därav om medlemsstaten avsevärt har ändrat dessa anmälda åtgärders omfattning, innehåll eller genomförande.

3. Medlemsstaterna ska skjuta upp antagandet av nationella åtgärder i sex månader från den dag då underrättelsen som avses i punkt 2 sker.

Det uppskjutande som avses i första stycket i denna punkt ska inte tillämpas i fall där den nationella åtgärden syftar till att hantera ett allvarligt och aktuellt hot om penningtvätt eller finansiering av terrorism. I det fallet ska den underrättelse som avses i punkt 2 åtföljas av en motivering till varför medlemsstaten inte kommer att skjuta upp dess antagande.

4. Före utgången av den period som avses i punkt 3 ska kommissionen efter samråd med den myndighet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som inrättats genom förordning (EU) 2024/1620 (Amla) avge ett detaljerat yttrande om huruvida den planerade åtgärden

([34]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).
([35]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1672 av den 23 oktober 2018 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur unionen och om upphävande av förordning (EG) nr 1889/2005 (EUT L 284, 12.11.2018, s. 6).
([36]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (EUT L 257, 28.8.2014, s. 1).
([37]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

a) är lämplig för att motverka de risker som identifierats, särskilt huruvida riskerna som medlemsstaten identifierat rör den inre marknaden,

b) kan ge upphov till hinder för den fria rörligheten för tjänster eller kapital eller tjänsteleverantörers etableringsfrihet inom den inre marknaden som inte står i proportion till de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som det är meningen att bestämmelsen ska minska.

Kommissionen ska i det detaljerade yttrande som avses i första stycket även ange om kommissionen har för avsikt att föreslå åtgärder på unionsnivå.

5. I de fall då kommissionen inte finner det lämpligt att föreslå åtgärder på unionsnivå ska den berörda medlemsstaten inom två månader från det att det detaljerade yttrandet som avses i punkt 4 mottagits underrätta kommissionen om vilken åtgärd den planerar att vidta avseende detta. Kommissionen ska lämna synpunkter på den åtgärd som medlemsstaten föreslår.

6. I de fall då kommissionen meddelar att den har för avsikt att föreslå åtgärder på unionsnivå i enlighet med punkt 4 andra stycket ska den berörda medlemsstaten avstå från att anta de nationella åtgärder som avses i punkt 2 d, såvida inte dessa nationella åtgärder syftar till att hantera ett allvarligt och aktuellt hot om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

7. Om medlemsstaterna den 9 juli 2024 redan tillämpar nationella bestämmelser som införlivar direktiv (EU) 2015/849 på andra sektorer än ansvariga enheter får de tillämpa hela eller delar av förordning (EU) 2024/1624 även på de sektorerna.

Senast den 10 januari 2028 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om vilka sektorer som på nationell nivå identifierats enligt första stycket i denna punkt och på vilka kraven i förordning (EU) 2024/1624 ska tillämpas, åtföljt av en motivering till varför det finns risk för penningtvätt och finansiering av terrorism i dessa sektorer. Senast sex månader efter att sådan underrättelse har mottagits ska kommissionen efter samråd med Amla avge ett detaljerat yttrande enligt punkt 4. Om kommissionen inte finner det lämpligt att föreslå åtgärder på unionsnivå ska punkt 5 tillämpas.

8. Senast den 10 juli 2028 och därefter varje år ska kommissionen sammanställa och i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra en förteckning över de sektorer som medlemsstaterna har beslutat att hela eller delar av förordning (EU) 2024/1624 ska tillämpas på.

Artikel 4

Krav som rör vissa tjänsteföretag

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att valutaväxlings- och checkinlösningskontor samt tjänsteleverantörer till truster eller bolag antingen har tillstånd eller är registrerade.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla tillhandahållare av speltjänster är reglerade.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att andra ansvariga enheter än de som avses i punkterna 1 och 2 omfattas av minimikrav på registrering som gör det möjligt för tillsynsorgan att identifiera dem.

Första stycket ska inte tillämpas om andra ansvariga enheter än de som avses i punkterna 1 och 2 omfattas av tillståndsplikt eller registreringskrav enligt andra unionsrättsakter, eller av nationella regler som reglerar tillträdet till yrket eller underställer det licensierings- eller registreringskrav som gör det möjligt för tillsynsorganen att identifiera dem.

Artikel 5

Krav avseende beviljande av uppehållsrätt i utbyte mot investering

1. Medlemsstater vars nationella rätt tillåter beviljande av uppehållsrätt i utbyte mot alla typer av investeringar, såsom kapitalöverföringar, köp eller hyra av egendom, investeringar i statsobligationer, investeringar i företagsenheter, donation eller tilldelning av en verksamhet som bidrar till det allmänna bästa samt bidrag till statsbudgeten, ska införa åtminstone följande åtgärder för att minska de därmed sammanhängande riskerna för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism:

a) En riskhanteringsprocess, inbegripet identifiering, klassificering och minskning av risker under samordning av en utsedd myndighet.

b) Åtgärder för att minska de risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism som är förknippade med dem som ansöker om att beviljas uppehållsrätt i utbyte mot investeringar, inbegripet

i) kontroller av sökandens profil som utförs av den utsedda myndigheten, inbegripet inhämtande av information om medlens ursprung och ursprunget till sökandens förmögenhet,

ii) verifiering av information om sökande mot information som innehas av de behöriga myndigheter som avses i artikel 2.1.44 a och c i förordning (EU) 2024/1624, med förbehåll för att tillämplig nationell straffprocessrätt respekteras, och mot förteckningar över personer och enheter som är föremål för unionens restriktiva åtgärder,

iii) regelbundna översyner av sökande med medelhög och hög risk.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa övervakning av genomförandet av den riskhanteringsprocess som avses i punkt 1 a, inklusive genom att bedöma den årligen.

3. Medlemsstaterna ska anta och genomföra de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel på ett sätt som är förenligt med de risker som identifierats i den riskbedömning som utförts i enlighet med artikel 8.

4. Medlemsstaterna ska offentliggöra en årlig rapport om de risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism som är förknippade med beviljande av uppehållsrätt i utbyte mot investeringar. Dessa rapporter ska göras allmänt tillgängliga och åtminstone innehålla uppgifter om:

a) Antalet mottagna ansökningar och om sökandenas ursprungsländer.

b) Antalet uppehållstillstånd som beviljats och antalet ansökningar om uppehållstillstånd som avslagits och skälen för dessa avslag.

c) All utveckling som konstaterats rörande de risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippade med beviljande av uppehållsrätt i utbyte mot investeringar.

5. Senast den 10 juli 2028, ska medlemsstaterna till kommissionen anmäla de åtgärder som antagits enligt punkt 1 i denna artikel. Anmälan ska innehålla en förklaring till åtgärderna baserad på den relevanta riskbedömning som medlemsstaterna utfört enligt artikel 8.

6. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra de åtgärder som medlemsstaterna anmält enligt punkt 5.

7. Senast den 10 juli 2030 ska kommissionen offentliggöra en rapport med en bedömning av de åtgärder som anmälts enligt punkt 5 och som syftar till att minska riskerna för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, och vid behov utfärda rekommendationer.

Artikel 6

Kontroller av företagsledning och verkliga huvudmän i vissa ansvariga enheter

1. Medlemsstaterna ska kräva att tillsynsorganen verifierar att personerna i företagsledningen i de ansvariga enheter som avses i artikel 4.1 och 4.2 samt finansiella holdingföretag med blandad verksamhet, och de verkliga huvudmännen för dessa enheter, har gott anseende och agerar med ärlighet och integritet. Personerna i företagsledningen för sådana enheter ska även besitta de kunskaper och den kompetens som de behöver för att kunna utföra sina uppgifter.

2. Vad gäller sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a, b, d, e, f och h–o i förordning (EU) 2024/1624 ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorganen vidtar nödvändiga åtgärder för att förhindra att personer som dömts för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller för finansiering av terrorism och deras medhjälpare erhåller yrkeslegitimation inneha ledande befattningar i eller är verkliga huvudmän för sådana ansvariga enheter.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen, utifrån riskkänslighetsanalyser, verifierar att kraven i punkterna 1 och 2 fortsätter att vara uppfyllda. De ska särskilt verifiera att företagsledningen för de ansvariga enheter som avses i punkt 1 har gott anseende, agerar med ärlighet och integritet och innehar de kunskaper och den kompetens som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter i de fall då det finns rimliga skäl att misstänka att penningtvätt eller finansiering av terrorism, eller försök till sådana brott, förekommer eller har förekommit eller då det finns en förhöjd risk för att sådana brott begås i en ansvarig enhet.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen har befogenhet att begära att personer som dömts för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism ska entledigas från ledande befattningar i sådana ansvariga enheter som avses i punkterna 1 och 2. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen har befogenhet att entlediga eller påföra ett tillfälligt förbud för personer i ledningen för de ansvariga enheter som avses i punkt 1 och som inte anses ha gott anseende, agera med ärlighet och integritet eller inneha de kunskaper och den kompetens som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter.

5. Medlemsstater ska säkerställa att tillsynsorganen har befogenhet att bryta alla kopplingar mellan personer som är dömda för penningtvätt, relevanta förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, som är verkliga huvudmän för sådana ansvariga enheter som avses i punkterna 1 och 2, och ansvariga enheter, inklusive genom att ge tillsynsorganen befogenhet att begära att dessa verkliga huvudmäns innehav i ansvariga enheter avyttras.

6. För tillämpningen av denna artikel ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorganen eller andra myndigheter som på nationell nivå är behöriga att göra bedömningar av de krav som är tillämpliga på de personer som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel i enlighet med nationell rätt kontrollerar den centrala databasen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt artikel 11 i förordning (EU) 2024/1620 och om en relevant fällande dom förekommer i kriminalregistret för den berörda personen. Allt utbyte av information för dessa ändamål ska ske i enlighet med rambeslut 2009/315/RIF och beslut 2009/316/RIF i den form som de har genomförts i nationell rätt.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att beslut som fattas av tillsynsorgan i enlighet med denna artikel är föremål för effektiva överklagandeförfaranden, inbegripet rättslig prövning.

8. Senast den 10 juli 2029 ska Amla utfärda riktlinjer om följande:

a) Kriterier för att bedöma gott anseende, ärlighet och integritet som anges i punkt 1.

b) Kriterier för att bedöma kunskaper och kompetens som anges i punkt 1.

c) Tillsynsorganens konsekventa tillämpning av de befogenheter som tilldelats dem enligt denna artikel.

Vid utarbetandet av de riktlinjer som avses i första stycket ska Amla ta hänsyn till särdragen i varje sektor där de ansvariga enheterna är verksamma.

9. Medlemsstaterna ska tillämpa denna artikel med avseende på de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 n och o i förordning (EU) 2024/1624 från och med den 10 juli 2029.

AVSNITT 3

Riskbedömning

Artikel 7

Riskbedömning på unionsnivå

1. Kommissionen ska göra en bedömning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs som påverkar den inre marknaden och berör gränsöverskridande verksamhet.

2. Kommissionen ska i detta syfte senast den 10 juli 2028, utarbeta en rapport i vilken dessa risker identifieras, analyseras och bedöms på unionsnivå. Kommissionen ska därefter uppdatera sin rapport vart fjärde år. Vid behov får kommissionen uppdatera delar av rapporten oftare.

Om kommissionen, vid uppdateringen av sin rapport, identifierar nya risker får den rekommendera medlemsstaterna att överväga att uppdatera sina nationella riskbedömningar, eller genomföra sektorsspecifika riskbedömningar, enligt artikel 8 för att bedöma dessa risker.

Den rapport som avses i första stycket ska offentliggöras, med undantag för de delar som innehåller säkerhetsskydds-klassificerade uppgifter.

3. Den rapport som avses i punkt 1 ska omfatta åtminstone följande:

a) De områden och sektorer på den inre marknaden som är utsatta för risker för penningtvätt och finansiering av terrorism.

b) Arten och nivån på de risker som förknippas med varje område och sektor.

c) De metoder som oftast används för att tvätta vinster från olaglig verksamhet, inbegripet, i förekommande fall, de som särskilt används i transaktioner mellan medlemsstater och tredjeländer, oberoende av om ett tredjeland har identifierats i enlighet med kapitel III avsnitt 2 i förordning (EU) 2024/1624.

d) En bedömning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippade med juridiska personer och juridiska konstruktioner, inbegripet den riskexponering som härrör från utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner.

e) Riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs.

4. Kommissionen ska utfärda rekommendationer till medlemsstaterna om lämpliga åtgärder för att ta itu med de identifierade riskerna. Om medlemsstaterna beslutar att inte tillämpa rekommendationerna inom sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska de anmäla detta till kommissionen och tillhandahålla en detaljerad motivering med angivande av skälen för ett sådant beslut.

5. Senast den 10 juli 2030 och därefter vartannat år ska Amla i enlighet med artikel 55 i förordning (EU) 2024/1620 lämna ett yttrande till kommissionen om de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar unionen. Amla får avge yttranden eller uppdateringar av sina tidigare yttranden oftare, om den anser det lämpligt. Yttrandena från Amla ska offentliggöras, med undantag för de delar som innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

6. Vid genomförandet av den bedömning som avses i punkt 1 ska kommissionen organisera arbetet på unionsnivå, beakta de yttranden som avses i punkt 5 samt engagera medlemsstaternas experter på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, företrädare för nationella tillsynsmyndigheter och finansunderrättelseenheter, Amla och andra organ på unionsnivå samt, när så är lämpligt, andra berörda parter.

7. Inom två år från det att rapporten som avses i punkt 2 har antagits och därefter vart fjärde år ska kommissionen lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om de åtgärder som vidtagits på grundval av rapportens resultat.

Artikel 8

Nationell riskbedömning

1. Varje medlemsstat ska genomföra en nationell riskbedömning för att identifiera, bedöma, förstå och minska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism samt de risker för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs som påverkar den. Den ska hålla riskbedömningen uppdaterad och se över den minst vart fjärde år.

Om medlemsstaterna anser att risksituationen så kräver får de se över den nationella riskbedömningen oftare eller utföra särskilda sektoriella riskbedömningar.

2. Varje medlemsstat ska utse en myndighet eller inrätta en mekanism för att samordna de nationella åtgärderna mot de risker som avses i punkt 1. Myndighetens namn eller en beskrivning av mekanismen ska meddelas kommissionen. Kommissionen ska offentliggöra förteckningen över de utsedda myndigheterna eller de inrättade mekanismerna i *Europeiska unionens officiella tidning*.

3. När medlemsstaterna gör de nationella riskbedömningar som avses i punkt 1 i den här artikeln ska de beakta den rapport som avses i artikel 7.2, inbegripet de sektorer och produkter som omfattas av rapporten och rapportens resultat.

4. Medlemsstaterna ska använda den nationella riskbedömningen för att

a) förbättra sina åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, särskilt genom att identifiera områden där ansvariga enheter ska vidta strängare åtgärder i linje med en riskbaserad metod, i tillämpliga fall med angivande av vilka åtgärder som ska vidtas,

b) där så är lämpligt identifiera sektorer eller områden med mindre eller större risk för penningtvätt och finansiering av terrorism,

c) bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hos varje typ av juridisk person som är etablerad inom deras territorium och varje typ av juridisk konstruktion som regleras av nationell rätt, eller som förvaltas inom deras territorium eller vars förvaltare, eller personer som innehar en likvärdig ställning i liknande juridiska konstruktioner, är

bosatta på deras territorium; och få en förståelse för den riskexponering som härrör från utländska juridiska personer och utländska juridiska konstruktioner,

d) besluta om fördelning och prioritering av resurser för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs,

e) säkerställa att lämpliga regler utarbetas för varje sektor eller område alltefter risken för penningtvätt och finansiering av terrorism,

f) skyndsamt göra lämplig information tillgänglig för behöriga myndigheter och ansvariga enheter för att underlätta deras egna bedömningar av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism samt den bedömning av riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner inte verkställs eller att de kringgås som avses i artikel 10 i förordning (EU) 2024/1624.

I den nationella riskbedömningen ska medlemsstaterna beskriva den institutionella strukturen och de allmänna förfarandena i sina system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inklusive finansunderrättelseenheter, skattemyndigheter och åklagare, mekanismerna för samarbete med motparter inom unionen eller i tredjeländer samt de tilldelade personella och finansiella resurserna i den mån denna information finns tillgänglig.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa ett lämpligt deltagande av behöriga myndigheter och berörda parter när de utför sina nationella riskbedömningar.

6. Medlemsstaterna ska göra resultaten av sina nationella riskbedömningar, inbegripet uppdateringarna och översynerna av dem, tillgängliga för kommissionen, Amla och de övriga medlemsstaterna. En medlemsstat får tillhandahålla relevant ytterligare information, när så är lämpligt, till den medlemsstat som utför riskbedömningen. En sammanfattning av resultaten av bedömningen ska offentliggöras. Denna sammanfattning får inte innehålla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Dokument som sprids eller offentliggörs enligt denna punkt får inte innehålla någon information som gör det möjligt att identifiera någon fysisk person eller namnge någon juridisk person.

Artikel 9

Statistik

1. Medlemsstaterna ska föra omfattande statistik över frågor av betydelse för effektiviteten hos deras ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i syfte att utvärdera dessa ramars effektivitet.

2. Den statistik som avses i punkt 1 i denna artikel ska omfatta följande:

a) Uppgifter om storlek och betydelse när det gäller de olika sektorer som omfattas av detta direktiv, inbegripet antalet fysiska och juridiska personer samt varje sektors ekonomiska betydelse.

b) Uppgifter om rapportering, utredningar och rättsliga faser i det nationella systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats till finansunderrättelseenheten, uppföljningen av dessa rapporter, informationen om gränsöverskridande förflyttningar av kontanter som överlämnats till finansunderrättelseenheten i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672 tillsammans med uppföljningen av den inlämnade informationen och, på årsbasis, antalet fall som utretts, antalet personer som åtalats, antalet personer som dömts för penningtvätt eller finansiering av terrorism, typ av förbrott identifierade i enlighet med artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 ([38]) där sådana uppgifter finns tillgängliga, samt värdet i euro på egendom som har frysts, beslagtagits eller förverkats.

c) Antalet och procentandelen rapporter om misstänkta transaktioner som leder till spridning till andra behöriga myndigheter, och när så är tillämpligt, antalet och procentandelen rapporter som leder till vidare utredning, tillsammans med årsrapporten som upprättats av finansunderrättelseenheten enligt artikel 27.

([38]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 av den 23 oktober 2018 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser (EUT L 284, 12.11.2018, s. 22).

d) Uppgifter om antalet gränsöverskridande begäranden om uppgifter som har gjorts, tagits emot, avslagits och helt eller delvis besvarats av finansunderrättelseenheten, enligt specificerad redovisning per land som skickat eller mottagit begäran.

e) Antalet begäranden om ömsesidig rättshjälp eller andra internationella begäranden om uppgifter rörande verkliga huvudmän och bankkontouppgifter som avses i kapitel IV i förordning (EU) 2024/1624 och avsnitt 1 och 2 i kapitel II i detta direktiv som mottagits från eller skickats till motsvarande enheter utanför unionen uppdelade per behörig myndighet och land.

f) Personalresurser som anslagits till tillsynsmyndigheter samt till finansunderrättelseenheten för att fullgöra de uppgifter som anges i artikel 19.

g) Antalet tillsynsåtgärder på plats och på distans, antalet överträdelser som konstaterats på grundval av tillsynsåtgärder som vidtagits, sanktionsavgifter som ålagts och löpande viten som förelagts eller administrativa åtgärder som tillämpats av tillsynsmyndigheter och självreglerande organ enligt avsnitt 4 i kapitel IV.

h) Antal och typ av överträdelser som konstaterats med avseende på skyldigheterna i kapitel IV i förordning (EU) 2024/1624 och sanktionsavgifter som ålagts eller administrativa åtgärder som tillämpats med avseende på dessa överträdelser, antalet avvikelser som rapporterats till det centrala register som avses i artikel 10 i detta direktiv, samt antalet kontroller som enheten med ansvar för det centrala registret utfört, eller som någon utfört på dess vägnar, i enlighet med artikel 10.11 i detta direktiv.

i) Följande information om genomförandet av artikel 12:

   i) Antalet ansökningar om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i centrala register på grundval av de kategorier som anges i artikel 12.2.

   ii) Den procentandel ansökningar om tillgång till uppgifter som avslås inom varje kategori som anges i artikel 12.2.

   iii) En sammanfattning av de kategorier av personer som beviljats tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i enlighet med artikel 12.2 andra stycket.

j) Antalet sökningar i bankkontoregister och datasökningssystem som gjorts av behöriga myndigheter, uppdelade per kategori av behörig myndighet, och antalet sökningar i sammankopplingen av bankkontoregister som gjorts av finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter.

k) Följande uppgifter om genomförandet av riktade ekonomiska sanktioner:

   i) Värdet av frysta medel eller andra tillgångar, uppdelat efter typ.

   ii) De personalresurser som tilldelas myndigheter som är behöriga att genomföra och verkställa riktade ekonomiska sanktioner.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att den statistik som avses i punkt 2 samlas in och överlämnas till kommissionen varje år. Den statistik som avses i punkt 2 a, c, d och f ska även överlämnas till Amla.

Amla ska lagra denna statistik i sin databas i enlighet med artikel 11 i förordning (EU) 2024/1620.

4. Senast den 10 juli 2029 ska Amla anta ett yttrande riktat till kommissionen om de metoder som använts för insamling av den statistik som avses i punkt 2 a, c, d, f och g.

5. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa av metoder för insamling av statistiken som avses i punkt 2 i denna artikel och bestämmelserna om dess översändande till kommissionen och till Amla. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 72.2.

6. Senast den 10 juli 2030 och därefter vartannat år ska kommissionen offentliggöra en rapport som sammanfattar och förklarar den statistik som avses i punkt 2 och göra den tillgänglig på sin webbplats.

KAPITEL II

REGISTER

AVSNITT 1

Centrala register över verkligt huvudmannaskap

Artikel 10

Centrala register över verkligt huvudmannaskap

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att uppgifter om verkligt huvudmannaskap som avses i artikel 62 i förordning (EU) 2024/1624, förklaringen enligt artikel 63.4 i den förordningen och information om arrangemang för nominella företrädare som avses i artikel 66 i den förordningen finns i ett centralt register i den medlemsstat där den juridiska enheten har skapats eller där förvaltaren av en uttrycklig trust eller personen som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion har sitt säte eller bosättningsort eller från vilken den juridiska konstruktionen administreras. Sådana krav ska inte tillämpas på sådana juridiska enheter eller konstruktioner som avses i artikel 65 i förordning (EU) 2024/1624.

De uppgifter som återfinns i de centrala register över verkligt huvudmannaskap som avses i första stycket (*centrala register*) ska vara tillgängliga i maskinläsbart format och samlas in i enlighet med de genomförandeakter som avses i punkt 6.

2. Genom undantag från punkt 1 första stycket ska medlemsstaterna säkerställa att de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som avses i artikel 62 i förordning (EU) 2024/1624, för utländska juridiska enheter och utländska juridiska konstruktioner som avses i artikel 67 i den förordningen, finns i ett centralt register i medlemsstaten i enlighet med de villkor som fastställs i artikel 67 i den förordningen. Medlemsstaterna ska också säkerställa att det centrala registret innehåller en indikation om vilken situation som anges i artikel 67.1 i förordning 2024/1624 som utlöser registreringen av den utländska juridiska enheten eller den utländska juridiska konstruktionen.

3. Om förvaltarna av en uttrycklig trust eller personer som innehar en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion är etablerade eller bosatta i olika medlemsstater ska ett intyg om registrering eller ett utdrag med de uppgifter om verkligt huvudmannaskap som en medlemsstat har i ett centralt register vara tillräckligt för att registreringsskyldigheten ska vara uppfylld.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren har befogenhet att begära från juridiska enheter, förvaltare av alla uttryckliga truster och personer som har en likvärdig ställning i en liknande juridisk konstruktion och deras juridiska och verkliga huvudmän, alla uppgifter som krävs för att identifiera och verifiera deras verkliga huvudmän, inklusive styrelsens resolutioner och protokoll från deras möten, avtal om partnerskap, trustavtal, fullmakt eller andra avtalsmässiga överenskommelser och dokumentation.

5. När ingen person har identifierats som den verkliga huvudmannen enligt artikel 63.3 och 64.6 i förordning (EU) 2024/1624 ska det centrala registret innehålla följande:

a) En förklaring om att det inte finns en verklig huvudman eller att r de verkliga huvudmännen inte har kunnat fastställas, åtföljt av en motsvarande motivering i enlighet med artiklarna 63.4 a och 64.7 a i förordning (EU) 2024/1624.

b) Detaljer om alla de fysiska personer som är ledande befattningshavare i den juridiska enheten motsvarande de uppgifter som krävs enligt artikel 62.1 andra stycket a i förordning (EU) 2024/1624.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de uppgifter som avses i första stycket a är tillgängliga för behöriga myndigheter och för Amla för gemensamma analyser enligt artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620, för självreglerande organ och för ansvariga enheter. Ansvariga enheter ska dock endast ha tillgång till den förklaring som lämnats av den juridiska enheten eller konstruktionen om de rapporterar en avvikelse enligt artikel 24 i förordning (EU) 2024/1624 eller lägger fram bevis för de åtgärder som de har vidtagit för att fastställa de verkliga huvudmännen för den juridiska enheten eller juridiska konstruktionen; i dessa fall ska de även kunna få tillgång till motiveringen.

6. Senast den 10 juli 2025 ska kommissionen fastställa, genom genomförandeakter, formatet för inlämnandet av uppgifter om verkligt huvudmannaskap i enlighet med artikel 62 i förordning (EU) 2024/1624 till det centrala registret, inklusive en checklista med minimikrav för de uppgifter som ska granskas av enheten med ansvar för det centrala registret. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 72.2 i detta direktiv.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i de centrala registren är adekvata, korrekta och aktuella, och ska införa mekanismer för detta. För detta ändamål ska medlemsstaterna tillämpa minst följande krav:

a) Enheter med ansvar för de centrala registren ska inom rimlig tid efter det att uppgifter om verkligt huvudmannaskap lämnats in och därefter regelbundet verifiera att sådana uppgifter är adekvata, korrekta och aktuella.

b) Behöriga myndigheter ska, om så är lämpligt och i den mån som detta krav inte i onödan inkräktar på deras funktioner, rapportera till enheterna med ansvar för de centrala registren eventuella avvikelser som de hittar mellan de uppgifter som finns tillgängliga i de centrala registren och de uppgifter som finns tillgängliga för dem.

Omfattningen av och frekvensen för den verifiering som avses i första stycket a i denna punkt ska stå i proportion till de risker som är förknippade med de kategorier av juridiska enheter och juridiska konstruktioner som identifierats i enlighet med artikel 7.3 d och artikel 8.4 c.

Senast den 10 juli 2028 ska kommissionen utfärda rekommendationer om de metoder och förfaranden som ska användas av enheter med ansvar för centrala register för att verifiera uppgifter om verkligt huvudmannaskap och av ansvariga enheter och behöriga myndigheter för att identifiera och rapportera avvikelser avseende uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att uppgifterna i de centrala registren inbegriper alla ändringar av det verkliga huvudmannaskapet för juridiska enheter och juridiska konstruktioner och av arrangemang för nominella företrädare som sker efter deras första registrering i det centrala registret.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren kontrollerar huruvida uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i dessa register avser personer eller enheter som utpekats i samband med riktade ekonomiska sanktioner. Sådan verifiering ska ske omedelbart efter ett utpekande i samband med riktade ekonomiska sanktioner och därefter med jämna mellanrum.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de uppgifter som finns i de centrala registren innehåller en indikation om att den juridiska enheten har samröre med personer eller enheter som är föremål för riktade ekonomiska sanktioner i någon av följande situationer:

a) En juridisk enhet eller juridisk konstruktion är föremål för riktade ekonomiska sanktioner.

b) En juridisk enhet eller juridisk konstruktion kontrolleras av en person eller enhet som är föremål för riktade ekonomiska sanktioner.

c) En verklig huvudman för en juridisk enhet eller juridisk konstruktion är föremål för riktade ekonomiska sanktioner.

Den indikation som avses i andra stycket i denna punkt ska vara synlig för alla personer eller enheter som beviljats tillgång till den information som finns i det centrala registret enligt artiklarna 11 och 12 och ska fortsätta att gälla tills de riktade ekonomiska sanktionerna har upphävts.

10. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren, inom 30 arbetsdagar efter det att en avvikelse har rapporterats av en behörig myndighet eller av en ansvarig enhet, vidtar lämpliga åtgärder för att korrigera den avvikelse som rapporterats enligt artikel 24 i förordning (EU) 2024/1624, inbegripet genom att ändra uppgifterna i de centrala registren om enheten kan verifiera uppgifterna om verkligt huvudmannaskap. Ett särskilt omnämnande av det faktum att det finns rapporterade avvikelser ska tas med i de centrala registren till dess att avvikelsen har korrigerats och vara synligt för alla personer eller enheter som beviljats tillgång enligt artiklarna 11 och 12 i detta direktiv.

Om avvikelsen är komplex och enheterna med ansvar för de centrala registren inte kan korrigera den inom 30 arbetsdagar, ska de registrera ärendet och de insatser som har vidtagits och vidta alla nödvändiga åtgärder för att korrigera avvikelsen så snart som möjligt.

11. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheten med ansvar för det centrala registret har befogenhet, antingen direkt eller genom ansökan hos en annan myndighet, inbegripet rättsliga myndigheter, att utföra kontroller, inbegripet inspektioner på plats vid juridiska enheters affärslokaler eller säte, i syfte att fastställa enhetens aktuella verkliga huvudmannaskap och för att verifiera att de uppgifter som lämnats till det centrala registret är korrekta, adekvata och aktuella. Den rätt som enheten med ansvar för det centrala registret har att verifiera sådana uppgifter om verkligt huvudmannaskap får inte begränsas, hindras eller uteslutas.

Om förvaltaren av en trust eller den person som innehar en likvärdig ställning är en ansvarig enhet som avses i artikel 3.3 a, b eller c i förordning (EU) 2024/1624 ska medlemsstaterna säkerställa att enheten med ansvar för det centrala registret också har befogenhet att utföra kontroller, inbegripet inspektioner på plats, i affärslokaler eller sätet för förvaltaren av trusten eller personen i motsvarande ställning. Dessa kontroller ska vara förenliga med minst följande skyddsregler:

a) När det gäller fysiska personer ska, om affärslokalerna eller sätet är detsamma som den fysiska personens privata bostad, inspektionen på plats omfattas av förhandstillstånd från rättsliga myndigheter.

b) Alla förfarandegarantier som finns i medlemsstaten för att skydda konfidentialitet vid juridisk rådgivning ska respekteras, och tillgång får inte ges till information som skyddas av konfidentialitet vid juridisk rådgivning.

Medlemsstaterna ska säkerställa att enheter med ansvar för de centrala registren har befogenhet att begära information från andra register, även i tredjeländer, i den utsträckning som sådan informationen är nödvändig för att sådana enheter ska kunna utföra sina uppgifter.

12. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheter med ansvar för centrala register förfogar över de automatiserade mekanismer som är nödvändiga för att utföra sådan verifiering som avses i punkt 7 a, och punkt 9, även genom att jämföra de uppgifter som finns i sådana register med information som innehas av andra källor.

13. Medlemsstaterna ska säkerställa att om en verifiering som avses i punkt 7 a utförs vid tidpunkten för inlämnandet av uppgifter om verkligt huvudmannaskap, och sådan verifiering leder till att en enhet med ansvar för ett centralt register drar slutsatsen att det finns inkonsekvenser eller fel i uppgifterna om verkligt huvudmannaskap, ska den enheten med ansvar för ett centralt register kunna dra tillbaka eller vägra att utfärda ett giltigt intyg om registrering.

14. Medlemsstaterna ska säkerställa att om en verifiering som avses i punkt 7 a utförs efter inlämnandet av uppgifter om verkligt huvudmannaskap, och verifieringen leder till att en enhet med ansvar för ett centralt register drar slutsatsen att uppgifterna inte längre är adekvata, korrekta och aktuella, ska enheten med ansvar för det centrala registret tillfälligt kunna upphäva giltigheten för intyget om registrering till dess att den anser att uppgifterna om det verkliga huvudmannaskapet är i ordning, utom när inkonsekvenserna är begränsade till skrivfel, olika sätt att translitterera eller mindre felaktigheter som inte påverkar identifieringen av de verkliga huvudmännen eller deras förmånsintresse.

15. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheten med ansvar för det centrala registret har befogenhet att tillämpa, antingen direkt eller genom ansökan hos en annan myndighet, inbegripet rättsliga myndigheter, effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller ålägga sådana sanktionsavgifter vid underlåtenhet, inbegripet av återkommande karaktär, att till det centrala registret tillhandahålla korrekta, adekvata och aktuella uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

16. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 71 för att komplettera detta direktiv genom att fastställa indikatorer för att klassificera allvarlighetsgraden av underlåtenhet att rapportera adekvata, korrekta och aktuella uppgifter till de centrala registren, även när underlåtenheten är återkommande.

17. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren, om de vid sina kontroller enligt denna artikel, eller på annat sätt, upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism, utan dröjsmål ska informera finansunderrättelseenheten om detta.

18. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för centrala register när de utför sina uppgifter gör det utan otillbörlig påverkan och att dessa enheter tillämpar standarder för sina anställda avseende intressekonflikter och strikt konfidentialitet.

19. De centrala registren ska vara sammankopplade via den centrala europeiska plattformen som inrättats genom artikel 22.1 i direktiv (EU) 2017/1132.

20. De uppgifter som avses i punkt 1 ska vara tillgängliga via de centrala registren och genom systemet för sammankoppling av centrala register i fem år efter det att den juridiska enheten har upplösts eller den juridiska konstruktionen har upphört att existera.

Utan att det påverkar nationella straffrättsliga bestämmelser om bevisning som är tillämplig på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, får medlemsstaterna, i konkreta fall, tillåta att sådana uppgifter lagras, eller kräva att sådana uppgifter lagras, under en ytterligare period på maximalt fem år, om medlemsstaterna har fastställts att en sådan lagring är nödvändig och proportionerlig för att förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism i enlighet med gällande bestämmelser.

Vid utgången av denna lagringstid som avses i första stycket, ska medlemsstaterna säkerställa att personuppgifterna raderas från de centrala registren.

21. Senast den 10 juli 2031 ska kommissionen offentliggöra en rapport som innehåller följande:

a) En bedömning av hur effektiva de åtgärder är som vidtagits av enheterna med ansvar för de centrala registren för att säkerställa att registren har adekvat, aktuell och korrekt information.

b) En beskrivning av de huvudsakliga typerna av avvikelser som identifierats av ansvariga enheter och behöriga myndigheter när det gäller uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i de centrala registren.

c) Bästa praxis och, när så är lämpligt, rekommendationer avseende de åtgärder som vidtagits av enheterna med ansvar för de centrala registren för att säkerställa att dessa register har adekvat, korrekt och aktuell information.

d) En översikt över funktionerna hos varje centralt register som inrättats av medlemsstaterna, inbegripet information om mekanismer för att säkerställa att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i registren hålls korrekta, adekvata och aktuella.

e) En bedömning av proportionaliteten i de avgifter som tas ut för att få tillgång till uppgifterna i de centrala registren.

Artikel 11

Allmänna regler om tillgång till register över verkligt huvudmannaskap för behöriga myndigheter, självreglerande organ och ansvariga enheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter har omedelbar, ofiltrerad, direkt och fri tillgång till alla uppgifter som finns i de sammankopplade centrala register som avses i artikel 10 utan att den berörda juridiska enheten eller den berörda juridiska konstruktionen varnas.

2. Tillgång enligt punkt 1 ska ges åt

a) behöriga myndigheter,

b) självreglerande organ vid utförandet av tillsynsfunktioner i enlighet med artikel 37,

c) skattemyndigheter,

d) nationella myndigheter som har specifikt ansvar för genomförandet av de restriktiva unionsåtgärder som fastställs inom ramen för de relevanta rådsförordningar som antagits på grundval av artikel 215 i EUF-fördraget,

e) Amla för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620,

f) Eppo,

g) Olaf,

h) Europol och Eurojust när de tillhandahåller operativt stöd till medlemsstaternas behöriga myndigheter.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att ansvariga enheter, när de vidtar åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel III i förordning (EU) 2024/1624, har snabb tillgång till uppgifterna i de sammankopplade centrala register som avses i artikel 10 i detta direktiv.

4. Medlemsstaterna får välja att göra uppgifter om verkligt huvudmannaskap i sina centrala register tillgängliga för ansvariga enheter mot betalning av en avgift, som ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som finns i centrala registren och för att göra informationen tillgänglig. Dessa avgifter ska fastställas på ett sådant sätt att den faktiska tillgången till uppgifterna i centrala registren inte undergrävs.

5. Senast den 10 oktober 2026 ska medlemsstaterna till kommissionen översända förteckningen över behöriga myndigheter och självreglerande organ samt kategorierna av ansvariga enheter som fått tillgång till centrala registren och det slags uppgifter som finns tillgängliga för ansvariga enheter. Medlemsstaterna ska uppdatera den anmälan när det sker ändringar i förteckningen över behöriga myndigheter eller kategorier av ansvariga enheter eller omfattningen av den tillgång som beviljas ansvariga enheter. Kommissionen ska göra tillgänglig för de andra medlemsstaterna informationen om behöriga myndigheters eller ansvariga enheters tillgång, inbegripet eventuella ändringar av denna.

Artikel 12

Särskilda regler gällande tillgång till register över verkligt huvudmannaskap för personer med berättigat intresse

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje fysisk eller juridisk person som kan styrka ett berättigat intresse i förebyggande och bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism får tillgång till följande uppgifter om verkligt huvudmannaskap för juridiska enheter och juridiska konstruktioner som finns i de sammankopplade centrala register som avses i artikel 10 utan att den berörda juridiska enheten eller juridiska konstruktionen varnas:

a) Den verkliga huvudmannens namn.

b) Den verkliga huvudmannens födelsemånad och födelseår.

c) Den verkliga huvudmannens bosättningsland och det eller de medborgarskap som vederbörande innehar.

d) För verkliga huvudmän för juridiska enheter, arten och omfattningen av det förmånsintresse som innehas av den verkliga huvudmannen.

e) För verkliga huvudmän för uttryckliga truster eller liknande juridiska konstruktioner, förmånsintressets art.

Utöver de uppgifter som avses i första stycket i denna punkt ska medlemsstaterna säkerställa att varje fysisk eller juridisk person som avses i punkt 2 a, b och e även har tillgång till historiska uppgifter om verkligt huvudmannaskap för den juridiska enheten eller juridiska konstruktionen, inbegripet för juridiska enheter eller juridiska konstruktioner som har upplösts eller upphört att existera under de föregående fem åren samt en beskrivning av kontroll- eller ägarstrukturen.

Tillgång enligt denna punkt ska beviljas på elektronisk väg. Medlemsstaterna ska dock säkerställa att fysiska och juridiska personer som kan påvisa ett berättigat intresse också kan få tillgång till uppgifterna i andra format om de inte kan använda elektroniska medel.

2. Följande fysiska eller juridiska personer ska anses ha ett berättigat intresse av att få tillgång till de uppgifter som förtecknas i punkt 1:

a) Personer som agerar för journalistiska ändamål, rapporteringsändamål eller andra uttrycksformer i medierna som har ett samband med förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

b) Organisationer i det civila samhället, inbegripet icke-statliga organisationer och sådana i den akademiska världen, som har anknytning till förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

c) Fysiska eller juridiska personer som sannolikt kommer att ingå en transaktion med en juridisk enhet eller konstruktion och som vill förhindra varje koppling mellan en sådan transaktion och penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

d) Enheter som omfattas av tredjelandskrav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, förutsatt att de kan visa att de behöver tillgång till de uppgifter som avses i punkt 1 med avseende på en juridisk enhet eller juridisk konstruktion för att utföra åtgärder för kundkännedom med avseende på en kund eller presumtiv kund i enlighet med kraven på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i dessa tredjeländer.

e) Motparter i tredjeländer till unionens behöriga myndigheter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, förutsatt att de kan visa att de behöver tillgång till de uppgifter som avses i punkt 1 med avseende på en juridisk enhet eller juridisk konstruktion för att utföra sina uppgifter enligt dessa tredjeländers ramverk för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i samband med ett specifikt fall.

f) Medlemsstaternas myndigheter med ansvar för genomförandet av avdelning I kapitlen II och III i direktiv (EU) 2017/1132, särskilt de myndigheter som ansvarar för registrering av bolag i det register som avses i artikel 16 i det direktivet, och medlemsstaternas myndigheter med ansvar för att kontrollera lagenligheten i ombildningar, fusioner och delningar av bolag med begränsat ansvar enligt avdelning II i det direktivet.

g) Programmyndigheter som angivits av medlemsstaterna enligt artikel 71 i förordning (EU) 2021/1060, när det gäller mottagare av unionsmedel.

h) Offentliga myndigheter som genomför faciliteten för återhämtning och resiliens enligt förordning (EU) 2021/241, när det gäller stödmottagare inom ramen för faciliteten.

i) Medlemsstaternas offentliga myndigheter i samband med offentliga upphandlingsförfaranden, när det gäller anbudsgivare och aktörer som tilldelas kontraktet inom ramen för det offentliga upphandlingsförfarandet.

j) Leverantörer av produkter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, i den strikta utsträckning som produkter som utvecklats på grundval av de uppgifter som avses i punkt 1 eller som innehåller dessa uppgifter endast tillhandahålls kunder som är ansvariga enheter eller behöriga myndigheter, förutsatt att dessa leverantörer kan visa att de behöver tillgång till de uppgifter som avses i punkt 1 inom ramen för ett avtal med en ansvarig enhet eller en behörig myndighet.

Utöver de kategorier som anges i första stycket ska medlemsstaterna också säkerställa att andra personer som kan påvisa ett berättigat intresse med avseende på syftet att förebygga och bekämpa penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism beviljas tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap från fall till fall.

3. Senast den 10 juli 2026 ska medlemsstaterna till kommissionen anmäla följande:

a) Förteckningen över offentliga myndigheter som har rätt att inhämta uppgifter om verkligt huvudmannaskap enligt punkt 2 f, g och h och de offentliga myndigheter eller kategorier av offentliga myndigheter som har rätt att inhämta uppgifter om verkligt huvudmannaskap enligt punkt 2 i.

b) Eventuella ytterligare kategorier av personer som konstaterats ha ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap och som identifierats i enlighet med punkt 2 andra stycket.

Medlemsstaterna ska utan dröjsmål och under alla omständigheter inom en månad efter det att de har inträffat underrätta kommissionen om alla ändringar av eller tillägg till de kategorier som avses i första stycket.

Kommissionen ska göra de uppgifter som erhållits i enlighet med den här punkten tillgängliga för de andra medlemsstaterna.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de centrala registren dokumenterar vilka personer som har tillgång till uppgifterna i enlighet med denna artikel och kan lämna ut den informationen till de verkliga huvudmännen när de lämnar in en begäran enligt artikel 15.1 c i förordning (EU) 2016/679.

Medlemsstaterna ska dock säkerställa att den information som tillhandahålls av de centrala registren inte leder till identifiering av personer som hämtar uppgifter i registret när sådana personer är

a) personer som agerar för journalistiska ändamål, rapporteringsändamål eller andra uttrycksformer i medierna som har ett samband med förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism,

b) organisationer i det civila samhället som har anknytning till förebyggande eller bekämpning av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Dessutom ska medlemsstaterna säkerställa att enheter med ansvar för de centrala registren avstår från att röja identiteten på en tredjelandsmotpart till unionens behöriga myndigheter för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med vad som avses i artikel 2.1.44 a och c i förordning (EU) 2024/1624, så länge det är nödvändigt för att skydda den myndighetens analyser eller utredningar.

När det gäller de personer som avses i andra stycket a och b i denna punkt ska medlemsstaterna säkerställa att de verkliga huvudmännen, när de lämnar in en begäran enligt artikel 15.1 c i förordning (EU) 2016/679, får information om befattning eller yrke för de personer som har konsulterat deras uppgifter om verkligt huvudmannaskap.

Vid tillämpning av tredje stycket ska myndigheterna, när de begär tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i enlighet med denna artikel, ange den period, som inte får överstiga fem år, under vilken de begär att centrala registren ska avstå från att lämna ut information och skälen till denna begränsning, inbegripet hur tillhandahållandet av sådan information skulle äventyra syftet med deras analyser och utredningar. Medlemsstaterna ska, om centrala register inte avslöjar identiteten på den enhet som har inhämtat uppgifterna om verkligt huvudmannaskap, säkerställa att en förlängning av denna period endast beviljas på grundval av en motiverad begäran från myndigheten i tredjelandet för en period på högst ett år, varefter en ny motiverad begäran om förlängning ska lämnas in av den myndigheten.

Artikel 13

Förfarande för verifiering och ömsesidigt erkännande av ett berättigat intresse att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheter som ansvarar för de centrala registren enligt artikel 10 vidtar åtgärder för att verifiera förekomsten av det berättigade intresse som avses i artikel 12 på grundval av handlingar, information och uppgifter som erhållits från fysiska eller juridiska personer som söker tillgång till det centrala registret (*sökanden*) och, vid behov, information som de har tillgång till i enlighet med artikel 12.3.

2. Förekomsten av ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap ska fastställas med beaktande av

a) sökandens befattning eller yrke, och

b) med undantag för de personer som avses i artikel 12.2 första stycket a och b, kopplingen till de specifika juridiska enheter eller konstruktioner vars uppgifter efterfrågas.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att om tillgång till uppgifter begärs av en person vars berättigade intresse av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap enligt någon av kategorierna i artikel 12.2 första stycket redan har verifierats av en annan medlemsstats centrala register, verifieringen av det villkor som fastställs i punkt 2 a i den här artikeln är genomförd genom insamling av bevis på det berättigade intresse som fastställts av registret i den andra medlemsstaten.

Medlemsstaterna får tillämpa det förfarande som anges i första stycket i denna punkt på de ytterligare kategorier som identifierats av andra medlemsstater enligt artikel 12.2 andra stycket.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren verifierar de sökandes identitet närhelst de får tillgång till registren. För detta ändamål ska medlemsstaterna säkerställa att det finns tillräckliga förfaranden för att verifiera sökandens identitet, bland annat genom att tillåta användning av medel för elektronisk identifiering och relevanta kvalificerade betrodda tjänster i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 ([39]).

5. Vid tillämpning av punkt 2 a ska medlemsstaterna säkerställa att de centrala registren har inrättat mekanismer för att möjliggöra upprepad tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap för personer med ett berättigat intresse utan att deras befattning eller yrke behöver bedömas varje gång de får tillgång till uppgifterna.

6. Medlemsstaterna ska från och med den 10 november 2026 säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren genomför den verifiering som avses i punkt 1 och lämnar ett svar till sökanden inom tolv arbetsdagar.

Genom undantag från första stycket får tidsfristen för att lämna svar till sökanden förlängas med tolv arbetsdagar om ett stort antal begäranden om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap enligt denna artikel plötsligt inkommer. Om antalet inkommande begäranden fortsätter att vara högt efter det att förlängningen har löpt ut, kan tidsfristen förlängas med ytterligare tolv arbetsdagar.

Medlemsstaterna ska med nödvändig skyndsamhet underrätta kommissionen om varje förlängning enligt andra stycket.

([39]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

Om enheterna med ansvar för de centrala registren beslutar att bevilja tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap ska de utfärda ett intyg som ger tillgång i tre år. Enheterna med ansvar för de centrala registren ska besvara varje efterföljande begäran om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap från samma person inom sju arbetsdagar.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren endast får avslå en begäran om tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap av något av följande skäl:

a) Sökanden har inte lämnat de nödvändiga uppgifterna eller handlingarna enligt punkt 1.

b) Ett berättigat intresset av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap har inte påvisats.

c) Om enheten med ansvar för det centrala registret, på grundval av information som den förfogar över, har rimliga skäl att anta att uppgifterna inte kommer att användas för de ändamål för vilka de begärdes eller att uppgifterna kommer att användas för ändamål som inte är kopplade till förhindrandet av penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

d) En eller flera av de situationer som avses i artikel 15 föreligger.

e) I de fall som avses i punkt 3, när det berättigade intresset av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap som beviljats av en annan medlemsstats centrala register inte omfattar de ändamål för vilka uppgifterna begärs.

f) Om sökanden befinner sig i ett tredjeland och svaret på begäran om tillgång till uppgifter inte skulle vara förenligt med bestämmelserna i kapitel V i förordning (EU) 2016/679.

Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren överväger att begära ytterligare information eller handlingar från sökanden innan en begäran om tillgång avslås av de skäl som anges i leden a, b, c och e i första stycket. Om enheterna med ansvar för de centrala registren begär ytterligare information ska tidsfristen för att lämna ett svar förlängas med sju arbetsdagar.

8. Om enheterna med ansvar för de centrala registren avslår begäran om tillgång till uppgifter enligt punkt 7 ska medlemsstaterna kräva att de informerar sökanden om skälen till avslaget och om sökandens rätt till överprövning. Enheten med ansvar för det centrala registret ska dokumentera de åtgärder som vidtagits för att bedöma begäran och inhämta ytterligare information enligt punkt 7 andra stycket.

Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren kan återkalla tillgång om något av de skäl som förtecknas i punkt 7 uppstår eller blir känt för enheten med ansvar för det centrala registret efter det att sådan tillgång har beviljats, inbegripet, i förekommande fall, på grundval av återkallande som görs av ett centralt register i en annan medlemsstat.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns rättsmedel eller administrativa åtgärder för att överklaga avslaget eller återkallandet av tillgång enligt punkt 7.

10. Medlemsstaterna ska säkerställa att enheterna med ansvar för de centrala registren kan upprepa verifieringen av den befattning eller det yrke som anges i punkt 2 a från tid till annan och under alla omständigheter tidigast tolv månader efter det att tillgång beviljats, såvida inte den enhet som ansvarar för det centrala registret har rimliga skäl att anta att det berättigade intresset inte längre föreligger.

11. Medlemsstaterna ska kräva att personer som har beviljats tillgång enligt denna artikel underrättar enheten med ansvar för det centrala registret om ändringar som kan leda till att ett validerat berättigat intresse upphör, inbegripet förändringar vad gäller personens befattning eller yrke.

12. Medlemsstaterna får välja att göra uppgifter om verkligt huvudmannaskap i sina centrala register tillgängliga för sökandena mot betalning av en avgift, som ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att täcka kostnaderna för att säkerställa kvaliteten på de uppgifter som finns i dessa register och för att göra informationen tillgänglig. Dessa avgifter ska fastställas på ett sådant sätt att den faktiska tillgången till uppgifterna i de centrala registren inte undergrävs.

Artikel 14

Mallar och förfaranden

1. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa tekniska specifikationer och förfaranden som är nödvändiga för genomförandet av tillgången på grundval av ett berättigat intresse av de centrala register som avses i artikel 10, inbegripet

a) standardiserade mallar för att begära tillgång till det centrala registret och för att begära tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i fråga om juridiska enheter och konstruktioner,

b) standardiserade mallar som centrala register ska använda för att bekräfta eller avslå en begäran om tillgång till registret eller tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap,

c) förfaranden för att underlätta ömsesidigt erkännande av berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap av de centrala registren i andra medlemsstater än den där begäran om tillgång först gjordes och godtogs, inbegripet förfaranden för att säkerställa säker överföring av uppgifter om en sökande,

d) förfaranden för hur centrala register ska underrätta varandra om återkallanden av tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i enlighet med artikel 13.8.

2. De genomförandeakter som avses i punkt 1 i denna artikel ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 72.2.

Artikel 15

Undantag från reglerna gällande tillgång till register över verkligt huvudmannaskap

I undantagsfall som ska fastställas i nationell rätt ska medlemsstaterna, om den tillgång som avses i artiklarna 11.3 och 12.1 skulle utsätta den verkliga huvudmannen för oproportionell risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning av olika slag, trakasserier, våld eller hotelser, eller om den verkliga huvudmannen är minderårig eller på annat sätt saknar rättshandlingsförmåga, föreskriva ett undantag från sådan tillgång till alla eller vissa av personuppgifterna om den verkliga huvudmannen. Medlemsstaterna ska säkerställa att de undantagen beviljas, från fall till fall, efter en detaljerad bedömning av omständigheternas exceptionella karaktär och bekräftelse av att sådan oproportionell risk föreligger. Rätten till en administrativ omprövning av beslutet om beviljande av ett undantag och rätten till ett effektivt rättsmedel ska garanteras. En medlemsstat som har beviljat undantag ska årligen publicera statistik över antalet beviljade undantag och angivna skäl, och rapportera in uppgifterna till kommissionen.

Undantag som beviljas enligt denna artikel ska inte tillämpas på de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 b i förordning (EU) 2024/1624 som är offentliga tjänstemän.

AVSNITT 2

Bankkontouppgifter

Artikel 16

Register över bankkonton och elektroniska datasöksystem

1. Medlemsstaterna ska införa centraliserade automatiserade mekanismer, till exempel ett centralt register eller centrala elektroniska datasöksystem, som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet fastställa identiteten hos fysiska eller juridiska personer som innehar eller kontrollerar betalkonton eller bankkonton som identifieras med IBAN-nummer, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack som innehas av ett kreditinstitut eller finansiellt institut inom deras territorium.

Medlemsstaterna ska informera kommissionen om egenskaperna hos dessa nationella mekanismer samt kriterierna enligt vilka uppgifter inkluderas i dessa nationella mekanismer.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de uppgifter som finns i de centrala automatiserade mekanismerna är direkt tillgängliga på ett omedelbart och ofiltrerat sätt för finansunderrättelseenheter, och för Amla för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620. Uppgifterna ska också vara tillgängliga i god tid för tillsynsmyndigheter för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv.

3. Följande uppgifter ska finnas tillgängliga och vara sökbara via de centraliserade automatiserade mekanismerna:

a) För kundkontoinnehavare och samtliga personer som förmodas agera i en kundkontoinnehavares namn: Namnet, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i förordning (EU) 2024/1624 eller ett unikt identifieringsnummer samt, i förekommande fall, de datum då den person som förmodas agera i kundens namn inledde och avslutade sin befogenhet att agera i kundens namn.

b) För kundkontoinnehavares verkliga huvudmän: namnet, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i förordning (EU) 2024/1624 eller ett unikt identifieringsnummer samt det datum då den fysiska personen blev verklig huvudman för kundkontoinnehavaren och, i förekommande fall, upphörde att vara verklig huvudman för kundkontoinnehavaren.

c) För bankkonton eller betalkonton: IBAN-nummer eller, om betalkontot inte identifieras med ett IBAN-nummer, kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och, i förekommande fall, datumet för kontots avslutande.

d) För virtuella IBAN-nummer som utfärdats av ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut: det virtuella IBAN-numret, den unika identifieringskoden för det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras och datumen för kontots öppnande och avslutande.

e) För värdepapperskonton: kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och avslutande.

f) För konton för kryptotillgångar: kontots unika identifieringskod och datumet för kontots öppnande och avslutande.

g) För bankfack: Hyrestagarens namn, kompletterat med antingen övriga identifieringsuppgifter som krävs enligt artikel 22.1 i förordning (EU) 2024/1624, eller ett unikt identifieringsnummer och det datum då hyresperioden påbörjades och, i förekommande fall, det datum då den avslutades.

När det gäller virtuella IBAN-nummer ska den kundkontoinnehavare som avses i första stycket a vara innehavare av det konto till vilket betalningar till det virtuella IBAN-numret automatiskt omdirigeras.

Vid tillämpning av första stycket a och b ska namnet för fysiska personer omfatta samtliga förnamn och efternamn, och namnet för juridiska enheter juridiska konstruktioner eller andra organisationer med rättskapacitet omfatta det namn under vilket de har registrerats.

4. Kommissionen får fastställa, genom genomförandeakter, formatet för inlämnandet av uppgifterna till de centraliserade automatiserade mekanismerna. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 72.2.

5. Medlemsstaterna får kräva att andra uppgifter som anses vara viktiga för finansunderrättelseenheter, för Amla för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620 och för tillsynsmyndigheter när de fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv ska finnas tillgängliga och sökbara via de centraliserade automatiserade mekanismerna.

6. De centraliserade automatiserade mekanismerna ska vara sammankopplade via bankkontoregistrens sammankopplingssystem som ska utvecklas och drivas av kommissionen. Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna senast den 10 juli 2029 säkerställa den sammankopplingen.

Kommissionen får fastställa, genom genomförandeakter, de tekniska specifikationerna och förfarandena för kopplingen av medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer till bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 72.2

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att de uppgifter som avses i punkt 3 är tillgängliga genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att endast sådana uppgifter som anges i punkt 3 som är aktuella och motsvarar det faktiska bankkontot och betalkontot, inbegripet virtuellt IBAN-nummer, värdepapperskonto, konto för kryptotillgångar och bankfack, görs tillgängliga genom deras nationella centraliserade automatiserade mekanismer och genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Tillgång till dessa uppgifter ska beviljas i enlighet med regler för skydd av personuppgifter.

De andra uppgifter som medlemsstaterna anser vara viktiga för finansunderrättelseenheter och andra behöriga myndigheter enligt punkt 4 ska inte finnas tillgängliga och sökbara via bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att informationen om innehavare av bankkonton eller betalkonton, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack, görs tillgänglig via deras nationella centraliserade automatiserade mekanismer och via bankkontoregistrens sammankopplingssystem under fem år efter avslutandet av kontot.

Utan att det påverkar nationell straffrätt om bevis som är tillämpliga på pågående brottsutredningar och rättsliga förfaranden, får medlemsstaterna, i konkreta fall, tillåta att sådana uppgifter lagras, eller kräva att sådana uppgifter lagras, under en ytterligare period på maximalt fem år, om medlemsstaterna har fastställts att en sådan lagring är nödvändig och proportionerlig för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism.

9. Finansunderrättelseenheter och, för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620, Amla ska beviljas omedelbar och ofiltrerad tillgång till de uppgifter om betalkonton och bankkonton som identifieras med IBAN-nummer, inbegripet virtuella IBAN-nummer, värdepapperskonton, konton för kryptotillgångar och bankfack i andra medlemsstater som finns tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Tillsynsmyndigheterna ska i god tid beviljas tillgång till de uppgifter som finns tillgänglig via bankkontoregistrens sammankopplingssystem. Medlemsstaterna ska samarbeta med varandra och med kommissionen i syfte att genomföra denna punkt.

Medlemsstaterna ska säkerställa att den personal vid nationella finansunderrättelseenheter och vid tillsynsmyndigheter som har tillgång till bankkontoregistrens sammankopplingssystem håller hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt har stor integritet och rätt kompetens.

De krav som fastställs i andra stycket ska även gälla för Amla i samband med gemensamma analyser och när den agerar som tillsynsorgan.

10. Medlemsstaterna ska säkerställa att tekniska och organisatoriska åtgärder införs för att säkerställa säkerheten enligt höga tekniska standarder för att finansunderrättelseenheterna och tillsynsmyndigheterna ska kunna utöva sina befogenheter att få tillgång till och söka bland de uppgifter som finns tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem i enlighet med punkterna 5 och 6.

De krav som fastställs i första stycket ska även gälla för Amla i samband med gemensamma analyser och när den agerar som tillsynsorgan.

Artikel 17

Genomförandeakter för sammankoppling av register

1. Kommissionen får fastställa, genom genomförandeakter, tekniska specifikationer och förfaranden som krävs för att sammankoppla medlemsstaternas centrala register i enlighet med artikel 10.19, med beaktande av följande:

a) Den tekniska specifikation som anger den uppsättning tekniska uppgifter som krävs för att plattformen ska kunna fylla sin funktion och metoden för lagring, användning och skydd av sådana uppgifter.

b) De gemensamma kriterier enligt vilka uppgifter om verkligt huvudmannaskap är tillgängliga genom systemet för sammankoppling av centrala register, beroende på omfattningen av den tillgång som medlemsstaterna beviljar.

c) De tekniska detaljerna om hur uppgifterna om de verkliga huvudmännen ska göras tillgängliga.

d) De tekniska villkoren för tillgängligheten av de tjänster som tillhandahålls genom systemet för sammankoppling av centrala register.

e) De tekniska arrangemangen för hur de olika typerna av tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i enlighet med artiklarna 11 och 12 i detta direktiv, inbegripet autentisering av användare med hjälp av medel för elektronisk identifiering och relevanta betrodda tjänster som fastställs i förordning (EU) nr 910/2014.

f) Betalningsarrangemangen när tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap är belagd med en avgift enligt artiklarna 11.4 och 13.12, med beaktande av tillgängliga betalningssätt, såsom betalningstransaktioner på distans.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 72.2.

2. Kommissionen får fastställa, genom genomförandeakter, tekniska specifikationer och förfaranden som krävs för att sammankoppla medlemsstaternas centraliserade automatiserade mekanismer enligt artikel 16.6, med beaktande av följande:

a) Den tekniska specifikation som definierar metoderna för elektronisk kommunikation när det gäller bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

b) Den tekniska specifikationen för kommunikationsprotokollen.

c) De tekniska specifikationer som anger skyddsåtgärder för datasäkerhet, dataskydd, användning och skydd av de uppgifter som finns sökbara och tillgängliga genom bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

d) De gemensamma kriterier enligt vilka bankkontouppgifter är sökbara via bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

e) De tekniska detaljerna om hur uppgifterna görs tillgängliga via bankkontoregistrens sammankopplingssystem som sammankopplar de centraliserade automatiserade mekanismerna, inbegripet autentisering av användare med hjälp av medel för elektronisk identifiering och relevanta betrodda tjänster som fastställs i förordning (EU) nr 910/2014.

f) De tekniska villkoren för att få tillgång till de tjänster som tillhandahålls av bankkontoregistrens sammankopplingssystem.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 72.2.

3. När kommissionen antar de genomförandeakter som avses i punkterna 1 och 2 ska den beakta beprövade tekniker och befintliga rutiner. Kommissionen ska säkerställa att det bankkontoregistrens sammankopplingssystem som ska utvecklas och drivas inte innebär kostnader utöver vad som är absolut nödvändigt för att genomföra detta direktiv.

AVSNITT 3

Gemensam åtkomstpunkt för fastighetsinformation

Artikel 18

Gemensam åtkomstpunkt för fastighetsinformation

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter har omedelbar och direkt tillgång utan kostnad till information som gör det möjligt att med nödvändig skyndsamhet identifiera varje fastighet och de fysiska personer eller juridiska enheter eller konstruktioner som äger dessa samt information som möjliggör identifiering och analys av transaktioner som omfattar fastigheter. Denna tillgång ska tillhandahållas via en gemensam åtkomstpunkt som ska inrättas i varje medlemsstat och som gör det möjligt för behöriga myndigheter att på elektronisk väg få tillgång till information i digitalt format, som om möjligt ska vara maskinläsbar.

Tillgång till de gemensamma åtkomstpunkter som avses i första stycket ska också beviljas Amla för gemensamma analyser enligt artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att åtminstone följande information görs tillgängliga via den gemensamma åtkomstpunkt som avses i punkt 1:

a) Information om egendomen, nämligen

i) fastighetsskifte och fastighetsreferens,

ii) geografiskt läge, inklusive egendomens adress,

iii) egendomens yta/storlek,

iv) typ av egendom, inbegripet om den är bebyggd eller ej och vad den används till.

b) Information om ägarskap, nämligen

i) namnet på ägaren och samtliga personer som förmodas agera i ägarens namn,

ii) om ägaren är en juridisk enhet, den juridiska enhetens namn och rättsliga form samt företagets unika identifieringsnummer och skatteregistreringsnummer,

iii) om ägaren är en juridisk konstruktion, den juridiska konstruktionens namn och skatteregistreringsnummer,

iv) egendomens inköpspris,

v) i tillämpliga fall, eventuella rättigheter eller begränsningar.

c) Information om inteckningar avseende

i) hypotekslån,

ii) rättsliga begränsningar,

iii) egendomsrättigheter,

iv) eventuella andra garantier.

d) Historik över egendomens ägarskap, pris och tillhörande inteckningar.

e) Relevanta handlingar.

Om ett fastighetsskifte omfattar flera egendomar ska medlemsstaterna säkerställa att den information som avses i första stycket lämnas för varje egendom på det fastighetsskiftet.

Medlemsstaterna ska säkerställa att historisk information enligt första stycket d, omfattar åtminstone perioden från och med den 8 juli 2019.

3. Medlemsstaterna ska införa mekanismer för att säkerställa att den information som tillhandahålls via den gemensamma åtkomstpunkt som avses i punkt 1 är aktuell och korrekt.

4. Medlemsstaterna ska ha vidtagit åtgärder för att säkerställa att elektronisk information omedelbart lämnas till den begärande behöriga myndigheten. Om denna information inte finns att tillgå i elektroniskt format ska medlemsstaterna säkerställa att den tillhandahålls i god tid och på ett sådant sätt att den begärande behöriga myndighetens verksamhet inte undergrävs.

5. Senast den 10 oktober 2029 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om följande:

a) Egenskaperna hos den gemensamma åtkomstpunkt som avses i punkt 1 som inrättats på nationell nivå, inbegripet dess webbplats.

b) Förteckningen över behöriga myndigheter som beviljats tillgång till den gemensamma åtkomstpunkt som avses i punkt 1.

c) Alla uppgifter som görs tillgängliga för behöriga myndigheter utöver dem som förtecknas i punkt 2.

Medlemsstaterna ska uppdatera sådan anmälan när ändringar görs i förteckningen över behöriga myndigheter eller omfattningen av den tillgång till information som beviljas. Kommissionen ska göra den informationen, inbegripet eventuella ändringar av den, tillgänglig för andra medlemsstater.

6. Senast den 10 juli 2032 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet lämna en rapport med en bedömning av villkoren och de tekniska specifikationerna och förfarandena för att säkerställa säker och effektiv sammankoppling av de gemensamma åtkomstpunkter som avses i punkt 1. Den rapporten ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

KAPITEL III

FINANSUNDERRÄTTELSEENHETER

Artikel 19

Inrättande av finansunderrättelseenheten

1. Alla medlemsstater ska inrätta en finansunderrättelseenhet för att förebygga, upptäcka och effektivt bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

2. Finansunderrättelseenheten ska vara den enda centrala nationella enhet som ansvarar för att ta emot och analysera rapporter som lämnas in av ansvariga enheter i enlighet med artikel 69 i förordning (EU) 2024/1624, eller rapporter som lämnas in av ansvariga enheter i enlighet med artikel 74 och 80.4 andra stycket i den förordningen och annan information som är relevant för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism, inbegripet information som lämnats av tullmyndigheter enligt artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672 samt information som lämnats av tillsynsmyndigheter eller av andra myndigheter.

3. Finansunderrättelseenheten ska ansvara för spridningen av resultaten av sina analyser och eventuella ytterligare uppgifter till relevanta behöriga myndigheter, när det finns skäl att misstänka penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Finansunderrättelseenheten ska kunna erhålla ytterligare uppgifter från ansvariga enheter.

Finansunderrättelseenhetens finansiella analys ska bestå av följande:

a) En operativ analys som är inriktad på enskilda fall och särskilda mål eller på lämpliga utvalda uppgifter, prioriterade på grundval av risk, de mottagna upplysningarnas typ och volym och den förväntade användningen av uppgifterna efter spridningen.

b) En strategisk analys av trender och mönster i penningtvätt och finansiering av terrorism och utvecklingen av dessa.

4. Varje finansunderrättelseenhet ska vara operativt oberoende och självständig, vilket innebär att den ska ha behörighet och kapacitet att utföra sina uppgifter fritt, inbegripet att kunna fatta självständiga beslut om att analysera, begära och, i enlighet med punkt 3, sprida specifik information. Den ska vara fri från otillbörlig politisk, statlig eller industriell påverkan eller inblandning.

När en finansunderrättelseenhet existerar inom en annan myndighets befintliga struktur ska finansunderrättelseenhetens kärnfunktioner vara oberoende och operativt avskilda från värdmyndighetens andra funktioner.

5. Medlemsstaterna ska tillhandahålla sina finansunderrättelseenheter tillräckliga finansiella, personella och tekniska resurser för att de ska kunna fullgöra sina uppdrag. Finansunderrättelseenheter ska kunna erhålla och använda de resurser som de behöver för att utföra sina funktioner.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att personalen vid deras finansunderrättelseenheter är bunden av krav i fråga om tystnadsplikt som är likvärdiga med dem som fastställs i artikel 67 och att de håller hög yrkesmässig standard, inbegripet hög standard för dataskydd, och har stor integritet och rätt kompetens när det gäller etisk hantering av stora datamängder. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheter har förfaranden för att förebygga och hantera intressekonflikter.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har inrättat regler för informationens säkerhet och konfidentiella behandling.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har inrättat säkra och skyddade kanaler för kommunikation och utbyte av information på elektronisk väg med behöriga myndigheter och ansvariga enheter.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna kan vidta arrangemang för informationsutbyte med andra behöriga myndigheter på nationell nivå enligt artikel 46.

10. Senast den 10 juli 2028 ska Amla utfärda riktlinjer för finansunderrättelseenheterna om följande:

a) De åtgärder som ska vidtas för att bevara finansunderrättelseenhetens operativa självständighet och oberoende, inbegripet åtgärder för att förhindra att intressekonflikter påverkar dess operativa självständighet och oberoende.

b) Den operativa och strategiska analysens karaktär, egenskaper och mål.

c) Verktyg och metoder för användning och korskontroll av finansiell och administrativ information och information om brottsbekämpning som finansunderrättelseenheterna har tillgång till.

d) Praxis och förfaranden för att tillfälligt avbryta eller vägra samtycke till en transaktion och att tillfälligt avbryta eller övervaka ett konto eller en affärsförbindelse i enlighet med artiklarna 24 och 25.

Artikel 20

Ombud för grundläggande rättigheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna utser ett ombud för grundläggande rättigheter. Ombudet för grundläggande rättigheter får vara en medlem av finansunderrättelseenhetens befintliga personal.

2. Ombudet för grundläggande rättigheter ska

a) ge råd till finansunderrättelseenhetens personal om all verksamhet som utförs av finansunderrättelseenheten när ombudet för grundläggande rättigheter anser det nödvändigt, eller på begäran av personalen, utan att hindra eller försena denna verksamhet,

b) främja och övervaka finansunderrättelseenhetens efterlevnad av de grundläggande rättigheterna,

c) avge icke-bindande yttranden om huruvida finansunderrättelseenhetens verksamhet är förenlig med de grundläggande rättigheterna,

d) informera finansunderrättelseenhetens chef om eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter inom ramen för finansunderrättelseenhetens verksamhet.

3. Finansunderrättelseenheten ska säkerställa att ombudet för grundläggande rättigheter inte tar emot instruktioner som gäller utförandet av ombudet för grundläggande rättigheters uppgifter.

Artikel 21

Tillgång till information

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna, oavsett organisationsstatus, har tillgång till den information som de behöver för att kunna utföra sina uppgifter, inbegripet finansiell, administrativ och brottsbekämpningsrelaterad information. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna åtminstone har

a) omedelbar och direkt tillgång till följande finansiella information:

i) Information som finns i de nationella centraliserade automatiserade mekanismerna i enlighet med artikel 16.

ii) Information från ansvariga enheter, inbegripet information om överföringar av medel enligt definitionen i artikel 3.9 i förordning (EU) 2023/1113 och överföringar av kryptotillgångar enligt definitionen i artikel 3.10 i den förordningen.

iii) Information om hypotekslån och lån.

iv) Information som finns i databaserna för nationell valuta och valutaväxling.

v) Information om värdepapper.

b) omedelbar och direkt tillgång till följande administrativa information:

i) Skatteuppgifter, inbegripet uppgifter som innehas av skattemyndigheterna samt uppgifter som erhållits i enlighet med artikel 8.3a i rådets direktiv 2011/16/EU ([40]).

ii) Information om offentliga upphandlingsförfaranden för varor eller tjänster, eller koncessioner.

([40]) Rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1).

iii) Information från bankkontoregistrens sammankopplingssystem, som avses i artikel 16, samt från nationella fastighetsregister eller elektroniska datasöksystem.

iv) Information i nationella medborgar- och befolkningsregister över fysiska personer.

v) Information i nationella register över pass och visum.

vi) Information i databaser över gränsöverskridande resor.

vii) Information i kommersiella databaser, inbegripet företags- och handelsregister och databaser över personer i politiskt utsatt ställning.

viii) Information i nationella register över motorfordon, flygplan och vattenfarkoster.

ix) Information i nationella socialförsäkringsregister.

x) Tulluppgifter, inbegripet gränsöverskridande fysiska överföringar av kontanter.

xi) Information i nationella vapenregister.

xii) Information i nationella register över verkligt huvudmannaskap.

xiii) Uppgifter som finns tillgängliga via sammankoppling av centrala register i enlighet med artikel 10.19.

xiv) Information i register över ideella organisationer.

xv) Information som innehas av finansiella tillsynsorgan i enlighet med artiklarna 61 och 67.2.

xvi) Databaser som lagrar uppgifter om handel med utsläppsrätter för koldioxid som inrättats enligt kommissionens förordning (EU) nr 389/2013 ([41]).

xvii) Information om företags årsredovisning.

xviii) Nationella register över migration och immigration.

xix) Information som innehas av handelsdomstolar.

xx) Information som finns i insolvensdatabaser och hos insolvensförvaltare.

xxi) Information om medel och andra tillgångar som frysts eller immobiliserats enligt riktade ekonomiska sanktioner.

c) direkt eller indirekt tillgång till följande brottsbekämpningsrelaterade information:

i) All slags information eller data som redan innehas av behöriga myndigheter i samband med förebyggande, förhindrande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott.

ii) All slags information eller data som innehas av offentliga myndigheter eller privata enheter i samband med förebyggande, förhindrande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott och som är tillgänglig för behöriga myndigheter utan vidtagande av tvångsåtgärder enligt nationell rätt.

Den information som avses i första stycket c ska inkludera utdrag ur belastningsregister, information om utredningar, information om frysning eller beslagtagande av tillgångar, eller om andra utredningsåtgärder eller interimistiska åtgärder och information om fällande domar och förverkade tillgångar.

Medlemsstaterna får tillåta begränsning av tillgången till den brottsbekämpningsrelaterade information som avses i första stycket c från fall till fall, om tillhandahållandet av sådana uppgifter sannolikt kommer att äventyra en pågående utredning.

([41]) Kommissionens förordning (EU) nr 389/2013 av den 2 maj 2013 om upprättande av ett unionsregister i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och Europaparlamentets och rådets beslut nr 280/2004/EG och nr 406/2009/EG samt om upphävande av kommissionens förordningar (EU) nr 920/2010 och (EU) nr 1193/2011 (EUT L 122, 3.5.2013, s. 1).

2. Tillgången till den information som förtecknas i punkt 1 ska anses vara direkt och omedelbar om informationen finns i en it-databas, ett register eller ett datasöksystem från vilket finansunderrättelseenheten kan hämta informationen utan några mellanliggande steg, eller om följande villkor är uppfyllda:

a) De enheter eller myndigheter som innehar informationen tillhandahåller den snabbt till finansunderrättelseenheterna.

b) Ingen enhet, myndighet eller tredje part kan påverka de begärda uppgifterna eller den information som ska lämnas.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheten när så är möjligt beviljas direkt tillgång till den information som anges i punkt 1 första stycket c. I de fall finansunderrättelseenheten ges indirekt tillgång till information ska den enhet eller myndighet som innehar den begärda informationen tillhandahålla den med nödvändig skyndsamhet.

4. Inom ramen för sina uppgifter ska varje finansunderrättelseenhet från varje ansvarig enhet kunna begära, inhämta och använda information för att utföra sina uppgifter enligt artikel 19.3 i detta direktiv, även om ingen rapport först lämnats in enligt artikel 69.1 första stycket a eller artikel 70.1 i förordning (EU) 2024/1624. Ansvariga enheter ska inte vara skyldiga att uppfylla begäranden om information som görs enligt denna punkt om det gäller information som inhämtats i de situationer som avses i artikel 70.2 i den förordningen.

Artikel 22

Svar på begäran om information

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna med nödvändig skyndsamhet kan svara på motiverade begäranden om information som grundas på farhågor om penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism från de behöriga myndigheter som avses i artikel 2.1.44 c och d i förordning (EU) 2024/1624 i deras respektive medlemsstat där denna information redan innehas av finansunderrättelseenheten och är nödvändig från fall till fall. Det är finansunderrättelseenheterna som ska besluta om spridande av information.

Finansunderrättelseenheten ska inte vara skyldig att tillmötesgå en begäran om information om det finns objektiva grunder att anta att utlämnande av sådan information skulle inverka negativt på pågående utredningar eller analyser, eller om uppgiftslämnandet i undantagsfall skulle vara klart oproportionellt i förhållande till en fysisk eller juridisk persons legitima intressen eller också irrelevant för det ändamål för vilket det har begärts.

I sådana fall ska finansunderrättelseenheten skriftligen informera den begärande myndigheten om skälen till detta.

2. De behöriga myndigheterna ska lämna återkoppling till finansunderrättelseenheten om användningen och användbarheten av den information som lämnats i enlighet med denna artikel och artikel 19.3 och om resultatet av de åtgärder som vidtagits och de utredningar som genomförts på grundval av denna information. Sådan återkoppling ska lämnas så snart som möjligt och i varje fall, i aggregerad form, åtminstone en gång per år, på ett sådant sätt att finansunderrättelseenheten kan förbättra sin operativa analysfunktion.

Artikel 23

Tillhandahållande av information till tillsynsorgan

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna på eget initiativ eller på begäran tillhandahåller tillsynsorganen information som kan vara relevant för tillsynen enligt kapitel IV, inbegripet åtminstone information om följande:

a) Kvaliteten på och kvantiteten av de rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats in av ansvariga enheter.

b) Kvaliteten på de svar, och hur snabbt de lämnas in, som ansvariga enheter lämnar på finansunderrättelseenheters begäranden enligt artikel 69.1 första stycket b i förordning (EU) 2024/1624.

c) Relevanta resultat av strategiska analyser som utförts enligt artikel 19.3 b i detta direktiv samt all relevant information om trender och metoder för penningtvätt, förbrott till penningtvätt och finansiering av terrorism, inbegripet geografiska, gränsöverskridande och framväxande risker.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna underrättar tillsynsorganen närhelst information som de förfogar över tyder på att ansvariga enheter eventuellt bryter mot förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113.

3. Utom när det är absolut nödvändigt för tillämpningen av punkt 2 ska medlemsstaterna säkerställa att information som tillhandahålls av finansunderrättelseenheter enligt denna artikel inte innehåller några uppgifter om specifika fysiska eller juridiska personer eller fall, inbegripet fysiska eller juridiska personer som är föremål för en pågående analys eller utredning, eller som kan leda till identifiering av fysiska eller juridiska personer.

Artikel 24

Tillfälligt avbrytande eller vägran till samtycke

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheter vid misstanke om att en transaktion är kopplad till penningtvätt eller finansiering av terrorism har befogenheter att direkt eller indirekt vidta brådskande åtgärder och tillfälligt avbryta eller vägra samtycke till denna transaktion.

Medlemsstaterna ska säkerställa att om behovet av att tillfälligt avbryta eller vägra samtycke till en transaktion fastställs på grundval av en misstanke som rapporterats enligt artikel 69 i förordning (EU) 2024/1624, det tillfälliga avbrytandet eller vägran till samtycke föreläggs den ansvariga enheten inom den period som avses i artikel 71 i den förordningen. Om behovet av att tillfälligt avbryta en transaktion grundar sig på finansunderrättelseenhetens analytiska arbete, oavsett om en tidigare rapport har lämnats in av den ansvariga enheten, ska finansunderrättelseenheten förelägga avbrytandet så snart som möjligt.

Det tillfälliga avbrytandet av eller vägran att samtycka till transaktionen ska föreläggas av finansunderrättelseenheten för att bevara medlen, utföra analyserna, inbegripet analysen av transaktionen, för att bedöma huruvida misstanken är bekräftad och om så är fallet, för att sprida resultaten av analyserna till relevanta behöriga myndigheter så att tillbörliga åtgärder kan vidtas.

Medlemsstaterna ska fastställa den period för det tillfälliga avbrytandet eller för vägran till samtycke som ska gälla för finansunderrättelseenheternas analytiska arbete, som inte får överstiga tio arbetsdagar. Medlemsstaterna får fastställa en längre period om finansunderrättelseenheterna, i enlighet med nationell rätt, utför uppgiften att spåra, beslagta, frysa eller förverka tillgångar som härrör från brott. Om en längre period för det tillfälliga avbrytandet eller för vägran till samtycke fastställs ska medlemsstaterna säkerställa att finansunderrättelseenheterna utför sina uppgifter med iakttagande av lämpliga nationella skyddsåtgärder, såsom möjligheten för den person vars transaktion tillfälligt avbryts att få avbrytandet prövat i domstol.

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har befogenhet att avsluta det tillfälliga avbrytandet eller vägran till samtycke när som helst om finansunderrättelseenheten konstaterar att det tillfälliga avbrytandet eller vägran till samtycke inte längre är nödvändigt för att uppfylla sådana villkor som anges i tredje stycket.

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har befogenhet att tillfälligt avbryta eller vägra samtycke enligt denna punkt på begäran av en finansunderrättelseenhet från en annan medlemsstat.

2. Om det finns en misstanke om att ett bankkonto eller betalkonto, ett konto för kryptotillgångar eller en affärsförbindelse är kopplad till penningtvätt eller finansiering av terrorism ska medlemsstaterna säkerställa att finansunderrättelseenheten har befogenheter att direkt eller indirekt vidta brådskande åtgärder för att tillfälligt avbryta användandet av det kontot eller tillfälligt avbryta affärsförbindelsen för att bevara medlen, utföra analyserna, bedöma huruvida misstanken är bekräftad och om så är fallet, för att sprida resultaten av analyserna till relevanta behöriga myndigheter så att tillbörliga åtgärder kan vidtas.

Medlemsstaterna ska fastställa den period för det tillfälliga avbrytandet som ska gälla för finansunderrättelseenheternas analytiska arbete, som inte får överstiga fem arbetsdagar. Medlemsstaterna får fastställa en längre period om finansunderrättelseenheterna, i enlighet med nationell rätt, utför uppgiften att spåra, beslagta, frysa eller förverka tillgångar som härrör från brott. Om en längre period för det tillfälliga avbrytandet fastställs ska medlemsstaterna säkerställa att finansunderrättelseenheterna utför sina uppgifter med iakttagande av lämpliga nationella skyddsåtgärder, såsom möjligheten för den person vars bankkonto eller betalkonto, konto för kryptotillgångar eller affärsförbindelse tillfälligt avbryts att få det tillfälliga avbrytande prövat i domstol.

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har befogenhet att återkalla det tillfälliga avbrytandet när som helst om de konstaterar att det tillfälliga avbrytandet inte längre är nödvändigt för de ändamål som anges i första stycket.

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har befogenhet att tillfälligt avbryta användningen av ett konto eller tillfälligt avbryta en affärsförbindelse som avses i denna punkt på begäran av en finansunderrättelseenhet från en annan medlemsstat.

3. Tillämpningen av det tillfälliga avbrytandet eller vägran till samtycke i enlighet med denna artikel ska inte medföra något ansvar av något slag för finansunderrättelseenheten eller dess direktörer eller anställda.

Artikel 25

Instruktioner för övervakning av transaktioner eller aktiviteter

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheten har befogenhet att instruera ansvariga enheter att under en period som ska fastställas av finansunderrättelseenheten övervaka de transaktioner eller aktiviteter som utförs via ett eller flera bankkonton eller betalkonton eller konton för kryptotillgångar eller andra affärsförbindelser som förvaltas av den ansvariga enheten för personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. Medlemsstaterna ska också säkerställa att finansunderrättelseenheten har befogenhet att instruera den ansvariga enheten att rapportera om resultaten av övervakningen.

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har befogenhet att förelägga de övervakningsåtgärder som avses i denna artikel på begäran av en finansunderrättelseenhet från en annan medlemsstat.

Artikel 26

Underrättelser till ansvariga enheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna kan underrätta ansvariga enheter om information som är relevant för utförandet av åtgärder för kundkännedom enligt kapitel III i förordning (EU) 2024/1624. Den informationen ska omfatta följande:

a) Typer av transaktioner eller aktiviteter som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

b) Specifika personer som utgör en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

c) Specifika geografiska områden som medför en betydande risk för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

2. Det krav som avses i punkt 1 ska tillämpas under en period som fastställs i nationell rätt och som inte får överstiga sex månader.

3. Finansunderrättelseenheterna ska årligen förse ansvariga enheter med strategisk information om typer, riskindikatorer och trender inom penningtvätt och finansiering av terrorism.

Artikel 27

Finansunderrättelseenhetens årsrapport

Varje medlemsstat ska säkerställa att dess finansunderrättelseenhet offentliggör en årlig rapport om sin verksamhet. Rapporten ska innehålla statistik över följande:

a) Finansunderrättelseenhetens uppföljning av rapporter om misstänkta transaktioner och aktiviteter som den har mottagit.

b) Misstänkta transaktioner som lämnats in av ansvariga enheter.

c) Upplysningar från tillsynsorgan och centrala register.

d) Spridning till behöriga myndigheter och uppföljning av denna spridning.

e) Begäranden som skickats till och mottagits från andra finansunderrättelseenheter.

f) Begäranden som skickats in till och mottagits från de behöriga myndigheter som avses i artikel 2.1.44 c i förordning (EU) 2024/1624.

g) Tilldelade personalresurser.

h) Uppgifter om gränsöverskridande fysiska förflyttningar av kontanter som skickats in av tullmyndigheter enligt artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672.

Den rapport som avses i första stycket ska även innehålla information om de trender och typer som identifierats i de filer som spridits till andra behöriga myndigheter. Informationen i rapporten får inte göra det möjligt att identifiera någon fysisk eller juridisk person.

Artikel 28

Återkoppling från finansunderrättelseenheten

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheten ger ansvariga enheter återkoppling på rapporteringen om misstankar enligt artikel 69 i förordning (EU) 2024/1624. Sådan återkoppling ska omfatta åtminstone kvaliteten på informationen som tillhandahålls, rapporteringens läglighet, beskrivningen av misstanken och dokumentationen som tillhandahölls vid inlämningen.

Återkoppling enligt denna artikel ska inte tolkas som att den ska omfatta varje rapport som lämnas av ansvariga enheter.

Finansunderrättelseenheten ska ge återkoppling minst en gång om året, oavsett om det gäller en enskild ansvarig enhet eller grupper eller kategorier av ansvariga enheter, med hänsyn till det samlade antalet misstänkta transaktioner som rapporterats av de ansvariga enheterna.

Återkoppling ska även göras tillgänglig för tillsynsorgan för att göra det möjligt för dem att utföra riskbaserad tillsyn i enlighet med artikel 40.

Finansunderrättelseenheterna ska årligen rapportera till Amla om tillhandahållandet av återkoppling till ansvariga enheter enligt denna artikel och ska tillhandahålla statistik om antalet rapporter om misstänkta transaktioner som lämnats in av de olika kategorierna av ansvariga enheter.

Senast den 10 juli 2028 ska Amla utfärda rekommendationer till finansunderrättelseenheterna om bästa praxis och strategier för att ge återkoppling, inbegripet om återkopplingens typ och frekvens.

Skyldigheten att ge återkoppling ska inte äventyra eventuellt pågående analytiskt arbete som utförs av finansunderrättelseenheten eller eventuella utredningar eller administrativa åtgärder som följer på finansunderrättelseenhetens spridning, och ska inte påverka tillämpligheten av kraven på uppgiftsskydd och sekretess.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna ger tullmyndigheter återkoppling, åtminstone på årsbasis, avseende effektiviteten och uppföljningen av den information som skickats in enligt artikel 9 i förordning (EU) 2018/1672.

Artikel 29

Samarbete mellan finansunderrättelseenheter

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett organisatorisk ställning.

Artikel 30

Skyddade kommunikationskanaler

1. Ett system för utbyte av information mellan medlemsstaternas finansunderrättelseenheter (FIU.net) ska inrättas. FIU.net ska säkerställa en säker kommunikation och ett säkert informationsutbyte och ha kapacitet att ta fram en skriftlig post om all behandling under förhållanden som gör det möjligt att fastställa äktheten. FIU.net får också användas för kommunikationer med finansunderrättelseenheternas motsvarigheter i tredjeländer och med andra myndigheter och med unionsorgan och unionsbyråer. FIU.net ska hanteras av Amla.

FIU.net ska användas för informationsutbyte mellan finansunderrättelseenheter och Amla för gemensamma analyser i enlighet med artikel 32 i detta direktiv och artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheternas utbyte av information enligt artiklarna 31 och 32 sker med hjälp av FIU.net. I händelse av tekniskt fel på FIU.net ska informationen vidarebefordras på annat lämpligt sätt som säkerställer en hög datasäkerhetsnivå, liksom en hög dataskyddsnivå.

Utbyten av information mellan finansunderrättelseenheter och deras motsvarigheter i tredjeländer som inte är sammankopplade med FIU.net ska ske genom skyddade kommunikationskanaler.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras finansunderrättelseenheter i största möjliga utsträckning samarbetar vid tillämpningen av den senaste tekniken i enlighet med nationell rätt för att utföra uppgifterna enligt detta direktiv.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att finansunderrättelseenheterna i största möjliga utsträckning samarbetar vid tillämpningen av lösningar som utvecklats och förvaltas av Amla i enlighet med artiklarna 5.5 i, 45.1 d och 47 i förordning (EU) 2024/1620.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna kan använda FIU.nets funktioner för att, på grundval av en mekanism med träff/ingen träff, matcha de uppgifter som de gör tillgängliga i FIU.net med de uppgifter som gjorts tillgängliga i det systemet av andra finansunderrättelseenheter och unionens organ och byråer, i den mån sådan matchning omfattas av dessa unionsorgans och unionsbyråers respektive mandat.

5. Amla får tillfälligt avbryta åtkomsten för en finansunderrättelseenhet eller motpart i ett tredjeland eller ett unionsorgan eller en unionsbyrå till FIU.net om den har skäl att tro att en sådan åtkomst skulle äventyra genomförandet av detta kapitel och säkerheten och konfidentialiteten för den information som innehas av finansunderrättelseenheter och som utbyts genom FIU.net, även när det finns farhågor om en finansunderrättelseenhets bristande oberoende och självständighet.

Artikel 31

Utbyte av information mellan finansunderrättelseenheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna på eget initiativ eller på begäran utbyter alla uppgifter som kan vara relevanta för deras bearbetning eller analys av information med koppling till penningtvätt, dess förbrott, eller finansiering av terrorism och berörda fysiska eller juridiska personer, oavsett vilken typ av förbrott det kan röra sig om, och även om typen av förbrott som det kan röra sig om inte är känd vid tidpunkten för utbytet.

En begäran om upplysningar ska innehålla relevanta fakta, bakgrundsinformation, skälen för begäran, kopplingar till den anmodade finansunderrättelseenhetens land och hur de begärda uppgifterna ska användas.

När en finansunderrättelseenhet får in en rapport enligt artikel 69.1 första stycket a i förordning (EU) 2024/1624 ska den, om rapporten berör en annan medlemsstat, omgående vidarebefordra rapporten, eller all relevant information som inhämtats från den, till finansunderrättelseenheten i den andra medlemsstaten.

2. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för genomförande ska ange formatet som ska användas för det utbyte av information som avses i punkt 1.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 53 i förordning (EU) 2024/1620.

3. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska specificera relevans och urvalskriterier vid fastställandet av huruvida en rapport som lämnats in enligt artikel 69.1 första stycket a i förordning (EU) 2024/1624 berör en annan medlemsstat enligt som avses i punkt 1 tredje stycket i denna artikel.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera detta direktiv genom att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 49–52 i förordning (EU) 2024/1620.

4. Senast den 10 juli 2028 ska Amla utfärda riktlinjer riktade till finansunderrättelseenheter om de förfaranden som ska upprättas vid vidarebefordran och mottagande av en rapport enligt artikel 69.1 första stycket a i förordning (EU) 2024/1624 som berör en annan medlemsstat och den uppföljning som ska göras av den rapporten.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att den finansunderrättelseenhet som begäran ställs till är skyldig att använda samtliga tillgängliga befogenheter som den normalt skulle ha använt på nationellt plan för inhämtande och analys av information, när den besvarar en begäran om uppgifter enligt punkt 1 från en annan finansunderrättelseenhet.

När en finansunderrättelseenhet önskar erhålla ytterligare information från en ansvarig enhet som är etablerad i en annan medlemsstat som verkar på dess medlemsstats territorium ska begäran riktas till finansunderrättelseenheten i den medlemsstat på vars territorium den ansvariga enheten är etablerad. Finansunderrättelseenheten ska erhålla information i enlighet med artikel 69.1 i förordning (EU) 2024/1624 och skyndsamt förmedla svar.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att om en finansunderrättelseenhet tar emot en begäran om uppgifter enligt punkt 1 ska den svara på begäran så snart som möjligt och i varje fall senast fem arbetsdagar efter det att begärans mottagits, om finansunderrättelseenheten antingen förfogar över den begärda informationen eller den begärda informationen finns i en databas eller ett register som är direkt tillgängligt för den anmodade finansunderrättelseenheten. I vederbörligen motiverade undantagsfall får denna tidsfrist förlängas till högst tio arbetsdagar. Om den anmodade finansunderrättelseenheten inte kan inhämta de begärda uppgifterna ska den informera den anmodande finansunderrättelseenheten om detta.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att om en finansunderrättelseenhet får en begäran enligt punkt 1 att tillhandahålla uppgifter som inte finns i en databas eller i ett register som den har direkt tillgång till eller som den redan förfogar över, ska den anmodade finansunderrättelseenheten i motiverade och brådskande undantagsfall och genom undantag från punkt 6 tillhandahålla de uppgifterna inom en arbetsdag efter att begäran mottagits.

Om den anmodade finansunderrättelseenheten inte kan svara inom en arbetsdag eller inte kan få direkt tillgång till uppgifterna ska den lämna en motivering. Om tillhandahållandet av de begärda uppgifterna inom en arbetsdag skulle innebära en oproportionell börda för den anmodade finansunderrättelseenheten, får den skjuta upp tillhandahållandet av uppgifterna. I sådana fall ska den anmodade finansunderrättelseenheten omedelbart informera den anmodande finansunderrättelseenheten om uppskjutandet. Den anmodade finansunderrättelseenheten får förlänga tidsfristen för att besvara en begäran om information till högst tre arbetsdagar.

8. En finansunderrättelseenhet får endast under exceptionella omständigheter vägra att utbyta information, om utbytet skulle kunna strida mot grundläggande principer i dess nationella rätt. Dessa exceptionella omständigheter ska specificeras på ett sådant sätt att missbruk och onödiga begränsningar av det fria utbytet av information för analysändamål förhindras.

Senast den 10 juli 2028 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om de exceptionella omständigheter som avses i första stycket. Medlemsstaterna ska uppdatera sådana underrättelser om de exceptionella omständigheter som identifierats på nationell nivå förändras.

Kommissionen ska offentliggöra en konsoliderad förteckning över underrättelser som avses i andra stycket.

9. Senast den 10 juli 2029 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av huruvida de exceptionella omständigheter som anmälts enligt punkt 8 är motiverade.

Artikel 32

Gemensamma analyser

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras finansunderrättelseenheter kan genomföra gemensamma analyser av misstänkta transaktioner och aktiviteter.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 i denna artikel ska relevanta finansunderrättelseenheter, biträdda av Amla i enlighet med artikel 40 i förordning (EU) 2024/1620, inrätta team för gemensam analys för ett visst ändamål och under en begränsad period, som kan förlängas med ömsesidigt samtycke, för att genomföra operativa analyser av misstänkta transaktioner eller aktiviteter som innefattar en eller flera av de finansunderrättelseenheter som inrättar teamet.

3. Ett team för gemensam analys får inrättas om

a) en finansunderrättelseenhets operativa analyser kräver svåra och krävande analyser med kopplingar till andra medlemsstater,

b) flera finansunderrättelseenheter genomför operativa analyser där omständigheterna motiverar samordnade, gemensamma åtgärder i de berörda medlemsstaterna.

En begäran om att inrätta ett team för gemensam analys får göras av varje berörd finansunderrättelseenhet eller Amla enligt artikel 44 i förordning (EU) 2024/1620.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att den anställde från deras finansunderrättelseenhet som tilldelas till teamet för gemensam analys, i enlighet med tillämplig nationell rätt och inom gränserna för den anställdes behörighet, kan ge teamet uppgifter som är tillgängliga för dennes finansunderrättelseenhet i samband med den analys som teamet genomför.

5. Om teamet för gemensam analys behöver hjälp från en annan finansunderrättelseenhet än de som är del av teamet, kan det begära att denna andra finansunderrättelseenhet

a) ansluter sig till teamet för gemensam analys,

b) översänder finansiella underrättelser och finansiella uppgifter till teamet för gemensam analys.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna kan bjuda in tredje parter, inbegripet unionens organ och byråer, att delta i de gemensamma analyserna när det är relevant för de gemensamma analyserna och om sådant deltagande omfattas av dessa tredje parters respektive mandat.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de finansunderrättelseenheter som deltar i de gemensamma analyserna fastställer de villkor som gäller för tredje parters deltagande och inför åtgärder som garanterar konfidentialiteten och säkerheten för den information som utbyts. Medlemsstaterna ska säkerställa att den information som utbyts endast används för de ändamål för vilka den gemensamma analysen inrättades.

Artikel 33

Finansunderrättelseenheternas användning av upplysningar som utbytts mellan dem

Upplysningar och handlingar som mottas enligt artiklarna 29, 31 och 32 ska användas för att utföra finansunderrättelseenhetens uppgifter enligt detta direktiv. Vid utbytet av upplysningar och handlingar enligt artiklarna 29 och 31 får den överförande finansunderrättelseenheten uppställa restriktioner och villkor för användningen av de upplysningarna, förutom om överföringen består i att en rapport lämnas in av en ansvarig enhet enligt artikel 69.1 i förordning (EU) 2024/1624, eller upplysningar som härrör därifrån, som gäller en annan medlemsstat där den ansvariga enheten verkar inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster och som inte inbegriper någon koppling till den överförande finansunderrättelseenhetens medlemsstat. Mottagande finansunderrättelseenhet ska iaktta dessa begränsningar och villkor.

Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheter utser åtminstone en kontaktperson eller kontaktpunkt som ansvarar för att ta emot begäranden om information från finansunderrättelseenheter i andra medlemsstater.

Artikel 34

Godkännande av vidare spridning av information som utbytts mellan finansunderrättelseenheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att den information som utbyts enligt artiklarna 29, 31 och 32 endast används för det ändamål för vilket de begärdes eller lämnades ut och att all spridning av den informationen av den mottagande finansunderrättelseenheten till annan myndighet, annat organ eller annan avdelning, samt all användning av denna information för andra ändamål än de som ursprungligen godkänts behöver godkännas på förhand av den finansunderrättelseenhet som lämnar informationen.

Kraven i första stycket i denna punkt ska inte tillämpas om den information som tillhandahålls av finansunderrättelseenheten består av en rapport som lämnats in av en ansvarig enhet i enlighet med artikel 69.1 i förordning (EU) 2024/1624, som gäller en annan medlemsstat där den ansvariga enheten verkar inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster och som inte har någon koppling till den överförande finansunderrättelseenhetens medlemsstat.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att den anmodade finansunderrättelseenheten omgående och så långt det är möjligt lämnar förhandsgodkännande till spridning av informationen till behöriga myndigheter, oberoende av typen av förbrott och av huruvida förbrottet har identifierats eller inte. Den anmodade finansunderrättelseenheten får inte vägra att lämna sitt godkännande till sådan spridning såvida inte detta skulle falla utanför tillämpningsområdet för dess bestämmelser om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller skulle kunna försvåra en utredning eller av annan anledning skulle strida mot grundläggande principer i den medlemsstatens nationella rätt. Varje vägran att lämna godkännande ska vederbörligen förklaras. Fall där finansunderrättelseenheter får vägra att lämna godkännande ska specificeras på ett sådant sätt att missbruk och onödiga begränsningar av spridningen av information till behöriga myndigheter förhindras.

3. Senast den 10 juli 2028 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om de exceptionella omständigheter där spridning skulle strida mot grundläggande principer i nationell rätt enligt punkt 2. Medlemsstaterna ska uppdatera sådana underrättelser om de exceptionella omständigheter som identifierats på nationell nivå förändras.

Kommissionen ska offentliggöra en konsoliderad förteckning över underrättelser som avses i första stycket.

4. Senast den 10 juli 2029 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och till rådet med en bedömning av huruvida de exceptionella omständigheter som anmälts enligt punkt 3 är motiverade.

Artikel 35

Verkan av straffrättsbestämmelser

Skillnader i definitioner av förbrott i nationell rätt får inte begränsa finansunderrättelseenheternas förmåga att ge stöd åt en annan finansunderrättelseenhet och får inte begränsa utbyte, spridning och användning av information i enlighet med artiklarna 31, 32, 33 och 34.

Artikel 36

Rapporteringsskydd

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna har mekanismer för att skydda identiteten på de ansvariga enheterna och deras anställda, eller personer i en likvärdig ställning, inbegripet ombud och distributörer, som rapporterar misstankar enligt artikel 69.1 första stycket a i förordning (EU) 2024/1624.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansunderrättelseenheterna inte lämnar ut källan till den rapport som avses i punkt 1 i denna artikel, när de besvarar begäranden om information från behöriga myndigheter enligt artikel 22 eller när de sprider resultaten av sina analyser enligt artikel 19. Denna punkt påverkar inte tillämplig nationell straffprocessrätt.

KAPITEL IV

TILLSYN AV FÖRHINDRANDE AV PENNINGTVÄTT

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 37

Nationella tillsynsorgans befogenheter och resurser

1. Varje medlemsstat ska säkerställa att alla ansvariga enheter etablerade på dess territorium, med undantag för de förhållanden som täcks av artikel 38, är föremål för lämplig och effektiv tillsyn. För detta ändamål ska varje medlemsstat utse ett eller flera tillsynsorgan för att effektivt övervaka, och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa, att de ansvariga enheterna efterlever förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113.

Om medlemsstaterna på grund av ett överordnat allmänintresse har infört särskilda tillståndskrav för ansvariga enheter att bedriva verksamhet på deras territorium inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, ska de säkerställa att den verksamhet som bedrivs av de ansvariga enheterna med de särskilda tillstånden är föremål för tillsyn av deras nationella tillsynsorgan, oavsett om den verksamhet som har tillstånd bedrivs via infrastruktur på deras territorium eller på distans. Medlemsstaterna ska också säkerställa att tillsynen enligt detta stycke anmäls till tillsynsorganen i den medlemsstat där den ansvariga enhetens huvudkontor är beläget.

Denna punkt ska inte tillämpas när Amla agerar som tillsynsorgan.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan har tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser för att fullgöra sina uppdrag som anges i punkt 5. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa myndigheters personal har stor integritet och rätt kompetens och håller hög yrkesmässig standard, inbegripet när det gäller konfidentialitet, dataskydd och standarder för att hantera intressekonflikter.

3. För de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i förordning (EU) 2024/1624 får medlemsstaterna tillåta att uppgiften i punkt 1 i den här artikeln utförs av självreglerande organ, under förutsättning att dessa självreglerande organ har de befogenheter som avses i punkt 6 i den här artikeln och har tillräckliga ekonomiska, personella och tekniska resurser för att fullgöra sina uppdrag. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa organs personal har stor integritet och rätt kompetens och att de håller hög yrkesmässig standard, inbegripet när det gäller konfidentialitet, dataskydd och standarder för att hantera intressekonflikter.

4. Om en medlemsstat har anförtrott tillsynen över en kategori av ansvariga enheter till mer än ett tillsynsorgan, ska den säkerställa att dessa tillsynsorgan utövar tillsyn över ansvariga enheter på ett konsekvent och effektivt sätt inom hela sektorn. För detta ändamål ska medlemsstaten utse ett ledande tillsynsorgan eller inrätta en samordningsmekanism mellan dessa tillsynsorgan.

Om en medlemsstat har anförtrott tillsynen över alla ansvariga enheter till mer än ett tillsynsorgan ska den inrätta en samordningsmekanism bland dessa tillsynsorgan för att säkerställa att ansvariga enheter omfattas av effektiv tillsyn av högsta standard. En sådan samordningsmekanism ska omfatta alla tillsynsorgan, utom i följande fall:

a) Tillsynen anförtros ett självreglerande organ, i vilket fall den offentliga myndighet som avses i artikel 52 ska delta i samordningsmekanismen.

b) Tillsynen över en kategori av ansvariga enheter anförtros flera tillsynsorgan, i vilket fall det ledande tillsynsorganet ska delta i samordningsmekanismen. Om inget ledande tillsynsorgan har utsetts ska tillsynsorganen utse en företrädare bland dem.

5. Medlemsstaterna ska i enlighet med punkt 1 säkerställa att de nationella tillsynsorganen fullgör följande uppgifter:

a) Sprida relevanta upplysningar till ansvariga enheter enligt artikel 39.

b) Besluta om fall där de specifika risker som är förenade med en sektor är uppenbara och väl kända och enskilda dokumenterade riskbedömningar enligt artikel 10 i förordning (EU) 2024/1624 inte krävs.

c) Verifiera lämpligheten med och genomförandet av ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller enligt kapitel II i förordning (EU) 2024/1624 och personalresurser som avsatts för utförandet av uppgifterna enligt den förordningen, samt, för tillsynsorgan för företag för kollektiva investeringar, besluta om de fall då företag för kollektiva investeringar får utkontraktera rapporteringen av misstänkt verksamhet enligt artikel 18.7 i förordning (EU) 2024/1624 till en tjänsteleverantör.

d) Regelbundet bedöma och övervaka de risker som de ansvariga enheterna utsätts för när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism och för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte verkställs.

e) Övervaka ansvariga enheters efterlevnad i fråga om deras skyldigheter när det gäller riktade ekonomiska sanktioner.

f) Utföra alla nödvändiga utredningar på distans, inspektioner på plats och tematiska kontroller och andra eventuella undersökningar, bedömningar och analyser som är nödvändiga för att verifiera att ansvariga enheter efterlever förordning (EU) 2024/1624 och eventuella administrativa åtgärder som vidtas enligt artikel 56.

g) Vidta lämpliga tillsynsåtgärder vid ansvariga enheters överträdelser av tillämpliga krav som identifierats under tillsynsbedömningen och följa upp genomförandet av sådana åtgärder.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan har tillräckliga befogenheter för att fullgöra sina uppdrag i enlighet med punkt 5, inbegripet följande befogenheter:

a) Kräva att ansvariga enheter lämnar uppgifter som är relevanta för övervakning och verifiering av efterlevnaden av förordning (EU) 2024/1624 eller förordning (EU) 2023/1113 och för att utföra kontroller, även från tjänsteleverantörer till vilka den ansvariga enheten har utkontrakterat delar av sitt uppdrag att uppfylla kraven i de förordningarna.

b) Tillämpa lämpliga och proportionella administrativa åtgärder för att avhjälpa situationen vid överträdelser, inbegripet åläggande av sanktionsavgifter i enlighet med avsnitt 4 i detta kapitel.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansiella tillsynsorgan och tillsynsorgan med ansvar för speltjänstleverantörer har befogenheter utöver dem som avses i punkt 6, inbegripet befogenheter att inspektera den ansvariga enhetens affärslokaler utan förhandsanmälan när detta är nödvändigt för korrekt och effektivt genomförande av inspektionen, och att de har alla nödvändiga resurser för att genomföra en sådan inspektion.

För tillämpningen av första stycket ska tillsynsorganen åtminstone kunna

a) granska räkenskaperna och affärshandlingarna för den ansvariga enheten och ta kopior av eller utdrag ur de räkenskaperna och affärshandlingarna,

b) få tillgång till eventuell mjukvara, databaser, it-verktyg eller andra elektroniska medel för uppgiftsregistrering som den ansvariga enheten använder,

c) erhålla skriftliga och muntliga uppgifter från den person som ansvarar för interna riktlinjer, förfaranden och kontroller för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller deras representanter eller personal, samt eventuella representanter eller personal vid enheter till vilka den ansvariga enheten har utkontrakterat uppdrag enligt artikel 18 i förordning (EU) 2024/1624, och höra alla personer som går med på att höras i syfte att samla in uppgifter som rör föremålet för en utredning.

Artikel 38

Tillsyn av former av infrastruktur hos vissa mellanhänder som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster

1. Om följande ansvariga enheters verksamhet bedrivs inom deras territorium inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster genom ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur, även när denna verksamhet bedrivs inom ramen för en auktorisation som erhållits enligt direktiv 2013/36/EU, ska medlemsstaterna säkerställa att sådan verksamhet är föremål för tillsyn av deras nationella tillsynsorgan:

a) Utgivare av elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ([42]).

b) Betaltjänstleverantörer enligt definitionen i artikel 4.11 i direktiv (EU) 2015/2366.

c) Leverantörer av kryptotillgångstjänster.

Vid tillämpning av första stycket ska tillsynsorganen i den medlemsstat där verksamheten bedrivs effektivt övervaka och säkerställa efterlevnaden av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113.

2. Genom undantag från punkt 1 ska tillsynen över ombud, distributörer eller andra typer av infrastruktur som avses i den punkten utövas av tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enhetens huvudkontor är beläget, om

a) kriterierna i den tekniska standard för tillsyn som avses i artikel 41.2 inte är uppfyllda, och

b) tillsynsorganet i den medlemsstat där dessa ombud, distributörer eller andra typer av infrastruktur är belägna underrättar tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enhetens huvudkontor är beläget om att tillsynen över de verksamheter som avses i punkt 1 med tanke på enhetens begränsade infrastruktur på dess territorium ska utövas av tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enhetens huvudkontor är beläget.

3. Vid tillämpning av denna artikel ska tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enhetens huvudkontor är beläget och tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enheten inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster bedriver verksamhet genom ombud eller distributörer eller andra typer av infrastruktur förse varandra med all information som krävs för att bedöma huruvida de kriterier som avses i punkt 2 a är uppfyllda, även om eventuella förändringar i den ansvariga enhetens omständigheter som kan påverka uppfyllelsen av dessa kriterier.

([42]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganet i den medlemsstat där den ansvariga enhetens huvudkontor är beläget inom två veckor från mottagandet av underrättelsen enligt punkt 2 b informerar den ansvariga enheten om att den kommer att utöva tillsyn över den verksamhet som bedrivs av ombud, distributörer eller andra typer av infrastruktur genom vilka de ansvariga enheterna bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat, och om alla senare ändringar i tillsynen av dem.

5. Denna artikel ska inte tillämpas när Amla agerar som tillsynsorgan.

Artikel 39

Tillhandahållande av information till ansvariga enheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan gör information om penningtvätt och finansiering av terrorism tillgänglig för de ansvariga enheterna under deras tillsyn.

2. Den information som avses i punkt 1 ska omfatta följande:

a) Riskbedömning på unionsnivå som gjorts av kommissionen enligt artikel 7 och alla relevanta rekommendationer från kommissionen på grundval av den artikeln.

b) Nationella och sektoriella riskbedömningar som genomförts enligt artikel 8.

c) Relevanta riktlinjer, rekommendationer och yttranden från Amla i enlighet med artiklarna 54 och 55 i förordning (EU) 2024/1620.

d) Information om tredjeländer som har identifierats enligt kapitel III avsnitt 2 i förordning (EU)2024/1624.

e) Alla riktlinjer och rapporter som skapats av Amla, andra tillsynsorgan och, vid behov, den myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ, finansunderrättelseenheten eller eventuell annan behörig myndighet eller internationella organisationer och normgivare när det gäller metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan vara tillämpliga på en sektor och indikatorer som kan underlätta identifieringen av transaktioner eller aktiviteter som riskerar att kopplas till penningtvätt och finansiering av terrorism i den sektorn, samt riktlinjer om ansvariga enheters skyldigheter när det gäller riktade ekonomiska sanktioner.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen när så är lämpligt bedriver informationsspridning för att informera de ansvariga enheter som står under deras tillsyn om deras skyldigheter.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan omedelbart gör information om personer eller enheter som angetts i samband med riktade ekonomiska sanktioner och FN:s ekonomiska sanktioner tillgängliga för de ansvariga enheterna under deras tillsyn.

Artikel 40

Riskbaserad tillsyn

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan tillämpar en riskbaserad tillsynsmetod. För detta ändamål ska medlemsstaterna säkerställa att de

a) har en klar uppfattning om riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i sin medlemsstat,

b) bedömer all relevant information om de specifika nationella och internationella risker som är kopplade till de ansvariga enheternas kunder, produkter och tjänster,

c) baserar den interna, externa och tematiska tillsynens frekvens och intensitet på de ansvariga enheternas riskprofil och på risker för penningtvätt och finansiering av terrorism i den medlemsstaten.

Vid tillämpningen av första stycket c i denna punkt ska tillsynsorgan upprätta årliga övervakningsprogram, där hänsyn ska tas till de tidsramar och resurser som krävs för att reagera snabbt i händelse av objektiva och betydande indikationer på överträdelser av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113.

2. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska fastställa riktmärkena och en metod för att bedöma och klassificera den inneboende och kvarstående riskprofilen för ansvariga enheter, samt med vilken frekvens sådana riskprofiler ska ses över. Frekvensen ska ta hänsyn till alla större händelser eller förändringar i den ansvariga enhetens ledning och drift, samt verksamhetens art och storlek.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera detta direktiv genom att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 49–52 i förordning (EU) 2024/1620.

3. Senast den 10 juli 2028 ska Amla utfärda riktlinjer åt tillsynsorganen om följande:

a) De utmärkande dragen för en riskbaserad tillsynsmetod.

b) De åtgärder som ska vidtas inom tillsynsorganen för att säkerställa adekvat och effektiv tillsyn, inbegripet utbildning av deras personal.

c) Vilka åtgärder som ska vidtas vid tillsyn som grundar sig på en riskkänslighetsanalyser.

I tillämpliga fall ska de riktlinjer som avses i första stycket beakta resultaten av de bedömningar som utförts enligt artiklarna 30 och 35 i förordning (EU) 2024/1620.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen beaktar den ansvariga enhetens manöverutrymme och adekvat granskar de underliggande riskbedömningarna, samt ändamålsenligheten i dess interna riktlinjer, förfaranden och kontroller.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan utarbetar en detaljerad årlig verksamhetsrapport och att en sammanfattning av rapporten offentliggörs. Sammanfattningen får inte innehålla konfidentiella uppgifter och ska innehålla följande:

a) De kategorier av ansvariga enheter som står under tillsyn och antalet ansvariga enheter per kategori.

b) En beskrivning av de befogenheter som tillsynsorganen anförtrotts och de uppdrag som de tilldelats och i förekommande fall de mekanismer som avses i artikel 37.4 i vilka de deltar och, för det ledande tillsynsorganet, en sammanfattning av den samordningsverksamhet som bedrivits.

c) En översikt över den tillsynsverksamhet som bedrivits.

Artikel 41

Centrala kontaktpunkter

1. Vid tillämpning av artiklarna 37.1 och 38.1 får medlemsstaterna begära att utgivare av elektroniska pengar, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster som driver andra etableringar på deras territorium än ett dotterföretag eller en filial eller som bedriver verksamhet på deras territorium genom ombud eller distributörer eller genom andra typer av infrastruktur inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster utser en central kontaktpunkt på deras territorium. Denna centrala kontaktpunkt ska som företrädare för den ansvariga enheten säkerställa att reglerna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism efterlevs och underlätta tillsynsorganens utövande av tillsyn, bland annat genom att på begäran förse tillsynsorganen med dokument och information.

2. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska innehålla kriterier för att avgöra under vilka omständigheter det är lämpligt att utse en central kontaktpunkt enligt punkt 1 och fastställa de centrala kontaktpunkternas funktioner.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera detta direktiv genom att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 49–52 i förordning (EU) 2024/1620.

Artikel 42

Upplysningar till finansunderrättelseenheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen utan dröjsmål upplyser finansunderrättelseenheten om de vid kontrollerna av de ansvariga enheterna, eller på annat sätt, upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan som har befogenheter att utöva tillsyn över aktiehandeln, valutahandeln och den finansiella derivatmarknaden informerar finansunderrättelseenheten om de upptäcker omständigheter som kan ha samband med penningtvätt eller finansiering av terrorism.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att efterlevnaden av kraven enligt första och andra styckena i denna artikel inte ersätter någon skyldighet för tillsynsmyndigheterna att till relevanta behöriga myndigheter rapportera brottslig verksamhet som de upptäcker eller får kännedom om i samband med sin tillsynsverksamhet.

Artikel 43

Tillhandahållande av information till finansunderrättelseenheter

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen meddelar åtminstone följande uppgifter till finansunderrättelseenheten:

a) Förteckningen över etableringar som är verksamma i respektive medlemsstat och förteckningen över infrastruktur som står under deras tillsyn i enlighet med artikel 38.1 samt eventuella ändringar i dessa förteckningar.

b) Alla relevanta iakttagelser som tyder på allvarliga brister i de ansvariga enheternas rapporteringssystem.

c) Resultaten av de riskbedömningar som utförts i enlighet med artikel 40, i aggregerad form.

Artikel 44

Allmänna principer när det gäller tillsynssamarbete

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. Sådant samarbete kan innefatta utförandet, inom ramen för det anmodade tillsynsorganet, av utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar, och det påföljande utbytet av information som erhållits genom sådana utredningar, eller underlättandet av utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

Artikel 45

Tillhandahållande av information om gränsöverskridande verksamhet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen i hemmedlemsstaten informerar tillsynsorganen i värdmedlemsstaten så snart som möjligt och under alla omständigheter inom tre månader från mottagandet av en underrättelse enligt artikel 8.1 i förordning (EU) 2024/1624 om den verksamhet som den ansvariga enheten avser att bedriva i värdmedlemsstaten.

Eventuella senare ändringar som anmäls till tillsynsorganen i hemmedlemsstaten i enlighet med artikel 8.2 i förordning (EU) 2024/1624 ska anmälas till tillsynsorganen i värdmedlemsstaten så snart som möjligt och under alla omständigheter inom en månad från mottagandet.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen i hemmedlemsstaten till värdmedlemsstatens tillsynsorgan delar med sig av sådan information om den verksamhet som faktiskt bedrivits av den ansvariga enheten på värdmedlemsstatens territorium som de erhåller i samband med sin tillsynsverksamhet, inbegripet information som lämnats av de ansvariga enheterna som svar på tillsynsfrågeformulär och all relevant information med anknytning till den verksamhet som bedrivits i värdmedlemsstaten.

Den information som avses i första stycket ska utbytas minst en gång om året. Om denna information tillhandahålls i aggregerad form ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorganen i hemmedlemsstaten snabbt besvarar varje begäran om ytterligare information från tillsynsorganen i värdmedlemsstaten.

Genom undantag från andra stycket i denna punkt ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorganen i hemmedlemsstaten informerar tillsynsorganen i värdmedlemsstaten omedelbart efter mottagandet av en underrättelse från ansvariga enheter i enlighet med artikel 8.1 i förordning (EU) 2024/1624 om att verksamhet i värdmedlemsstaten har inletts.

Artikel 46

Bestämmelser som rör samarbete vid tillsyn av koncerner

1. I de fall då kreditinstitut och finansiella institut ingår i en koncern ska medlemsstaterna säkerställa att hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan för de ändamål som anges i artikel 37.1 i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra, oavsett deras respektive karaktär eller ställning. De ska också samarbeta med Amla när Amla agerar som tillsynsorgan.

2. Utom när Amla agerar som tillsynsorgan, ska medlemsstaterna säkerställa att hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan utövar tillsyn över det effektiva genomförandet av koncernens riktlinjer, rutiner och kontroller som avses i kapitel II avsnitt 2 i förordning(EU) 2024/1624. Medlemsstaterna ska också säkerställa att värdmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan utövar tillsyn över efterlevnaden hos de etableringar som finns på deras medlemsstats territorium av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113.

3. Vid tillämpningen av denna artikel, och utom i fall där tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är inrättade i enlighet med artikel 49, ska medlemsstaterna säkerställa att finansiella tillsynsorgan ger varandra alla uppgifter de behöver för att utföra sina tillsynsuppdrag, oavsett om det sker på begäran eller på eget initiativ. Finansiella tillsynsorgan ska i synnerhet utbyta alla uppgifter som på ett betydande sätt kan påverka bedömningen av exponeringen för inneboende och kvarstående risk i ett kreditinstitut eller finansiellt institut i en annan medlemsstat, inbegripet

a) en beskrivning av koncernens rättsliga struktur, styrningsstruktur och organisationsstruktur, som ska omfatta alla dotterföretag och filialer,

b) relevant information om de verkliga huvudmännen och företagsledningen, inbegripet resultat av lämplighetskontroller, oavsett om de utförts enligt detta direktiv eller enligt andra unionsakter,

c) riktlinjer, förfaranden och kontroller inom koncernen,

d) information om kundkännedom, inbegripet kundfiler och dokumentation av transaktioner,

e) negativa utvecklingar när det gäller moderföretaget, dotterföretag eller filialer, som allvarligt skulle kunna påverka andra delar av koncernen,

f) sanktionsavgifter som finansiella tillsynsorgan avser att ålägga och administrativa åtgärder som finansiella tillsynsorgan avser att tillämpa i enlighet med avsnitt 4 i detta kapitel.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att finansiella tillsynsorgan inom ramen för sina befogenheter kan utföra utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar och dela med sig av de uppgifter som inhämtats genom sådana utredningar eller underlätta utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

4. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska beskriva hem- och värdmedlemsstaternas tillsynsorgans respektive uppgifter, och formerna för samarbete mellan dem.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera detta direktiv genom att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 49–52 i förordning (EU) 2024/1620.

5. Finansiella tillsynsorgan får vända sig till Amla i följande situationer:

a) Om ett finansiellt tillsynsorgan inte har meddelat de uppgifter som avses i punkt 3.

b) Om en begäran om samarbete har avslagits eller har inte lett till åtgärder inom rimlig tid.

c) Om det råder oenighet på grundval av objektiva skäl om identifierade överträdelser och om de sanktionsavgifter som ska åläggas eller de administrativa åtgärder som ska tillämpas på enheten eller koncernen för att avhjälpa dessa överträdelser.

Amla får agera i enlighet med de befogenheter som det tilldelats enligt artikel 33 i förordning (EU) 2024/1620. Amla ska därvid avge sitt yttrande om föremålet för begäran inom en månad.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att denna artikel också är tillämplig på tillsyn av

a) grupper av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn,

b) ansvariga enheter som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster utan någon infrastruktur i en annan medlemsstat än den där de är etablerade, om tillsynen av verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 37.1 andra stycket.

Om de situationer som avses i punkt 5 uppstår i förhållande till icke-finansiella tillsynsorgan får Amla agera i enlighet med de befogenheter som det tilldelats enligt artikel 38 i förordning (EU) 2024/1620.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att icke-finansiella tillsynsorgan samarbetar och utbyter information i fall där ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn ingår i strukturer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll, inbegripet nätverk och partnerskap.

Artikel 47

Tillsynssamarbete när det gäller ansvariga enheter som bedriver gränsöverskridande verksamhet

1. Om ansvariga enheter som inte ingår i en koncern bedriver sådan gränsöverskridande verksamhet som avses i artikel 54.1 och tillsynen delas mellan tillsynsorganen i hem- och värdmedlemsstaterna i enlighet med artiklarna 37.1 och 38.1, ska medlemsstaterna säkerställa att dessa tillsynsorgan i största möjliga utsträckning samarbetar med varandra och bistår varandra vid utövandet av tillsyn enligt artiklarna 37.1 och 38.1.

Vid tillämpning av första stycket, och utom i fall där tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är inrättade i enlighet med artikel 49, ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorgan

a) ger varandra alla de uppgifter de behöver för att utföra sina tillsynsuppdrag, oavsett om det sker på begäran eller på eget initiativ, inbegripet den information som avses i artikel 46.3 första stycket a, b och d, om denna information är nödvändig för utförandet av tillsynsuppdrag,

b) informera varandra om alla negativa utvecklingar när det gäller den ansvariga enheten, dess etableringar eller typer av infrastruktur som allvarligt skulle kunna påverka enhetens efterlevnad av tillämpliga krav och om sanktionsavgifter som de avser att ålägga eller administrativa åtgärder som de avser att tillämpa i enlighet med avsnitt 4 i detta kapitel,

c) inom ramen för sina befogenheter kan utföra utredningar på ett anmodande tillsynsorgans vägnar och dela med sig av de uppgifter som inhämtats genom sådana utredningar eller underlätta utförandet av sådana utredningar av det anmodande tillsynsorganet.

Denna punkt ska också tillämpas på ansvariga enheter som är etablerade i en enda medlemsstat och som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat utan någon infrastruktur där, om tillsynen av verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den medlemsstaten i enlighet med artikel 37.1 andra stycket.

2. Om tillsynen över den ansvariga enheten och någon av dess typer av infrastruktur i andra medlemsstater anförtros tillsynsorganen i hemmedlemsstaten i enlighet med artikel 38.2, ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorganen i hemmedlemsstaten regelbundet informerar tillsynsorganen i värdmedlemsstaten om de åtgärder som vidtagits inom den ansvariga enheten och om den enhetens efterlevnad av tillämpliga krav, inbegripet dem som gäller i värdmedlemsstaten. Om allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser identifieras, ska tillsynsorganen i hemmedlemsstaten snabbt informera tillsynsorganen i värdmedlemsstaten om dessa överträdelser och om eventuella sanktionsavgifter som de avser att ålägga och administrativa åtgärder som de avser att tillämpa för att avhjälpa dem.

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen i värdmedlemsstaten tillhandahåller hjälp till hemmedlemsstatens tillsynsorgan för att säkerställa verifieringen av den ansvariga enhetens efterlevnad av rättsliga krav. Medlemsstaterna ska särskilt säkerställa att tillsynsorganen i värdmedlemsstaten informerar tillsynsorganen i hemmedlemsstaten om eventuella allvarliga tvivel om den ansvariga enhetens efterlevnad av tillämpliga krav och att de delar med sig av all information de innehar i detta avseende med tillsynsorganen i hemmedlemsstaten.

Denna punkt ska också tillämpas på ansvariga enheter som är etablerade i en enda medlemsstat och som bedriver verksamhet inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat utan någon infrastruktur, utom i fall där tillsynen av verksamheten i den andra medlemsstaten utövas av tillsynsorganen i den medlemsstaten i enlighet med artikel 37.1 andra stycket.

3. Tillsynsorgan ska kunna vända sig till Amla i följande situationer:

a) Om ett tillsynsorgan inte har meddelat de uppgifter som avses i punkt 1 andra stycket a och b eller punkt 2 första och andra stycket.

b) Om en begäran om samarbete har avslagits eller inte har lett till åtgärder inom rimlig tid.

c) Om det råder oenighet på grundval av objektiva skäl om identifierade överträdelser och om de sanktionsavgifter som ska åläggas eller de administrativa åtgärder som ska tillämpas på enheten för att avhjälpa de överträdelserna.

Amla ska agera i enlighet med de befogenheter som det tilldelas enligt artiklarna 33 och 38 i förordning (EU) 2024/1620. Amla ska avge sitt yttrande om föremålet för begäran inom en månad.

Artikel 48

Utbyte av information när det gäller genomförande av koncernomfattande riktlinjer i tredjeländer

Tillsynsorgan, inklusive Amla, ska informera varandra om fall där ett tredjelands rätt inte tillåter genomförandet av de riktlinjer, förfaranden och kontroller som krävs enligt artikel 16 i förordning (EU) 2024/1624. I dessa fall får samordnade åtgärder vidtas av tillsynsorganen för att finna en lösning. Vid bedömningen av vilka tredjeländer som inte tillåter genomförandet av de riktlinjer, förfaranden och kontroller som krävs enligt artikel 16 i förordning (EU) 2024/1624 ska tillsynsorganen beakta eventuella rättsliga hinder som kan stå i vägen för ett korrekt genomförande av dessa riktlinjer, förfaranden och kontroller, inbegripet tystnadsplikt, en otillräcklig nivå av dataskydd och andra begränsningar för utbyte av information som kan vara relevanta för detta ändamål.

AVSNITT 2

Samarbete inom tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och med motsvarigheter i tredjeländer

Artikel 49

Tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den finansiella sektorn

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att särskilda tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inrättas av det finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget för en koncern av kreditinstitut eller finansiella institut eller för huvudkontoret för ett kreditinstitut eller finansiellt institut i alla följande situationer:

a) Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut, inbegripet koncerner av sådana, har inrättat etableringar i minst två olika medlemsstater utöver den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.

b) Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut i ett tredjeland har inrättat etableringar i minst tre medlemsstater.

2. De ständiga medlemmarna av kollegiet ska vara det finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget eller huvudkontoret, de finansiella tillsynsorgan som ansvarar för etableringar i värdmedlemsstater och de finansiella tillsynsorgan som ansvarar för infrastruktur i värdmedlemsstater i enlighet med artikel 38.

3. Denna artikel ska inte tillämpas när Amla agerar som tillsynsorgan.

4. Verksamheten i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska stå i proportion till nivån på de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kreditinstitutet, det finansiella institutet eller koncernen exponeras för och till omfattningen på dess gränsöverskridande verksamhet.

5. Medlemsstaterna ska i enlighet med punkt 1 säkerställa att finansiella tillsynsorgan identifierar

a) alla kreditinstitut eller finansiella institut som har auktoriserats i deras medlemsstat och som har etableringar i andra medlemsstater eller tredjeländer,

b) alla etableringar som kreditinstitut eller finansiella institut har inrättat i andra medlemsstater eller tredjeländer,

c) etableringar som inrättats på deras territorium av kreditinstitut eller finansiella institut från andra medlemsstater eller tredjeländer.

6. I andra situationer än dem som omfattas av artikel 38, där kreditinstitut eller finansiella institut bedriver verksamhet i andra medlemsstater inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, får hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan bjuda in de finansiella tillsynsorganen i dessa medlemsstater att delta i kollegiet som observatörer.

7. Om en koncern av kreditinstitut eller finansiella institut omfattar någon ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn, ska det finansiella tillsynsorgan som inrättar kollegiet bjuda in tillsynsorganen för dessa ansvariga enheter att delta i kollegiet.

8. Medlemsstaterna kan tillåta inrättande av tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism om ett kreditinstitut eller finansiellt institut etablerat inom unionen har inrättat etableringar i minst två tredjeländer. Finansiella tillsynsorgan får anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att kollegier bland annat används för att utbyta information, erbjuda ömsesidigt bistånd eller samordna metoden för tillsyn av koncernen eller institutet och för att vid behov vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113 som upptäckts på koncernnivå eller i kreditinstitutet eller det finansiella institutet eller i någon av de etableringar som koncernen eller institutet har inrättat i jurisdiktionen för ett tillsynsorgan som deltar i kollegiet.

10. Amla får närvara vid mötena i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ska underlätta deras arbete i enlighet med artikel 31 i förordning (EU) 2024/1620. Om Amla beslutar att delta i mötena i ett tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska Amla ha observatörsstatus.

11. Finansiella tillsynsorgan får tillåta att deras motsvarigheter i tredjeländer deltar som observatörer i tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i det fall som avses i punkt 1 b eller om koncerner, kreditinstitut eller finansiella institut från unionen driver filialer och dotterföretag i dessa tredjeländer, förutsatt att

a) motsvarigheterna i tredjeländer lämnar en begäran om deltagande och kollegiets medlemmar samtycker till deras deltagande eller enas om att bjuda in dessa motsvarigheter i tredjeländer,

b) unionens dataskyddsregler för dataöverföringar efterlevs,

c) motsvarigheterna i tredjeländer undertecknar det skriftliga avtal som avses i punkt 8 tredje meningen och inom kollegiet delar med sig av information som de innehar och som är relevant för tillsynen av kreditinstitutet, det finansiella institutet eller koncernen,

d) den information som lämnas ut omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i artikel 67.1 och enbart används för utförandet av tillsynsuppdraget för de deltagande finansiella tillsynsorganen eller motsvarigheterna i tredjeländer.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de finansiella tillsynsorgan som inrättar kollegierna utför en bedömning av huruvida villkoren i första stycket är uppfyllda och lägger fram den för kollegiets ständiga medlemmar. Denna bedömning ska utföras innan motsvarigheten i tredjelandet tillåts att ansluta sig till kollegiet och får därefter upprepas vid behov. Hemmedlemsstatens finansiella tillsynsorgan får söka stöd från Amla för utförandet av denna bedömning.

12. Om kollegiets ständiga medlemmar anser det nödvändigt får ytterligare observatörer bjudas in, förutsatt att kraven i fråga om konfidentialitet efterlevs. Observatörerna får omfatta tillsynsmyndigheter, inbegripet ECB som agerar i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1024/2013 ([43]), samt de europeiska tillsynsmyndigheterna och finansunderrättelseenheterna.

13. Om medlemmarna i ett kollegium är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet får de hänskjuta ärendet till Amla och begära dess bistånd i enlighet med artikel 33 i förordning (EU) 2024/1620.

14. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska specificera följande:

a) De allmänna villkoren för tillsynskollegiernas funktionssätt, på grundval av en riskkänslighetsanalys, i den finansiella sektorn inbegripet villkoren för samarbete mellan de ständiga medlemmarna och med observatörerna, och sådana kollegiers operativa funktionssätt.

b) Mallen för det skriftliga avtal som ska undertecknas av finansiella tillsynsorgan i enlighet med punkt 8.

c) Eventuella ytterligare åtgärder som ska genomföras av kollegierna när koncerner omfattar ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn.

d) Villkor för deltagande av finansiella tillsynsorgan från tredjeländer.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera detta direktiv genom att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 49–52 i förordning (EU) 2024/1620.

Artikel 50

Tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i den icke-finansiella sektorn

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget för en grupp av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn eller för huvudkontoret för en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn kan inrätta särskilda tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i någon av följande situationer:

a) Om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn eller en grupp av sådana har inrättat etableringar i minst två olika medlemsstater utöver den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.

b) Om en tredjelandsenhet som omfattas av krav på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och som inte är ett kreditinstitut eller finansiellt institut har inrättat etableringar i minst tre medlemsstater.

Denna punkt ska också tillämpas på strukturer med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll, inbegripet nätverk eller partnerskap, för vilka koncernomfattande krav gäller enligt artikel 16 i förordning (EU) 2024/1624.

De ständiga medlemmarna av kollegiet ska vara det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget eller huvudkontoret och de icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för etableringar i värdmedlemsstater eller för tillsyn över den ansvariga enheten i andra medlemsstater i de fall som omfattas av artikel 37.1 andra stycket.

2. Om det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget i en koncern eller för en ansvarig enhets huvudkontor inte inrättar ett kollegium, ska medlemsstaterna säkerställa att de icke-finansiella tillsynsorgan som avses i punkt 1 andra stycket b kan avge ett yttrande om att ett kollegium ska inrättas, med beaktande av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som den ansvariga enheten eller koncernen exponeras för och omfattningen på dess gränsöverskridande verksamhet. Detta yttrande ska avges av minst två icke-finansiella tillsynsorgan och riktas till

a) det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor,

([43]) Rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L 287, 29.10.2013, s. 63).

b) Amla,

c) alla andra icke-finansiella tillsynsorgan.

Om det icke-finansiella tillsynsorgan som avses i första stycket a i denna punkt är ett självreglerande organ, ska det yttrandet också avges till den offentliga myndighet som ansvarar för att utöva tillsyn över det självreglerande organet i enlighet med artikel 52.

3. Om det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor efter det att ett yttrande avgetts enligt punkt 2 fortfarande anser att det inte är nödvändigt att inrätta ett kollegium, ska medlemsstaterna säkerställa att de andra icke-finansiella tillsynsorganen kan inrätta kollegiet, förutsatt att det består av minst två medlemmar. I dessa fall ska dessa icke-finansiella tillsynsorgan besluta vem av dem som är det tillsynsorgan som ansvarar för kollegiet. Det icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för en koncerns moderföretag eller en ansvarig enhets huvudkontor ska informeras om kollegiets verksamhet och när som helst kunna ansluta sig till kollegiet.

4. Medlemsstaterna ska vid tillämpning av punkt 1 säkerställa att icke-finansiella tillsynsorgan identifierar

a) alla de ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn som har sitt huvudkontor i deras medlemsstat och som har etableringar i andra medlemsstater eller tredjeländer,

b) alla etableringar som inrättats i andra medlemsstater eller tredjeländer av dessa ansvariga enheter,

c) etableringar som inrättats på deras territorium av ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn från andra medlemsstater eller tredjeländer.

5. Om ansvariga enheter i den icke-finansiella sektorn bedriver verksamhet i andra medlemsstater inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, får hemmedlemsstatens icke-finansiella tillsynsorgan bjuda in de icke-finansiella tillsynsorganen i dessa medlemsstater att delta i kollegiet som observatörer.

6. Om en koncern i den icke-finansiella sektorn omfattar ett kreditinstitut eller finansiellt institut men deras närvaro i koncernen inte når upp till tröskelvärdet för inrättande av ett kollegium enligt artikel 49, ska det tillsynsorgan som inrättar kollegiet bjuda in de finansiella tillsynsorganen för dessa kreditinstitut eller finansiella institut att delta i kollegiet.

7. Medlemsstaterna får tillåta att tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inrättas om en ansvarig enhet i den icke-finansiella sektorn etablerad inom unionen har inrättat etableringar i minst två tredjeländer. Icke-finansiella tillsynsorgan får anmoda sina motsvarigheter i dessa tredjeländer att inrätta ett sådant kollegium. De finansiella tillsynsorgan som deltar i kollegiet ska upprätta ett skriftligt avtal som beskriver villkor och förfaranden för samarbetet och utbytet av information.

Om kollegiet inrättas med avseende på sådana ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i förordning (EU) 2024/1624 eller grupper av sådana, ska det skriftliga avtal som avses i första stycket i denna punkt också inbegripa förfaranden för att säkerställa att ingen information som samlas in i enlighet med artikel 21.2 i förordning (EU) 2024/1624 delas, såvida inte andra stycket i artikel 21.2 är tillämpligt.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att kollegier bland annat används för att utbyta information, erbjuda ömsesidigt bistånd eller samordna metoden för tillsyn av koncernen eller den ansvariga enheten och för att vid behov vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113 som upptäckts på koncernnivå eller i den ansvariga enheten eller i någon av de etableringar som koncernen eller den ansvariga enheten har inrättat i jurisdiktionen för ett av de tillsynsorgan som deltar i kollegiet.

9. Amla får närvara vid mötena i tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ska underlätta deras arbete i enlighet med artikel 36 i förordning (EU) 2024/1620. Om Amla beslutar att delta i mötena i ett tillsynskollegium för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska Amla ha observatörsstatus.

10. Icke-finansiella tillsynsorgan får tillåta att deras motsvarigheter i tredjeländer deltar som observatörer i tillsynskollegier för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i det fall som avses i punkt 1 b eller om ansvariga unionsenheter i den icke-finansiella sektorn eller grupper av sådana bedriver filialer och dotterföretag i dessa tredjeländer, förutsatt att

a) motsvarigheterna i tredjeländer lämnar en begäran om deltagande och kollegiets medlemmar samtycker till deras deltagande eller enas om att bjuda in dessa motsvarigheter i tredjeländer,

b) unionens dataskyddsregler för dataöverföringar efterlevs,

c) motsvarigheterna i tredjeländer undertecknar det skriftliga avtal som avses i punkt 7 och inom kollegiet delar med sig av information som de innehar och som är relevant för tillsynen av den ansvariga enheten eller koncernen,

d) den information som lämnas ut omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdig med den som avses i artikel 67.1 och enbart används för utförandet av tillsynsuppdraget för de deltagande finansiella tillsynsorganen eller motsvarigheterna i tredjeländer.

Medlemsstaterna ska säkerställa att icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för moderföretaget i en koncern eller för en ansvarig enhets huvudkontor eller, i de fall som omfattas av punkt 3, för kollegiet utför en bedömning av huruvida villkoren i första stycket i den här punkten är uppfyllda och lägger fram den för kollegiets ständiga medlemmar. Denna bedömning ska utföras innan motsvarigheten i tredjelandet tillåts att ansluta sig till kollegiet och får därefter upprepas vid behov. De icke-finansiella tillsynsorgan som ansvarar för bedömningen får söka stöd från Amla för utförandet av den bedömningen.

11. Om kollegiets ständiga medlemmar anser det nödvändigt får ytterligare observatörer bjudas in, förutsatt att kraven i fråga om konfidentialitet efterlevs. Observatörerna får omfatta finansunderrättelseenheter.

12. Om medlemmarna i ett kollegium är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet får de hänskjuta ärendet till Amla och begära dess bistånd i enlighet med artikel 38 i förordning (EU) 2024/1620. Amla ska lämna sitt yttrande i det omtvistade ärendet inom två månader.

13. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska specificera följande:

a) De allmänna villkoren för tillsynskollegiernas funktionssätt i den icke-finansiella sektorn, inbegripet villkoren för samarbete mellan de ständiga medlemmarna och med observatörerna, och sådana kollegiers operativa funktionssätt.

b) Mallen för det skriftliga avtal som ska undertecknas av icke-finansiella tillsynsorgan i enlighet med punkt 7.

c) Villkor för deltagande av icke-finansiella tillsynsorgan i tredjeländer.

d) Eventuella ytterligare åtgärder som ska genomföras av kollegierna när koncerner omfattar kreditinstitut eller finansiella institut.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera detta direktiv genom att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 49–52 i förordning (EU) 2024/1620.

14. Senast den 10 juli 2029 och därefter vartannat år ska Amla avge ett yttrande om hur tillsynskollegierna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism fungerar i den icke-finansiella sektorn. Detta yttrande ska omfatta följande:

a) En översikt över de kollegier som inrättats av icke-finansiella tillsynsorgan.

b) En bedömning av de åtgärder som vidtagits av dessa kollegier och den grad av samarbete som uppnåtts, inbegripet de svårigheter som kollegierna har haft att fungera.

Artikel 51

Samarbete med tillsynsorgan i tredjeländer

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan kan ingå samarbetsavtal för samarbete och utbyte av konfidentiell information med sina motsvarigheter i tredjeländer. Sådana samarbetsavtal ska vara i överensstämmelse med tillämpliga regler om dataskydd och ingås på ömsesidig grund och omfattas av en garanti om krav i fråga om tystnadsplikt som är

åtminstone likvärdig med den som avses i artikel 67.1. Konfidentiell information som utbyts i enlighet med dessa samarbetsavtal ska endast användas för utförandet av dessa myndigheters tillsynsuppdrag.

Om den information som utbyts har sitt ursprung i en annan medlemsstat får den inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har delat med sig av den och, i lämpliga fall, endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut.

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska Amla tillhandahålla den hjälp som är nödvändig för att bedöma likvärdigheten av de krav i fråga om tystnadsplikt som är tillämpliga på motsvarigheten i tredjelandet.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan anmäler eventuella avtal som undertecknats enligt denna artikel till Amla inom en månad från undertecknandet.

4. Senast den 10 juli 2029 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för genomförande ska ange den mall som ska användas för det ingående av samarbetsavtal som avses i punkt 1.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 53 i förordning (EU) 2024/1620.

AVSNITT 3

Särskilda bestämmelser gällande självreglerande organ

Artikel 52

Tillsyn över självreglerande organ

1. Om medlemsstaterna i enlighet med artikel 37.3 i detta direktiv beslutar att tillåta att självreglerande organ utövar tillsyn över de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i förordning (EU) 2024/1624 ska de säkerställa att sådana självreglerande organs verksamhet vid utförandet av sådana uppdrag är föremål för tillsyn av en myndighet.

2. Den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ ska ansvara för att säkerställa ett adekvat och effektivt tillsynssystem för de ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i förordning (EU) 2024/1624, bland annat genom att

a) verifiera att alla självreglerande organ som utför de uppdrag eller eftersträvar att utföra de uppdrag som avses i artikel 37.1 uppfyller kraven i punkt 3 i den artikeln,

b) utfärda riktlinjer gällande utförandet av de uppdrag som avses i artikel 37.1,

c) säkerställa att självreglerande organ utför sina uppdrag enligt avsnitt 1 i det här kapitlet på ett adekvat och effektivt sätt,

d) granska de undantag som godkänns av självreglerande organ från skyldigheten att upprätta en enskilt dokumenterad riskbedömning enligt artikel 37.5 b,

e) regelbundet informera självreglerande organ om varje aktivitet som planeras eller uppdrag som utförs av Amla och som är relevant för utförandet av deras tillsynsfunktion, särskilt planeringen av inbördes utvärderingar i enlighet med artikel 35 i förordning (EU) 2024/1620.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ tilldelas tillräckliga befogenheter för att fullgöra sina uppdrag enligt punkt 2. Medlemsstaterna ska säkerställa att den offentliga myndigheten åtminstone har följande befogenheter:

a) Kräva att det lämnas uppgifter som är relevanta för övervakning av efterlevnaden och för utförande av kontroller, med undantag för eventuella uppgifter som samlas in av ansvariga enheter som avses i artikel 3.3 a och b i förordning (EU) 2024/1624 i samband med att de utreder sin klients rättsliga ställning enligt villkoren i artikel 21.2 i den förordningen,

försvarar eller företräder denne i eller rörande rättsliga förfaranden, inbegripet att tillhandahålla rådgivning om att inleda eller undvika förfaranden, oavsett om sådana uppgifter fås eller inhämtas före, under eller efter sådana förfaranden.

b) Utfärda instruktioner till ett självreglerande organ i syfte att avhjälpa en brist i utförandet av dess uppdrag enligt artikel 37.1 eller i efterlevnaden av kraven i punkt 6 i den artikeln, eller för att förhindra sådana brister.

När den utfärdar instruktioner till ett självreglerande organ i enlighet med led b i första stycket, ska den offentliga myndigheten ta hänsyn till all relevant vägledning som den tillhandahållit eller som tillhandahållits av Amla.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ utför sina uppdrag utan otillbörlig påverkan.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att personalen vid den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ är bunden av krav i fråga om tystnadsplikt som är likvärdiga med dem som fastställs i artikel 67 och att den håller hög yrkesmässig standard, inbegripet hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt har stor integritet. Medlemsstaterna ska säkerställa att den offentliga myndighet som utövar tillsyn översjälvreglerande organ har förfaranden för att förebygga och hantera intressekonflikter.

5. Medlemsstaterna får föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande åtgärder eller sanktioner, om självreglerande organ underlåter att efterkomma en begäran eller instruktion eller någon annan åtgärd som vidtagits av myndigheten i enlighet med punkt 2 eller 3.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ med nödvändig skyndsamhet, direkt eller via finansunderrättelseenheten, informerar de myndigheter som har behörighet att utreda och lagföra brottslig verksamhet om eventuella överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder och som den upptäckt under utförandet av sina uppdrag.

7. Den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ ska offentliggöra en årsrapport med information om

a) antalet och arten av de överträdelser som upptäckts av varje självreglerande organ och de sanktionsavgifter som ålagts och de administrativa åtgärder som tillämpats på ansvariga enheter,

b) antalet misstänkta transaktioner som rapporterats till finansunderrättelseenheten av de ansvariga enheter som övervakas av varje självreglerande organ, oavsett om de lämnats in direkt enligt artikel 69.1 i förordning (EU) 2024/1624, eller vidarebefordrats till finansunderrättelseenheten av varje självreglerande organ enligt artikel 70.1 i samma förordning,

c) antalet och beskrivning av sanktionsavgifter som ålagts och löpande viten som förelagts eller administrativa åtgärder som tillämpats av varje självreglerande organ enligt avsnitt 4 i detta kapitel för att säkerställa ansvariga enheters efterlevnad av kraven i förordning (EU) 2024/1624 som avses i artikel 55.1 i detta direktiv,

d) antalet och beskrivning av åtgärder som vidtagits av den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ enligt den här artikeln och antalet instruktioner som utfärdats till självreglerande organ.

Den rapport som avses i första stycket ska göras tillgänglig på webbplatsen för den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ och lämnas in till kommissionen och Amla.

AVSNITT 4

Sanktionsavgifter och administrativa åtgärder

Artikel 53

Allmänna bestämmelser

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ansvariga enheter kan ställas till ansvar för överträdelser av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113 i enlighet med detta avsnitt.

2. Utan att det påverkar medlemsstaternas rätt att föreskriva och ålägga straffrättsliga påföljder ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktionsavgifter och administrativa åtgärder och säkerställa att tillsynsorganen kan ålägga sådana sanktionsavgifter och tillämpa administrativa åtgärder vid överträdelser av förordning (EU) 2024/1624 eller förordning (EU) 2023/1113 samt säkerställa att dessa efterlevs. Alla eventuella sanktioner som åläggs eller åtgärder som tillämpas enligt detta avsnitt ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

3. Genom undantag från punkt 2 får denna artikel, om det i en medlemsstats rättssystem inte finns några föreskrifter om administrativa sanktioner, tillämpas så att initiativet till sanktionsavgiften tas av tillsynsorganet och sanktionsavgiften sedan åläggs av en rättslig myndighet, varvid det säkerställs att dessa rättsmedel är effektiva och har motsvarande verkan som de sanktionsavgifter som åläggs av tillsynsorganen. De sanktionsavgifter som åläggs ska under alla omständigheter vara effektiva, proportionella och avskräckande.

De medlemsstater som avses i första stycket ska till kommissionen anmäla de bestämmelser i nationell rätt som de antar enligt denna punkt senast den 10 juli 2027 samt utan dröjsmål anmäla varje senare ändring därav.

4. I händelse av en överträdelse av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113 ska medlemsstaterna, om skyldigheter gäller juridiska personer, säkerställa att sanktionsavgifter kan åläggas och administrativa åtgärder tillämpas inte bara på den juridiska personen utan också på företagsledningen och på andra fysiska personer som enligt nationell rätt bär ansvar för överträdelsen.

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen, om de identifierar överträdelser som omfattas av straffrättsliga påföljder, informerar de myndigheterna som har behörighet att utreda och lagföra brottslig verksamhet med nödvändig skyndsamhet.

5. Sanktionsavgifter och administrativa åtgärder i enlighet med detta direktiv och nationell rätt, ska påföras respektive tillämpas på något av följande sätt:

a) Direkt av tillsynsorganen.

b) I samarbete mellan tillsynsorganen och andra myndigheter.

c) På tillsynsorganens ansvar genom delegering till andra myndigheter.

d) Genom hänvändelse från tillsynsorganen till de behöriga rättsliga myndigheterna.

Senast den 10 oktober 2027 ska medlemsstaterna till kommissionen och Amla anmäla den information som gäller överenskommelserna om åläggandet av sanktionsavgifter eller tillämpningen av administrativa åtgärder enligt denna punkt, vid behov med information om huruvida vissa sanktioner eller åtgärder kräver specifika förfaranden.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen, när de fastställer typen av och nivån på sanktionsavgifter eller administrativa åtgärder, tar hänsyn till alla relevanta omständigheter, i tillämpliga fall inbegripet följande:

a) Överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet.

b) Antalet gånger samma överträdelse upprepades.

c) Den ansvariga fysiska eller juridiska personens ansvar.

d) Den finansiella ställningen för den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig, inbegripet beaktande av den totala omsättningen eller årsinkomsten.

e) Den vinst som den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig har erhållit genom överträdelsen, i den mån den kan fastställas.

f) Förluster för tredje man som överträdelsen vållat, i den mån dessa kan fastställas.

g) Den vilja att samarbeta med den behöriga myndigheten som den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig visar.

h) Tidigare överträdelser som begåtts av den fysiska eller juridiska person som hålls ansvarig.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för överträdelser av förordning (EU) 2024/1624 eller förordning (EU) 2023/1113 som begås på deras vägnar eller till deras förmån av en person som agerar antingen enskilt eller som en del av ett organ av den juridiska personen och som har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på något av följande:

a) En befogenhet att företräda den juridiska personen.

b) En befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar.

c) En befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar när brister i den tillsyn eller kontroll som utförs av en person som avses i punkt 7 i denna artikel har möjliggjort överträdelser av förordning (EU) 2024/1624 eller förordning (EU) 2023/1113 av en person som är underställd dem för den juridiska personens vägnar eller till den juridiska personens förmån.

9. När tillsynsorganen utövar sina befogenheter att ålägga sanktionsavgifter och tillämpa administrativa åtgärder ska de föra ett nära samarbete och i förekommande fall samordna sina åtgärder med andra myndigheter beroende på vad som är lämpligt, för att säkerställa att dessa sanktionsavgifter eller administrativa åtgärder ger önskat resultat, och de ska samordna sina åtgärder när de hanterar gränsöverskridande fall.

10. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och lägga fram dessa för kommissionen för antagande. Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska fastställa följande:

a) Indikatorer för att klassificera överträdelsernas allvarlighetsgrad.

b) Kriterier som ska beaktas när nivån på sanktionsavgifter bestäms eller när administrativa åtgärder tillämpas enligt detta avsnitt.

c) En metod för föreläggandet av löpande vite i enlighet med artikel 57, inbegripet hur ofta de ska tillämpas.

Kommissionen ges befogenhet att komplettera detta direktiv genom att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 49–52 i förordning (EU) 2024/1620.

11. Senast den 10 juli 2026 ska Amla utfärda riktlinjer om grundbeloppen för påförande av sanktionsavgifter med avseende på omsättningen, uppdelade per typ av överträdelse och kategori av ansvariga enheter.

Artikel 54

Tillsynsåtgärder gentemot ansvariga enheters etableringar och viss verksamhet som bedrivs inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster

1. Om det rör sig om etableringar av ansvariga enheter som inte i sig uppfyller kraven för att betraktas som kreditinstitut eller finansiella institut eller om typer av ansvariga enheters infrastruktur över vilka värdmedlemsstatens tillsynsorgan utövar tillsyn i enlighet med artikel 38.1, ska punkterna 2–5 i den här artikeln tillämpas.

2. Om värdmedlemsstatens tillsynsorgan identifierar överträdelser av tillämpliga krav ska de begära att de ansvariga enheter som bedriver verksamhet genom de etableringar eller typer av infrastruktur som avses i punkt 1 rätta sig efter de tillämpliga kraven och informera hemmedlemsstatens tillsynsorgan om de överträdelser som identifierats inom de ansvariga enheterna och om begäran om att uppfylla kraven.

3. Om de ansvariga enheterna underlåter att vidta nödvändiga åtgärder, ska värdmedlemsstatens tillsynsorgan informera hemmedlemsstatens tillsynsorgan om detta.

Hemmedlemsstatens tillsynsorgan ska agera skyndsamt och vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att den berörda ansvariga enheten åtgärdar de överträdelser som upptäckts i dess etableringar eller typer av infrastruktur i värdmedlemsstaten. Hemmedlemsstatens tillsynsorgan ska informera värdmedlemsstatens tillsynsorgan om alla åtgärder som vidtas i enlighet med denna punkt.

4. Genom undantag från punkt 3 ska värdmedlemsstatens tillsynsorgan i situationer med allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser som begås av ansvariga enheter som bedriver verksamhet genom etableringar eller andra typer av infrastruktur på deras territorium som avses i punkt 1 och som kräver omedelbart avhjälpande ha rätt att på eget initiativ vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att komma till rätta med dessa överträdelser. Dessa åtgärder ska vara tillfälliga och avbrytas när de identifierade överträdelserna rättats till, inbegripet med bistånd från eller i samarbete med tillsynsorganen i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat.

Medlemsstaterna ska säkerställa att värdmedlemsstatens tillsynsorgan informerar tillsynsorganet i den ansvariga enhetens hemmedlemsstat omedelbart efter det att allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser har identifierats och efter att en åtgärd enligt första stycket har vidtagits, såvida inte åtgärder föreskrivs i samarbete med hemmedlemsstatens tillsynsorgan.

5. Om hem- och värdmedlemsstaternas tillsynsorgan är oeniga om de åtgärder som ska vidtas med avseende på en ansvarig enhet får de hänskjuta ärendet till Amla och begära dess bistånd i enlighet med artiklarna 33 och 38 i förordning (EU) 2024/1620. Amla ska ge råd i det omtvistade ärendet inom en månad.

Artikel 55

Sanktionsavgifter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att sanktionsavgifter åläggs ansvariga enheter för allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser, oavsett om de begåtts uppsåtligen eller genom vårdslöshet, av de krav som anges i följande bestämmelser i förordning (EU) 2024/1624:

a) Kapitel II (ansvariga enheters interna riktlinjer, förfaranden och kontroller).

b) Kapitel III (åtgärder för kundkännedom).

c) Kapitel V (rapporteringsskyldigheter).

d) Artikel 77 (lagring av uppgifter).

Medlemsstaterna ska också säkerställa att sanktionsavgifter kan åläggas om ansvariga enheter inte har rättat sig efter de administrativa åtgärder som tillämpats på dem enligt artikel 56 i detta direktiv eller för överträdelser som inte är allvarliga, upprepade eller systematiska.

2. Medlemsstaterna ska i de fall som avses i punkt 1 första stycket säkerställa att de maximala sanktionsavgifter som kan åläggas uppgår till åtminstone två gånger den vinst som har erhållits genom överträdelsen om det går att fastställa denna vinst, eller minst 1 000 000 EUR, beroende på vad som är högst.

För medlemsstater vars valuta inte är euro ska det värde som avses i första stycket vara motsvarande värde i nationell valuta den 9 juli 2024.

3. Medlemsstaterna ska genom undantag från punkt 2 säkerställa att också följande sanktionsavgifter kan åläggas, om den berörda ansvariga enheten är ett kreditinstitut eller finansiellt institut:

a) Om det rör sig om en juridisk person, maximala sanktionsavgifter på minst 10 000 000 EUR eller, i de medlemsstater vars valuta inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den 9 juli 2024, eller 10 % av den totala årsomsättningen enligt den senaste tillgängliga redovisning som godkänts av företagsledningen, beroende på vad som är högst. Om den ansvariga enheten är ett moderföretag eller dotterföretag till ett moderföretag som är skyldigt att upprätta en koncernredovisning i enlighet med artikel 22 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU ([44]), ska den relevanta totala årsomsättningen vara den totala årsomsättningen eller motsvarande typ av inkomst enligt relevanta redovisningsregler i den senast tillgängliga koncernredovisning som godkänts av företagsledningen för det yttersta moderföretaget.

b) Om det rör sig om en fysisk person, maximala sanktionsavgifter på minst 5 000 000 EUR eller, i medlemsstater vars valuta inte är euro, motsvarande värde i nationell valuta den 9 juli 2024.

4. Medlemsstaterna får ge behöriga myndigheter befogenhet att ålägga sanktionsavgifter som överstiger de belopp som avses i punkterna 2 och 3.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att den ansvariga enhetens förmåga att betala sanktionen beaktas när beloppen på sanktionsavgiften fastställs och att tillsynsorganen, om sanktionsavgiften kan påverka efterlevnaden av tillsynsreglerna, samråder med de myndigheter som är behöriga att övervaka de ansvariga enheternas efterlevnad av relevanta unionsrättsakter.

([44]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

Artikel 56

Administrativa åtgärder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen kan tillämpa administrativa åtgärder på en ansvarig enhet om de identifierar

a) överträdelser av förordning (EU) 2024/1624 eller förordning (EU) 2023/1113, antingen i kombination med sanktionsavgifter för allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser eller utan sådana,

b) brister i den ansvariga enhetens interna riktlinjer, förfaranden och kontroller som sannolikt kommer att leda till överträdelser av de krav som avses i led a och administrativa åtgärder kan förhindra att dessa överträdelser inträffar eller minska risken för dem,

c) att den ansvariga enheten harinterna riktlinjer, förfaranden och kontroller som inte står i proportion till de risker för penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism som enheten exponeras för.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen åtminstone kan

a) utfärda rekommendationer,

b) kräva efterlevnad från ansvariga enheter, inbegripet att genomföra specifika korrigerande åtgärder,

c) utfärda ett offentligt meddelande vari den fysiska eller juridiska personen liksom överträdelsens karaktär anges,

d) utfärda ett föreläggande enligt vilken det krävs att den fysiska eller juridiska personen upphör med sitt beteende och inte upprepar detta beteende,

e) begränsa den ansvariga enhetens verksamhet, drift eller institut, eller kräva avyttring av verksamheter,

f) återkalla eller tillfälligt upphäva auktorisering, om en ansvarig enhet är föremål för en auktorisation,

g) kräva ändringar i styrningsstrukturen.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan, genom de administrativa åtgärder som avses i punkt 2, särskilt kan

a) kräva att data eller information som behövs för fullgörandet av deras uppdrag enligt detta kapitel tillhandahålls utan dröjsmål, kräva att handlingar inlämnas eller införa krav på ytterligare eller mer frekvent rapportering,

b) kräva förstärkning av interna riktlinjer, förfaranden och kontroller,

c) kräva att den ansvariga enheten tillämpar specifika rutiner eller krav när det gäller kategorier av eller enskilda klienter, transaktioner, aktiviteter eller distributionskanaler med hög risk,

d) kräva genomförande av åtgärder för att minska den inneboende risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism i den ansvariga enhetens aktiviteter och produkter,

e) påföra ett tillfälligt förbud för personer med ledningsansvar inom en ansvarig enhet eller andra fysiska personer som har hållits ansvariga för överträdelsen att utöva ledningsfunktioner inom ansvariga enheter.

4. De administrativa åtgärder som avses i punkt 2 ska i tillämpliga fall åtföljas av bindande tidsfrister för genomförandet. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan följer upp och bedömer den ansvariga enhetens genomförande av de åtgärder som begärts.

5. Medlemsstaterna får ge tillsynsorgan befogenhet att tillämpa ytterligare typer av administrativa åtgärder utöver dem som avses i punkt 2.

Artikel 57

Löpande vite

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen, om ansvariga enheter inte rättar sig efter de administrativa åtgärder som föreskrivits av tillsynsorganet enligt artikel 56.2 b, d, e och g inom de tillämpliga tidsfristerna, kan förelägga löpande viten för att framtvinga efterlevnad av dessa administrativa åtgärder.

2. Löpande viten ska vara effektiva och proportionella. Löpande viten ska föreläggas till dess att den ansvariga enheten eller den berörda personen rättar sig efter de relevanta administrativa åtgärderna.

3. Utan hinder av punkt 2, när det gäller juridiska personer, får ett vitesbelopp inte överstiga 3 % av den genomsnittliga dagliga omsättningen under det föregående räkenskapsåret eller, när det gäller fysiska personer, får det beloppet inte överstiga 2 % av den genomsnittliga dagsinkomsten under det föregående kalenderåret.

4. Löpande viten får endast föreläggas för en period av högst sex månader efter tillsynsorganets beslut. Om den ansvariga enheten vid utgången av denna period ännu inte har rättat sig efter den administrativa åtgärden ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsorganen kan förelägga löpande viten under en ytterligare period av högst sex månader.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett beslut om föreläggande av löpande viten kan fattas från och med den dag då den administrativa åtgärden tillämpas.

Löpande viten ska tillämpas från och med den dag då beslutet föreläggs.

Artikel 58

Offentliggörande av sanktionsavgifter, administrativa åtgärder och löpande viten

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganen på sin webbplats i ett tillgängligt format offentliggör beslut om åläggande av sanktionsavgifter, tillämpning av administrativa åtgärder som avses i artikel 56.2 c–g, enligt artikel 56.1 a, eller föreläggande av löpande viten.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de beslut som avses i punkt 1 offentliggörs av tillsynsorganet omedelbart efter det att de personer som är ansvariga för överträdelsen har underrättats om besluten.

Genom undantag från första stycket får medlemsstaterna, om offentliggörandet avser administrativa åtgärder som har överklagats och som inte syftar till att avhjälpa allvarliga, upprepade och systematiska överträdelser, tillåta att offentliggörandet av dessa administrativa åtgärder skjuts upp till utgången av tidsfristen för inlämnande av överklagande.

Om offentliggörandet avser beslut som kan överklagas, ska tillsynsorganen omedelbart på sin webbplats också offentliggöra sådan information och eventuell senare information om ett överklagande och resultatet av överklagandet. Alla beslut om ogiltigförklarande av ett tidigare beslut om åläggande av en sanktionsavgift, tillämpning av en administrativ åtgärd eller föreläggande av löpande viten ska också offentliggöras.

3. Offentliggörandet ska åtminstone innehålla information om vilken typ och art av överträdelse det rör sig om och vilka personer som är ansvariga samt, för sanktionsavgifter och löpande viten, beloppen. Medlemsstaterna ska inte vara skyldiga att tillämpa detta stycke på beslut om tillämpning av administrativa åtgärder av utredningskaraktär eller som fattas enligt artikel 56.2 a och c.

Om tillsynsorganen anser att ett offentliggörande av identiteten på de ansvariga personer som avses i första stycket eller personuppgifterna för sådana personer är oproportionellt mot bakgrund av en bedömning i det enskilda fallet eller om offentliggörandet äventyrar finansmarknadernas stabilitet eller en pågående utredning, ska tillsynsorganen

a) skjuta upp offentliggörandet av beslutet tills det inte längre finns någon anledning att inte offentliggöra det,

b) offentliggöra beslutet på anonym grund i enlighet med nationell rätt, om sådant anonymt offentliggörande säkerställer effektivt skydd av de berörda personuppgifterna; i detta fall ska offentliggörandet av de relevanta uppgifterna skjutas upp under en rimlig period, om det förutses att anledningen till att offentliggörandet ska ske på anonym grund kommer att upphöra under denna period,

c) över huvud taget inte offentliggöra beslutet om de alternativ som anges i leden a och b inte anses tillräckliga för att säkerställa något av följande:

i) Att finansmarknadernas stabilitet inte äventyras.

ii) Att offentliggörandet av beslutet är proportionellt vad gäller sanktionsavgifter och administrativa åtgärder för överträdelser som bedöms vara mindre betydelsefulla.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla offentliggöranden som görs i enlighet med denna artikel ligger kvar på tillsynsorganens webbplats i fem år efter offentliggörandet. Personuppgifter i offentliggörandet ska dock endast finnas på tillsynsorganens webbplats under den period som är nödvändig i enlighet med tillämpliga regler om dataskydd och i varje fall inte längre än fem år.

Artikel 59

Utbyte av upplysningar om sanktionsavgifter och administrativa åtgärder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras tillsynsorgan och vid behov den offentliga myndighet som utövar tillsyn över självreglerande organ vid utförandet av sina tillsynsuppdrag informerar Amla om alla sanktionsavgifter som ålagts och administrativa åtgärder som tillämpats i enlighet med det här avsnittet, inbegripet eventuella överklaganden av dessa, och om resultat av detta. Sådan information ska också delas med andra tillsynsorgan när sanktionsavgifter eller administrativa åtgärder gäller en enhet som drivs i två eller fler medlemsstater.

2. Amla ska på sin webbplats underhålla länkar till varje enskild tillsynsorgans offentliggörande av sanktionsavgifter som ålagts och administrativa åtgärder som tillämpats i enlighet med artikel 58 och visa den period under vilken varje medlemsstat offentliggör sanktionsavgifter och administrativa åtgärder.

AVSNITT 5

Rapportering av överträdelser

Artikel 60

Rapportering av överträdelser och skydd för rapporterande personer

1. Direktiv (EU) 2019/1937 ska tillämpas på rapportering av överträdelser av förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2023/1113 och det här direktivet och på skydd av de personer som rapporterar sådana överträdelser och de personer som berörs av dessa rapporter.

2. Tillsynsmyndigheter ska vara de myndigheter som är behöriga att i enlighet med direktiv (EU) 2019/1937 inrätta externa rapporteringskanaler och att följa upp rapporter när det gäller krav som är tillämpliga på ansvariga enheter.

3. De offentliga myndigheter som övervakar självreglerande organ som avses i artikel 52 ska vara de myndigheter som är behöriga att inrätta externa rapporteringskanaler och att följa upp rapporter från självreglerande organ och deras personal när det gäller krav som är tillämpliga på självreglerande organ vid utövande av tillsyn.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna i den icke-finansiella sektorn årligen rapporterar följande till Amla:

a) Antalet rapporter som mottagits enligt punkt 1 och information om andelen rapporter som har följts upp eller håller på att följas upp, inbegripet huruvida de har avslutats eller fortfarande är öppna, och om de rapporter som har avvisats.

b) De typer av oriktigheter som rapporterats.

c) Om rapporter har följts upp, en beskrivning av de åtgärder som vidtagits av tillsynsorganet och, för rapporter som fortfarande är öppna, de åtgärder som tillsynsorganet avser att vidta.

d) Om rapporter som har avvisats, skälen till att de har avvisats.

De årliga rapporter som avses i första stycket får inte innehålla någon information om de rapporterande personernas identitet eller yrke eller någon annan information som skulle kunna leda till att de identifieras.

KAPITEL V

SAMARBETE

AVSNITT 1

Samarbete för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Artikel 61

Allmänna bestämmelser

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att beslutsfattare, finansunderrättelseenheter, tillsynsorgan, inbegripet Amla, och andra behöriga myndigheter samt skattemyndigheter har effektiva samarbets- och samordningsmekanismer för att på nationell nivå utveckla och genomföra politik och åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och för att förhindra att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs, bland annat så att de kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8.

2. När det gäller uppgifter om verkligt huvudmannaskap som behöriga myndigheter inhämtat enligt kapitel IV i förordning (EU) 2024/1624 och avsnitt 1 i kapitel II i detta direktiv, ska medlemsstaterna säkerställa att behöriga myndigheter kan tillhandahålla sådana uppgifter till de motsvarande behöriga myndigheterna i andra medlemsstater eller tredjeländer med nödvändig skyndsamhet och utan avgift.

3. Medlemsstaterna får inte förbjuda, eller föreskriva orimliga eller onödigt restriktiva villkor för, informationsutbyte eller bistånd mellan behöriga myndigheter och deras motsvarigheter vid tillämpningen av detta direktiv. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter inte avslår en begäran om bistånd på följande grunder:

a) Begäran bedöms även omfatta skattefrågor.

b) Nationell rätt kräver att ansvariga enheter ska bevara tystnadsplikt eller konfidentialitet utom i de fall när de relevanta uppgifter som begärs är skyddade av konfidentialitet vid juridisk rådgivning eller annan tystnadsplikt som anges i artikel 70.2 i förordning (EU) 2024/1624.

c) En utredning, en undersökning, ett förfarande eller en analys av en finansunderrättelseenhet pågår i den anmodade medlemsstaten, såvida inte biståndet skulle hindra utredningen, undersökningen, förfarandet eller finansunderrättelseenhetens analys.

d) Den motsvarande anmodande behöriga myndigheten skiljer sig till sin karaktär eller ställning från den anmodade behöriga myndigheten.

Artikel 62

Kommunikation av förteckningen över de behöriga myndigheterna

1. För att underlätta och främja ett effektivt samarbete, särskilt informationsutbyte, ska medlemsstaterna meddela följande till kommissionen och Amla:

a) Förteckningen över tillsynsorgan med ansvar för att övervaka de ansvariga enheternas efterlevnad av förordning (EU) 2024/1624, samt, vid behov, namnet på den myndighet som övervakar självreglerande organ i utförandet av deras tillsynsuppdrag enligt detta direktiv, och deras kontaktuppgifter.

b) Kontaktuppgifter till deras finansunderrättelseenhet.

c) Förteckningen över andra behöriga nationella myndigheter.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska följande kontaktuppgifter tillhandahållas:

a) En kontaktpunkt eller, om detta inte är möjligt, en kontaktpersons namn och ställning.

b) Kontaktpunktens e-postadress och telefonnummer eller, om detta inte är möjligt, kontaktpersonens yrkesmässiga e-postadress och telefonnummer.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de uppgifter som lämnas till kommissionen och Amla enligt punkt 1 uppdateras så snart något ändras.

4. Amla ska på sin webbplats offentliggöra ett register över de myndigheter som avses i punkt 1 och underlätta utbytet av den information som avses i punkt 2 mellan behöriga myndigheter. Myndigheterna i registret ska, inom ramen för sina befogenheter, fungera som kontaktpunkt för motsvarande behöriga myndigheter. Finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter ska också fungera som kontaktpunkt för Amla.

Artikel 63

Samarbete med Amla

Finansunderrättelseenheter och tillsynsmyndigheter ska samarbeta med Amla och tillhandahålla Amla alla nödvändiga uppgifter för att Amla ska kunna fullgöra sitt uppdrag enligt detta direktiv och enligt förordningarna (EU) 2024/1624 och (EU) 2024/1620.

AVSNITT 2

Samarbete med andra myndigheter och utbyte av konfidentiell information

Artikel 64

Samarbete som rör kreditinstitut eller finansiella institut

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansiella tillsynsorgan, finansunderrättelseenheter och myndigheter som är behöriga att utöva tillsyn över kreditinstitut eller finansiella institut enligt andra unionsrättsakter fungerar i nära samarbete med varandra inom sina ansvarsområden och ger varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Sådant samarbete och informationsutbyte får inte inkräkta på pågående utredningar, analyser av en finansunderrättelseenhet, undersökningar eller förfaranden i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i medlemsstaten där det finansiella tillsynsorganet eller myndigheten med behörighet för tillsyn av kreditinstitut eller finansiella institut enligt andra rättsakter är belägen och ska inte påverka de krav i fråga om tystnadsplikt som avses i artikel 67.1.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finansiella tillsynsorganet, om de finansiella tillsynsorganen identifierar svagheter i det interna kontrollsystemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och ett kreditinstituts tillämpning av villkoren i förordning (EU) 2024/1624 som väsentligt ökar de risker som institutet utsätts eller kan utsättas för, omedelbart underrättar Europeiska bankmyndigheten (EBA) och den myndighet eller det organ som utövar tillsyn över kreditinstitutet i enlighet med direktiv 2013/36/EU, inbegripet ECB när den agerar i enlighet med förordning (EU) nr 1024/2013.

I händelse av potentiellt ökad risk ska finansiella tillsynsorgan kunna samarbeta och utbyta information med de myndigheter som utövar tillsyn över institutet i enlighet med direktiv 2013/36/EU och utarbeta en gemensam bedömning som ska meddelas EBA av det tillsynsorgan som först skickade meddelandet. Amla ska hållas underrättad om alla sådana meddelanden.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att, om finansiella tillsynsorgan finner att ett kreditinstitut har vägrat att ingå eller beslutat att avbryta en affärsförbindelse men den dokumenterade kundkännedomen enligt artikel 21.3 i förordning (EU) 2024/1624 inte motiverar en sådan vägran, ska de underrätta myndigheterna med ansvar för att säkerställa det kreditinstitutets efterlevnad av direktiv 2014/92/EU eller (EU) 2015/2366.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att finansiella tillsynsorgan samarbetar med resolutionsmyndigheter enligt definitionen i artikel 2.1.18 i direktiv 2014/59/EU eller utsedda myndigheter enligt definitionen i artikel 2.1.18 i direktiv 2014/49/EU.

Finansiella tillsynsorgan ska underrätta de myndigheter som avses i första stycket om de vid utövandet av sina tillsynsuppdrag i samband med bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism fastställer något av följande:

a) En ökad sannolikhet för att insatta medel blir otillgängliga.

b) En risk för att ett kreditinstitut eller finansiellt institut anses fallera eller sannolikt kunna fallera i enlighet med artikel 32.4 i direktiv 2014/59/EU.

På begäran av de myndigheter som avses i första stycket i denna punkt ska de finansiella tillsynsorganen, om det finns en ökad sannolikhet för att insatta medel blir otillgängliga eller en risk för att ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut anses fallera eller sannolikt kunna fallera i enlighet med artikel 32.4 i direktiv 2014/59/EU, underrätta dessa myndigheter om allatransaktioner, konton eller affärsförbindelser som hanteras av det kreditinstitutet eller det finansiella institutet och som tillfälligt har avbrutits av finansunderrättelseenheten enligt artikel 24.

5. Finansiella tillsynsorgan ska årligen lämna en rapport till Amla om sitt samarbete med andra myndigheter enligt den här artikeln, inbegripet om finansunderrättelseenheternas deltagande i detta samarbete.

6. Senast den 10 juli 2029 ska Amla, i samråd med EBA, utfärda riktlinjer om samarbete mellan finansiella tillsynsorgan och de myndigheter som avses i punkterna 2, 3 och 4, inbegripet om finansunderrättelseenheternas nivå av deltagande i sådant samarbete.

Artikel 65

Samarbete som rör revisorer

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan med ansvar för revisorer och, i tillämpliga fall, myndigheter som övervakar självreglerande organ enligt kapitel IV i detta direktiv, deras finansunderrättelseenheter och myndigheterna med behörighet att utöva tillsyn över lagstadgade revisorer och revisionsföretag enligt artikel 32 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG ([45]) och artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 ([46]) fungerar i nära samarbete med varandra inom sina ansvarsområden och ger varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag.

Konfidentiell information som utbyts enligt den här artikeln ska användas av de myndigheter som avses i första stycket enbart för att utöva sina funktioner inom ramen för detta direktiv eller de andra unionsrättsakter som avses i första stycket och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till utövandet av dessa funktioner.

2. Medlemsstaterna får förbjuda de myndigheter som avses i punkt 1 att samarbeta när sådant samarbete, inbegripet utbytet av information, skulle inkräkta på pågående utredningar, undersökningar, analyser av en finansunderrättelseenhet eller förfaranden i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna.

Artikel 66

Samarbete med myndigheter med ansvar för att genomföra riktade ekonomiska sanktioner

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorgan, deras finansunderrättelseenheter och myndigheterna med ansvar för att genomföra riktade ekonomiska sanktioner fungerar i nära samarbete med varandra inom sina ansvarsområden och ger varandra uppgifter som är relevanta för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag.

Konfidentiell information som utbyts enligt den här artikeln ska användas av de myndigheter som avses i första stycket enbart för att utöva sina funktioner inom ramen för detta direktiv eller andra unionsrättsakter och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till utövandet av dessa funktioner.

2. Medlemsstaterna får förbjuda de myndigheter som avses i punkt 1 att samarbeta när sådant samarbete, inbegripet utbytet av information, skulle inkräkta på en pågående utredning, undersökning eller ett förfarande i enlighet med straffrätt och förvaltningsrätt i den medlemsstat där myndigheterna är belägna.

([45]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

([46]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG (EUT L 158, 27.5.2014, s. 77).

Artikel 67

Krav i fråga om tystnadsplikt

1. Medlemsstaterna ska kräva att alla personer som arbetar eller som har arbetat för tillsynsorgan och de myndigheter som avses i artikel 52 samt revisorer och experter som är verksamma för dessa tillsynsorgans eller myndigheters räkning ska omfattas av tystnadsplikt.

Utan att det påverkar fall som omfattas av utredning och lagföring av brott enligt unionsrätt och nationell rätt och uppgifter som lämnats till finansunderrättelseenheten enligt artiklarna 42 och 43, får konfidentiell information som de personer som avses i första stycket erhåller i tjänsten enligt detta direktiv röjas endast i sammandrag eller i sammanställning på ett sätt som gör att det är omöjligt att identifiera enskilda ansvariga enheter.

2. Punkt 1 i denna artikel får inte utgöra hinder för utbyte av information mellan

a) tillsynsorgan, inom en medlemsstat eller i olika medlemsstater, inbegripet Amla när den agerar som tillsynsorgan och de myndigheter som avses i artikel 52 i detta direktiv,

b) tillsynsorgan samt de myndigheter som avses i artikel 52 i detta direktiv och finansunderrättelseenheter,

c) tillsynsorgan samt de myndigheter som avses i artikel 52 i detta direktiv och de behöriga myndigheter som avses i artikel 2.1.44 c och d i förordning (EU) 2024/1624,

d) finansiella tillsynsorgan och myndigheter med ansvar för tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut i enlighet med andra unionsrättsakter som rör tillsyn av kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet ECB när den agerar i enlighet med förordning (EU) nr 1024/2013, inom en medlemsstat eller i olika medlemsstater.

För tillämpningen av led cd i första stycket i denna punkt ska utbytet av information omfattas av de krav i fråga om tystnadsplikt som anges i punkt 1.

3. Alla myndigheter och självreglerande organ som tar emot konfidentiell information enligt punkt 2 får endast använda denna information

a) för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv eller enligt andra unionsrättsakter inom ramen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut, inbegripet påförande av sanktioner,

b) vid överklagande av myndighetens eller det självreglerande organets beslut, inbegripet domstolsförfarande,

c) vid domstolsförfaranden som har inletts enligt särskilda bestämmelser i unionsrätt antagen på området för detta direktiv eller på området för tillsynsreglering och tillsyn över kreditinstitut och finansiella institut.

Artikel 68

Utbyte av information mellan tillsynsorgan och med andra myndigheter

1. Med undantag för de fall som omfattas av artikel 70.2 i förordning (EU) 2024/1624 ska medlemsstaterna godkänna utbytet av information mellan

a) tillsynsorgan och de myndigheter som övervakar självreglerande organ enligt kapitel IV i detta direktiv, inom samma medlemsstat eller i olika medlemsstater,

b) tillsynsorgan och de myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsynen över finansmarknaderna inom ramen för deras respektive tillsynsfunktioner,

c) tillsynsorgan med ansvar för revisorer och, i tillämpliga fall, myndigheter som övervakar självreglerande organ enligt kapitel IV i detta direktiv, och myndigheter med behörighet att övervaka lagstadgade revisorer och revisionsföretag enligt artikel 32 i direktiv 2006/43/EG och artikel 20 i förordning (EU) nr 537/2014, inbegripet myndigheter i olika medlemsstater.

De krav i fråga om tystnadsplikt som fastställs i artikel 67.1 och 67.3 får inte utgöra hinder för det utbyte av information som avses i första stycket i denna punkt.

Konfidentiell information som utbyts enligt den här punkten får endast användas vid fullgörandet berörda myndigheters uppgifter, och i samband med administrativa och rättsliga förfaranden med specifik koppling till utövandet av dessa funktioner. Den information som mottagits ska i samtliga fall omfattas av krav i fråga om tystnadsplikt som är minst likvärdiga med dem som avses i artikel 67.1.

2. Medlemsstaterna får tillåta att viss information lämnas ut till andra nationella myndigheter som enligt lag har ansvar för tillsyn över finansmarknaderna, eller med specifikt ansvar för att bekämpa eller utreda penningtvätt, förbrott till penningtvätt eller finansiering av terrorism. De krav i fråga om tystnadsplikt som fastställs i artikel 67.1 och 67.3 får inte utgöra ett hinder för sådant utlämnande.

Konfidentiell information som utbyts enligt denna punkt får dock enbart användas för berörda myndigheters rättsliga uppgifter. Personer med tillgång till sådan information ska omfattas av krav i fråga om tystnadsplikt som är åtminstone likvärdiga med dem som avses i artikel 67.1.

3. Medlemsstaterna får tillåta att viss information som rör tillsyn över att ansvariga enheter efterlever förordning (EU) 2024/1624 lämnas ut till parlamentariska undersökningskommittéer, revisionsrätter och andra enheter med ansvar för undersökningar i den egna medlemsstaten, på följande villkor:

a) Enheterna har ett klart definierat mandat enligt nationell rätt att undersöka eller granska agerandet hos tillsynsorgan eller myndigheter med ansvar för lagar och föreskrifter om en sådan tillsyn.

b) Informationen är strikt nödvändig för fullgörandet av det mandat som avses i led a.

c) De personer som har tillgång till informationen omfattas enligt nationell rätt av krav i fråga om tystnadsplikt som minst är likvärdiga med dem som avses i punkt 1.

d) Information som har sitt ursprung i en annan medlemsstat får inte lämnas ut utan uttryckligt medgivande från det tillsynsorgan som har lämnat ut den, och endast för de ändamål för vilka det tillsynsorganet har medgett att den lämnas ut.

Medlemsstaterna får också tillåta att information enligt första stycket i denna punkt lämnas ut till tillfälliga undersökningskommittéer som Europaparlamentet har tillsatt i enlighet med artikel 226 i EUF-fördraget och artikel 2 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens beslut 95/167/EG, Euratom, EKSG ([47]), om detta utlämnande är nödvändigt för dessa kommittéers verksamhet.

AVSNITT 3

Riktlinjer om samarbete

Artikel 69

Riktlinjer för samarbete vid bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Senast den 10 juli 2029 ska Amla, i samarbete med ECB, de europeiska tillsynsmyndigheterna, Europol, Eurojust och Eppo utfärda riktlinjer om

a) samarbete mellan behöriga myndigheter enligt avsnitt 1 i det här kapitlet, samt med de myndigheter som avses i avsnitt 2 i det här kapitlet och myndigheterna med ansvar för de centrala registren, för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

b) förfaranden som ska användas av myndigheter med behörighet att utöva tillsyn över eller övervaka ansvariga enheter enligt andra unionsrättsakter för att beakta farhågor för penningtvätt och finansiering av terrorism när de fullgör sina uppgifter enligt sina respektive unionsrättsakter.

([47]) Europaparlamentets, rådets och kommissionens beslut 95/167/EG, Euratom, EKSG av den 19 april 1995 om närmare föreskrifter för utövandet av Europaparlamentets undersökningsrätt (EGT L 113, 19.5.1995, s. 1).

KAPITEL VI

DATASKYDD

Artikel 70

Behandling av vissa kategorier av personuppgifter

1. I den utsträckning som det är nödvändigt för tillämpningen av detta direktiv får behöriga myndigheter behandla särskilda kategorier av personuppgifter som det hänvisas till i artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679 och personuppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelser som avses i artikel 10 av den förordningen förutsatt att lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter vidtas utöver följande skyddsåtgärder:

a) Behandling av sådan information ska endast ske i enskilda fall av varje behörig myndighets personal som har blivit särskilt utsedd och auktoriserad att utföra dessa uppgifter.

b) De behöriga myndigheternas personal ska hålla hög yrkesmässig standard när det gäller konfidentialitet och dataskydd, samt ha stor integritet och rätt kompetens, även när det gäller etisk hantering av stora datamängder.

c) Tekniska och organisatoriska åtgärder ska finnas för att säkerställa säkerheten för uppgifterna enligt höga tekniska standarder.

2. De skyddsåtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel ska också tillämpas på den behandling enligt detta direktiv av särskilda kategorier av uppgifter som avses i artikel 10.1 i förordning (EU) 2018/1725 och personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott, som avses i artikel 11 i den förordningen, som sker i unionens institutioner, organ eller byråer.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 71

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 10 ges till kommissionen tills vidare från och med den 9 juli 2024.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 10 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 10 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 72

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté för förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism som inrättats genom artikel 34 i förordning (EU) 2023/1113. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 73

Övergångshantering av FIU.net

Senast den 10 juli 2027 ska kommissionen överföra hanteringen av FIU.net till Amla.

Fram till dess att en sådan överföring har genomförts ska kommissionen tillhandahålla den hjälp som är nödvändig för driften av FIU.net och utbytet av information mellan finansunderrättelseenheter inom unionen. För detta ändamål ska kommissionen regelbundet sammankalla möten inom EU:s plattform för finansunderrättelseenheter bestående av företrädare för medlemsstaternas finansunderrättelseenheter i syfte att övervaka driften av FIU.net.

Artikel 74

Ändringar av direktiv (EU) 2015/849

Direktiv (EU) 2015/849 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 30.5 ska första och andra styckena ersättas med följande:

"5. Medlemsstaterna ska se till att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap är tillgängliga i samtliga fall för

a) behöriga myndigheter och FIU utan inskränkning,

b) ansvariga enheter, inom ramen för åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II,

c) varje person eller organisation som kan styrka ett berättigat intresse.

De personer eller organisationer som avses i punkt c i första stycket ska ha tillåtelse att få tillgång till åtminstone den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, bosättningsland och medborgarskap, samt arten och omfattning av det förmånsintresse som innehas av den verkliga huvudmannen."

2. I artikel 31.4 ska första och andra styckena ersättas med följande:

"4. Medlemsstaterna ska se till att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap avseende en trust eller en liknande juridisk konstruktion är tillgängliga i samtliga fall för

a) behöriga myndigheter och FIU utan inskränkning,

b) ansvariga enheter, inom ramen för åtgärder för kundkännedom i enlighet med kapitel II,

c) varje fysisk eller juridisk person som kan styrka ett berättigat intresse av att få tillgång till uppgifter om de verkliga huvudmännen.

De uppgifter som är tillgängliga för fysiska eller juridiska personer som avses i första stycket c ska bestå av den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, bosättningsland och medborgarskap, samt arten och omfattningen av det förmånsintresse som innehas."

Artikel 75

Ändringar av direktiv (EU) 2019/1937

I direktiv (EU) 2019/1937 ska följande led läggas till i del II punkt A.2 i bilagan:

"iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism (EUT L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj)."

Artikel 76

Översyn

Senast den 10 juli 2032, och därefter vart tredje år, ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om genomförandet av detta direktiv.

Artikel 77

Upphävande

Direktiv (EU) 2015/849 upphör att gälla med verkan från och med den 10 juli 2027.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och till förordning (EU) 2024/1624 och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilagan till detta direktiv.

Artikel 78

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. senast den 10 juli 2027. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

Genom undantag från första stycket ska medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 74 senast den 10 juli 2025, artiklarna 11, 12, 13 och 15 senast den 10 juli 2026 och artikel 18 senast den 10 juli 2029. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar de bestämmelser som avses i denna punkt ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Metoderna för att göra en sådan hänvisning ska fastställas av varje medlemsstat.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 79

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 80

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 31 maj 2024.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
R. METSOLA	H. LAHBIB
Ordförande	*Ordförande*

BILAGA

Jämförelsetabell

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 1.1	—	—
Artikel 1.2	—	—
Artikel 1.3	—	Artikel 2.1.1
Artikel 1.4	—	Artikel 2.1.1
Artikel 1.5	—	Artikel 2.1.2
Artikel 1.6	—	Artikel 2.1.1 och 2.1.2
Artikel 2.1	—	Artikel 3
Artikel 2.2	—	Artikel 4
Artikel 2.3	—	Artikel 6.1
Artikel 2.4	—	Artikel 6.2
Artikel 2.5	—	Artikel 6.3
Artikel 2.6	—	Artikel 6.4
Artikel 2.7	—	Artikel 6.5
Artikel 2.8	—	Artikel 7
Artikel 2.9	—	Artiklarna 4.3 och 6.6
Artikel 3.1	—	Artikel 2.1.5
Artikel 3.2	—	Artikel 2.1.6
Artikel 3.3	—	Artikel 2.1.4
Artikel 3.4	—	Artikel 2.1.3
Artikel 3.5	—	Artikel 2.1.47
Artikel 3.6	—	Artikel 2.1.28
Artikel 3.6 a	—	Artiklarna 51–55
Artikel 3.6 b	—	Artikel 58
Artikel 3.6 c	—	Artikel 57
Artikel 3.7	—	Artikel 2.1.11
Artikel 3.8	—	Artikel 2.1.22
Artikel 3.9	—	Artikel 2.1.34 och 2.2
Artikel 3.10	—	Artikel 2.1.35 och 2.5

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 3.11	—	Artikel 2.1.36
Artikel 3.12	—	Artikel 2.1.40
Artikel 3.13	—	Artikel 2.1.19
Artikel 3.14	—	Artikel 2.1.12
Artikel 3.15	—	Artikel 2.1.41
Artikel 3.16	—	Artikel 2.1.17
Artikel 3.17	—	Artikel 2.1.23
Artikel 3.18	—	Artikel 2.1.7
Artikel 3.19	—	—
Artikel 4	Artikel 3	—
Artikel 5	—	—
Artikel 6	Artikel 7	—
Artikel 7	Artikel 8	—
Artikel 8.1	—	Artikel 10.1
Artikel 8.2	—	Artikel 10.2 och 10.3
Artikel 8.3	—	Artikel 9.1
Artikel 8.4	—	Artikel 9.2
Artikel 8.5	—	Artikel 9.2 och 9.3
Artikel 9	—	Artikel 29
Artikel 10.1	—	Artikel 79.1
Artikel 10.2	—	Artikel 79.3
Artikel 11	—	Artikel 19.1, 19.2 och 19.5
Artikel 12	—	Artiklarna 19.7 och 79.2
Artikel 13.1	—	Artikel 20.1
Artikel 13.2	—	Artikel 20.2
Artikel 13.3	—	Artikel 20.2
Artikel 13.4	—	Artikel 20.4
Artikel 13.5	—	Artikel 47
Artikel 13.6	—	Artikel 22.4
Artikel 14.1	—	Artikel 23.1 och 23.4
Artikel 14.2	—	Artikel 23.2

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 14.3	—	Artikel 23.3
Artikel 14.4	—	Artikel 21.1 och 21.2
Artikel 14.5	—	Artikel 26.2 och 26.3
Artikel 15	—	Artikel 20.2 andra stycket och artikel 33
Artikel 16	—	Artikel 33.1 och 33.8
Artikel 17	—	—
Artikel 18.1	—	Artikel 34.1
Artikel 18.2	—	Artikel 34.2
Artikel 18.3	—	Artikel 34.3
Artikel 18.4	—	—
Artikel 18a.1	—	Artikel 29.4
Artikel 18a.2	—	Artiklarna 29.5, 29.6 och 35 a
Artikel 18a.3	—	Artiklarna 29.5, 29.6 och 35 b
Artikel 18a.4	—	—
Artikel 18a.5	—	Artikel 29.6
Artikel 19	—	Artikel 36
Artikel 20	—	Artiklarna 9.2, 20.1 och 42.1
Artikel 20 a	—	Artiklarna 9.2 a iii och 20.1 g
Artikel 20 b	—	Artikel 42.1
Artikel 20a	—	Artikel 43
Artikel 21	—	Artikel 44
Artikel 22	—	Artikel 45
Artikel 23	—	Artikel 46
Artikel 24	—	Artikel 39
Artikel 25	—	Artikel 48.1
Artikel 26	—	Artikel 48
Artikel 27	—	Artikel 49
Artikel 28	—	Artikel 48.3
Artikel 29	—	—

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 30.1	—	Artiklarna 63.1, 63.2 andra stycket, 63.4 och 68
Artikel 30.2	—	Artikel 63.5
Artikel 30.3	Artikel 10.1	—
Artikel 30.4	Artikel 10.7 och 10.10	Artikel 24
Artikel 30.5 första stycket	Artiklarna 11 och 12.2	—
Artikel 30.5 andra stycket	Artikel 12.1	—
Artikel 30.5 tredje stycket	—	—
Artikel 30.5a	Artiklarna 11.4 och 13.12	—
Artikel 30.6	Artikel 11.1, 11.2 och 11.3	—
Artikel 30.7	Artikel 61.2	—
Artikel 30.8	—	Artikel 22.7
Artikel 30.9	Artikel 15	—
Artikel 30.10	Artikel 10.19 och 10.20	—
Artikel 31.1	—	Artiklarna 58, 64.1 och 68
Artikel 31.2	—	Artikel 64.3
Artikel 31.3	—	Artikel 64.5
Artikel 31.3a	Artikel 10.1, 10.2 och 10.3	Artikel 67
Artikel 31.4 första stycket	Artiklarna 11 och 12.2	—
Artikel 31.4 andra stycket	Artikel 12.1	—
Artikel 31.4 tredje stycket	—	—
Artikel 31.4 fjärde stycket	Artikel 11.2	—
Artikel 31.4a	Artiklarna 11.4 och 13.12	—
Artikel 31.5	Artikel 10.7 och 10.10	Artikel 24
Artikel 31.6	—	Artikel 22.7
Artikel 31.7	Artikel 61.2	—
Artikel 31.7a	Artikel 15	—
Artikel 31.9	Artikel 10.19 och 10.20	—
Artikel 31.10	—	Artikel 58.4
Artikel 31a	Artikel 17.1	—
Artikel 32.1	Artikel 19.1	—

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 32.2	Artikel 62.1	—
Artikel 32.3	Artikel 19.2, 19.3 första stycket, 19.4 och 19.5	—
Artikel 32.4	Artiklarna 21.1 och 22.1 första stycket	—
Artikel 32.5	Artikel 22.1 andra stycket	—
Artikel 32.6	Artikel 22.2	—
Artikel 32.7	Artikel 24.1	—
Artikel 32.8	Artikel 19.3 andra stycket	—
Artikel 32.9	Artikel 21.4	—
Artikel 32a.1	Artikel 16.1	—
Artikel 32a.2	Artikel 16.2	—
Artikel 32a.3	Artikel 16.3	—
Artikel 32a.4	Artikel 16.5	—
Artikel 32b	Artikel 18	—
Artikel 33.1	—	Artikel 69.1
Artikel 33.2	—	Artikel 69.6
Artikel 34.1	—	Artikel 70.1
Artikel 34.2	—	Artikel 70.2
Artikel 34.3	Artikel 40.5	—
Artikel 35	—	Artikel 71
Artikel 36	Artikel 42	—
Artikel 37	—	Artikel 72
Artikel 38	Artikel 60	Artikel 11.2 fjärde stycket, artikel 11.4, artiklarna 14 och 69.7
Artikel 39	—	Artikel 73
Artikel 40	—	Artikel 77
Artikel 41	Artikel 70	Artikel 76
Artikel 42	—	Artikel 78
Artikel 43	—	—
Artikel 44.1	Artikel 9.1	—
Artikel 44.2	Artikel 9.2	—

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 44.3	—	—
Artikel 44.4	Artikel 9.3 och 9.6	—
Artikel 45.1	—	Artikel 16.1
Artikel 45.2	—	Artikel 8.3, 8.4 och 8.5
Artikel 45.3	—	Artikel 17.1
Artikel 45.4	Artikel 48	—
Artikel 45.5	—	Artikel 17.2
Artikel 45.6	—	Artikel 17.3
Artikel 45.7	—	Artikel 17.4
Artikel 45.8	—	Artikel 16.3
Artikel 45.9	Artikel 41.1	—
Artikel 45.10	Artikel 41.2	—
Artikel 45.11	Artikel 41.3	—
Artikel 46.1	—	Artiklarna 12 och 15
Artikel 46.2	Artikel 39.2	—
Artikel 46.3	Artikel 28.1	—
Artikel 46.4	—	Artikel 11.1
Artikel 47.1	Artikel 4.1 och 4.2	—
Artikel 47.2	Artikel 6.1	—
Artikel 47.3	Artikel 6.2	—
Artikel 48.1	Artikel 37.1	—
Artikel 48.1a	Artiklarna 37.5 och 62.1	—
Artikel 48.2	Artikel 37.2 och 37.6	—
Artikel 48.3	Artikel 37.7	—
Artikel 48.4	Artiklarna 37.1 första stycket, 46 och 54.4	—
Artikel 48.5	Artiklarna 46.2, 46.3 och 47	—
Artikel 48.6	Artikel 40.1	—
Artikel 48.7	Artikel 40.2	—
Artikel 48.8	Artikel 40.4	—
Artikel 48.9	Artikel 37.3	—

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 48.10	Artikel 40.3	—
Artikel 49	Artikel 61.1	—
Artikel 50	Artikel 63	—
Artikel 50a	Artikel 61.3	—
Artikel 51	—	—
Artikel 52	Artikel 29	—
Artikel 53	Artikel 31	—
Artikel 54	Artikel 33	—
Artikel 55	Artikel 34	—
Artikel 56	Artikel 30.2 och 30.3	—
Artikel 57	Artikel 35	—
Artikel 57a.1	Artikel 67.1	—
Artikel 57a.2	Artikel 67.2	—
Artikel 57a.3	Artikel 67.3	—
Artikel 57a.4	Artiklarna 44, 46.1 och 47.1	—
Artikel 57a.5	Artikel 51	—
Artikel 57b	Artikel 68	—
Artikel 58.1	Artikel 53.1	—
Artikel 58.2	Artikel 53.2 och 53.3	—
Artikel 58.3	Artikel 53.4	—
Artikel 58.4	—	—
Artikel 58.5	Artikel 53.5	—
Artikel 59.1	Artikel 55.1	—
Artikel 59.2	Artiklarna 55.2, 56.2 och 56.3	—
Artikel 59.3	Artikel 55.3	—
Artikel 59.4	Artikel 55.4	—
Artikel 60.1	Artikel 58.1, 58.2 första stycket och 58.3	—
Artikel 60.2	Artikel 58.2 tredje stycket	—
Artikel 60.3	Artikel 58.4	—
Artikel 60.4	Artikel 53.6	—

Direktiv (EU) 2015/849	Detta direktiv	Förordning (EU) 2024/1624
Artikel 60.5	Artikel 53.7	—
Artikel 60.6	Artikel 53.8	—
Artikel 61	Artikel 60	—
Artikel 62.1	Artikel 59.1	—
Artikel 62.2	Artikel 6.6	—
Artikel 62.3	Artikel 59.2	—
Artikel 63	—	—
Artikel 64	—	Artikel 85
Artikel 64a	Artikel 72	Artikel 86
Artikel 65	—	—
Artikel 66	—	—
Artikel 67	—	—
Artikel 68	—	—
Artikel 69	—	—
Bilaga I	—	Bilaga I
Bilaga II	—	Bilaga II
Bilaga III	—	Bilaga III
Bilaga IV	—	—

Sammanfattning av promemorian Utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän

EU:s nya penningtvättsdirektiv ska genomföras i svensk rätt senast i juli 2027. Vissa artiklar ska dock genomföras redan den 10 juli 2025 respektive den 10 juli 2026. Det gäller bestämmelser om på vilket sätt uppgifter från registret över verkliga huvudmän får lämnas ut och sekretess för vissa uppgifter i registret. Bestämmelserna är bl.a. resultatet av anpassningar som gjorts med anledning av en dom från EU-domstolen där den nuvarande bestämmelsen om allmänhetens tillgång till uppgifter i registret över verkliga huvudmän underkändes.

I promemorian behandlas dessa artiklar. Det föreslås att det i lagen om registrering av verkliga huvudmän införs

- striktare regler om på vilket sätt olika kategorier av mottagare kan få del av uppgifter i registret, och
- en ny sekretessbestämmelse till skydd för enskild vars uppgifter finns i registret.

Eftersom de nya unionsrättsliga bestämmelserna innebär krav på att personer med ett berättigat intresse av uppgifterna i registret över verkliga huvudmän ska kunna få del av dessa elektroniskt och även anger ett förfarande för att fastställa om ett berättigat intresse finns, föreslås även att sådana bestämmelser tas in i nationell rätt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2025 respektive den 1 juli 2026.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

dels att 3 kap. 10 och 12 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas 16 nya paragrafer, 3 kap. 9 a–9 p §§, och närmast före 9 a § ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 kap.
	Personuppgiftsbehandling och tillgång till uppgifter
	9 a §
	I 9 a–9 p §§ regleras frågor som gäller behandling av personuppgifter och formerna för utlämnande av uppgifter. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter och handlingar finns i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
	9 b §
	Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt för registret över verkliga huvudmän.
	9 c §
	Bolagsverket ska ge omedelbar och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret för de myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ och i de syften som anges i artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849.

Bolagsverket får lämna ut uppgifter elektroniskt, bland annat genom direktåtkomst.

9 d §

Bolagsverket får lämna ut uppgifter ur registret elektroniskt till verksamhetsutövare som vidtar åtgärder för kundkännedom, om det bedöms lämpligt.

Myndigheten får under samma förutsättningar lämna ut uppgifter elektroniskt till utländska motsvarigheter till sådana verksamhetsutövare som avses i

1. artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, och

2. artikel 11 i direktiv (EU) 2024/1640.

9 e §

Bolagsverket ska bevilja att uppgifter ur registret lämnas ut elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst till den som har ett berättigat intresse av uppgifterna enligt artikel 12.2 första stycket i direktiv (EU) 2024/1640 och till andra som har ett sådant intresse enligt andra stycket i samma artikel och som antingen angetts i författning eller som Bolagsverket efter en bedömning i det enskilda

fallet anser har ett sådant intresse. Det gäller uppgifter om

1. en verklig huvudmans namn, födelsemånad, födelseår, bosättningsland och medborgarskap, och

2. arten och omfattningen av en verklig huvudmans intresse i en juridisk person eller en trust.

Bolagsverket ska även bevilja elektroniskt utlämnande av uppgifter enligt första stycket för högst fem år tillbaka i tiden om en juridisk person eller trust och beskrivningar av kontroll- och ägarstrukturer av en sådan, om den som begär uppgifterna har ett berättigat intresse enligt artikel 12.2 första stycket a, b eller e i direktiv (EU) 2024/1640.

9 f §

Vid en begäran om uppgifter elektroniskt med hänvisning till ett berättigat intresse enligt 9 e § ska Bolagsverket meddela beslut skyndsamt och senast tolv arbetsdagar från det att begäran kom in. Om sökanden har ombetts att komplettera sin begäran, kan tidsfristen förlängas och beslut i stället meddelas senast sju arbetsdagar från det att kompletteringen kom in.

Tidsfristerna kan förlängas med högst tolv arbetsdagar och därefter ytterligare högst tolv arbetsdagar, om ett stort antal förfrågningar kommer in som inte har kunnat förutses.

9 g §

Bolagsverket ska till den som beviljas att uppgifter lämnas ut elektroniskt enligt 9 e § utfärda ett intyg om det berättigade intresset. Intyget ska vara giltigt i tre år från utfärdandet.

Av intyget ska följande framgå:

1. skälen för att ett berättigat intresse finns,

2. om det berättigade intresset är begränsat till att gälla vissa uppgifter, och

3. när intyget upphör att gälla.

9 h §

Den som har ett intyg om berättigat intresse har under intygets giltighetstid rätt att elektroniskt ta del av de uppgifter som intyget omfattar.

Bolagsverket ska besvara en begäran som görs med stöd av intyg om berättigat intresse skyndsamt och senast sju arbetsdagar från det att begäran kom in.

9 i §

Om den som har ett intyg om berättigat intresse begär att få ta del av andra uppgifter elektroniskt än de som intyget omfattar, ska Bolagsverket pröva om ett sådant utlämnande kan göras. Vid den prövningen ska myndigheten inte ompröva sin tidigare bedömning av personens yrke eller befattning.

Bolagsverket ska, i stället för vad som anges i 9 f § första stycket första meningen, meddela beslut skyndsamt och senast sju arbetsdagar från det att begäran kom in.

9 j §

Ett intyg om berättigat intresse som har utfärdats i ett annat land inom EES ska erkännas, om intresset är sådant som anses berättigat även enligt svensk rätt.

9 k §

En begäran om att uppgifter ur registret ska lämnas ut elektroniskt ska, oavsett om den görs med eller utan ett intyg om berättigat intresse, avslås om

1. mottagaren befinner sig i ett land utanför EES och elektroniskt utlämnande skulle strida mot kapitel V i förordning (EU) 2016/679, eller

2. myndigheten har skälig anledning att anta att uppgifterna inte kommer att användas för det ändamål som ligger till grund för det berättigade intresset.

9 l §

Ett beslut om att avslå en begäran om elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret som är framställd med hänvisning till ett berättigat intresse enligt 9 e §, ska innehålla en klargörande motivering.

9 m §

Bolagsverket ska regelbundet kontrollera att den som har fått ett intyg om berättigat intresse av myndigheten fortfarande innehar yrket eller befattningen som låg till grund för att intyget utfärdades.

En första kontroll ska göras tidigast ett år efter det att intyget utfärdades. Om myndigheten har skälig anledning att anta att det berättigade intresset inte längre finns, ska den första kontrollen göras tidigare.

Bolagsverket får förelägga den som har fått intyget att lämna de uppgifter som behövs för myndighetens kontroll.

9 n §

Den som har fått ett intyg om berättigat intresse ska informera Bolagsverket så snart de förhållanden som låg till grund för intyget ändras.

9 o §

Bolagsverket ska återkalla ett intyg om berättigat intresse, om den som har fått intyget inte längre kan visa att det berättigade intresset finns.

Sådan återkallelse får även beslutas som en följd av ett beslut från en annan registermyndighet

	att återkalla ett intyg om berättigat intresse för samma person. *Ett beslut om återkallelse ska innehålla en klargörande motivering.*
	9 p § *Vid en begäran om uppgifter enligt artikel 15 i förordning (EU) 2016/679 ska Bolagsverket inte lämna uppgift om identiteten på de personer som avses i artikel 12.4 andra stycket a och b och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Myndigheten ska vid en sådan begäran i stället lämna uppgift om personernas yrke eller befattning.* *Bolagsverket ska inte heller lämna uppgift om identiteten på de personer som avses i artikel 12.4 tredje stycket i direktiv (EU) 2024/1640 och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Det gäller om ett sådant uppgiftslämnande skulle äventyra den utländska myndighetens analyser eller utredningar och en begäran om att identiteterna inte ska röjas gjordes i samband med att begäran om att få del av uppgifter gjordes.* *Begränsningen i andra stycket får gälla under högst fem år från det att uppgifterna lämnades ut. Bolagsverket får därefter förlänga tidsperioden med ett år i taget, om den utländska myndigheten begär det och det finns skäl för det.*
10 §[2]	
Bolagsverkets beslut enligt *denna lag* får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.	Beslut enligt *2–4 och 6–8 §§ denna lag* får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. *Detsamma gäller beslut om att avslå en begäran vid prövning enligt 9 f § första stycket eller 9 i § denna lag.*

[2] Senaste lydelse 2019:736.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i och övriga krav på anmälan enligt 2 kap. 3–5 §§,

2. *innehållet i och övriga egenskaper hos* registret *med uppgifter om verkliga huvudmän,*

3. frågor om tillgång till registret, och

4. sådana avgifter som avses i 11 §.

1. innehållet i och övriga krav på en anmälan enligt 2 kap. 3–5 §§, *och*

2. *avgifter som avser en anmälan om registrering i* registret.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2025 i fråga om 3 kap. 9 a–9 e §§ och i övrigt den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att det ska införas en ny paragraf, 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	21 kap.
	4 b §
	Sekretessen enligt 3 § första stycket hindrar inte att uppgift om en enskilds bostadsadress i registret över verkliga huvudmän lämnas till
	1. en myndighet, ett utländskt organ eller ett svenskt eller utländskt självreglerande organ enligt 3 kap. 9 c § första stycket lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän, eller
	2. en ansvarig enhet enligt artikel 3.3 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, som i hemlandet har en offentlig funktion.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Adda AB, Arbetsförmedlingen, Arvsfondsdelegationen, Blekinge tekniska högskola, Bolagsverket, Boverket, Civos, E-hälsomyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Electronic Money Association, Energimarknadsinspektionen, Euroclear Sweden AB, Fastighetsmäklarinspektionen, Finansbolagens förening, Finansinspektionen, Folkbildningsrådet, Försäkringskassan, Giva Sverige, Göteborgs universitet, Inspektionen för strategiska produkter, Inspektionen för vård och omsorg, Integritetsskyddsmyndigheten, Journalistförbundet, Jordbruksverket, Justitiekanslern, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Sundsvall, Kustbevakningen, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Mediemyndigheten, Migrationsverket, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Naturvårdsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Revisorsinspektionen, Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet), Skatteverket, Socialstyrelsen, Sparbankernas Riksförbund, Spelinspektionen, Statens kulturråd, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Strålsäkerhetsmyndigheten, Svensk Försäkring, Svensk Värdepappersmarknad, Svenska Bankföreningen, Svenska försäkringsförmedlares förening, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Riksidrottsförbund, Swedish FinTech Association, Säkerhetspolisen, Tillväxtverket, Trafikverket, Transparency International Sverige, Transportstyrelsen, Tullverket, UC AB, Upphandlingsmyndigheten, Utbetalningsmyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Lagrådsremissens lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

dels att 3 kap. 10 och 12 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas 14 nya paragrafer, 3 kap. 9 a–9 n §§, och närmast före 3 kap. 9 a–9 c, 9 f, 9 i–9 k, 9 m och 9 n §§, nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 kap.
	Personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter
	9 a §
	I 9 b–9 n §§ finns bestämmelser om behandling av personuppgifter och formerna för utlämnande av uppgifter. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter och handlingar finns i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
	Personuppgiftsansvar
	9 b §
	Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt för registret över verkliga huvudmän.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

Tillgång till uppgifter

9 c §

Bolagsverket ska ge omedelbar och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret för de myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ och i de syften som avses i artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

Bolagsverket får lämna ut uppgifter elektroniskt.

9 d §

Bolagsverket får lämna ut uppgifter ur registret elektroniskt till verksamhetsutövare som vidtar åtgärder för kundkännedom.

Myndigheten får även lämna ut uppgifter elektroniskt till utländska motsvarigheter till sådana verksamhetsutövare som avses i

1. artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843, och

2. artikel 11.3 i Europaparlamentets och rådets

direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

9 e §

Bolagsverket ska bevilja att uppgifter ur registret lämnas ut elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst till den som har ett berättigat intresse av uppgifterna och som avses i artikel 12.2 första stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och till andra som har ett sådant intresse enligt andra stycket i samma artikel och som antingen anges i föreskrift eller som Bolagsverket efter en bedömning i det enskilda fallet anser har ett sådant intresse. Det gäller uppgifter om

1. en verklig huvudmans namn, födelsemånad, födelseår, bosättningsland och medborgarskap, och

2. arten och omfattningen av en verklig huvudmans intresse i en juridisk person eller en trust.

Bolagsverket ska även bevilja elektroniskt utlämnande av uppgifter enligt första stycket för högst fem år tillbaka i tiden om en juridisk person eller trust och beskrivningar av kontroll- och ägarstrukturer av en sådan, om den som begär uppgifterna har ett berättigat intresse enligt artikel 12.2 första stycket a, b eller e i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

Intyg om berättigat intresse

9 f §

Ett berättigat intresse enligt 9 e § ska fastställas med beaktande av sökandens

1. yrke eller befattning, och

2. koppling till den juridiska person eller trust vars uppgifter efterfrågas, om sökanden inte är en sådan person som avses i artikel

12.2 första stycket a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen.

Bolagsverket ska till den som har ett berättigat intresse utfärda ett intyg om det berättigade intresset.

Intyget gäller i tre år från utfärdandet.

9 g §

Om den som har ett intyg om berättigat intresse begär att få ta del av andra uppgifter elektroniskt än de uppgifter som efterfrågades när intyget utfärdades, ska Bolagsverket vid prövningen inte ompröva sin tidigare bedömning av personens yrke eller befattning.

9 h §

Ett intyg om berättigat intresse som har utfärdats i ett annat land inom EES ska erkännas, om intresset är sådant som anses berättigat även enligt svensk rätt.

Avslagsbeslut

9 i §

Bolagsverket ska avslå en begäran om att uppgifter ur registret ska lämnas ut elektroniskt, oavsett om den görs med eller utan ett intyg om berättigat intresse, om

1. mottagaren befinner sig i ett land utanför EES och elektroniskt utlämnande skulle strida mot kapitel V i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679, eller

2. myndigheten har skälig anledning att anta att uppgifterna inte kommer att användas för det ändamål som ligger till grund för det berättigade intresset.

Kontroll av berättigat intresse

9 j §

Bolagsverket ska regelbundet kontrollera att den som har fått ett intyg om berättigat intresse fortfarande innehar yrket eller befattningen som låg till grund för att intyget utfärdades.

En första kontroll ska göras tidigast ett år efter det att intyget utfärdades. Om myndigheten har skälig anledning att anta att det berättigade intresset inte längre finns, ska den första kontrollen göras tidigare.

Bolagsverket får förelägga den som har fått intyget att lämna de uppgifter som behövs för myndighetens kontroll.

Ändrade förhållanden

9 k §

Den som har fått ett intyg om berättigat intresse ska informera Bolagsverket så snart de förhållanden som ligger till grund för intyget har ändrats.

9 l §

Bolagsverket ska återkalla ett intyg om berättigat intresse, om det kan antas att den som har fått intyget inte längre uppfyller kraven för det.

Ett intyg får även återkallas om en registermyndighet i ett annat land inom EES har återkallat ett intyg om berättigat intresse för samma person.

Registerutdrag

9 m §

Vid en begäran om uppgifter enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ska Bolagsverket inte lämna uppgift om identiteterna på de personer som avses i artikel 12.4

andra stycket a och b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Myndigheten ska vid en sådan begäran i stället lämna uppgift om personernas yrken eller befattningar.

Bolagsverket ska inte heller lämna uppgift om identiteterna på de personer som avses i artikel 12.4 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640, i den ursprungliga lydelsen, och som med stöd av 9 e § fått del av uppgifter ur registret elektroniskt. Det gäller om ett sådant uppgiftslämnande skulle äventyra den utländska myndighetens analyser eller utredningar och en begäran om att identiteterna inte ska röjas gjordes i samband med att begäran om att få del av uppgifter gjordes.

Begränsningen i andra stycket får gälla under högst fem år från det att uppgifterna lämnades ut. Bolagsverket får därefter förlänga tidsperioden med ett år i taget, om den utländska myndigheten begär det och det finns skäl för det.

Ytterligare föreskrifter

9 n §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om

1. innehållet i och övriga egenskaper hos registret över verkliga huvudmän, och

2. personuppgiftsbehandling och formerna för utlämnande av uppgifter.

10 §[2]

Bolagsverkets beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelser om överklagande av beslut enligt 9 m § första och andra styckena finns i 7 kap. 2 § lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i och övriga krav på anmälan enligt 2 kap. 3–5 §§,

2. innehållet i och övriga egenskaper hos registret *med uppgifter om verkliga huvudmän,*

3. frågor om tillgång till registret, och

4. sådana avgifter som avses i 11 §.

1. innehållet i och övriga krav på en anmälan enligt 2 kap. 3–5 §§, *och*

2. sådana avgifter som avses i 11 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[2] Senaste lydelse 2019:736.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs[1] att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 21 kap. 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	21 kap.
	4 b §
	Sekretessen enligt 3 § första stycket hindrar inte att uppgift om en enskilds bostadsadress i registret över verkliga huvudmän lämnas till
	1. ett utländskt organ eller ett svenskt eller utländskt självreglerande organ enligt 3 kap. 9 c § första stycket lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän, eller
	2. en ansvarig enhet enligt artikel 3.3 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, som i hemlandet har en offentlig funktion.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen.

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 kap.	
1 §[1]	
Finansinspektionen utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.	Finansinspektionen utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. *För institut för elektroniska pengar omfattar tillsynen även att deras verksamhet drivs i enlighet med andra författningar som reglerar dess verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar dess verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga utgivare av elektroniska pengar som avses i 2 kap. 2 § ska i stället bestämmelserna om tillsyn i de lagar som reglerar deras verksamhet tillämpas, om inte annat följer av denna lag.*
För institut för elektroniska pengar omfattar tillsynen även att deras verksamhet drivs i enlighet med andra författningar som reglerar dess verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar dess verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga utgivare av elektroniska pengar som avses i 2 kap. 2 § ska i stället bestämmelserna om tillsyn i de lagar som reglerar deras verksamhet tillämpas, om inte annat följer av denna lag.	

Om ett företag som fått tillstånd att ge ut elektroniska pengar från en filial i Sverige enligt 3 kap. 28 § inte följer bestämmelserna i denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin

[1] Senaste lydelse 2025:254.

grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, får Finansinspektionen återkalla tillståndet eller, om det är tillräckligt, meddela varning. Detsamma gäller om företaget på annat sätt visat sig olämpligt att ge ut elektroniska pengar.

Om ett filialtillstånd återkallas med stöd av andra stycket ska 12 § tillämpas. Finansinspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten i det land där företaget har sitt säte om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2025-12-18

Närvarande: F.d. justitierådet Mahmut Baran samt justitieråden Linda Haggren och Christine Lager

Utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän

Enligt en lagrådsremiss den 4 december 2025 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän,

2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

3. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Johanna Ring.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om i lagen om registrering av verkliga huvudmän

3 kap. 9 c §

I paragrafen, som är ny, föreslås bestämmelser om utlämnande av uppgifter i det centrala registret över verkliga huvudmän till vissa myndigheter och självreglerande organ. Första stycket lyder enligt följande.

Bolagsverket ska ge omedelbar och obegränsad tillgång till uppgifterna i registret för de myndigheter, utländska organ och svenska och utländska självreglerande organ och i de syften som avses i artikel 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640…

I andra stycket anges att Bolagsverket får lämna ut uppgifter elektroniskt.

Paragrafen genomför artikel 11.1 och 11.2 i sjätte penningtvättsdirektivet. I författningskommentaren anges att omedelbar och obegränsad tillgång motsvarar omedelbar, ofiltrerad och direkt tillgång till uppgifterna enligt artikel 11.1 i direktivet.

Innebörden av bestämmelsen i den föreslagna paragrafen är alltså att Bolagsverket i det enskilda fallet ska bestämma om utlämnande av uppgifter ska ske elektroniskt eller på annat sätt, t.ex. i form av en utskrift.

Det kan inledningsvis noteras att det av 2 kap. 16 § första stycket tryckfrihetsförordningen följer att en myndighet inte är skyldig att i större utsträckning än vad som följer av lag lämna ut en elektronisk handling i annan form än utskrift, det s.k. utskriftsundantaget. Att en begäran att få en avskrift eller en kopia av en allmän handling ska behandlas skyndsamt framgår av andra stycket i samma paragraf. Den föreslagna regleringen skiljer sig därmed inte från vad som redan gäller enligt tryckfrihetsförordningen beträffande enskildas rätt att ta del av allmänna handlingar. Vissa av de självreglerande organ som omfattas av den föreslagna bestämmelsen har alltså redan motsvarande rätt med stöd av den regleringen.

Frågan är emellertid om det kan anses följa av artikel 11.1 att myndigheter och självreglerande organ som anges i artikel 11.2 – till skillnad från bedömningen i remissen – ska ha oinskränkt rätt att ta del av uppgifterna i registret elektroniskt.

Det ska inledningsvis framhållas att lydelsen av direktivtexten (framför allt orden ”omedelbar och direkt tillgång”) talar för att utlämnande av uppgifter till mottagare som omfattas av den föreslagna paragrafen ska ske elektroniskt.

Enligt det nuvarande penningtvättsdirektivet (artikel 30.5 första stycket c i dess lydelse ändrad genom direktiv (EU) 2018/843) ska medlemsstaterna se till att uppgifterna om verkligt huvudmannaskap är tillgängliga i samtliga fall för allmänheten. I svensk rätt finns motsvarande reglering i 3 kap. 3 § förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän.

EU-domstolen konstaterade i de förenade målen C-37/20 och C-601/20, WM och Sovim SA mot Luxemburg Business Register att allmänhetens tillgång till information om verkliga huvudmän är ett ingrepp i de rättigheter som garanteras i artiklarna 7 och 8 i stadgan, det vill säga rätten till respekt för bl.a. privatliv och rätten till skydd för personuppgifter. Domstolen underkände en ordning enligt vilken uppgifterna i registret är tillgängliga för allmänheten utan att ett berättigat intresse av uppgifterna krävs.

EU-domstolens dom har beaktats i sjätte penningtvättsdirektivet på så sätt att det regleras bl.a. vilka fysiska och juridiska personer som har ett berättigat intresse av tillgång till uppgifter i registret (artikel 12). Domstolens avgörande berör däremot inte myndigheters och självreglerande organs tillgång till uppgifterna i registret och har därför, enligt vad som framgår, inte haft någon betydelse vid utformningen av de artiklar som reglerar deras tillgång, dvs. artikel 11.1 och 11.2.

Bestämmelserna om inrättandet av ett centralt register över verkliga huvudmän finns i artikel 10 i sjätte penningtvättsdirektivet. Av artikel 10.1 i direktivet följer att uppgifterna i registret ska vara tillgängliga i maskinläsbart format. Det anges vidare i artikel 10.19 att de centrala registren ska vara sammankopplade via den centrala europeiska plattformen som inrättats genom artikel 22.1 i direktiv (EU) 2017/1132.[12]

Systemet med ett centralt register i varje medlemsstat och en sammankoppling av dessa via den centrala europeiska plattformen bygger alltså på premissen att uppgifter i registret ska vara tillgängliga i ett maskinläsbart format. Detta torde innebära att utgångspunkten är att utlämnande av uppgifter ska kunna ske elektroniskt till mottagarna för att användas i de syften som registret har upprättats för.

Lagrådet noterar vidare att i direktivet används, som framgått, uttrycket ”omedelbar, ofiltrerad, direkt och fri tillgång” i fråga om utlämnande till vissa myndigheter och självreglerande organ, medan uttrycket ”snabb tillgång” anges beträffande utlämnande av uppgifter till verksamhetsutövare. Denna skillnad i ordalydelse talar för att direktivets avsikt är att utlämnande till dessa myndigheter och självreglerande organ ska ske elektroniskt.

Det är vidare inkonsekvent att dessa myndigheter och organ som direkt berörs av det inrättade systemet, inte ska ha rätt att få uppgifterna elektroniskt medan mottagare där det först måste bedömas att de har ett berättigat intresse av uppgifterna, ska ha rätt att få uppgifter elektroniskt. Visserligen anger direktivet uttryckligen att tillgången till de uppgifter ur registret som dessa personer ska få, ska beviljas på elektronisk väg (se artikel 12.1 tredje stycket). Men samtidigt anges inte att de ska få ”omedelbar, ofiltrerad, direkt och fri tillgång”, dvs. det uttryck som anges för vissa myndigheter och självreglerande organ. I stället anges endast att gruppen bestående av de som måste ha ett berättigat intresse ska få tillgång till vissa uppgifter elektroniskt.

En möjlig tolkning, för att direktivets bestämmelser systematiskt ska hänga ihop, är därför att artikel 11.1 i direktivet ska tolkas så att uttrycket ” omedelbar, ofiltrerad, direkt och fri tillgång” innebär att den mest prioriterade gruppen av mottagare av uppgifter från registret ska ges elektronisk tillgång till uppgifterna, även om uttrycket ”på elektronisk väg” inte används där. Hur direktivet ska tolkas är en fråga som EU-domstolen på sedvanligt sätt kan komma att avgöra. Men för att inte riskera att komma i konflikt med direktivet bör det, enligt Lagrådet, övervägas om inte de myndigheter och självreglerande organ som omfattas av artikel 11.1 och 11.2 i direktivet ska ges rätt att få uppgifterna på elektronisk väg. För en sådan lösning talar även systematiska skäl i den svenska lagstiftningen.

[12] Se vidare direktivets skäl 23 där det anges att uppgifter i centrala register bör vara tillgänglig i ett lättillgängligt och maskinläsbart format.

Det ska även tilläggas att artikel 11.1 och 11.2 inte kan tolkas så att en medlemsstat skulle vara förhindrad att ge myndigheter och självreglerande organ rätt till uppgifterna i registret elektroniskt.

Sammanfattningsvis förordar Lagrådet därför att regleringen av formen för utlämnande av uppgifter till myndigheter och självreglerande organ övervägs ytterligare i den fortsatta beredningen.

3 kap. 9 e och 9 f §§

9 e §, som är ny, innehåller bestämmelser om vissa fysiska och juridiska personers och myndigheters rätt till elektronisk tillgång till uppgifter i registret för särskilda huvudmän. En av förutsättningarna för rätt till sådan tillgång är att de ska ha ett berättigat intresse av uppgifterna.

Hur det ska fastställas om det föreligger ett sådant berättigat intresse anges emellertid inte i 9 e §. Det anges i stället i 9 f § som i övrigt innehåller bestämmelser om att Bolagsverket ska utfärda intyg om berättigat intresse av uppgifterna i registret.

Enligt Lagrådet blir systematiken mellan bestämmelserna bättre om det stycke i 9 f § som innehåller de materiella bestämmelserna om hur ett berättigat intresse ska fastställas, flyttas och bildar ett sista stycke i 9 e §. Lagtexten i 9 f § kan sedan utformas i linje med följande.

Bolagsverket ska till den som har ett berättigat intresse enligt 9 e § utfärda ett intyg om det berättigade intresset.
Intyget gäller i tre år från utfärdandet.

3 kap. 9 i §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om när en begäran om elektroniskt utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän ska avslås.

I punkten 2 anges att Bolagsverket ska avslå en sådan begäran om myndigheten har skälig anledning att anta att uppgifterna inte kommer att användas för det ändamål som ligger till grund för det berättigade intresset.

Enligt Lagrådet är det oklart vad uttrycket ”det ändamål som ligger till grund för det berättigade intresset” syftar på. Uttrycket återfinns inte heller i någon annan paragraf. Lagtexten bör därför förtydligas så att det framgår tydligare under vilka förutsättningar myndigheten ska avslå en begäran.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar övriga lagförslag utan erinran.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 februari 2026

Närvarande: statsrådet Busch, ordförande, och statsråden Svantesson, Edholm, Waltersson Grönvall, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestrand, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari, Rosencrantz, Larsson, Britz, Mohamsson

Föredragande: statsrådet Niklas Wykman

Regeringen beslutar proposition Utlämnande av uppgifter ur registret över verkliga huvudmän

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026